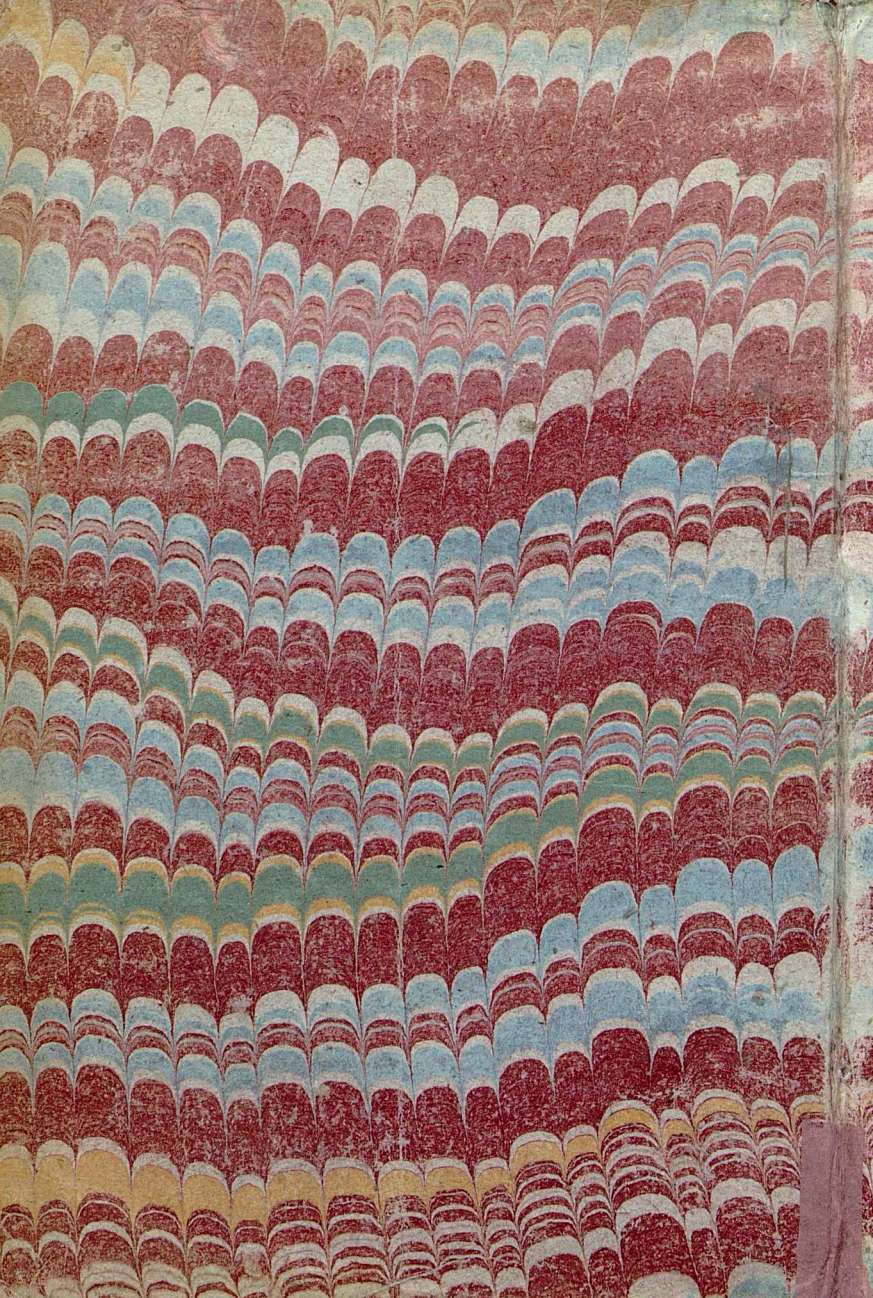
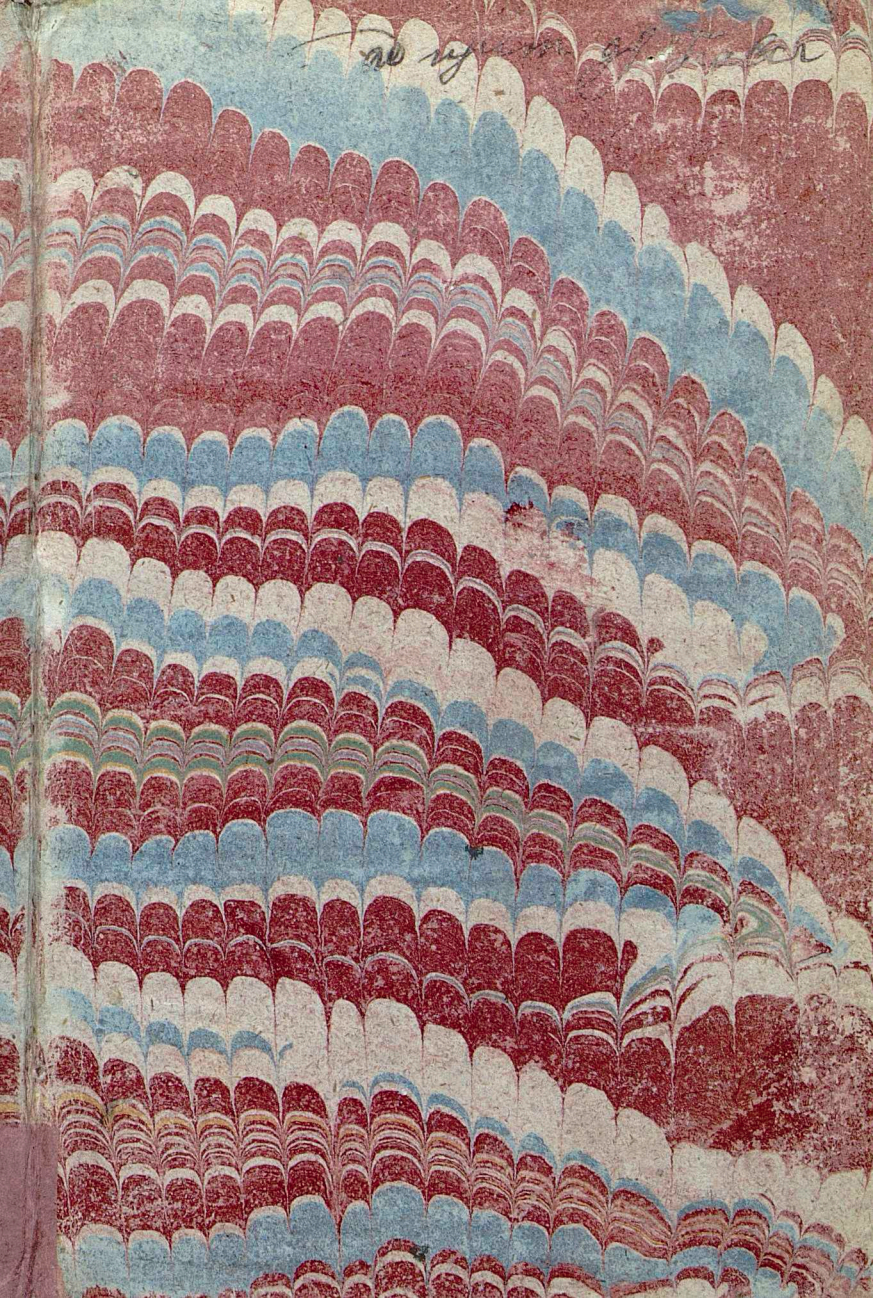

530

The system of...

7.7: 110.2

E 44530

seter

REVERENDI PATRIS
NICOLAI MAZZOTTA

E SOCIETATE JESU

THEOLOGIA
MORALIS

In quinque Tomos distributa, atque omnem
rem moralem absolutissime complectens.

AD MENTEM PRÆCIPUE

R. P. CLAUDII LA-CROIX

Celeberrimi ejusdem Societatis Theologi.

In hac novissima Editione adcedunt, præter uberrimum rerum
notabilium Indicem, recentes quædam BENEDICTI XIV. &
CLEMENTIS XIII. feliciter regnantis Constitutiones ad rem
Moralem pertinentes suis locis insertæ, & commatibus in
margine appositis distinctæ, quæ in aliis omnibus editionibus
desiderantur.

TOMUS QUINTUS

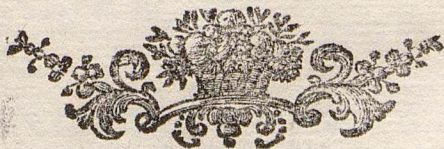
CONTINENS INDICEM LOCUPLETISSIMUM

Rerum omnium notabilium, quæ in toto Opere continentur

Secundum ordinem Alphabeti digestum

A PAULO SASSO

EJUSDEM SOCIETATIS.

VENETIIS, MDCCLX.

Ex Typographia Remondiniana.

SUPERIORUM PERMISSU.

I N D E X L O C U P L E T I S S I M U S

Rerum omnium notabilium, quæ in toto
Opere continentur.

Littera T. indicat Tomum : P. vero Paginam: cum autem citatur pagina sine tomo, vel numerus inferior pagine sine superiori, subintel-
ligitur tomus, vel numerus superior, novissime citatus.

A

ABBAS num possit elargiri munera præter esculenta, & poculenta? t. 2. pag. 38. Licet aliquibus Abatibus concessa sit facultas exercendi pontificalia, in ea tamen non comprehenditur facultas confirmandi. t. 3. p. 71. Ex concessione, quem habent a Papa, possunt conferre tonsuram, & ordines minores sibi subditis, non vero aliis. p. 175. Num suis novitiis? ib. Abbates regulares, non seculares, dare possunt dimissorias suis subditis. pag. 181. Num etiam suis novitiis? & ad quemcumque Episcopum? ibid. Num, & quæ altaria?

possint consecrare? p. 126. Num, & quo jure possint censuras ferre? pag. 183.

ABBATISSA non potest ferre leges, neque in virtute præcipere S. Obedientia. t. 1. p. 66. Quo sensu possit monialibus præcepta imponere saltem temporalia, quæ tamen sub gravi obligent? ib. Abbatissæ, Priorissæ, & in odiosis num comprehendantur sub nomine Monialium? t. 3. p. 293. Possunt probabiliter irritare vota Religiosarum. t. 1. p. 292. Nisi obfret consuetudo, possunt confiteri cuivis Confessario generaliter ab Episcopo approbato. t. 3. p. 304. Secus non approbato. p. 305. V. *Approbatas ad Confessiones Monialium*. Nequeunt abbatissæ, priorissæ, & c. ferre censuras. t. 4. p. 185. Neque ut delegatæ. p. 186. Quo sensu dicantur Clericos sibi subditos suspendere? p. 185. Nequeunt tamen ipsæ suspendi. p. 255. Quæ ætas requiratur ad abbatissatum, prioratum, præfecturam Monialium, & c. p. 340. Quid, si in Monasterio nulla inveniaturs ætatem 40. annorum requisitam? ib.

ABORTUS. Illicitum est abortum directe procurare fœtus, sive animati, sive non animati. t. 2. p. 334. 335. Num indirecte? ibid. v. *Mater*. Si detur pharmacum ægrotae prægnanti causativum abortus, incurriturne 12. casus reservatus cum excommunicatione in Diocesi Neapol.? t. 3. p. 399. Est item casus specialiter reservabilis in Ordinibus Religiosis. p. 407. Si femina tecum fornicata dicat, se velle procurare abortum, & tu volens, taceas, sis irregularis ex delicto. t. 4. p. 302. Si nequeas dimovere matrem a consilio dato abortus, sine irregularis? p. 301. Quid, si dubites, an abortus a te factus fuerit fœtui animati? p. 311. Quando autem fœtus censendus sit animatus? ibid. V. *Femina*.

ABROGATIO legis est *Sublatio legis secundum totum*. t. 1. p. 115. Quæ lex possit abrogari, & num ad abrogationem requiratur promulgatio? ibid. & seq. Quando lex posterior censeatur priorem legem abrogare? ibid. & seq.

& seq. Num lex condita ab inferiore, & a superiore confirmata possit ab illo, ejusque successore abrogari superiore inconsulto? *ibid.* Vid. *Legislator*.

Absens. Absentia. Matrimonium contractum inter absentes. Vid. *Procurator. Matrimonium.* Absolutio collata absenti. Vid. *Absolutio a peccatis. Absolutio a censuris.* Absentia a Diœcesi, Vid. *Residentia.* Subditus committens delictum in absentia a territorio, Vid. *Subditus. Homocidium.* Sponsalia inter absentes, Vid. *Sponsalia.*

Absolutio a peccatis est Formn, in qua precipue est vis Sacramenti Pœnitentiæ. t. 3. p. 409. Differt ab absoluteione a censuris. *ib.* & p. 410. Essentialiter consistit in verbis formalibus. p. 409. Illicite simul, & invalide confertur absenti. p. 253. 410. Quæ præsentia sit sufficiens præsertim in absoluteione moribundi. *ibid.* Quomodo dari possit pluribus ratione terræmotus, &c. *ibid.* Num sic eam conferens sine necessitate peccet, & qualiter? *ib.* Quæ verba necessario requirantur ad essentiam talis absoluteionis, & quæ possint omitti? *ib.* & p. 411. Valente absoluteio, si immutentur verba per synonyma, vel verba proferantur imperativo, aut deprecativo modo, vel deferatur *Dominus noster,* &c. *ibid.* Dicens *Absolvo dominationem vestram,* vel sciens latinum sermonem proferat illam italice, peccat venialiter. *ib.* Quare Ecclesia dicit *Absolvo,* cum Christus dixerit *Remiseritis?* *ib.* Quomodo, seu quibus ritibus danda sit absoluteio Sacramentalis, & num ei præmittenda absoluteio a censuris? p. 413. Vid. *Absolutio a censuris.* Data ex metu, aut ex errore circa personam num valeat? p. 34. & 412. In absolvente requiritur attentio debita, & intentio saltem virtualis. *ib.* Si duo Sacerdotes ambo conditionate absolvant eundem moribundum, esset ne valida absoluteio? *ib.* Quando, & quomodo danda sit absoluteio? p. 415. Vid. *Confessarius.* Num, quando absoluteio datur sub conditione, debeat hæc exprimi verbis? p. 416. An aliquando iteranda? p. 415. ad 417. Ignorans mysteria Fidei nequit absolvi. tom. 1. pag. 192. & tom. 3. pag. 417. Num aliquorum mysteriorum ignorantia reddat absoluteionem invalidam etiam in mortis articulo. *ibid.* Qui versatur in occasione remota, regulariter potest absolvi: fœcus, qui in proxima. pag. 419. & seq. Vid. *Occasio proxima.* Num absolvendus recidivus. pag. 420. & seq. Vid. *Recidivus.* Vel blasphemus? Vid. *Blasphemus.* Vel jurans ex consuetudine? t. 1. p. 248. Vel dives pauperes a se sine eleemosyna repellens. p. 332. Vel qui retinens rem alienam, non vult, nisi in mortis articulo, restituere? t. 2. p. 254. 255. Absoluteio in articulo mortis, Vid. *Moribundus?*

Absolutio a censuris, & casibus reservatis. Quis possit absolvere a casibus papalibus, vel episcopalibus, &c. in articulo, vel periculo mortis. t. 3. a p. 287. ad 289. Quis a casibus, & censuris papalibus extra articulum vel periculum mortis, in casu legitimi impedimenti, sive perpetui, sive temporalis? a p. 332. ad 337. Quis ab Episcopalibus extra etiam articulum, vel periculum mortis, præsertim in casu legitimi impedimenti? a p. 337. ad 341. Quis possit pœnitentem regularem absolvere a reservatis? a p. 341. ad 344. Vid. *S. Pœnitentiaria. Legatus a latere. Episcopus. Vicarius capitularis, vel generalis. Prælati regularis. Confessarius secularis, & Pœvachus. Confessarius Regularis. Superior Regularis.* Quomodo intelligendæ sint concessiones absolvendi a reservatis. p. 344. Num petere licentiam pro absoluteione a reservatis, sit onus pœnitentis, an Confessarii. *ib.* Licentia petita & non obtenta nequit Confessarius pœnitentem absolvere. *ibid.* Quid, si pœnitens sit regularis? *ibid.* Num possit denegare superior hanc facultatem. *ib.* Quomodo intelligendæ sint licentiæ limitatæ absolvendi a reservatis. pag. 347. & seq. Quomodo illimitatæ. *ibid.* Vid. *Bulla Jubilei. Bulla Cruciate. Confessarius.*

- Absolutio a censuris* differt ab absoluteione Sacramentali. tom. 3. p. 409. Potest dari absenti, scripto, & signo. *ibid.* Data ex metu est irrita. p. 413. Quæ sit ejus forma? *ibid.* Quomodo exequendæ literæ S. Pœnitentiariæ pro absoluteione a censuris. *ibid.* Requiritur absoluteio, etiam si cesset contumacia. t. 4. p. 121. Num, etiam si data sit censura sub hac clausula: *Donec resipiscas?* *ibid.* Dari potest, vel pro foro tantum interno, vel etiam pro foro externo. p. 222. Et utraque hæc, vel absolute, vel conditionate. *ibid.* Dari etiam potest ad cautelam. *ibid.* & seq. Rursum dari potest ad reincidentiam. p. 222. Hoc modo fere utuntur Judices in debitis pecuniariis, &c. *ibid.* Quo ritu danda sit hujusmodi absoluteio a censuris? p. 223. Quid requiratur ex parte absolventis, quid ex parte absoluteionis. *ibid.* & p. 224. Quid demum ex parte absolvendi. *ibid.* Mortuus, sin minus directe, absolvi saltem potest indirecte a censuris, & quidem iisdem verbis, ac vivus. *ibid.* Num debeat verberari sepulcrum. *ibid.* & Vid. *Heres.* Absoluteio ab excommunicatione minori dari potest a quovis Confessario, imo etiam a Parocho, qui non sit Sacerdos, vel ab Episcopo, qui nondum sit consecratus. Num etiam a simplici Sacerdote? p. 238. Per absoluteionem tolli potest suspensio. t. 4. p. 263.
- Abstinencia* a cibo, potu, carnibus, &c. Vid. *Jejunium. Quadragesima.*
- Abstinencia* ab operibus servilibus. Vid. *Festorum observantia.*
- Acceptilatio* quid sit? t. 1. p. 263. Num liceat in ea cum æquivocatione jurare. *ibid.* & seq. Vid. *Æquivocatio.*
- Accusatio.* Vid. *Denunciatio.*
- Accusator*, seu denunciator quando incurrit irregularitatem accusando, deferendo, denunciando, &c. quando eam declinat? t. 4. p. 321.
- Acedia* est *Tristitia de bono spirituali divino ex fine creationis necessario.* t. 1. p. 211. An directe opponatur charitati. *ibid.* Dantur peccata acediæ generalis, quæ non semper sunt mortalia. *ib.* Sex sunt ex D. Th. acediæ filia. p. 212.
- Acolythus.* *Acolythatus* est ordo, Quo datur potestas accendendi lumina, & porrigendi Subdiacono urceolos. t. 3. p. 163. Quæ ejus materia proxima, quæ remota. *ibid.* Quæ forma? p. 166. Quæ ejus munera, & onera. p. 171. Vid. *Ætas.* Acolytus ministrans rebaptizanti, si fiat publice, & culpabiliter, incurrit ambo irregularitatem solum quoad promotionem ad ordines superiores. t. 4. p. 316. Vid. *Baptismus* in calce.
- Actio* posita ob solam voluptatem sensus est saltem venialiter culpabilis. t. 1. p. 7. Vid. *Actus.* Qualis est obligatio ordinandi singulas nostras actiones ad finem virtutis, & ad Deum? p. 8.
- Actor.* Vid. *Judicium.* Actor, licet graviter peccet, si officium acceptet tempore excommunicationis, valide tamen instituitur. t. 4. p. 321.
- Actus conjugalis.* Vid. *Copula. Debitum conjugale. Conjux, &c.*
- Actus* humanus in individuo indifferens probabilius est impossibilis, t. 1. p. 7. Si fiat saltem implicite ob commodum naturæ, probabilius non est malus: porro ita dicendus esset potius bonus. *ib.* Vid. *Lex.*
- Adjuratio* quid sit? t. 1. p. 273. Quando est actus Religionis, quando vetita sub veniali, vel mortali? *ibid.* & p. 274. Illam comitari debent veritas, justitia, & judicium. *ib.* Sitne aliquando licita dæmonis adjuratio? *ib.*
- Adoratio* strictè sumpta est *Actus*; quo nos submitiendo veneramur Deo excellentiam super omnia. tom. 1. pag. 212. Ad quam adorationem nos teneamur vi legis naturalis? p. seq. Triplex est adoratio, Patriæ, Dulciæ, & Hyperdulciæ. *ibid.* Quæ sit, & cui competat adoratio patriæ. *ibid.* Quæ, & cui adoratio hyperdulciæ. Quæ, & cui adoratio dulciæ. p. 213. Num adorandæ sint Sanctorum Reliquiæ, & Imagines? *ib.* Vid.

- Reliquiæ. Imago.* Num adorandi, & quomodo, Beati, vel qui nondum sunt per Ecclesiam beatificati? p. 214. & seq. Quid de eorum imaginibus. *ibid.* Quid de aliis ritibus, quibus coli possunt. *ibid.* & seq. Per quæ signa exhiberi debeat adoratio? *ibid.* Quid de adoratione privata. *ibid.* Species panis, & vini a Christo separatæ, num, & qua adoratione sint adorandæ? t. 3. p. 77.
- Adoptio. Adoptivus.* Vid. *Cognatio legalis. Filius.* Ad legitimam adoptionem duo requiruntur. t. 4. p. 35. Num omnis adoptio inducat impedimentum. *ib.* & p. 36. Ex adoptione triplex species cognationis legalis oritur. *ib.* Et Sacerdos, & Eunuchus possunt adoptare. p. 35.
- Advertentia*, alia est plena, alia semiplena. t. 1. p. 19. & seq. Utra ex his requiratur, & sufficiat ad culpam. *ib.* Non requiritur autem reflexa, neque advertentia ad malitiam formalem sui actus, sed tantum exercita ad malitiam objecti. *ib.* Pro dubiis, an in actione præterita adfuerit plena advertentia, optima traditur regula p. 20.
- Adulterium.* Vid. *Divortium.* Quomodo contrahatur impedimentum dirimens matrimonium per adulterium? t. 4. p. 36. & seq. Vid. *Crimen. Adulter, &c.*
- Adulter, & Adultera* quid teneantur marito restituere, si proles ex adulterio nata non sit. Quid, si nata sit proles adulterina. t. 2. pag. 342. Vel, si sine adulterio fingant illius partum, supponentes marito prolem suppositivam? *ib.* & p. 343. Non tenentur se revelare cum periculo vitæ suæ, vel illegitimi. *ib.* Neque cum periculo famæ pro quacumque hæreditate, modo ipsa adultera e. g. non sit jam malæ famæ. *ib.* Alimenta tali proli usque ad tertium annum debentur a matre: a tertio vero anno a patre. *ib.* Quid in dubio, an proles sit mariti, an adulteri, an inter plures adulteros incertus sit pater? p. 342. 343. In adulterio explicandum in confessione, an conjugatus peccaverit cum libera, vel contra. t. 3. p. 222. Consentiente marito adhuc est grave peccatum. p. 229. Maritus, si in actu conjugali se morose delectet cum alia veluti præsentem est species adulterii. *ib.* Vid. *Copula.* Adulter, si advertit, adulteram forte a suis occidendam, nec abstinuit, num sit irregularis secuta morte? t. 4. p. 305. Quid, si maritus propter dedecus seipsum interimeret, aut adultera, ne a marito occidatur, eum interimeret? *ib.* & p. 306. Vel si adulter maritum in se irruentem occidat cum moderamine inculpatae tutelæ. *ibid.* Qui occidit turpiter inventum cum sua uxore, matre, aut filia, etsi peccet, tamen excusatur ab excommunicatione, & irregularitate. *ib.* Si inter colloquendum referas adulterium coram marito, consanguineis, &c. unde adultera occidatur, es irregularis, si id fueris suspicatus: item, si consulas, mandes adulterium, &c. prævidens adulteri mortem. *ibid.* Vid. *Debitum conjugale. Indissolubilitas Matrim.*
- Adultus* non censetur dispositus ad habitum fidei, & spei, nisi præcedat actus fidei, & spei: secus relate ad habitum charitatis. t. 3. p. 247. In adultis, quæ intentio requiratur ad suscipienda Sacramenta. p. 46. Vid. *Sacramentum.*
- Advocatus* qui sit? t. 2. p. 140. 141. Potest causam suscipere, etsi eam videat minus probabilem, & oppositam probabiliorem. t. 1. p. 59. Num, si quis eum consulat, possit ipse reponere secundum opinionem aliorum probabilem, etsi ipse probabilius reputet oppositum. *ib.* & p. antec. Num ei sit invalida pactio de *Quota litis*? t. 2. p. 141. 142. Nequit causam suscipere, quam scit esse injustam. *ibid.* Quando evadat irregularis ex defectu lenitatis. t. 4. p. 321. Quando ex delicto. *ib.* & p. 309.
- Æquivocatio.* An in judiciis liceat testibus, aut reo æquivocare cum iuramento assertorio. t. 1. p. 261. & seq. Num liceat jurare cum æquivocatione assumendo gradum Doctoratus. *ib.* Aut in acceptilatione. *ib.*

- Aut extra iudicium. p. 263. Si æquivoce cum rationabili causa, non peccas; secus, si nulla subdit iusta causa. *ibid.* & seq.
- Ætas* pro Ordinibus olim maior requirebatur; nunc autem quæ requiratur ex Tridentino pro singulis ordinibus? t. 3. p. 185-186. & t. 4. p. 267. Num anni, qui requiruntur, debeant esse completi, an vero sufficiat, si sint inchoati. t. 3. p. 186. Num licita, vel saltem valida sit ordinatio ante legitimam ætatem? p. 187. Quis dispensare possit in ætate ad ordines requisita. *ibid.* Ex defectu ætatis ad ordines recipiendos incurritur irregularitas. t. 4. p. 339. Quæ ætas requiratur ad beneficium simplex, vel canonicatum Collegiatæ, quæ ad canonicatum Cathedralis, quæ ad dignitates, beneficia curata, &c. *ib.* & p. 340. Quæ ad canonicatum Pœnitentiarium, Episcopatum, Cardinalatum, &c. *ib.* & p. 267. V. *Abbatissa. Jejunium. Infantes. Pueri. &c.* Quæ ætas sit requisita ad matrimonium. t. 4. p. 59. 117. Quæ inepta. p. 58.
- Affinitas* est *Propinquitas personarum proveniens ex copula sive licita, sive illicita.* t. 4. p. 55. Ad hanc requiritur, & sufficit seminum commixtio. *ib.* & seq. Non sufficit copula sodomitica, aut Eunuchi, aut impuberis, aut mere attentata. *ibid.* Probabilius sufficit, si viri semen sponte, vel casu, vel arte, vel ope dæmonis immittatur intra vas mulieris. *ibid.* An satis sit viri seminatio absque mulieris seminatione. *ibid.* Utraque præsumenda est in copula voluptuosa, si dubitetur. *ibid.* Affinitas ex copula licita dirimit matrimonium usque ad 4. gradum consanguinitatis de jure præsentis: usque ad 7. de jure antiquiori. *ib.* & seq. Gradus affinitatis iidem sunt, ac consanguinitatis. p. 56. Consanguinei unius conjugis non sunt affines consanguineis alterius. *ib.* An aliquis gradus affinitatis dirimat matrimonium jure naturæ. *ib.* & seq. Affinitas ex copula illicita dirimit matrimonium usque ad secundum gradum jure novo Trident. antiquum reformante. p. 57. & seq. Infideles tamen hoc jure non comprehenduntur. p. 58. An affinitas contracta ante baptismum irritet matrimonium post baptismum. *ibid.* & seq.
- Aggressor iniquus*, Vid. *Homicida. Homicidium. Bannitus.*
- Agnus*. Comedens agnum furtivum ad quid teneatur. t. 2. p. 242.
- Alienatio* bonorum Ecclesiæ. Vid. *Bona. Ecclesia. Ecclesiastici.*
- Altare* est *Locus immediatus sacrificii.* t. 3. p. 126. Absque eo celebrare grave sacrilegium est. *ib.* Quod sit altare aptum sacrificio; & num consecratur per merum sacrificium bona, vel mala fide in eo factum? p. 126. 127. Qualis esse debeat lapis consecratus. *ib.* Quinam usus altaris portatilis sit hodie prohibitus. p. 135. In quo casu possit licite celebrari in hujusmodi altari. *ibid.* Non licet celebrare in altari execrato: quando autem intelligatur execratum? p. 127. Vid. *Ecclesia, seu templum.*
- Alumni Religiosorum* num, & quos casus reservatos incurrant, & a quibus absolvendi? t. 3. p. 327. 331.
- Amentis. Amentia.* Perpetuo amentes nullis subduntur legibus. t. 1. p. 99. Num possint licite induci ad ponendas actiones vetitas. *ibid.* & seq. Num possint contrahere. t. 2. p. 17. Num testari. p. 46. Num institui hæredes. p. 50. Num esse domini. p. 177. Num possint confirmari. t. 3. p. 75. Num possit iis ministrari extrema unctio. t. 1. p. 98. & t. 3. p. 160. 161. Vel Eucharistia saltem in mortis articulo, t. 1. p. 98. & t. 3. p. 101. Quid de cæteris Sacramentis. p. 45. Num, quando sufficit consensus habitualis, conferri possit Sacramentum amenti, qui dum fuit rationis compos, illud voluit, vel voluisse præsumitur. p. 47. Num possint admitti intra Monasteria Monialium? t. 1. p. 99. Porro post septennium illa ingredi omnino non possunt. tom. 3. pag. 368. Amentes sintne capaces censuræ. tom. 1. pag. 188. Quid si, dum amentis erat compos rationis dedit causam efficacem censuræ incurra-

dæ, & postea, dum erat ligandus, incidit in amentiam. *ibid.* Neque potestate ipsius delegata amentes ferre possunt censuras. p. 186. Quæ amentia inducat irregularitatem ex defectu, & num possit in ea aliquando etiam Episcopus dispensare. p. 335. Num aliquando cesset per seishæc irregularitas. *ib.* Validene amentes contrahant sponsalia. pag. 118. & seq. Vel matrimonium? *Vid. Impedimentum publicæ honestatis. V. Copula.*

Amplexus, &c. Suntne liciti sponsis? t. 4. p. 125. & p. 165.

Angelus nequit esse Minister Sacramentorum. t. 3. p. 28. Neque potest censurari, cum non subiaceat jurisdictioni Ecclesiæ. t. 4. p. 187.

Animus. Animi defectus irregularitatem inducentes sunt amentia, ignorantia, novitas in fide. t. 4. p. 335. & seq. *Vid. Neophitus. Amentia. Ignorantia.*

Antichristeos contractus est *Cum in contractu pignoris convenitur, ut creditor utatur pignore, aut fructus inde tamdiu lucretur, donec debitum ipsi restitatur.* t. 2. p. 72. 76. & 133. Num liceat. *ib.* quibus titulis excusari possit ab usura? *ib.* & seq.

Apodina. Sitne usura emere minoris apodinas, & credita immatura, &c. t. 2. p. 73. & 81.

Apostasia. Apostata. Apostasia a Fide quid sit? tom. 1. pag. 202. In quo differat ab hæresi? *ib.* Quæ sit potestas Ecclesiæ in Apostatas, & quæ pœnæ ab ea in illos statutæ? p. 205. Apostatæ num sint denunciandi? p. 208. Num possint insitui hæredes? t. 2. pag. 50. Quæ apostasia a Religione sit casus reservabilis in Ordinibus religiosis? t. 3. p. 420. Noturna, & furtiva e Monasterio, seu Conventu egressio etiam non animo apostatandi facta est item inter casus Clem. VIII. reservabiles in iisdem ordinibus. p. 421. Apostatæ a fide sunt irregulares ex delicto hæresis. t. 4. p. 315.

Appellatio est Provocatio a Judge inferiori ad superiorem competentem ratione alicujus gravaminis facta intra certum tempus. t. 4. p. 211. Num semper fieri debeat in scriptis. *ib.* Num debeat fieri semper coram Judge *A quo*, an sufficiat, si fiat coram Judge *Ad quem?* *ibid.* Num Juxta teneatur eam admittere, etiamsi dubium sit, an sit legitima. *ibid.* Qui sunt ejus effectus, & quando proprie excuset a censura? *ib.* & p. 212. Quando habeat effectum devolutivum, quando suspensivum? *ib.* Post tempus præfixum appellationi manet solum locus simpliciter querelæ. *ib.* & p. 213. In aliquibus tamen casibus nulla conceditur appellatio, aut querela. *ib.* Num aliquando licitum sit appellare a lege, vel supplicare contra illam? t. 1. p. 78. & seq. Appellatio num liceat die Festo? p. 299. Appellantes ab ordinationibus Rom. Pontificis ad futurum concilium, &c. excommunicantur in bulla cœnæ. t. 3. p. 356. Item omnes, qui prætextentes frivolum appellationem a gravamine, &c. literarum apostolicarum, &c. ad curias seculares recurrunt. p. 361. & seq. Item, qui prætextu literarum Apostolicarum, &c. causas spirituales, &c. a Judicibus Ecclesiasticis avocant, &c. *ib.* & p. 362. Per appellationem suspendi potest suspensio. t. 4. p. 262. & seq.

Applicatio Missæ. *Vid. Missa.* Operum satisfactoriorum. *Vid. Satisfactio Sacramentalis. Indulgentiarum. Vid. Indulgentiæ.*

Approbatio est *Judicium, quo superior declarat, aliquem Sacerdotem esse idoneum ad audiendas confessiones.* t. 3. p. 298. Sine approbatione sitne invalida absolutio? *ib.*

Approbarus ad Confessiones Secularium. Hæc approbatio fit ex Trid. tripliciter. t. 3. p. 298. Debet dari gratis, secus est illicita, sed probabiliter valida. *ibid.* Quid, si detur ex vi, vel metu, vel Episcopus erret circa idoneitatem, vel externe tantum approbet? *ibid.* Superior approbans ad confessiones secularium est Episcopus, etsi nondum consecratus, vel vitandus, vel ejus Vicarius generalis, vel sede vacante Vicarius capitularis.

laris. ib. Num approbare etiam possint, qui habent jurisdictionem qua, si Episcopalem? Vel Nuntii Apostolici, Legati in sua Provincia, Cappellani majores relate ad confessiones militum, vel domus regie? ib. Episcopus existens extra suam Diocesim num possit approbare Sacerdotem pro sua Diocesi? ib. & p. 299. Num Sacerdos, sive regularis, sive secularis, hoc ipso, quod obtineat beneficium parochiale, sit approbatus? ibid. Num indigeret approbatione Superior Regularis, vel Parochus mutans parochiam, &c. ib. Quivis Sacerdos ad confessionem secularium indiget approbatione Episcopi. p. 300. Non ergo sufficit approbatio Universitatis ad gradus Licentiatum, Doctoris, &c. nec approbatio semel habita a Vicario Papæ in Urbe, ut possit intelligi approbatus pro toto Orbe. ib. A quo Episcopo fieri debeat hæc approbatio? ib. Num Confessarius secularis Diocesanus approbatus in una Diocesi, si peregrinetur extra illam, possit absolvere subditos illius Diocesis etiam peregrinantes? p. 301. Num idem dici possit de Confessario regulari Diocesano pariter extra Diocesim peregrinante? ibid. Ad approbationem pro confessione secularium non sufficit esse idoneum, & Episcopo presentatum, sed requiritur ejus judicium saltem tacite manifestatum. ibid. Episcopus approbare potest, vel absolute, vel limitate ad tempus, locum, & personas. pag. 302. Licet possit non admittere Sacerdotem ad examen, si tamen admiserit, & idoneum reperit, peccat contra justitiam, si illi neget sine justa causa approbationem. ibid. Quoad regulares, quid Episcopo liceat, quid non? ibid. Num possit illos iterum examinare? ib. Vel suspendere facultatem confessiones audiendi omnibus simul alicujus conventus, &c. ib. Regularis approbatus num possit quovis tempore, & quorumvis etiam infirmorum confessiones audire? ib.

Approbatus ad confessiones Regularium. Ad confessionem Religiosorum exemptorum non requiritur approbatio Episcopi, sed facultas Superioris regularis. t. 3. p. 302. Hic potest approbare, seu deputare quemvis Sacerdotem etiam alterius ordinis, imo etiam secularem non approbatum ab Episcopo. ib. Nomine Religiosorum num veniant etiam Equites melitenses? ib. Vel Novitii? ib. & p. 303. Vid. *Novitius*. Num etiam seculares domus religiosæ? Alumni, ejusque familiares? ib. Hujusmodi autem qui sint? ib. Tenentur tamen ire ad Parochialem Ecclesiam pro communione paschali. ib. Num ad id teneantur etiam famuli? ib. Confessarii Regularium num possint hos, imo etiam Novitios, familiares, &c. absolvere etiam extra Conventum, & Diocesim? ib. & p. 292. & seq. Vid. *Religiosi Soc. Jesu*.

Approbatus ad Confessiones Monialium. Quid requiratur, ut quis ad confessiones Monialium sit approbatus? t. 3. p. 303. Approbatus pro uno Monasterio, vel pro una vice non intelligitur approbatus pro alio, vel pro pluribus vicibus. p. 304. Approbatus pro duabus, vel tribus monialibus in aliquo Monasterio, nequit alias aliarum Monialium confessiones audire. ibid. Hujusmodi approbatio relate ad Moniales etiam exemptas dari debet ab Episcopo Diocesano. ib. & quoad exemptas non sine speciali etiam licentia Superioris Ordinis: secus, quoad non exemptas. ib. Confessarius ordinarius durat ad tres annos. ib. Extraordinarius debet offerri bis, vel ter in anno ab Episcopo, si Monasterium sit subjectum Episcopo; a Prælati Regularibus, si his sit subjectum Monasterium: quod si hi non offerant, potest assignare Episcopus. ibid.

Approbatus ad confessiones Privilegiatorum. Privilegiati hic sunt, qui sive a jure, sive a consuetudine, sive ab homine habeat facultatem eligendi sibi Confessarium non approbatum. t. 3. p. 304. A jure hoc habent Episcopi, etsi tantum confirmati, & titulares: item, etsi excommunicati, suspensi, aut depositi: secus, si sint degradati, aut nondum confirmati. ib. Privilegiatus existens in aliena Diocesi nequit eligere sibi

sibi simplicem Sacerdotem illius Diœcesis : bene vero approbatum , vel simplicem suæ Diœcesis. *ibid.* & 305. Qui alii jure gaudeant hoc privilegio ? *ibid.* Qui saltem a consuetudine ? *ibid.* Privilegium ab homine habere possunt tantum ii , quibus Episcopus , vel Papa concedat . *ib.* Approbatus pro viris tantum num possit tempore Jubilæi audire confessiones Monialium ? *ibid.*

Aqua. Quæ aquæ quantitas requiratur ad vini consecrationem , & num necessario , &c. *Vid. Vinum.* Quæ , & in quanta quantitate sit materia certa ad baptismum ? t. 3. p. 55. & seq. Quæ sit materia dubia ? *ib.* & seq. *Vid. Baptismus.*

Arbiter, Arbitrator peccat , & ad restitutionem tenetur , si causam adjudicat parti rationes habenti minus probabiles . t. 2. p. 144.

Archiepiscopatus. Archiepiscopus. Archiepiscopatus num sit ordo diversus ab Episcopatu ? t. 3. p. 162. Archiepiscopus num possit leges ferre obligantes totam nationem ? t. 1. p. 65. Quid possit tempore appellationis , vel visitationis in Ecclesiis suffraganeorum ? *ib.* & seq. Num possit dispensare cum Episcopis suffraganeis , vel cum eorum subditis . p. 136. & seq. Quid possit circa absolutionem a reservatis , & censuris ? t. 3. p. 337. *Vid. Episcopus.* Num possit ferre censuras non solum in propriis locis , sed etiam in Diœcesi suffraganeorum ? t. 4. p. 184.

Aromatarius. *Vid. Pharmacopola.*

Arrha est , Quod in Sponsalibus actu traditur inter promittentes pro securitate matrimonii promissi . t. 4. p. 119. Tales arrhæ sunt licitæ etiam in quavis quantitate , & in bonis immobilibus . *ib.* Imo iis addi possunt pignora , & fidejussiones . *ib.* Qui post arrham datam , vel acceptam , resiliat , quid , cui , & quando teneatur restituere ? *ib.* & p. 120. Non inducitur impedimentum publicæ honestatis , si se invicem obligent duo , tantum sub pœna amittendi e.g. Arrham . p. 53. In quo arrha differrat a sponsalitia largitate ? *V. Sponsalitia largitas.*

Articulus mortis . *Vid. Moribundus, Confessarius, Reservatio, &c.*

Artifex. *Vid. Cooperatio.*

Affectatio est Contractus , quo quis alienæ rei periculum in se suscipit , obligando se ad eam compensandam , etsi casu perierit , t. 2. p. 134. Si fiat pretio accepto , duo ad justitiam requiruntur . *ib.* Si affectans sit certus , rem esse in tuto , injuste pretium accipit , & tenetur restituere . *ib.* Quid , si id sciat scientia privata ? *ib.* Si plures sint affectatores , & merces pereat , cui pereat ? *ibid.*

Assessor Judicis , qui complet ejus personam , num & ipse incurrat irregularitatem ex defectu lenitatis ? t. 4. p. 320.

Assignatio debiti fit , cum debitor vice sua alium dat reum creditori . t. 2. p. 274.

Astrologia. Divinare ex astris effectus mere naturales præcisa invocatione , vel pacto cum dæmone num sit peccatum , & quale ? t. 1. p. 237. & seq. Quæ sit astrologia judiciaria ? *ib.* Est de se mortalis , & prohibita . *ib.*

Attentio est *Advertentia ad id , quod peragis.* t. 1. p. 226. Alia est externa , alia interna . *ib.* & p. 227. Rursus interna triplex potest esse . *ib.* Ad Horas requiritur certe externa . *ib.* Num etiam interna . p. 228. Si te distrahas in illis voluntarie , saltem venialiter peccas . *ib.* Num illis satisfacias scribendo , pingendo , &c. p. 226. Ad Missam requiritur attentio saltem externa . p. 303. Num satisfacias præcepto Missæ , qui tali tempore confiteatur peccata sua , vel se examinet ? p. 304.

Atroxio est Dolor , & detestatio peccati non ex motivo charitatis , sed alterius virtutis moralis . t. 3. p. 241. Ejus motiva sunt turpitudinis peccati , gehennæ , & penarum metus , & amissio gloriæ . *ib.* & p. 242. 243. Se sola non sufficit ad justificationem peccatoris extra Sacramentum . 1. Est sufficiens tamen in Sacramento , etsi nullam involvat formalem Dei dilectio-

dilectionem . p. 244. 248. Detestatio peccati ex solo metu gehennæ sal-
sum est, quod contineat hoc adjunctum : *Peccarem si gehenna non esset* .
p. 246. Vid. *Dolor* .

Auctoritas Judicis in tribus casibus excusat a restitutione . t. 2. p. 277 .

B

B*ancum* : Num licite a depositariis, seu deputatis Banci possit aliquid
moderatum accipi a deponentibus, vel extrahentibus e banco pecu-
niam, vel propter numerationem pecuniæ, vel ob alios titulos? t. 2.
p. 104. 105. v. *Montes Pietatis* .

Bannitus . Bannitus occidens non est injustus homicida . t. 2. p. 333. Fit
tamen irregularis ex defectu lenitatis . t. 4. p. 322. Si eum occidat fi-
lius, peccat contra pietatem; & si Clericus, contra decentiam sui
status . t. 3. p. 338. Num aliquando possit uterque excusari? ib. Illum
occidens extra Territorium bannientis num teneatur ad restitutionem?
ib. 339. Bannitus vero injuste occidit aggressorem vitæ suæ, ibid. Si
ipse, vel alius grassator, vel malefactor occidant satellites, num sem-
per teneantur ad restitutionem? ib.

Baptismus . Quod sit ejus etymon? t. 3. p. 52. Varie appellatur, ibid.
Definitur communiter *Ablutio corporis exterior facta sub præscripta for-
ma verborum*, &c. ib. Aliter definitur a Catech. Rom. ib. ejus virtus
ad quosnam effectus se extendat? ib. & 53. Alius est fluminis, alius fla-
minis, alius sanguinis. ib. Num ad baptismum sanguinis necessario præ-
requiratur contritio, vel dilectio Dei super omnia? ib. v. *Martyrium* .
De fide est, fuisse institutum a Christo Domino . p. 54. Dubitatur de
tempore. ibid. Præcipitur baptismus omnibus etiam infidelibus præ-
cepto positivo divino, estque necessarius necessitate etiam mediæ, vel
in re, vel in voto ad salutem . ibid. Num possit, vel etiam teneatur
quis se obijcere certo mortis periculo, ut baptizetur . ibid. & 55. Ejus
materia remota est aqua elementariis: quid autem intelligatur hoc no-
mine? ib. Sunt inepta ad baptismum lacrymæ, sudor, cerevesia, &
alia apposita . p. 55. 56. Num ad licite etiam baptizandum requiratur
semper aqua consecrata? ib. Materia proxima est ipsa ablutio, quæ tri-
pliciter fieri potest. ib. Num requiratur, ut, qui profert formam, ipse
baptizantem abluat? p. 56. In qua parte, & qua aquæ quantitate de-
bet abluï infans, qua valide baptizetur. ib. Ex præcepto Ecclesiæ ab-
luendum caput. ibid. Num valeat, & liceat baptismus infanti colla-
tus per ejusdem projectionem in puteo? ibid. Quæ sit baptismi forma
usurpata a Latinis, quæ a Græcis. ibid. Ad ejus validitatem requiri-
tur expressio saltem implicita baptizantis, item explicita baptizandi,
ipsius actionis abluendi, & unitatis Divinæ Naturæ cum Trinitate Per-
sonarum . ib. & 58. Num, & quomodo unus baptismus conferri possit a
pluribus, vel plures simul baptismi ab uno? ibid. Qui sit baptismi
Minister ordinarius, qui in casu necessitatis, & num opus habeat facul-
tate Episcopi? p. 59. Quis ordo sub gravi, vel sub levi servandus sit in
administratione baptismi in casu necessitatis? p. 60. Quibus ritibus mi-
nistrandus baptismus solemnis? p. 61. Requiritur potissimum designa-
tio Patrini, de quo v. *Parinus* . Baptismi subiectum est unus homo
viator: non fatyri, non monstra, neque infantes in utero matris tota-
liter existentes . p. 62. 63. Num baptizari possint filii infidelium, man-
cipiorum, hæreticorum, & apostatarum invitis parentibus? ibid. 64.
Quid, si sint infantes morti proximi. ibid. Quid, si pater sive hære-
ticus, sive infidelis petit, filium baptizari? ib. Quid, si baptismus con-
feratur ab Ariano? p. 34. Quandonam baptismus iterari possit, aut de-
beat sub conditione? p. 34. 63. 64. 65. Num valeat baptismus collatus

- ab obstetrice, & quando? v. *Obstetrix*. Tempore interdicti localis, sive generalis, sive specialis conferri potest baptismus parvulis, & adultis, sanis, & infirmis. t. 4. p. 288. Quibus ceremoniis? ib. Num persona generaliter, vel specialiter interdicta possit illum ministrare, vel etiam suscipere. ib. & p. 289. Sacerdos baptizans moribundum, etsi suspicetur, mortem ei forte accelerandam ex aqua ad baptismum necessaria, non est irregularis: bene vero, si non habens aliam aquam, illum, ut baptizet, projiciat in puteum, p. 307. Qui culpabiliter permittit, rebaptizari, est irregularis ex delicto; secus, qui inculpabiliter: ut sunt infantes, etiam si postea id ratum habeant. p. 316. & t. 3. p. 76. Quid, si quis rebaptizetur ex ignorantia, vel metu. t. 4. p. 316. & seq. Quam irregularitatem incurrat baptismum suscipiens libere, & absque ulla necessitate ab hæreticis declaratis. ibid. Ignorans autem, vel infans ab ea excusatur. ib. Vid. *Acolythus*. Rebaptizans incurrit irregularitatem solum ad superiores ordines, si rebaptizet publice, & culpabiliter: secus, si ignoranter, & occulte. ibid. Quid, si id faciat ex metu gravi. ibid. Vel rebaptizet tantum sub conditione. ib. Episcopus autem in hac irregularitate num, & quando possit dispensare? ibid. Vid. *Sacerdos*.
- Barbitonsor*. Barbitonsores qua pacto excusentur a peccato, tondendo die festo? t. 1. p. 302. Communius non excusantur, per se loquendo, a jejunio. p. 316.
- B.** Virgo non recepit gratiam Sacramenti Pœnitentiæ, ut putavit Alb. Magn. t. 3. p. 254. Cultus illis exhibitus dicitur hyperdulia. t. 1. p. 213. Ad quam virtutem pertineat talis cultus. ib.
- Beatus*. In quo Beati differant a Sanctis? t. 1. p. 214. Qui cultus ex Rom. Eccl. sint iis indebiti, qui debiti? ibid. v. *Adoratio*. Num adorari possint, qui nondum per Ecclesiam sunt beatificati? ib. & seq.
- Bellum*. Bello a Rege indicto, num semper teneatur subditi parere? t. 1. p. 43.
- Beneficiatus* ex fructibus beneficii quid possit donare? t. 2. p. 37. Num possit, & ex quibus bonis, testari? p. 47. 48. Hujus onera sunt tria. p. 290. Quando incipiat obligari ad Horas? t. 1. p. 218. & seq. Culpabiliter omittens recitare Horas canonicas in primis sex mensibus a pacifica possessione beneficii peccat mortaliter, & post eos menses tenetur etiam restituere fructus beneficii tali omissioni correspondentes. t. 2. p. 290. Quid, si fecerit elemosynas, nihil cogitans de tali obligatione restituendi? ibid. Num possit supplere per hoc, quod bis sequenti die eas recitet? ib. Potest petere compositionem a Papa. ib. Omittens eas inculpabiliter ad nihil tenetur. ib. Num beneficiatus, qui non possidet pacifice beneficium, vel illud est tenue, peccet omittendo Horas, & ad restitutionem teneatur. p. 295. Vel, si privetur fructibus beneficii jam possessi? ib. & p. 292. v. *Residentia*. Quando talis restitutio fieri debeat? ibid. Expensens in usus profanos fructus beneficii, &c. peccat mortaliter: porro probabiliter neque ipse dans, neque accipiens tenentur quidquam restituere Ecclesiæ, vel pauperibus. p. 296. 297. Num sit fructuum suorum beneficiorum Dominus? ib. v. *Beneficium Ecclesiasticum*. Si parce vivendo minuat expensas suæ congruæ sustentationi necessarias, potest de iis pro libito disponere. p. 303. Num obligetur sub gravi, & graviter peccet omittendo deferre habitum, & tonsuram. p. 295. Ex superfluis quando teneatur ad elemosynas? t. 1. p. 331. Si impedias, ne Titius conferat beneficium Cajo &c. ad quid tenearis? t. 2. p. 198. v. *Ecclesia*.
- Beneficium Ecclesiasticum* est Jus perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiæ propter officium spirituale auctoritate Ecclesiæ constitutum. t. 2. p. 158. & seq. Aliud est simplex, aliud duplex. pag. 159. & 160. Aliud secularare, aliud regulare. ibid. Aliud monoculare, aliud titolare. p. 161. Duplex

Duplex est perpetuitas in beneficio. p. 159. Quæ sint beneficia manua-
lia, & num sint proprie beneficia? ib. In beneficio, & est obligatio
exercendi functionem spiritualem, & fert jus percipiendi fructus ex bo-
nis Ecclesiæ. p. 160. Acquiritur per collationem. p. 161., & seq. Num
hæc prærequirit examen, debeat fieri gratis, & postquam vacet be-
neficium? p. 162. Num possit Episcopus variare collationem absenti,
antequam ille acceptet. ib. Acquiritur beneficium patronatus per præ-
sentationem: hæc a quo, & cui conferri possit, vel debeat. ibid. V.
Patronus. Acquiritur per electionem, quæ tripliciter fieri potest. p.
163., & seq. Quis sit inhabilis ad acquirendum beneficium? p. 164., &
seq. Quomodo hoc vacet, vel amittatur? ibid. Sex modis amitti potest.
ib. Beneficia incompatibilia, alia sunt ex munere, alia ex jure, alia
ex persona. p. 165. & seq. Num possit aliquando unus duo simul sibi
beneficia retinere? ib. Quando vacet beneficium litigiosum, quando
pacificum? p. 166. Simonia in beneficiis; v. *Simonia in materia bene-
ficiaria*. Quinam fructus beneficii dicantur superflui congruæ substantia-
tionis beneficiati? p. 297. Congrua autem substantiatio non est respectu
omnium æqualis? p. 298. Ad hanc num pertineat etiam substantiatio
consanguineorum? ib. Congrua substantiatio Episcopi sitae determinata,
& unde taxanda? p. 299. Quomodo fructus congruæ sint erogandi?
ib. & seq. Præsertim ab Episcopis? ib. Qui alii Canones præcipiant,
ut portio fructuum, &c. detur pauperibus? ibidem. Quæ dicta sunt de
beneficiato procedunt pariter de Regulari promotio ad beneficium. ib.
Vid. *Pensionarius*. Quid de fructibus beneficii decreverit Bened. XIV?
p. 300. Vid. *Pensio*. Restitutio beneficii simoniace accepti, Vid. *Si-
monia in calce*. Restitutio fructuum beneficii, Vid. *Beneficiatus*.
Residentia. Beneficii Episcopus quis sit? t. 3. p. 177. Vid. *Ordo*. Qui
Titulus beneficii? p. 194. & seq. Vid. *Titulus*. Quæ sit suspensio a
Beneficio? Vid. *Suspensio*. Beneficia permutans propria auctoritate,
sitne sacrilegus? t. 1. p. 85. Fructus beneficii vacantis ad quem spe-
ctent? t. 2. p. 224. & 225. V. *Pensio*. Si Petro debeas 100., num illi
satisfacias ei conferendo beneficium ecclesiasticum. p. 260. Num tu,
& Petrus acceptando committatis simoniam. ib. Excommunicatio ma-
jor quomodo privet habilitate ad beneficia Ecclesiastica, dignitates,
&c. t. 4. p. 240. Irritane sit electio, præsentatio, nominatio excom-
municati, etiam tolerati? Item collatio; permutatio, &c. ib. Qua-
liter peccent, & puniantur tum excommunicatus acceptans, tum eli-
gentes, præsentantes, &c.? ib., & p. 241. Num valeat beneficium,
si electio, præsentatio, vel collatio facta sit ante excomm., ipse vero
acceptet beneficium tempore excommunicationis. ib. Vel, si bene-
ficium collatum quidem sit tempore excommunicationis, sed acceptatum
post absolutionem ab excommunicatione? ib., & p. 242. Porro quid
hic veniat nomine beneficii? ib., & p. 243. Vid. *Pensio*. Jam vero ex-
communicatus, etsi vitandus, minime privatur beneficio jam obtento
ante excomm. ib. Vid. *Insurdescens*. Num privetur fructibus saltem
talis beneficii hoc ipso, quod incidit in excomm. ib. Num, si per ex-
communicatum non stet, quominus excommunicationis absolutionem
obtineat, possit percipere distributiones, quæ dantur assistentibus in
choro, cui ipse ob excommunicationem nequit assistere. ib. V. *Excom-
municatio minor*.

Bestialitas. V. *Luxuria*.

Biblia Sacra. Qui verbis Scripturæ Sacræ abutitur, vel ea corrumpit
profanando, num dicendus sit blasphemus, & sacrilegus? t. 1. pag.
245. Quid, si iisdem verbis utatur per jocum ad res honestas; imo &
ad facetias? ib.

Bibliopola num, & quando incurrat casum reservatum in Diœcesi Nea-
pol. cum excommunic. lata contra ementes libros, &c. non exhibito
prius

- prius Deputatis emptorum librorum catalogo? t. 3. p. 399. 400.
- Bigamia**, *Bigamus*. Bigamia est *Duplicatio matrimonii*. t. 4. p. 323. Cur vocetur defectu Sacramenti? ib. Omnis bigamus est irregularis ex defectu significationis. ib. Bigamia alia est propria, alia interpretativa, alia similitudinaria. ib. Bigamia propria est, cum quis vere, & valide contrahit successive, & consummat duo matrimonia. p. 324. Interpretativa est, cum quis interpretatione juris censetur, ac si contraxerit duo matrimonia: hoc autem tripliciter potest esse. ibid. Similitudinaria est, cum quis post Votum solenne Castitatis contrahit, & consummat matrimonium etiam cum Virgine. ib., & p. 325. Quando incurratur irregularitas ex bigamia? ib. Num infidelis bigamus sit irregularis? ib. Num Papa dispensare possit in omni bigamia? ib. In qua possit Episcopus? p. 326. *V. Mendicantes*. Num bigamus sine dispensatione ordinatus gaudet privilegiis Clericalibus? ib.
- Blasphemia**. *Blasphemus*. Blasphemia est *Verbum contumeliosum in Deum prolatum*. t. 1. p. 249. Consistit in verbis etiam scripto, & mente, seu corde conceptis. p. 250. Num sit blasphemus, qui expuit in cœlum, frendet dentibus, &c. p. 249. Blasphemia alia est in Deum, alia in Sanctos, aut alias res Sacras; alia hæreticalis, alia simplex. p. 251. Quot modis committatur? p. 12., & 252. Non est de ejus ratione falsitas. p. 249. Neque expressa voluntas inhonorandi Deum, sed sufficit exercita. p. 252. Est peccatum mortale ex toto genere non admittens parvitatem materiæ. ib. Num excusari possit a mortali ratione indeliberationis, subitæ iræ, &c.? ib. Non est tamen sacrilegium. p. 251. Num omnes blasphemix sint ejusdem speciei; & quid in confessione exprimendum. ib., & p. 252., & t. 3. p. 227. Verba contumeliosa in Sanctos, vel res Sacras prolata sunt blasphemix. t. 1. p. 249. Aliquando tamen continent peccatum irreligiositatis. ib. Dum contorquentur in alias creaturas, si addatur *Dei*, adhuc sunt blasphemix. ib. Imprecatio in se, hominem, diem, &c. quando est venialis? ib. & seq. Dehonoratio alicujus Sancti per jocum num sit mortale? p. 250. Quæ sint verba blasphemata? p. 251. Num sit blasphemus, qui verba blasphemix conditionate tantum profert? p. 253. Vel qui immutat, aut dimidiat, ne blasphemet, verba? ib. Num peccet, qui ebrium, stultum, vel usus rationis expertem inducit ad blasphemandum? p. 254. & seq. Quæ sint pœnæ contra blasphemantes? ib., & seq. Quæ obligatio audientis blasphemantem? p. 255. Ad quid teneantur, qui consuetudinem habent blasphemandi, & num differenda eis sit absolutio? ib. Tria requiruntur ad incurrendum primum casum sine excommunicatione reservatum in hac Diœcesi contra *Blasphemantes*, &c. p. 255., & fusius t. 3. p. 401. Quando excusari possint blasphemantes a tali incurssione? ib., & seq. An blasphemia in Deum opponatur directe charitati? t. 1. p. 212.
- Blasphemia** etiam importunæ num irritent matrimonium? t. 4. p. 43.
- Bona** Ecclesiæ alia sunt mobilia, alia immobilia. t. 2. p. 15. Num possint alienari. ib., & seq. *V. Ecclesia*. Proventus bonorum Ecclesiæ in quot partes dividendi? p. 159. *V. Contractus*. Bona incerta quæ sint? p. 218., & seq. Quæ bona adespota? p. 221. Quæ vacantia? p. 224. Quæ communia? p. 225. Num hæc omnia sint restituenda? *V. Restitutio*. Bona corporis quæ sint? p. 326. Quæ bona animi? p. 345. *V. Sponsalia*.
- Bonorum cessio**. *V. Cessio bonorum*.
- Bonitas moralis** alia est objectiva, alia formalis. t. 1. p. 5. Hæc consistit in conformitate cum recta ratione, & non cum natura rationali, aut cum lege Dei primaria. ib., & seq. Illa desumitur tantum ab objecto formali, & etiam a circumstantiis. p. 6. 7., & 14.
- Bruta**, & reliqua inanimata possuntne censurari? t. 4. p. 187.
- Bulla Cœnæ**. Usus hujus bullæ quando incepit? t. 3. p. 350. Renovatur singulis annis in cœna Domini. ib. Continet 20. excommunicationes late

- latæ sententiæ strictissime reservatas Papæ. ib. usque ad pag. 365. Num dicendæ sint a jure, an ab homine? p. 350.
- Bulla Cruciatæ* quomodo intelligenda quoad facultatem absolvendi a reservatione? t. 3. p. 349. Vi hujus bullæ nequit quisquam complicitis confessionem audire ex Ben. XIV. p. 396. Neque potest quisquam sibi eligere in Confessarium Sacerdotem non approbatum. p. 305. Ejus privilegia minus revocantur per Jubilæum anni sancti. t. 1. p. 164. Per Bull. Cruciatæ conceditur compositio per bullam cum duabus tantum conditionibus. t. 2. p. 275. 276. Confessarius cruciatæ quid possit circa dispensationem in matrimoniis, vel legitimationem prolis? t. 4. p. 89. Bullæ Cruciatæ commissarius potest dispensare in irregularitate ex defectu lenitatis. p. 323.
- Bulla Jubilæi* quomodo intelligenda quoad facultatem absolvendi a casibus, & censuris reservatis, commutandi vota, &c. t. 3. a p. 346. ad 349. Num in Jubilæis requiratur, ut opera injuncta fiant in gratia? p. 285. Ex bulla Jubilæi nequit quis sibi eligere in Confessarium Sacerdotem non approbatum. p. 305. Vid. *Regularis*. *Approbatum ad confessiones Privilegiatorum*. *Moniales*, &c.

C

- Cadaver*. Vid. *Sepultura Ecclesiastica*. *Homicidium*. *Mutilatio*. *Mutilator*, &c.
- Cæcus* num teneatur ad Missam die festo. t. 1. p. 306. Quomodo confiteri debeat, præsertim, si cæcus simul sit, ac surdus, & mutus a nativitate. t. 3. p. 269. Num sit irregularis ex defectu corporis? t. 4. p. 334.
- Celix*, & quidem consecratus, sub mortali requiritur ad Missæ celebrationem. t. 3. p. 149. Cujus materiæ possit, & debeat esse? ib. Si de novo inaretur, probabiliter non indiget nova consecratione. ib., & seq. V. *Presbyter*. *Presbyteratus*.
- Cambium*. *Campfor*, &c. Cambium est *Permutatio pecuniæ pro pecuniâ aliquo pacto diversa*. t. 2. p. 103. Differt a mutuo, emptione, &c. ib. Dividitur in siccum, & reale, quod subdividitur in minutum, & locale, seu per litteras, p. 104. Cambium minutum quis fit? ib. Varie appellatur. ib. In eo licitum est publico nummulario, vel etiam privatorum privatiæ, aliquod moderatum pretium a campfario exigere. ib., & p. 105. Si lege positiva vetetur, ne homines privati hæc minuta cambia exerceant, exercendo probabiliter deobligantur a restitutione. ib. Num, & a quibusnam possit aliquid accipi in cambiis minutis pro pecuniæ custodia. ib. Cambiens monetam alterius ex industria num possit aliquid sibi retinere. ib., & seq. Dupliciter fit cambium per litteras. ib. An in hoc cambio liceat campfario aliquod moderatum lucrum. ib., & p. 106. Quodnam fit cambium ad nundinas, vel ad terminos, & num possit ob id aliquid campfor exigere? p. 107. Circa id quomodo intelligenda bulla Pii V. ibid. Quid, si in hoc cambio campfor nesciat, campfarium non habere in loco destinato ad solutionem pecuniarum saltem in credito. ib. Quomodo fiat cambium recursæ, & num liceat? ib., & seq. Quid sit cambium siccum, seu fictum, p. 108. Est omnino illicitum. ib.
- Cancellaria Romana*. Vid. *Regulæ Cancellariæ*.
- Canonicus*. *Canonicatus*. Canonicus cathedralis debet sepeliri in sepulchro canonicorum ejusdem, & si hoc desit, in sepulchro suæ familiæ. t. 3. p. 326.
- Capitulum* num possit ferre leges, &c. obligantes ipsos capitulares etiam absque Episcopi consensu. t. 1. p. 65. Sede autem vacante num etiam obligantes totam Diocesim. ib. Num obligetur propriis legibus. p. 97.

- Capitulum sede vacante potest a primo anno vacationis dare Testimoniales suis subditis habentibus aliunde dimissorias, imo & dare licentiam Episcopo, etiam nullatenus, ibi exercendi pontificalia. t. 3. p. 183. Num etiam dimissorias. p. 181. Num dispensare possit sede vacante in irregularitate orta ex homicidio casuali. t. 4. p. 309. Capitulum constans ex Clericis suspendi potest. p. 255. Num eo suspendo singuli etiam inculpabiles suspendantur. ib. Si in capitulo sint aliqui vitandi, & horum suffragia sint necessaria ad electionem, electio est nulla: secus, si non sit simpliciter necessaria. p. 244.
- Cappellania.** *Cappellanus.* V. *Stipendium Missæ. Beneficium Ecclesiasticum, &c.* Cappellanæ manuales, laicales, vel collativæ num sint beneficia. t. 2. p. 159. 160. Cappellanus num peccet graviter, reddens se impotentem culpabiliter ad celebrandum. t. 1. p. 91. Quid agere debeat, si obligatus celebrare in tali Ecclesia, hæc sit polluta, execrata, vel interdicta. p. 135. Num teneatur statim ab initio cujuscumque anni, & sine interpellatione celebrare numerum Missarum, ad quem redactum est de licentia Sedis Apostolicæ onus Missæ quotidianæ. p. 144. V. *Sacerdos.* Num Cappellani majores possint Sacerdotes approbare relate ad confessionem militum, & domus regis. p. 303.
- Captivus.** *Captus.* Num possit testari. t. 2. p. 47. Num teneatur ad Honoras, præsertim, si detineatur apud infideles. t. 1. p. 200.
- Capuccini.** Horum privilegia vivæ vocis oraculo concessa non intelliguntur revocata ab Urban. VIII. t. 1. p. 245. Neque singuli Capuccini, neque eorum Conventus possunt institui hæredes. t. 2. p. 50.
- Carcer.** *Incarceratus.* Carcere detenti num urgeantur præcepto interessendi Sacro die Festo. t. 1. p. 91., & 308. Vel præcepto confessionis annuæ. t. 3. p. 210.
- Cardinalis.** Cardinalium collegium num possit, Sede Apostolica vacante, ferre leges? t. 1. p. 64. Cardinales etiam non Episcopi possunt de jure communi indulgentias concedere in Ecclesiis suorum titularum. t. 3. p. 211. Num possint censuras ferre? t. 4. p. 184.
- Carthusianus** a carnibus, quibus indigeret ad vitæ conservationem, in extremis abstinens quare non peccet? t. 2. p. 328.
- Castitas.** Vid. *Votum.*
- Casuum reservatio.** Vid. *Reservatio casuum.*
- Casus reservati** Papæ sunt 20. Bullæ Censæ. Vid. *Bullæ Censæ:* sunt item 6. specialiter reservati extra Urbem intra Italiam his versibus comprehensi:
- Jura Sacri violata loci, vel septa Sacrarum
Virginum, it in Cleros cum violenta manus.
Simonia fide, aut facto producta: Duellum:
Hos intra Italiam non nisi Papa levat.*
- Vid. t. 3. p. 365. 380. Quid veniat nomine Italiæ. p. 365. alii sunt in corpore juris, aliique Const., & 84. hic enumerantur p. 380. & seq. Non reservati 61. enumerantur a p. 385. ad 388. Casus reservati Episcopis alii sunt a jure, vel consuetudine, alii, quos ipsi Episcopi sibi reservant, & exponere solent in tabellis suis. p. 337., & 388. Num horum reservatio cesset mortuo Episcopo, præsertim, si ille aliquem sibi casum reservavit per modum mandati. ib. Expenduntur cum suis notis 16. casus reservati in Diocesi. Neapol. cum excomm., & 7. sine excomm., quos omnes his versibus comprehensos habes:
- Hæreticos adiens, & abutens chrysmate; spondens
Obsequium diti: Vos quoque sortilegi.
Virginis alloquium: falsi cum crimine Testes.
Complicis absolvens crimina: Sollicitans:
Incestus, Clericumque trahens laicum ante tribunal:
Quisque necem in Templo: quique venena parat.*

*Invehans libros, simulantes Paschate schedam,
Falsificans nummos, sponsaque juncta toro.
Blasphemus, Sodoma, & sibi fassum saepe Sacros
Sollicitans: Medicus, qui Sacra non jubeat.
Qui pia defraudat monitus loca; pellice lectum
Qui scelerat, qui nec pascate Sacra capit.*

Vir. a p. 338. ad 405. Num hi casus incurrantur ab omnibus etiam pueris. p. 405. Sex adhuc adnotantur ibid. circa hujusmodi reservationem Expenduntur 11. casus Clement. VIII. , qui reservari possunt in ordinibus Religiosis. a p. 405. ad 409.

Catechumenus. Pro catechumenis possitne offerri Missæ sacrificium? t. 3. p. 124. In eos nequit ferri censura. t. 4. p. 187.

Caupo. Cauponarii. Caupona. Num possit esse rationabilis causa cauponibus, &c. ministrandi cibos vetitos, &c. manducantibus, ementibus, &c.? t. 1. p. 353. Num possit divertere in cauponam, quo divertit excommunicatus vitandus: & in quibus possit ibi cum eo communicare. t. 4. p. 231. Cauponarii recipientes a filiisfamilias, vel a famulis pecuniam furtivam, num & cui eam teneantur restituere. t. 2. p. 233. Quid, si solum iis permittant ludere? ib., & seq.

Causa modus est adjectus contractui. t. 2. p. 10. Est vel motiva, vel impulsiva. ib. Unde dignoscitur hæc diversitas, & qualiter in dubio præsumenda? ib.

Censura sic dicta a Censore. t. 4. p. 180. Definitur *Pæna Ecclesiastica privans fideles delinquentes, & contumaces usu quorundam bonorum spiritualium ad eorum correctionem*. ib. Quæ sint ista bona spiritualia. ib. Quo jure institutæ sint, vel servari debeant censuræ. p. 181. In earum effectibus solus Papa potest dispensare. ib. Differt censura ab irregularitate. p. 298. Censura triplex est, Excommunicatio, Sensusio, & Interdictum. Hæc triplex subdividitur in censuram juris, & ab homine, quæ potest esse specialis, & generalis. p. 182. Rursus in censuram latæ sententiæ, & ferendæ, in absolutam, conditionatam, & disjunctivam. ibid., & seq. Demum in censuram majorem, quæ est excommunicatio major, & in minorem, quæ est excommunicatio minor. p. 184. Num suspensio, & interdictum sint censuræ majores, an minores. ib. Num ferens censuram possit illam incurrare, vel saltem aliam censuram latam a suo superiore? p. 189. Sola potestas Ecclesiastica, non vero laicalis, ferre potest censuras. p. 184. Quis autem eas ferre possit potestate ordinaria. ib., & seq. Quis delegata? p. 185., & seq. Per contumaciam, vel prescriptionem acquiri potest facultas censurandi ordinaria a quovis Clerico. p. 185. Ad delegandam hanc potestatem quid requiratur? a p. 186. Qui nequeunt ad id delegari? ib. Ferri autem possunt censuræ in homines tantum baptizatos, viatores, habentes usum rationis, & subditos. a p. 187. ad 194. *Vagi, Exempti, Pueri, &c.* Ob quam causam ferri possint. p. 195., & seq. Debent ferri ob peccatum mortale, & quidem proprium, in quo differt censura ab interdicto, & suspensione. ib. Num pro quovis mortali ferri licite possit censura gravis. ib. Debet item peccatum esse exterius consummatum. pag. 196. Ad incurrandam censuram gravem requiritur actus tum externus, tum internus graviter peccaminosus. pag. 197., & seq. Num debeat esse etiam manifestus actus peccaminosus, an sufficiat, si sit occultus, dummodo sit per se sensibilis. p. 198. An debeat peccatum esse specialiter ab Ecclesia prohibitum sub censura. ibid., & seq. *Vi. Mandans. Consulens*. Debet similiter esse peccatum commissum cum contumacia. p. 200. Censura ut censura ferri nequit pro peccato mere præterito: sed vel pro cavendo futuro, vel pro emendatione peccati præteriti, aut ejusdem satisfactione. p. 201. Requiritur semper inobedientia, & contumacia saltem virtualis. ibid. Num, si quis deliquit contra statutum

g. ferendæ sententiæ , & ante judicis executionem fit sufficienter emendatus , &c. , possit a Judice censurari . ib. Vid. *Homicida* , & *rursus Mandans* , *Consulens* . Num eadem causa , seu culpa subjacere possit pluribus simul censuris ejusdem speciei . p. 202. Ferrine possit censura in propria causa . ib. , & p. 203. Quomodo ferri debeat censura . ib. , & seq. Tria requiruntur . Primo prævia monitio . ib. Censuræ generales hanc imbibunt : unde , si sunt latæ sententiæ , incuruntur ipso facto : secus , si ferendæ . ib. Monitio quomodo , & ad cuius instantiam fieri debeat . ib. , & p. 204. Num semper debeat esse trina . ib. Sine hac monitione invalida est censura , & neque a Papa sic ferri potest . ib. Requiritur secundo voluntas ferentis censuram . p. 205. Qualis autem debeat hæc esse . ib. Si superior non libere omnino , sed metu gravi coactus ferat censuram , sitne hæc valida . ib. , & p. 206. Requiritur tertio forma censuræ , quæ debet exprimeri in scriptis causam , speciem censuræ , & personam , in quam fertur . ib. Num , si aliquid ex his non exprimeret , adhuc esset valida . ib. Num valeat , si feratur sine scripto , vel sub voce generica , vel sub persona indeterminata . ibid. Vel disjunctive . p. 183. Num ferri possit sub conditione . p. 183. & 206. Quo tempore , & loco ferri possit censura , & num in absentem . ib. , & p. 207. An , & a quo possit censura reservari . ib. An , & quomodo fieri possit denunciatio censuræ . Vid. *Censuræ denunciatio* . Quæ sint excusationes a censuris . Vid. *Excusationes a censuris* . Quæ earum absolutio . Vid. *Absolutio a censuris* . *Morbundus* . *Reservata* , &c. Quæ sit irregularitas ex delicto violationis censuræ . t. 4. p. 318. & seq. Quis possit in ea dispensare . ib.

Censuræ denunciatio est *Censuræ jam incusæ publicæ declaratio* . t. 4. p. 207. & seq. Quo die , quomodo , & ubi affigenda . ib. , & p. 208. Quid debeat præcedere denunciationem censuræ , quid comitari ; & num debeat reus necessario citari ? ib. A quo fieri possit talis denunciatio . ib. Quid agere debeat is , cui superior commisit denunciationem excommunicati , quem scit certo esse innocentem . ib.

Census . Ejus nomen varie accipitur . t. 2. p. 92. Definitur *Jus percipiendi pensionem aliquam ex re utili , vel persona alterius* . ib. Dividitur in reservativum , & consignativum . p. 93. Consignativus subdividitur in realem , personale , & mixtum ; in certum , & incertum ; in temporalem , & perpetuum . ib. Temporalis , vel est ad certum tempus , vel ad incertum , v. g. ad vitam unius , vel plurium , diciturque vitalitius . ib. , & p. 100. Perpetuus , vel est redimibilis , vel irredimibilis : redimibilis , vel est talis ex una tantum parte , vel utrinque . p. 94. Quid statutum sit jure positivo circa censum consignativum . ib. Expenditur circa hoc Bulla Pii V. , & 12. conditiones ab eo censui appositæ . ib. , & seq. Sub quibus conditionibus liceant census reales . p. 95. Quod sit ejus pretium justum . ib. , & seq. Qua in re fundari possit . p. 97. 98. Quando liceat census personalis , quando mixtus . ib. , & seq. Expenditur quidditas census temporalis : item qualitates ejus , & census vitalitii , qui potest esse tum realis , tum personalis . p. 100. & 101. Quo pretio possit emi , & num addi possit pactum , ut , si redimatur , refundatur idem pretium a censuario , quo ab initio fuit venditus . ib. An licite addatur censui reali pactum commissorium , vel personali rescissorium . p. 102. Num censui licite addatur pactum , ut non redimatur per partes , aut nisi in eadem moneta , aut solvendi pensionem , licet res censuata pereat . ib. , & seq. Census , si nullum addiciatur pactum redimibilitatis , aut dubium sit , ex jure naturæ censendus irredimibilis . p. 103. Num , si Titius 1. Jan. 1749. dedit Cajo 1000. ad censum vitalitium vita sua durante , cujus primam pensionem levaret in termino 1. Jan. 1750. , sed moritur die 1. Nov. 1749. Num , inquam , ejus hæredi debeat pars illius pensionis pro rata temporis decursi ? p. 101.

Cessatio a divinis est *Prohibitio Ecclesiæ Clericis imposta abstinendi a divinis officiis in aliquo loco*. t. 4. p. 297. Differt ab interdicto. ib. Primus effectus cessationis a divinis est privatio divinatorum officiorum, itaut Clerici directe, Laici indirecte prohibeantur ibi a divinis. ib. Num possint ibi recitare Horas bini, vel terni. ib. Vel ibi celebrare semel in hebdomada pro renovanda Eucharistia. ib. Quis tamen possit huic Sacro assistere. ib. Secundus effectus est privatio Sacramentorum. ibid. Num possint eo tempore ministrari ex benignitate Ecclesiæ ea Sacramenta, quæ possunt tempore interdicti. ib. Tertius effectus est privatio Ecclesiasticæ sepulturæ, quem habet non per se cessatio a divinis, sed quia fere semper supponit interdictum. ib. Quæ pœna est Clericis, & Religiosis imposta, si violent cessationem a divinis. ib. Pro Laicis taxanda arbitrio Judicis. ib.

Cessio Bonorum in qua foro debitorem excuset a restitutione? t. 2. p. 268. Num cedens bonis possit etiam pro foro conscientie sibi tenere, occultare, quantum est necessarium, ut tenuiter vivat. ibid. Num, si post hanc cessionem redeat ad pinguiorem fortunam, teneatur restituere. ibid. Quinam in hoc gaudeant cap. *Odoardus de solutionibus*. ib., & p. 269.

Charitas Dei. Vid. *Virtus*. Præceptum charitatis est de amore Dei formali. t. 1. p. 196. Non tenemur tamen referre omnes actus morales ad Deum propter se. ib. Præceptum hoc esse debet de amore Dei absolute super omnia, & supernaturali. p. 197., & seq. Amorem summum appetitativum possumus hic habere: sed intensivum non nisi in patria. ib. Qui Deum naturaliter tantum cognoscunt, tenentur eum amare amore naturali. ib. Ex quo motivo teneamur Deum diligere. ib., & seq. Pro praxi hujus præcepti facilis traditur modus. pag. 198. Ejus præceptum negativum vetat omne peccatum. p. 211. V. *Odiû*.

Charitas sui quomodo præcipiatur in Scripturis? t. 1. p. 319. Num per se loquendo teneatur quisque propriam vitam conservare. p. 320. An possit aliquando optare sibi mortem, se occidere, mutilare, infamare, &c. p. 321., & seq. Vid. *Reus*. *Ægrotus*.

Charitas Proximi. V. *Proximi dilectio*.

Chirographum. V. *Creditum*.

Chirurgus. V. *Medicus*.

Christma. V. *Confirmationis Sacramentorum*. *Extremaunctio*.

Christianus. Christiani captivi num licite remigent metu mortis in trimebris Turcarum invadentium classem catholicam, vel licite Turcis porrigant arma, &c. t. 1. p. 350., & t. 3. p. 357., & 358. Num Christianis liceat etiam secluso bello bona infidelium usurpare, vel depredari. t. 2. p. 177.

Circumcisio in lege veteri num causaret gratiam, & virtute sua deleteret originale. t. 3. p. 13.

Circumstantia peccatorum. V. *Peccatum*. *Confessio*.

Civitas. Civitati licitum est imponere, non gabellas, sed aliqua sibi tributa, seu *Affisia* ad communes populi necessitates. t. 2. p. 146. & seq.

Clandestinas. Matrimonia clandestina sunt, quæ clana sunt. t. 4. p. 65. Hæc, licet olim valida, semper tamen illicita habita sunt ab Ecclesiâ. ib. Hodie autem matrimonium clandestinum est, quod, licet fiat publice, & coram omni populo, attamen sine assistentia Parochi, & Testium; ut habet Trid. decretum. ib. Estque irritum, etiamsi sit hæreticorum in loco, ubi Trid. decretum est publicatum. ib. Contra vero matrimonium clandestinum etiam catholicorum est validum, ubi Trid. non est publicatum, ibid. Quid de eo, qui e loco, ubi Trid. decretum est publicatum, eat ad locum, ubi non est publicatum, ibique contrahat clandestine. ib. Num valeat tale matrim. in aliquo casu etiam,

etiam, ubi decretum Trid. fuit publicatum. p. 66. Quid autem hic intelligatur nomine Parochi? p. 67. Ad matrimonium valide ne, & licite assistat Parochus non Sacerdos? ib., & p. 68. Valide assistit Parochus suspensus, interdictus, irregularis, excommunicatus, imo etiam vitandus, privatus administratione Sacramentorum, imo etiam degradatus, modo non sit depositus. ib. Ad matrimonium requiritur assistentia non qualiscumque Parochi, sed proprii. ib. Quis autem reputandus Parochus proprius. ib. Quid, si contrahentes spectent ad diversas Dioceses. ib. Qui Parochus reputandus sit proprius vagorum, peregrinorum, vel habentium alicubi quasi domicilium. p. 69. & seq. Num, & cui possit Parochus proprius delegare, ut matrimonio assistat. pag. 70. Num hæc facultas delegari possit scripto, vel voce. pag. 71. Vid. *Licentia*. Requiritur etiam ad valorem matrim. præter Parochum duo alii testes. p. 73. Quales autem hi debeant esse. ibid., & seq. Num requiratur horum simultanea cum Parocho assistentia. ibid. Habere debent attentionem actualem, ut verum sit, quod sint humano modo præsentis. p. 74. Quid, si sint surdi, muti, cæci, vel contrahentium idioma non intelligant. ibid. Porro ad validam assistentiam Parochi, & Testium non requiritur, ut sint vocati, ac libere assistant. ib. Qualiter peccent, & puniantur, qui vi, vel dolo Parochum, vel testes, ad matrim. assistendum retinent. ibid. Quæ autem sit pœna contrahentium sine Parocho, & Testibus. ib. Num impedimentum publicæ honestatis ex matrimonio rato oriatur ex matrimonio clandestino. p. 54.

Clausura Religiosorum. Qualiter puniantur tum Religiosi introducere præsumptas mulieres intra Monasteria, &c., tum mulieres ingredienti-
t. 4. a p. 27. ad 65. Qui in hoc habeant privilegium. ib. Excusetne aliquando necessitas, vel, si mulieres admittantur causa supplicationis, missæ, funeris, &c. ex bulla Pii V. ? ib.

Clausura Monialium est Spatium intra januam Monasterii semper clausam, & cetera Monasterii loca, quæ ea janua continentur. t. 3. p. 368. Violatur, tum per egressum ipsarum Monialium, tum per ingressum aliarum personarum. ib. Quæ autem personæ possint ex privilegio ingredi. ibid. Ingredientes sine debita licentia quam excomm. incurrant? ibid. Prælati vero pontificalis dignitatis, si ingrediantur, præterquam in casibus sibi concessis, plures pœnas incurrunt. ibid. Num in egressu, vel ingressu detur, & quæ sit parvitas materiæ. ib. Quid hac in re liceat ex necessitate, vel periculo, puta incendii, terræmotus, &c. ib. Num casus a Clem. VIII. reservatus tantum complectatur, qui illam violat ex malo fine fornicandi, an verò ob alios etiam malos fines: puta furandi, &c. ? ib. Num etiam Moniales Conversæ, Educandæ, Oblatæ, Novitiæ teneantur ad clausuram, an verò saltem ex parte eximantur. ibid.

Clericatus. Clericus. Vid. *Percussio Clerici. Sepultura Ecclesiastica. Commendatitiæ litteræ. Dimissoriales, &c.* Clericus nequit renunciare privilegio canonis, & fori. t. 1. p. 166. Incedens sine habitu Clericali, & tonsura, item omittens adscribi alicui Ecclesiæ num amittat præfatum privilegium? p. 167., & t. 3. p. 171. & 365. Constitutus in Sacris tenetur ad Horas. t. 1. p. 218. Num deobligetur, si ex Papæ dispensatione ducat uxorem. p. 220. Non tenetur servare consuetudines obligatorias laicorum. p. 121. Quæ sit Clericorum obligatio erga suos Prælatos; & contra. p. 358. Clericis constitutus in Sacris, vel in minoribus cum beneficio est illicita negotiatio. t. 2. p. 90. Num possint fidejubere. p. 135. Num sint immunes a gabellis. p. 149., & seq. Quando potest a Clericis exigere gabella. p. 151. V. *Confirmationis Sacramentum*. Clericus suspensus, interdictus, depositus, degradatus, V. *Suspensio*. *Interdictum*, *Degradatio*, *Depositio*. Clericus, dum est in famulatu Episcopi,
in

in quo possit cum eo vitando communicare. t. 4. p. 234, & seq. Clericus num gaudeat immunitate Ecclesiastica contra suum Judicem Ecclesiasticum. t. 3. p. 267. Clericus, cui est delegata potestas ferendi censuras, num eam retineat quodammodo a delegante pendente? t. 4. p. 186., & seq. Clericus, si sciens, ac libere admittat in divinis excommunicatum nominatim denunciatum a Papa incurrit excommunicationem majorem. p. 229. & 236. Item, si cum eo communicet in crimine criminoso. p. 230. Si ipse sit vitandus, num præsentatio beneficii a se facta sit irrita. p. 244., & 245. Num Clericis Diacono inferioribus possit, sin minus ab Episcopo, a Summo saltem Pontifice delegari facultas dispensandi Eucharistiam. t. 3. p. 95. Tempore interdicti generalis quod privilegium concessum est Clericis. t. 4. p. 285. Qui autem hic veniant nomine Clericorum, & num etiam conjugati. ibid., & pag. 286. Quatuor tamen conditiones sunt a Clericis servandæ. ib., & p. 287. & seq. Num iis liceat interdicti tempore Eucharistiæ sumptio. p. 290. V. *Laici*. Num possint tempore interdicti sepeliri in loco sacro. p. 396. & seq. V. *Sepultura Ecclesiastica*. Qualiter peccent, & puniantur violentes interdictum. p. 294. Estne irregularis Clericus, cui prohibita est venatio clamorosa, si putans feram in dumis hominem latentem occidat? Vel aptans laqueos ad feram in illos impingat homo, & moriatur? p. 306. Vel si assistat ludis licitis, vel illicitis, ubi mors sequatur. ib. Vel si exercens chirurgicam, sequatur mors, vel mutilatio. ib. & p. 307. Num Clericus, qui lapsus est in hæresim, post poenitentiam, & abjurationem possit saltem exercere ordines, quos habet. p. 315., & seq. Quot modis evadere possit irregularis ex delicto abusus ordinum. pag. 317., & seq. Num incurrat irregularitatem Clericus, si exerceat serio officium ordinis, quem non habet, sine intentione tamen absolvendi, e. g. celebrandi, &c. ib. Clerici quando incurrant irregularitatem ex delicto violationis censuræ, & a quo possint in hac dispensari. ib., & p. 319. V. *Dubium*. Clerici seculares inducentes aliquem ad votendam, &c. Sepulturam in eorum Ecclesia, &c. incurrunte excomm. t. 3. p. 324. V. *Regulares*.

Codicillus est Quod additur testamento ad aliquid explicandum, vel mutandum, addendum, vel detrahendum, &c. t. 2. p. 47. Quid requiratur ad ejus valorem præsertim pro foro externo. ib. In foro conscientiæ, & ad pias causas, valet, ut testamentum. ib.

Cœmeterium. V. *Ecclesia. Sepultura Ecclesiastica. Violatio Immunitatis Ecclesiasticæ, &c.*

Cognatio triplex est, naturalis, spiritualis, & legalis. t. 4. p. 29. Naturalis, quæ & consanguinitas dicitur, est Propinquitas personarum ab eodem stirpe descendens. ib. Vid. *Linea*. Usque ad quem gradum consanguinitatis est irritum matrimonium. p. 30. In quo gradu consanguinitatis irritum sit matrimonium jure naturæ. ibid. Si infideles contraxerint in gradibus jure naturæ dirimentibus, & postea baptizentur, sunt separandi: secus, si in gradibus dirimentibus jure ecclesiastico. ibid. Excommunicatio contra consanguineos, & affines contrahentes non extenditur ad contrahentes cum cognatione spiritali, vel legali. p. 36.

Cognatio spiritalis contrahitur in baptismo, & confirmatione, itaut eam in baptismo contrahant tantum Patrini, & baptizans cum baptizato, ejusque patre, ac matre, & in confirmatione patrinus, & confirmans cum confirmato, ejusque patre, ac matre. t. 4. p. 33. V. *Patrinus*. Quid requiratur ex parte personarum, ut contrahant hanc cognationem. p. 34. Quid requiratur ex parte intentiopis. ib. Quid ex parte baptismi. ib., & p. 35. Conjux contrahens cognationem spiritali, an, & quando privetur jure petendi debitum. p. 170. Si uterque conjux illam contrahat, num uterque privetur tali jure. ib.

- Cognatio legalis est impedimentum dirimens matrimonium inductum jure civili, & approbatum jure ecclesiastico. t. 4. p. 35. Num afficiat infideles. ib. Oritur ex adoptione: & quidem triplex species cognationis ex adoptione oritur. ib. V. *Adoptio*. Per cognationem legalem, quæ matrimonio superveniat, non impeditur redditio debiti. p. 171.
- Commenda*. Commendæ equitum Jerofolymitarum, etfi ecclesiasticæ, non sunt proprie beneficia. t. 2. p. 160.
- Commendatitiæ literæ* quæ sint. t. 4. p. 268. Qui a Papa obtinuit scriptum recipiendi ordines a quovis Episcopo, si eos recipiat absque literis commendatitiis proprii Episcopi, quam suspensionem incurrat. ib. V. *Testimoniales*.
- Commodatum est Gratuita concessio rei ad solum usum pro tempore expresse, aut tacite determinato*. t. 2. p. 58. Num possit commodator saltem, si sit pupillus, minor, &c. absque injustitia rem repetere ante præfixum tempus? ib., & p. 59. Num possit aliquid accipere pro commodatione, vel deterioratione rei? ib. Ad quid teneatur commodatarius circa rem commodatam, & qui usus rei illius ei liceant, qui non? ib. Quomodo in hoc excipiantur pupilli, & minores? ib.
- Communicatio cum excommunicato vitando, vel non vitando*. Sub qua culpa, & pœna prohibita sit fidelibus talis communicatio? Vid. t. 4. p. 229., & seq. Vid. *Excommunicatus*. In quinque tamen casibus uno versu comprehensis possumus licite communicare cum excommunicato vitando. p. 231., & seq. Primo, quando adest utilitas notabilis tua, vel ipsius vitandi. ib. Quare potes eum alloqui verbis, vel scripto, gratia illi dandi consilium salutare. ib., & p. 232. Potes concionem coram eo facere, vel concioni cum eo interesse. ib. Num etiam lectioni theologicæ? p. 250. Num possis ab eo petere, vel dare medicinas, tum creditum exigere, prosequi contractus societatis, petere & ei dare elemosynam, recipere legatum ab eo relictum, &c.? p. 232. Secundo licitum est cum eo communicare uxori. p. 233. V. *Uxor*. Tertio filii. *Servus*. *Subditus*. *Crimen criminofum*. Quarto ob ignorantiam. Quinto ob necessitatem etiam licet supradicta communicatio. p. 235. Vid. *Ignorantia*. *Necessitas*.
- Communicatio facultatum, privilegiorum, &c.* Vid. *Mendicantes*. *Religiosi*, &c.
- Communio*. V. *Quotidiana communio*. *Eucharistiæ Sacramentum*.
- Communitas*. Communitatis nomine quid veniat? t. 1. p. 60., 78., 117., & seq. Quando peccet non acceptando legem jam promulgatam? p. 77. & seq. Cui facienda restitutio, quando quis redditus v. g. alicujus communitatis læsit? t. 2. p. 225. Nulla communitas ligari potest excommunicatione. t. 4. p. 194. Ligari tamen potest suspensione, vel interdicto. ib. Imo ferri potest excommunicatio in singulos, qui ex tali communitate deliquerint. ib.
- Commutandi potestas* in quo differat a potestate dispensandi? t. 1. pag. 128., & seq. V. *Dispensatio*.
- Commutatio voti*. V. *Votum*. *Pœnitentiæ Sacramentalis*. Vid. *Satisfactio Sacramentalis*.
- Compensatio*. Vid. *Dominus*. *Fur*. *Fama*. *Injustitia Consue*. Creditor uti potest occulta compensatione, modo debitum sit ex justitia, sit certum, sit præsens, compensatio fiat æqualis debito, & de rebus debitoris, creditum non possit alia via obtinere, & demum moneat debitorem, ejusque hæredes, ne iterum solvant. t. 2. a p. 250. ad 252. Vid. *Famulus*. Num aliqua ex his conditionibus obliget sub levi tantum? ib. Si feratur excommunicatio in furripientes bona Titii, num incurrat, qui aliquid furripuit in compensationem? p. 252. Et num de hoc a Judice interrogatus possit negare etiam cum juramento. ibid., & seq.

- seq. Num teneatur saltem Judici revelare, qui id scit? *ib.* Restitutio potest fieri per compensationem, qua debitor per aliud creditum compensat suum debitum: requiritur tamen, ut utrumque debitum sit de liquido ad liquidum. p. 259. & seq. Num, si debitor teneatur Petro e. g. dare 100. ex iustitia, & gratis illi conferat obsequium ejusdem valoris, aut rem æquivalentem per donationem, possit postea id per compensationem in extinctionem debiti adscribere? p. 260. V. *Beneficium Ecclesiasticum.*
- Complacencia* de pollutione in somno habita sitne semper peccaminosa? t. 1. p. 11. & 12.
- Complex.* Num debeat penitens in confessione manifestare complicem, si non possit aliter integre confiteri suum peccatum, vel aliquam ejus circumstantiam? t. 3. p. 268. Quando fieri potest confessio integra sine complicitis manifestatione, est illicita talis manifestatio: imo a Ben. XIV. damnata fuit praxis nonnullorum Confessariorum exquirentium nomen complicitis. *ib.* * Adde, quod hic Pontifex in alia Const. edita die 2. Junii anno 1746. Cujus initium est *Ubi primum* (& cujus mentio non fit in Opere) addit excommunicationem latæ sententiæ sibi reservatam in docentes oppositum, vel scriptis, aut verbis eam praxim defendere præsumentes, &c. In Confessarios vero contrafaciendes, ultra peccati lethalis incursum, suspensionem ab officio audiendarum confessionum, aliasque graviore penas inferendas statuit *. In Synodo Neapol., imo & pro tota jam Ecclesia ex Bened. XIV. tollitur omnis facultas absolvendi a peccatis veneris, quorum Confessarius fuit complex. p. 396. Etiam in articulo mortis, si adsit alius, etsi simplex Sacerdos. *ib.*, & p. 397. Quid, si hic alius Sacerdos sine infamia, vel scandalo vocari nequeat, vel hoc ipsum confingatur a penitente in illo articulo? *ibid.* Num excuseris a denunciatione alicujus suspecti de hæresi, si sis complex? t. 1. p. 208. V. *Sollicitatio. Reus, &c.*
- Compositio* est *Pactio de re aliqua, vel circa quam nulla controversia sit, vel circa quam sit, aut esse possit.* t. 2. p. 137. Compositio cum creditore excusat debitorem a reliqua restitutione, si sit omnino libera, & legitima. p. 273., 274. Vid. *Remissio debiti.* Potest fieri compositio cum Episcopo quoad restitutionem fructuum beneficii. p. 290. Si creditor componitur cum debitore, qui cedit bonis, ut parte remissa aliquid accipiat, num talis remissio sit conditionalis? p. 274.
- Compositio per bullam* est *Conventio debitoris cum Papa, qui ei dispensat, ut major pars debiti mutetur in minorem, &c.* t. 2. p. 275. Vid. *Bulla Cruciatæ.* Num præter Papam possit & Episcopus illam concedere pro sua Diocesi? p. 276. Super quæ debita concedi possit hæc compositionis bulla, & num non sine causa? *ib.* Num debitor habens multa debita partim certa, partim incerta, si super incertis compositionem obtineat, teneatur id, quod ex his sibi retinet, dare creditoribus certis? *ibid.* Num, si post compositionem, & persolutam partem designatam in pia opera compareat dominus, teneatur debitor residuum ei dare? *ibid.*
- Compromissum* est contractus, Quo aliqui mutuo consensu in sententiam arbitri, seu arbitratoris rejiciunt controversiam aliquam dividendam, spondentes, se illi parituros. t. 2. p. 136. Ad quam contractus speciem pertineat, & ad quid obliget? *ib.* V. *Arbiter.*
- Concilium generale* num possit leges ferre? t. 1. p. 64. Num ferre censuras pro tota Ecclesia? t. 4. p. 184. Quid de Provinciali, Diocesano, &c.? p. 185. Num ferre possint leges Conc. Diocesanicum, Provinciale, aut Nationale? t. 1. p. 65. Num possit Conc. Generale gabellas imponere in locis seculari Principi subjectis? t. 2. p. 146.
- Concio. Concionator.* Concionatores prædicantes miracula ficta, &c. vel male interpretantes S. Scripturam, vel prædicantes tempus Antichri-

- christi, Judicii, &c. num incurrant excommunicationem? t. 1. p. 232.
- Concordata* inter Sanctiss. P. nostrum Bened. XIV., & piissimum Regem nostrum Carolum quæ sint? t. 3. p. 364., & seq.
- Concubinarius. Concubina.* Concubinarius est *Qui frequenter habet copulam cum eadem femina cum animo retinendi illam, tanquam suo usui mancipatam.* t. 3. p. 403. Sitne intrinsece malum dare munera concubinæ, ut apud Judicem intercedat? t. 1. p. 353. Quomodo intelligendus 6. casus reservatus in Diocesi Neapolit. sine excommunicatione circa reservationem absolutionis relate ad concubinarios, & concubinas? t. 3. p. 403. 404.
- Concupiscentia.* Concupiscentiæ nomine quid intelligatur? t. 1. pag. 18. Alia est antecedens omnem advertentiam, alia consequens. *ibid.* Actus ex ea proveniens qualiter sit peccaminosus? p. 19. Qui aliquo pacto restitit concupiscentiæ diuturnæ, licet non tam prompte, &c., censeturne ei consensisse? p. 21.
- Conditio* rigorose sumpta est *Qualitas adjecta contractui, quem suspendit, donec illa impleatur.* t. 2. p. 11., & seq. Alia est de præsentibus, alia de præterito, alia de futuro. *ib.*, & t. 4. p. 107., & sequentibus. Subdividitur in necessariam, impossibilem, & contingentem: rursus in turpem, & honestam, seu licitam. *ib.* Aliquæ ex his conditionibus sponsalibus appositæ, quando illa firment, quando irritent, quando suspendant? *ib.*, & p. 317., & seq. Differt conditio a modo. t. 2. p. 11. Si sit turpis, habeturne pro rejecta? *ib.* Quæ sit conditio turpis? & quotuplex? *ibid.*, & t. 4. p. 327., & seq. Quomodo impleri debeat conditio? t. 2. p. 11. & 12. Quandonam valeat negativa? *ib.* Per conditionis adventum num statim contractus conditionatus evadat absolutus? *ibid.* Quando cessat privilegium cessante conditione illi appositæ? t. 1. p. 169. Quæ sint conditiones occultæ compensationis. t. 2. a p. 250 ad 253. Conditio servilis dirimens matrimonium, V. *Impedimentum conditionis.* Conditio a lege præscripta, si omittatur, num invalidet actum? t. 1. p. 92., & seq. Conditiones juramenti. V. *Juramentum.* Conditiones adjectæ sponsalibus. V. *Sponsalia.*
- Conductio, & Locatio* sunt unicus contractus, quo *Quis personam, aut rem aliam mobilem, vel immobilem alteri ad tempus utendum, vel fruendum concedit, certo pretio, aut mercede, seu pensione sibi constituta.* t. 2. p. 123. Quænam locatio, & conductio sit jure positivo prohibita. p. 124. 125. Quid dicendum de locatore. *ib.*, & seq. Quid de conductore. *ibid.* Ad quem spectant expensæ, pericula, & fructus rei locatæ, p. 126. & 127. Domum locare meretrici, V. *Meretrix.*
- Confessarius* pœnitentiam imponens, commutans. V. *Satisfactio Sacramentalis.* Potest absolvere pœnitentem, qui contra ipsius opinionem sequi velit sententiam probabilem, & deobligantem a restitutione: num etiam debeat. t. 1. p. 59. Confessarius assistens moribundo, vel scrupuloso. V. *Scrupulosus Moribundus.* Quæ potestas ordinis debeat haberi a Confessario, ut suum ministerium rite exequatur. t. 3. p. 286. V. *Pœnitentiæ Sacramentum.* Num, & quod interdictum possit relaxare. t. 4. p. 296. Confessarii consilium num excuset debitorem a restitutione. t. 2. p. 277. V. *Fur.* Quomodo se gerere debeat Confessarius cum pœnitente defraudante gabellas? p. 148. Vel obligato ad restitutionem. p. 254. Quid de Confessario, qui non restituit rem secreto acceptam ad hunc finem. p. 258. 259. V. *Parochus. Absolutio.* Quid agendum sit Confessario dubitanti, utrum habeat facultatem necne in reservata. t. 3. p. 349. Non debet esse nimis scrupulosus in vestigando numero actuum interiorum moraliter interruptorum. t. 2. p. 189. 190. Excitans pœnitentem ad contritionem non descendat ad particularia Dei amoris posthabenda. t. 3. p. 241. Frangatne sigillum Confessarius interrogans voce alta pœnitentem *Quoties peccaveris?* Vel acriter eum increpans, vel ei

imponens pœnitentiam publicam? p. 424. V. *Sigillum*. Confessarius, ut licite absolvat pœnitentem debet esse moraliter certus de ejus dispositione. p. 415. Hęc moralis certitudo debet accipi respective ad pœnitentem. ibid. Quando tenetur sub gravi illum absolvere. ib. Quando potest prudenter ei differre absolutionem. ib. Si dubitet de ejus dispositione, non potest absolvere. Num possit, vel etiam aliquando teneatur illum absolvere conditionate. ibid. V. *Absolutio*. Num aliquando debeat, vel saltem possit absolutionem iterare? p. 416. & seq. Confessarii qualiter debeant se in praxi gerere cum pœnitentibus, qui debent repetere confessiones invalide antea factas. p. 263. Confessarius quadruplex gerit officium: unde plures habet obligationes. p. 306. Debet esse probus: qualiter ergo peccet ministrans hoc Sacramentum in mortali, & quid agere debeat, si petatur ad audiendas confessiones? ibid. Num ligatus censura peccet absolvendo, si per contritionem se ponat in gratia. ibid. Debet scire, quę ad suum officium pertinent. ibid. Proindeque debet habere scientiam habitualem, actualem, & per interrogationes acquisitam, ut licite Sacramentum pœnitentię administret. p. 307. Quoad habitualem tria scire debet. ibid. Num tum ad licite, tum ad valide absolvendum? ibid., & p. 308. Quanta debeat esse Confessarii scientia, ut licite administret hoc Sacramentum? ib. Vid. *Pœnitens*. Quę sit scientia actualis, quam habere debet Confessarius. pag. 309. Qualiter peccet, si audiens confessiones non attendat ad peccata pœnitentium. ib., & pag. 310. Quomodo debeat recordari peccatorum pœnitentis, dum eum absolvit. ibid. Licet debeat formare judicium de auditis in confessione ante absolutionem, non tamen tenetur judicare de singulis peccatis in particulari. ibid. Si post datam absolutionem, vel pœnitens, vel confessarius re melius perpensa advertat esse veniale, quod absolutum fuit ut mortale, vel contra, ad quid teneatur. ibid. Quid, si pœnitens confitendo afferat casum difficilem. ib. Quando debet Confessarius interrogare pœnitentem, sciat necne requisita ad confessionem. p. 311. Num, si videat pœnitentem deficientem ab integritate confessionis debeat illum interrogare, ibid. Quando non teneatur, nisi leviter tantum, illum interrogare. ibid. Interrogatio debet esse discreta respective ad statum pœnitentis. ibid. Hinc rudior pœnitens de pluribus est interrogandus. p. 312. Debetne interrogare pœnitentem tacentem peccatum, quod clare commisit, & quid, si pœnitens illum neget. ibid. Post moralem autem diligentiam non tenetur ulterius pœnitentem interrogare: nam non tenetur exactius illum interrogare, quam teneatur pœnitens se examinare. p. 311., & seq. Habens ex officio curam animarum teneturne semper sub gravi admittere pœnitentem ad confessionem? p. 313. V. *Pavochus, Testis*. Quid de reliquis non habentibus curam animarum. ib. Num debeat ignorantem mysteria fidei, vel indispositum prius instruere, ut eum possit absolvere. p. 314. V. *Absolutio*. Num debeat ignoranti ex. gr. invaliditatem sui matrimonii impedimentum aperire. pag. 315. Si pœnitens illum interroget, an aliquid sit peccatum, præceptum, &c., num debeat illi aperire veritatem. ib. Tenetur in multis monere pœnitentem ad denunciandum. ibid., & sequentib. Vid. *Denunciatio*. Confessarius sollicitans. Vid. *Denunciatio*. *Sollicitatio*. Quę sint ceterę obligationes Confessarii monendi, & docendi pœnitentem, &c. pag. 321., & seq. V. *Reus*. *Juramentum* in calce. *Magus*. *Sepultura Ecclesiastica*. *Absolutio a reservatis*, & *cenfuris*. Confessarii Regulares quid possint circa absolutionem a casibus, & censuris reservatis Pape? Quid Confessarii seculares. p. 335. & seq. Quid circa reservatos Episcopis. pag. 338., & seq. Num Confessarii seculares, vel regulares possint aliquando extra articulum, vel periculum mortis absolvere a casibus expositis in Tabella non petita

prius facultate. p. 339. 340. Confessarius Cruciatæ. V. *Bulla Cruciatæ*. Confessarius debitorem audiens in confessione, V. *Debitor*. Confessarius habens potestatem in reservata. V. *Absolutio a reservatis*. *Reservata*, &c. Num aliquando censendus sit irregularis ex defectu lenitatis Confessarius multa præstans consona suo ministerio. t. 4. p. 323. Ad quid teneatur Confessarius advertens conjuges bona fide contraxisse cum impedimento dirimente, illudque adhuc ignorantes. p. 150. Præsertim, si dubitet, an sua admonitio, sit necne profutura. ib.

Confessarii approbatio. V. *Approbatio*. *Approbarus*, &c.

Confessarius Monialium. V. *Approbarus ad Moniales*.

Confessionis præceptum. V. *Pœnitentiæ Sacramentum*.

Confessio. V. *Pœnitentiæ Sacramentum*. *Peccatum*. *Examen*. *Contritio*, &c. Confessio oris est *Externa*, ac *sensibilis accusatio proprii peccati in ordine ad absolutionem sacramentalem accipiendam*. t. 3. p. 251. Sexdecim sunt ejus qualitates (non tamen omnes illi essentielles) quatuor verbis comprehensæ. ib. & p. 254. Nequit fieri absenti per litteras, aut internuncium. p. 253. Materia confessionis sufficiens sunt sola peccata fidelium. p. 254. Num etiam censuræ, peccata mere putata, imperfectiones morales? ib. V. *Imperfectio*. *Regula*. Venialia, quæ, & quomodo esse possint materia confessionis. ib. Num possint ex industria aliqua omitti in confessione. ib. V. *Dolor*. Quid de mortalibus alias rite confessis. p. 255. Materia necessaria sunt omnia, & singula mortalia, itaut exprimens sit in confessione etiam mortale in individuo. ib., & p. 256. Num confitendus etiam effectus peccati mortalis? ib. Num non solum circumstantiæ mutantem speciem, sed etiam notabiliter peccatum intra eandem speciem aggravantes. p. 257., & seq. Num confitenda etiam necessario consuetudo peccandi mortaliter. p. 257., & 258. Quid significet vox illa *circiter* addita in confessione numero expresso peccatorum. ibid. Qui bona fide dixit in confessione, se v. g. decies circiter peccasse, & postea comperiat, undecies, &c., vel qui bona fide aperuerunt statum suæ animæ Confessario, & postea distinctius ejus recorderentur, ad quid teneantur. p. 264. Num peccatum mortale dubium sit materia necessaria confessionis. a p. 259. ad 261. Num se solo sit materia sufficiens. p. 261. Hoc autem dubium tripliciter potest esse. p. 259., & seq. Mortale dubium confessum ut tale, si deinde deprehendatur ut certum, num iterum ut certum debeamus illud confiteri. p. 264., & 265. Quid de pœnitente, qui bona fide integre exposuit sua peccata Confessario imperito. ib. Qui suscipit Sacramentum pœnitentiæ sine debito dolore, integritate, &c., unum peccatum commisit, & satis fit, si confiteatur: *Confessus sum sacrilege*. t. 3. p. 228. Sacrilegium quomodo in confessione aperiendum. t. 1. p. 247. Quomodo furtum, & rapina. t. 2. p. 279., & 280. Quomodo homicidium, vel mutilatio. p. 335., & 336. Quomodo jactantia de peccato præterito. t. 3. p. 223. Quomodo omisio auditionis Sacri die festo, p. 225., & 226. Quomodo peccata contra castitatem. p. 222. 223., & 229. V. *Luxuria*. *Sodomia*. *Incestus*. *Adulterium*. *Inducens ad malum*. *Virginitas*. Peccata sunt confitenda, ut sunt in conscientia: certa ut certa, dubia ut dubia. p. 265., & 266. Hinc si invincibiliter ignorabas malitiam, vel non advertebas ad aliquam circumstantiam, illam non contraxisti. ib. V. *Mendacium in confessione*. Quæ mortalia antecedentium confessionum sint materia necessaria confessionis præsentis. p. 262., & seq. Invaliditas confessionis potest oriri tum ex defectu pœnitentis, tum Confessarii. ib. V. *Reservatio*. Si confessiones invalidæ repetantur apud Confessarium diversum a primo, debent omnia, & singula mortalia repeti: secus, si apud eundem Confessarium. ib., & seq. Num in dubio pœnitens debeat repetere confessiones antea factas, & qualiter cum iis debeant se gerere Confessarii.

farii . p. 263. Mortalia indirecte absoluta in alia confessione sunt materia necessaria confessionis presentis . p. 264. Quæ sint hujusmodi peccata . ib. V. *Censura . Reservatio* . Num mortale in confessione oblitum , si memoriæ occurrat ante communionem , debeat ante hanc subjici clavibus . ib. Quæ sit confessio formaliter tantum integra , & non materialiter , & quæ tum formaliter , tum materialiter integra . p. 267. Confessio formaliter tantum integra licet , si adsit impotentia , sive physica , sive moralis . V. *Impotentia moralis . Impotentia physica* . Non est tamen causa sufficiens dimidiandi confessionem concursus populi . p. 269.

Confirmationis Sacramentum . Confirmatio quare sic dicta . t. 3. p. 66. Quandonam instituit Christus hoc Sacramentum . ib. , & seq. Num Apostoli non solum impositione manuum , sed & chrisimatis unctione uterentur in hujus Sacramenti administratione . p. 67. Ejus materia remota est chrisma ab Episcopo benedictum . ib. Chrisma autem qua necessitate debeat esse mixtum oleo , & balsamo . ib. , & seq. Num liceat moribundum confirmare in necessitate solo oleo infirmorum . ib. Oleum debet esse olivarum , non ex nuce , vel grandi pisce : balsamus cujuscumque sit regionis . ibid. Num semper , & a quo debeant esse benedicta . ib. 68. Num non solum chrisimatis consecratio , sed etiam modus , quo consecratur , sit de jure divino . ib. Qualiter peccet Episcopus transgrediens Ecclesiæ ritum . ib. Quando consecrandum est chrisma , & quorum assistentia . ib. Materia proxima est unctio in fronte confirmandi facta manu Episcopi in forma crucis . ib. Num unctio fieri possit alibi a fronte , vel medio aliquo instrumento , vel alio digito præter Indicem . p. 69. Valeatne confirmatio , si Episcopus prius signet cruce , mox ungat . ib. Qui sit finis , & effectus hujus Sacramenti . ib. Quæ ejus forma apud Latinos , quæ apud Græcos . ib. Quid debeat necessario explicari in forma . ib. Variæ fuerunt ab initio Ecclesiæ manuum impositiones , & variæ unctiones . ib. , & p. 70. Minister ordinarius confirmationis est solus Episcopus etsi excommunicatus , hæreticus , &c. ib. Delegatus ab uno Papa potest esse simplex Sacerdos , non tamen simplex Clericus , vel Laicus . p. 71. Ex parte Ministri in hujus Sacramenti administratione quatuor requiruntur . p. 72. Num , quando , & quibus ritibus , ac ceremoniis teneatur Episcopus illud ministrare ? a p. 72. ad 74. Hujus Sacramenti subjectum est homo baptizatus . p. 74. Num requiratur semper voluntas suscipientis . ibid. V. *Infans . Amens* . An , & qualis sit obligatio suscipiendi confirmationem . p. 75. Confirmationis reiteratio , utut grave peccatum , irregularitatem tamen non inducit . p. 76. , & t. 4. p. 316. Num possit suscipi , vel ministrari a persona interdicta . t. 4. p. 288.

Conjugium . Conjux . V. Sponsus , &c. An conjux excusetur a jejuniis , si nequeat debitum reddere . t. 1. p. 317. Tenetur tamen sub gravi minus se impotentem reddere ad illud reddendum . t. 4. p. 171. Potestne illud reddere , vel etiam petere , si dubitet de valore matrimonii bona fide contracti . t. 1. p. 43. , & t. 4. p. 162. 163. Quid si mala fide . p. 220. , & seq. Quid , si post contractum matrim. , vel alterutri tantum , vel utrique superveniat dubium . t. 1. , & 4. supracitatis paginis . Si alterutri tantum superveniat dubium , teneturne illud alteri aperire . t. 4. p. 163. Quæ sit obligatio conjugum ad invicem . t. 1. p. 356. Quid debeat viro conjux , & contra . ib. , & t. 4. p. 172. , & seq. Quid de conjugum habitatione . p. 173. Num possit conjux servus mitti , vel vendi a domino in regiones longinquas . ib. , & p. 174. Potestne conjux se vendere in servitutem . ib. Quam conditionem filii sequantur . ibid. Quid de alimentis uxori a viro præstandis , vel contra . ibid. Conjuges excommunicati num possint petere , & reddere debitum . t. 4. p. 171. Quid , si alteruter tantum sit excommunicatus . ib. V. *Uxor .*

*Divortium . Correctio . Copula . Debitum conjugale . Indissolubilitas
matrim. , &c.*

Consanguinitas . V. Cognatio .

Conscientia est quasi *Cordis scientia* . t. 1. p. 1. Triplex autem potest esse .
ib. , & p. 2. Quoddam peccatum sit agere contra conscientiam confuse
dictantem , aliquid esse peccatum . p. 6. V. *Concupiscentia . Metus* . Quæ
sit conscientia ob ignorantiam erronea , vel perplexa , a p. 30. ad 35. Vid.
Ignorantia . Perplexitas , &c. An sit licitum operari contra conscientiam
invincibiliter dictantem , aliquid esse præceptum , quod reipsa non est
præceptum , imo divinæ legi contrarium . p. 30. An sit peccatum ope-
rari contra conscientiam invincibiliter erroneam actu non existentem ,
sed habitualement . p. 31. Si conscientia sit tibi vincibiliter erronea , pec-
cas , sive contra , sive juxta eam agas . ibid. , & seq. Error vincibilis ,
quando evadat invincibilis ? p. 32. Num majus peccatum sit sequi con-
scientiam vincibiliter erroneam , quam non sequi . ibid. & p. 33. Con-
scientia sic erronea vincibilis quomodo deponi possit , ac debeat . ibid.
Agere juxta conscientiam invincibiliter erroneam est licitum . ibid. Et
bonus , honestusque est actus juxta eam positus . p. 34. Quæ sit con-
scientia dubia positive , quæ dubia negative . p. 36. , & seq. Quæ spe-
culative , & quæ practice dubia . ib. Quæ dubietate juris , quæ dubia
dubietate facti . p. 38. Illicitum est operari cum conscientia practice dubi-
a . ib. , & seq. Quale peccatum sit , & num ita operans duplex pec-
catum committat . ib. , & seq. Num semper sit illicitum operari cum
conscientiam speculative dubia , & ad quid teneatur , qui habens talem
conscientiam nolit eligere partem tutiorem . p. 39. , & seq. Conscientia
scrupulosa quæ sit ? Quæ ejus indicia . p. 47. V. *Scrupulus* .

Consensus ad matrimonium . V. Matrimonium . Indissolubilitas matrim.
Debet absolute ferri saltem virtualiter , & implicite in triplex bonum .
t. 4. a. p. 139. Num valide contrahat matrimonium , qui fingit , se con-
sentire ; interne tamen non consentit . p. 41. 42. V. *Intentio* in calce .
Quid de consensu matrimoniali conditionato , ubi quæ conditiones pos-
sint illi addi , & num consensus conditionatus per adventum conditio-
nis evadat per se statim absolutus . p. 140. Num valeat matrim. cum
pacto , ut nunquam habeatur copula . ibid. & p. 141. An , & quomodo
revalidandum matrimonium invalidum ex defectu consensus . p. 152.
& seq. V. *Matrimonium* .

Consensus partis an , & quomodo excuset ab incurso censuræ . t. 4. pag-
220. Censura lata ad infantiam partis debet regulari juxta ejus inten-
tionem . ib.

Consentiens in damnum dicitur , qui suo suffragio injustæ actioni consentit .
t. 2. p. 231. Consentiens damno tertii tenetur ad ejus restitutionem . ib. ,
& seq. Quo autem ordine . p. 238. , & seq. Excusatur tamen , si non sit
causa , sed habeat meram complacentiam illius damni . p. 232.

Consilarii Principum consulentes e. g. bellum injustum , peccant certe ;
num teneantur etiam ad restitutionem ? t. 2. p. 232.

Consuetudinarius . Ad quid teneatur habens consuetudinem blasphemandi .
t. 1. p. 255. Vel jurandi . p. 258. Num consuetudinarius habere possit
propositum efficax , si non possit habere spem aliquam non relabendi .
t. 3. p. 248. & seq. Sitne absolvendus ? t. 3. p. 421.

Consuetudo est *Effectus usus , seu facti frequentis* . t. 1. p. 117. Differt a
lege . ibid. Alia est præter , alia contra , alia juxta legem . ibid. Con-
suetudo obligatoria definitur *Jus rationabile legitimo tempore prescri-
ptum , moribusque perfectæ communitatis volentis se obligare* , & *con-
sensu Principis inductum* . ibid. Vocatur etiam præter legem . ibid.
Quæ sit consuetudo juxta legem . p. 125. Quæ contra legem . p. 121.
Subdividitur hæc in abrogatoriam , & derogatoriam . Quid habeat
specialis abrogatoria . ibid. Ut consuetudo vim habeat , sex requiruntur

tur conditiones . a pag. 117. ad 121. Quæ dicatur consuetudo rationabilis . ibid. Quæ communitas requiratur , & satis sit ad consuetudinem legitime introducendam . ibid. & seq. ; & pag. 122. An , & qua actuum frequentia induci debeat . pag. 118. , & 121. An actus isti debeant poni a communitate animo se obligandi . pag. 118. , & seq. Quanta temporis diuturnitas , & qui Principis consensus requiratur , & satis sit , ut illa tandem obliget . p. 119 , & 121. Ad abrogandam legem civilem sufficit decennium non interruptum : num sufficiat etiam ad Ecclesiasticam . ibid. Consuetudinis effectus est obligare sive ad culpam , sive ad pœnam . sive ad utrumque simul . ibid. Unde dignosci possit obligatio sub levi , vel sub gravi . ibid. Consuetudines in Ecclesia immemorabiles sintne ab Apostolis institutæ . ibid. Quæ obligent in Ecclesia sub gravi . ibid. & p. 120. Consuetudo abstinendi ab ovis , & lacticiis in Quadragesima obligat sub mortali . ibid. , & pag. 310. Quid de aliis jejuniis extra quadragesimam . ibid. Quando consuetudo est authentica legis interpretatio . pag. 124. Nequit abrogare legem naturalem , neque divinam , neque jus gentium , sed solum humanam , sive civilem , sive ecclesiasticam . pag. 122. Num abrogare possit solum legis humanæ pœnam , relicta obligatione ad culpam , & contra ? p. 123. An abrogare possit legem irritantem actus , contractus , vel legem prohibentem consuetudinem contrariam , dicendo e. g. *Non obstante consuetudine in contrarium* . ibid. & seq. Duplíciter abrogari potest ipsa consuetudo . p. 124. Consuetudo ipsa mortaliter peccandi num aperienda in confessione . t. 3. p. 257. Num consuetudo inducere possit novum impedimentum matrimonii fidelium . t. 1. p. 133. , & t. 4. p. 13. & 14. Num possit acquiri potestas ferendi censuras per consuetudinem . t. 4. p. 185.

Consulens aliquid apud Morales est , qui incitat , suadet , &c. , vel modum ostendit , quo fiat damnum tertio . t. 2. p. 228. Tenetur certe ad restitutionem . ib. , & p. 239. & seq. Quo tamen ordine ? p. 238. Num teneatur , etiamsi suaserit homicidium Cajo jam ad illud determinato . p. 229. Vel , etiamsi suaserit damnum minus volenti inferre majus , sive eidem , sive alteri . ib. , & seq. Vel si rogatus consuluerit damnum secutum ratione suæ ignorantix , vel culpæ latæ . p. 230. 231. Quid , si revocaverit consilium , vel dubitet , an suum consilium fuerit causa damni . ib. Qui mere malo exemplo inducit aliquem ad furandum e. g. , nequit dici in rigore consulens , proindeque non tenetur ad restitutionem . p. 231. Vid. *Restitutio* . Num censura imposita contra *Facientes* , vel *committentes* aliquod delictum comprehendat etiam consulentes . t. 4. p. 199. Si expresse feratur contra consulentes , num incurratur ab his in omni casu . p. 200. Num incurratur ab eo , qui datum consilium revocaverit ? pag. 201. 202. An , & quomodo incurratur irregularitas ex delicto a consulentibus sive directe , & explicitè , sive indirectè , & implicite homicidium voluntarium ; pag. 301. Esne irregularis , si parato occidere eras , suadeas , ut occidat hodie , vel econtra . ibid. Consilium semel datum quando intelligitur vere revocatum , itaut vi hujus revocationis declines irregularitatem . ibid. Vid. *Homicidium* . Quid , si consulas Petro , ut pro bono publico , vel privato se exponat periculo mortis . ibid. Consulens Titio occidere Cajum , si accidat , ut Titius occidatur a Cajo , esne irregularis ex homicidio casuali ? p. 308.

Contentio quid sit ? t. 1. p. 345. Est charitati opposita , discordiæque effectus . ib. *Contractus* definitur : *Duorum , vel plurium in idem placitum conventio obligationem pariens* . t. 2. p. 4. Num distinguatur a pacto . ib. Ad ejus valorem requiritur intentio , seu consensus internus , & deliberatus externe manifestatus . ib. & seq. , & t. 3. p. 30. An requiratur animus se obligandi sub gravi ? t. 2. p. 5. Quid , si adsit animus se obligandi fictè , vel , si non sit animus præstandi

standi id, ad quod quis se obligat. p. 4. 5., & 6. Quatuor modis fit manifestatio interni consensus. p. 6. Num obligent in conscientia contractus facti sine solemnitate. p. 7. Contractus, alius est gratuitus, alius onerosus. ib. Qui sint contractus gratuiti. p. 29. 30. Qui onerosi. 77. Alius est contractus bonæ fidei, alius stricti juris; alius nominatus, alius innominatus, alius purus, alius non purus, alius dicitur pactum nudum, alius vestitum; alius explicitus, alius implicitus, alius quasi contractus, alius distractus, alius novatio. ap. 7. ad 9. Contractus gratuitus quotuplex. p. 29., & 30. Quotuplex onerosus? p. 77. In quo differat contractus conditionalis a modali. p. 11. V. *Conditio*. Duplex est qualitas contractui adjecta. p. 9. Ejus materia debet esse possibilis, existens, honesta, certa, propria, nec a jure prohibita. a p. 12. ad 16. Quinam contractus de rebus Ecclesiasticis sint prohibiti. p. 14., & seq. Unde discerni possit, utrum aliquid sit substantia, an vero qualitas contractus; & quando qualitas possit transire in ejus substantiam. p. 24., & 25. Quando error illum invalidet. V. *Error*. Quis possit contrahere, qui non. a p. 16. ad 21. Num contractus invalidi juramento firmentur. p. 28., & seq., & t. I. p. 267., & seq. Ex qua culpa teneatur quis restituere ratione contractus, aut quasi contractus. t. 2. a p. 214., ad 218. V. *Culpa*. Restitutio, & solutio ex contractu justo ubi facienda. a p. 256. ad 257. & quando p. 254. Qui per contractum acquirit aliquid dominium super bona ecclesiastica num teneatur restituere, si contractus sit sine causa, debita solemnitate, & sine licentia S. Congr. pag. 310. Num, si res per contractum accepta, puta per depositum, pereat apud accipientem ex ejus culpa juridica, non theologica, teneatur is ad restitutionem. p. 217., & seq. Num, qui rem alienam habet ex contractu, teneatur ejus valorem restituere, si perierit, eo quod non poterat eam servare sine jactura rei propriæ. p. 217., & seq. Si contraxeris cum Titio, quando erat potens satisfacere suis creditoribus, & postea ante traditionem fiat impotens, vel contra, num, & quando possis ab eo solutionem exigere, & num ille peccet sic contrahendo. p. 249. V. *Excommunicatus vitandus*.

Contractus Matrimonialis pertinet ad jus naturæ. t. 4. p. 12. Quomodo ergo lex humana potest inducere in illum impedimentum, quod ex natura ei non inest. ib. V. *Lex in calce*. In quo consistat essentia talis contractus. p. 138. V. *Matrimonium*. Ad hujus valorem requiritur talis consensus, & intentio, ut absolute feratur saltem implicite, & virtualiter in triplex bonum. ibid. V. *Intentio*. Quomodo valeat inter absentes in ratione contractus. Vid. *Matrimonium*. *Procurator Consensus*, &c.

Contritio est *Animi dolor*, & *detestatio de peccato commisso cum proposito non peccandi de cætero*. t. 3. p. 230. Dividitur in perfectam, & imperfectam. ib. Perfecta est *Dolor*, & *detestatio de peccatis ex motivo charitatis*. p. 238. V. *Attritio*. *Dolor*. Num possit procedere ex motivo alterius virtutis Deum respicientis. ib., & p. 239. Debet se extendere ad omnia mortalia saltem virtualiter. ibid., & p. 240. Non autem ad omnia venialia. ibid. Debet detestari peccatum super omnia mala saltem virtualiter, & implicite. ibid. Num per eam remittatur non solum culpa, sed tota etiam poena temporalis. p. 241. Contritio perfecta justificat etiam extra Sacramentum. p. 204.

Contumelia est *Manifestatio defectus proximi in presentia, vel quasi presentia cum injuria, per quam ille dehonoretur*. t. 2. p. 325. Committitur privative, & positive. ibid. Hic tamen duplex modus non fert specificam diversitatem. ibid. Si fiat parenti, probabilis est contra pietatem in confessione explicandum. ib. Ad quid teneatur, qui proximi honorem læsit, & quomodo satisfacere suæ obligationi debeat. ib., & seq. Quid de veniæ petitione. p. 326. Num injuriatus censetur remittere

mittere honoris restitutionem, si familiarem conversationem habeat cum injuriatore. ib.

Conversus. Religiosi conversi num teneantur ad Horas. t. 1. p. 218.

Conversa Monialium. V. *Clausura*.

Cooperatio alieno peccato potest esse materialis, & formalis. t. 1. p. 350.

Formaliter cooperari est semper peccaminosum. ib. Materialiter tunc licet: 1. cum operatio secundum se est bona, vel saltem indifferens: 2. cum ponitur absque ulla profusa intentione peccati alieni: 3. cum adest causa rationalis eam ponendi. ib. Num esse possit causa rationalis cooperandi proxime peccato alieno vergenti in grave damnum tertii. ib., & p. 311. Major proportionaliter requiritur causa ad cooperandum materialiter peccato, & damno alieno, quam ad illud permittendum, seu non impediendum. ib. Num possint ex justa causa hystriones, artifices, &c. cooperari materialiter peccatis alienis contra castitatem. p. 353. V. *Famulus*. *Meretrix*. Cooperantes usuris, Vid. *Usura*. Cooperantes aliquo pacto ad Homicidium num omnes, vel qui ipsorum incurant irregularitatem. t. 4. p. 301., & 302.

Copula V. Luxuria. *Consensus ad matrim.* Copula diversimode habita quomodo mutet peccati species in confessione aperiendas. t. 3. p. 229.

Copula conjugalis in Ecclesia num haberi possit, & num ibi habita, illa polluat. t. 3. p. 129., & t. 4. p. 166. Num Communionem impediat. p. 108., & t. 4. p. 167. Inter conjuges, si fiat ex fine recto non solum est licita, sed & meritoria. t. 4. p. 162. Potest tamen esse per accidens tripliciter illicita. ibid. Quomodo copula conjugalis evadat illicita ratione actus interni. ib., & seq. Vid. *Conjugium*. *Conjux*, &c. Qui sit finis primarius copulae, qui fines secundarii, & qualiter peccent Conjuges hos non intendentes in usu copulae, sed alios impropriis, & vitios? p. 164., & seq. V. *Delectatio*. Quomodo evadat copula illicita ratione actus externi, qui talis potest esse, tum extra copulam, tum in ipsa copula. a p. 164. ad 167. Num, & quando conjugibus liceat oscula, amplexus, tactus, &c. p. 165. Qualiter peccet conjux, si seipsum tangat ob voluptatem sine animo habendi copulam, aut quando haec haberi nequeat? ib. Vel, si conjuges non fervent situm naturalem. ib. Vel copulentur sodomitice, &c. p. 166. Vel mutuo consensu abruptant coeptam copulam, vel contineant seminationem. ib. Femina prius seminans teneturne sub gravi expectare seminationem viri, vel contra? ibid. Num liceat viro copula, si post matrim. fiat Eunuchus. ib. Quid, si illi, vel uxori superveniat impotentia seminandi, retinendi semen, &c. ib., & p. 167. Quomodo demum sit copula illicita ratione circumstantiarum: puta loci, & temporis. ib., & p. 168. Sitne illicita die benedictionis nuptiarum. ib. Vel tempore jejunii, fluxus menstrui, praegnationis, dum mulier lactat, post prandium? ib. Tempore demum amentiae? ibid.

Corpus. Corporis defectus inducentes irregularitatem alii sunt ob indigentiam, qui numerantur t. 4. p. 332., & seq. Alii ob impotentiam, quos invenies pag. 333., & seq. Vid. *Hermaphroditus*. Hi autem corporis defectus facilius dispensantur, vel tolerantur in ordinato, quam in ordinando. p. 335. Quis possit dispensare in hac irregularitate. ib.

Correctio legis veteris est vitanda. t. 1. p. 60. V. *Lex*.

Correctio fraternita. Adest praecipuum naturale corrigendi proximum. t. 1. p. 337. Ut obliget, requiritur necessitas ex parte proximi, potentia ex parte tui, & spes fructus ex parte correctionis. p. 337., & 338. In privatis nulla videtur esse obligatio (& per consequens, vel nulla, vel levis culpa) corrigendi in proximo venialia, secus vero in Prae-latis, &c. ib. Privati item ab ea excusantur, si non possint sine gravi incommodo, secus Praelati, &c. ibid. Num, qui sunt in prava

restimatione, eximantur ab hac obligatione. *ibid.* Quando facienda, & quo ordine, correctio fraterna. p. 339., & seq. Vid. *Denunciatio*. Vir, an & quomodo teneatur uxorem corrigere. t. 4. p. 174. Quibus pœnis eam punire possit. *ib.* Uxor potest tantum monere, & exhortatione virum corrigere. p. 175.

Credere. V. Fides.

Creditor. Creditum. V. Fidejussio. Compensatio. Debitum. Contractus. Num liceat emere minoris chirographa, & credita immatura, quæ v. g. maturescunt post annum. t. 2. p. 73., & 81. In restitutione quis ordo servandus inter plures creditores? *ib.* Præferendus creditor, cujus res apud debitorem extat in specie. *ib.* Item debita certa incertis. *ib.*, & p. 246. Inter certa prius solvenda debita contracta pro expensis funeris moderate factis. *ib.* Deinde quæ habent hypothecam. *ib.* & p. 247. Inter plures creditores hypothecarios prius solvendum iis, qui tempore sunt priores, præter octo casus, in quibus posterior tempore ex privilegio priori præfertur. *ib.* Post habentes hypothecas præferendi sunt creditores personales. *ib.*, & p. 248. Num inter ipsos adhuc sit ordo. *ib.* Num, si plures sint creditores personales non habentes privilegium prælationis, & aliquis ex illis petat satisfieri ante alios, possit debitor illi integre solvere. *ib.*

Crimen, V. Notorium. Homicida, &c. Quatuor sunt crimina, in quorum pœnam statutum est jure ecclesiastico contra reos impedimentum dirimens. t. 4. p. 36. Primum est occisio conjugis cum conspiratione, ad quam patranda tria debent concurrere. *ib.*, & p. 37. Alterum est occisio cum adulterio. *ib.* Sufficit tamen hic in alterutro intentio matrimonii, & ut sit causa mortis: porro debet esse verum adulterium, & ut præcedat conjugis mortem. *ib.* Tertium est adulterium cum promissione futuri matrimonii, itaut utrumque requiratur. pag. 39. Qualis autem esse debeat hæc promissio. *ib.* Num peccet conjux promittens matrimonium contrahere post obitum conjugis. p. 40. Quartum est matrimonium de facto inicum cum adultero. *ib.* Num sufficiat mera attentatio matrimonii. *ib.* Num excuset aliquo modo ab incurfione talis impedimenti ignorantia aliqua. *ib.* V. *Ignorantia.*

Crimen Criminosum quid sit? t. 4. p. 229. Qui in hoc crimine communicat cum excommunicato vitando incurrit excommunicationem majorem, & quidem reservatam. *ibid.* & seq. Requiritur tamen ad incurrendam hanc pœnam 4. conditiones. *ib.* Incurritur etiam ab uxore excommunicati. p. 234. Item a filiis, servis, subditis. *ib.* Num hæc communicatio possit aliquando excusari a culpa. p. 217.

Culpa, alia est theologica, alia juridica. t. 2. p. 215. Quæ sit theologica. *ib.* Juridica triplex est, lata, levis, levissima. *ib.*, & p. 56. V. *Depositarius. Contractus. Damnificatio.*

Cultus disparitas, V. Disparitas cultus.

Curator quas elemosynas possit facere de bonis minorennis. t. 1. p. 335. Quæ dona. t. 2. p. 37. Licet in aliis contractibus possit stipulari pro minorenni, non tamen in sponsalibus sine ejus speciali mandato. t. 4. p. 114. Vid. *Minor.*

Cursarii. V. Fur in calce.

Cusio moneta. V. Falsificatio.

Custodes nemorum ad quid teneantur? t. 2. p. 235. Custos videns furem, & non clamans quid teneatur restituere. p. 234., & seq.

D

D*æmon.* Dæmoni spondentes obsequium, thus, &c. item condentes, condere facientes imaginem, in qua dæmonem constringunt, &c. incur-

- incurrunt casum reservatum cum excommunic. in *Dicæc.* Neapolit. t. 3. p. 383. Nequeunt dæmones censurari. t. 4. p. 187.
- Damnatus*. Pro damnatis ad inferos invalide, & illicite offerretur Sacrificium, t. 3. p. 125. *Damnatus* ad mortem, triremes, &c. num teneatur ad Horas. t. 1. p. 220. Quinam damnati de crimine aliquo nequeant testari. t. 2. pag. 47. *Damnatis* ad mortem ob quodvis crimen est administranda Eucharistia. t. 3. p. 100.
- Damnificatio*. *Damnificator*. *Damnificatus*. *Damnificator*, seu possessor bonæ, vel malæ fidei quis sit. t. 2. p. 201. Ad quid teneatur ratione rei acceptæ, vel injustæ acceptationis. *V. Possessor*. Ex qua culpa injustæ damnificationis teneatur *damnificator* malæ fidei. p. 211. Num requiratur culpa theologica, ut teneatur ante sententiam judicis. *ib.* & seq. *Vid. Culpa*. Quid, si hæc culpa sit tantum venialis. p. 212. & seq. Num ad illum obligandum sub gravi ad restitutionem requiratur culpa externa gravis. p. 213. & seq. Ad quid teneatur, qui damnum intulit Titio putans, & volens inferre Cajo. *ibid.* Num teneatur ad restitutionem *damnificans* ex ignorantia, vel scienter inferens damnium grave, sed invincibiliter ignorans, esse grave. p. 214. Si *damnificatio* sit lucrosa, quis teneatur restituere primo loco, quis deinde. Quid, si non sit lucrosa. p. 238. & seq. Vel, si plures sint causæ *damni* æque principales. p. 239. *Damnificatus* potestne restitutionem exigere a causis tum negativis, tum positivis, & quomodo. Et an, si illam condonet causæ principali, possit exigere ab aliis, vel contra. *ibid.* Num, si plures unanimi consensu concurrunt ad idem damnium inferendum, teneantur singuli in solidum restituere. pag. 240. & 241. Quid, si diversum damnium intulerint. *ib.* Vel, si omnes sine mutuo consensu seorsim Titio e. g. hujusmodi damnium intulerint. *ib.* & p. 242.
- Damnium emergens*, *Vid. Mutuum*. *Possessor*.
- Dataria*. In hac Papa per se ipsum dispensat. t. 1. p. 131. Quomodo exequendum *Dataria* rescriptum. *V. Rescriptum*. Forma ad *Datarium* mittenda quomodo concipi possit, & quid in ea necessario exprimendum. p. 145. & 146. Pro ea solvendæ sunt mæltæ pecuniariæ. *ibid.* Quid requiratur, ut obtineri possit in forma pauperum. *ibid.* *Dispensatio data* per *Datarium* num possit revocari. p. 152. Quando Pontifex dispensat in *Dataria*. t. 4. p. 84. Conceditur hæc dispensatio dupliciter. *ib.*
- Debitor*. *Debitum*. *Debitor* num, & quas eleemosynas possit facere. t. 1. p. 334. *Vid. Fidejussor*. *Debitor* impotens solvere, si nolit admittere aliquam donationem, vel hæreditatem, qualiter peccet, & ad quid teneatur. t. 2. p. 249. Restituere debet, statim ac potest, tum ex injusta acceptatione, tum ex re accepta. p. 253. Num teneatur restituere ex contractu, vel quasi contractu, statim ac elapsus est terminus solutionis præfixus, & quid, si nullus sit præfixus. *ib.* & p. 254. *Vid. Confessarius*. Quando teneatur restitutionem facere publice, quando possit privatim. Num eam possit facere per tertiam personam, & num teneatur iterum restituere, si misit rem restituendam per latorem ab ipso creditore, vel a se designatum, qui tamen sibi retinuit, consumpsit, spoliatur a furibus, &c. p. 257. & 258. Quid, si res erat restituenda ob delictum occultum, quam non tenebaris immediate restituere ob infamiæ periculum, & proinde eam misisti e. g. per Confessarium, qui disperdidit, retinuit, &c. *ibid.* & seq. *Vid. Compensatio*. *Necessitas*. *Impotentia*. *Cessio bonorum*. *Ingressus in Religionem*. *Compositio*. Si debitor prævideat, rem allaturam damnium spirituale creditori, vel aliis, possitne, ac debeat solutionem differre. pag. 272. & 273. Quid, si illa sit allatura creditori damnium temporale. *ibid.* Vel ipsi debitori aliquod grave incommodum ex dilatione solutionis. pag. 272. *Debitor* morte plectendus. *Vid. Hæres*. *Debitores*

- bitores piorum locorum , sive eorundem debitorum administratores , intra quod spatium temporis , nisi solvant , incurrant casum reservationis in Dicecef. Neapol. sine excomm. t. 3. p. 403. , & seq. Debitor excommunicatus , eo quod non solvit , si neque nunc potest solvere , quid debeat præstare Confessario , ut absolvatur ab excommunicatione , & a peccatis . t. 2. p. 275. Vid. *Hayes* . Debitum dubium quod duplex . pag. 261. Num tenearis restituere , si dubites , an olim debitum contraxeris . ibid. Vel , si certus de debito olim contracto dubites , vel positive , vel negative , an ei satisfeceris . ibid. Num in simili casu tenearis restituere totum , an vero debiti partem . ib. , & pag. 262. Vid. *Hayes* . An , qui dat Titio 100. in elemosynam immemor , se illi totidem debere ex justitia , satisfaciat debito? tom. 1. pag. 84.
- Debitum conjugale* quid importet . tom. 4. pag. 162. Vid. *Copula* . *Conjux* . Vir , & uxor æquale habent jus petendi , & reddendi debitum . pag. 168. Ex matrimonio quænam sequatur per se loquendo obligatio reddendi debitum? ibid. Jus petendi impediri potest voto . ibid. , & p. 169. Pacto . ibid. Incestu . ibid. , & pag. 169. Adulterio . p. 170. Cognatione spiritali . ib. & p. 171. Demum excommunicatione . ib. Vid. *Votum* . *Pactum* . *Incestus* . Num pecces , si neges alteri petenti ex gratia , vel benevolentia , vel si ex justitia sæpe petenti , differas aliquantulum , vel neges semel , aut bis , &c. ibid. , & p. 172. Quid , si alter minus rationabiliter petat , &c. ibid. Vid. *Copula* . Num excuseris reddere ob gravem difficultatem alendi filios , si multiplicentur . ibid. Num possis conjugi illicite petenti debitum reddere . ibid. An possit uxor petere , & reddere debitum , vel etiam teneatur reddere viro excommunicato vitando , &c. pag. 233. Vid. *Crimen criminofum* .
- Decimæ* . Imponentes quavis auctoritate decimas , &c. personis Ecclesiasticis , &c. sine expressa Rom. Pontif. licentia , vel eas exigentes , &c. excommunicantur in Bull. Cœnæ. t. 3. p. 364.
- Decisiones* Rotæ Romanæ habentne vim legis? t. 1. p. 64.
- Declarationes* Sacræ Congr. habentne vim legis? t. 1. ibid.
- Defectus inducentes irregularitatem* . Vid. *Irregularitas ex defectu* .
- Deflorator* est Qui consentientem virginem corrumpit . tom. 2. pag. 339. Si eam sponte consentientem cognovit sine promissione matrim. , ad nihil tenetur . p. 333. Quid , si deflorationem publicet . ibid. Si cum promissione matrimonii , regulariter tenetur eam ducere . ibid. , & pag. 341. Quid , si deflorator sit conjugatus , constitutus in Sacris , &c. ibid. Vel , etsi sit homo liber , fiste tamen promisit matrimonium . ib. & seq.
- Deformitas* . Quæ deformitas inducat irregularitatem ex defectu? t. 4. p. 333. , & seq.
- Defuncti* . Num Ecclesia ferre possit censuras in defunctos . t. 4. p. 187. Vid. *Absolutio a Censuris* .
- Degradatio* . *Degradatus* . Degradatio est *Authentica* , & *solemnis privatio officii , beneficii , & cujusvis Ecclesiastici privilegii* . t. 4. p. 279. Alia est verbalis , seu respectiva , alia realis , seu actualis . ibid. Differt a depositione simplici , & absoluta . ibid. Vid. *Deposito* . Quæ fiat per sententiam authenticam , & solemnem , & quæ habeat solemniores quasdam ceremonias? ibid. Num fieri debeat necessario ab Episcopo . ibid. Quæ spectet ad Summum Pontificem? ibidem . In quem Clericum ferri possit . ibid. Num degradatus deiciatur omnino a statu Clericorum , & privetur omni privilegio . ibid. An remaneant etiam illi onera Ordinis Sacri . ibid. , & pag. 280. A Papa possentne in pristinum statum reduci . ibid. Casus præcipui degradandi sunt tres . ibid.

- Delectatio* morosa quam peccati speciem desumat . t. 1. p. 11. , & t. 3. p. 223. & seq. Si fit de objecto turpi, sed non qua tali, sitne semper mortalis . t. 1. p. 11. In re tamen venerea semper est lethalis . *ibid.* Conjuges , si morose extra copulam de illa prout habita , vel habenda delectentur , qualiter peccent . t. 4. p. 164. Vid. *Vidua* . Delectatio de detractioe audita quale peccatum fit . t. 2. p. 319. Delectari num liceat sponfis de copula in futuro matrimonio habenda . t. 4. p. 125. & 164. Vid. *Sponsus* .
- Delictum* . Vid. *Crimen* . Delicta inducentia irregularitatem . Vid. *Irregularitas ex delicto* .
- Demonstratio* est *Appositio signi alicujus ad rem ostendendam* . t. 2. p. 9. Est modus in contractu . *ibid.*
- Denunciations matrimonii* . Vid. *Proclamationes* . Vid. *Dispensatio in matrimonio* .
- Denunciatio* . Hæreticus certe est denunciandus . t. 1. pag. 205. Num , etiamsi ejus delictum sit occultum , vel scias ex auditu mediato , vel sub secreto naturali , vel delinquens sit mortuus in sua hæresi . *ibid.* Cui , & quomodo facienda sit hæc denunciatio , & num cum juramento . p. 207. Num impeditus tenearis denunciare per alium . *ibid.* Si hæreticus sit dogmatizans , nullimode excusaris a tali denunciatioe ob grave damnum tibi imminens , vel tuis : fecus vero , si non sit dogmatizans . p. 208 Proferens blasphemias hæreticales etiam est denunciandus . p. 255. Num , qui retinet libros prohibitos tantum contra bonos mores . t. 1. p. 209. Denunciatio paterna , seu evangelica , quæ fit . t. 1. p. 339. Qui ejus finis . *ibid.* Num possit Superiori deferri crimen omiſsa correctione secreta . *ibid.* , & p. 340. Quid possit Superior , cujus delictum novit ex denunciatione paterna . *ibid.* , & seq. Quid sit denunciatio judicialis , seu canonica , & num possit fieri omiſsa item correctione fraterna . pag. 341. Num cesset aliquando obligatio denunciationis juridicæ . *ibid.* , & seq. Obligatio denunciandi Confessarios sollicitantes eruitur , cum ex aliis Pontificum consistit ; tum potissimum ex Bull. Gregor. XV. , cujus verba citantur . t. 3. p. 316. , & 317. Et ex nova Bull. Benedicti XIV. , cujus summa ibidem apponitur . Verba Gregor. XIV. fusius explanantur . *ibid.* & p. 319. Debent denunciari omnes , & singuli Sacerdotes sollicitantes personas , quæcumque illæ sint , &c. Qui hic veniant nomine Sacerdotum , & qui nomine personarum sollicitatarum . pag. 317. Debet sollicitatio esse ad res venereas , quod verificatur , etiamsi poenitenti tradat Confessarius chartam postea legendam , ubi ad venerem incitatur . *ibid.* Vid. *Dubium* . Per hæc verba : *Sollicitatio in actu Sacramentalis confessionis* , &c. lex designantur casus sollicitationis denunciandæ . *ibid.* & p. 318. Obligatio denunciandi Confessarium sollicitantem quosnam urgeat . p. 319. Cui fieri debeat hujusmodi denunciatio , & quandonam . *ibid.* Quinam sollicitati excusentur ab hac obligatione denunciandi : qui non? p. 320.
- Denunciator* . *Delator* . Vid. *Accusator* .
- Deposito* . *Depositus* . Deposito est *Pœna Ecclesiastica privans Clericum officio , vel beneficio , vel utroque simul irremissibiliter* . t. 4. p. 278. Differt a suspensione etiam perpetua . *ibid.* , & seq. , & a degradatione . Vid. *Degradatio* . Num , & quando privet privilegio canonis , & fori , vel etiam omni alio privilegio Clericali . p. 278. Depositus ab officio est privatus omni usu ordinis , non tamen ipso ordine : unde valide , utut illicite , exerceret actus ordinis præter absolutionem Sacramentalem . *ibid.* An privetur oneribus adnexis Ordini Sacro . *ib.* Num saltem privetur beneficio . *ib.* Depositus , a beneficio ipso jure privatus est titulo , ac radice beneficii . Num ante , vel post Judicis sententiam . *ibid.* Num alii debeat ex redditibus beneficii , & num

- evadat inhabilis ad nova beneficia . *ibid.* Ob quæ crimina Clerici in jure sit depositio latæ sententiæ a dignitate , ordine , &c. *ib.*
- Depositarius . Depositum .* Depositum est *Contractus gratuitus , quo aliquid traditur custodiendum , ut integrum reddatur . t. 2. p. 55. & 56.* Quandonam perficitur . *ibid.* Num quisque possit esse depositarius , & num hic uti possit re apud se deposita . *ibid.* Quæ sit obligatio depositarii in custodiendo deposito . *ibid.* Quando teneatur ex culpa lata , quando ex levi , quando ex levissima . *ibid.* & pag. 57. Quando teneatur rem depositam reddere . *ibid.* Num possit aliquid accipi ratione depositi . pag. 58. Vid. *Sequestrum .* Depositarius , qui suscipit rem apud se depositam , ad quid teneatur , &c. p. 215. Vid. *Restitutio . Contractus*
- Devotio legis est Sublatio legis secundum partem . t. 1. pag. 115. Vid. Abrogatio . Lex .*
- Desiderium* specie distinguitur juxta executionem externam . t. 1. p. 10. & t. 3. p. 223. Quodnam sit desiderium inefficax de malo proximi . *ib.* Num , & quodnam peccatum sit . *ib.* Quodnam sit , & num liceat desiderium conditionatum objecti mali . *ib.* & seq. Num licitum sit desiderare mortem proximo ad vitandum aliquod ingens malum temporale . p. 338.
- Desperatio* in quo consistat . t. 1. p. 209. Est ita mortale , ut excludat materiæ parvitatem . *ib.* Quando est hæresis . *ib.* Multiplex est peccatum contra spem . *ib.* & seq.
- Detractio . Detractor .* Detractio est *Occulta famæ denigratio . t. 2. p. 311.* Detractor est *Qui famam proximi violat eo rationabiliter invito .* Detractio alia est directa , alia indirecta ; alia per calumniam , alia per infamiam : hi autem modi probabiliter specie non differunt . *ib.* Si fiat detractio cum furtatione est nova peccati species in confessione aperienda . *ibid.* Vid. *Infamia .* Sitne contra justitiam , vel saltem contra charitatem dicere crimen proximi , quod est , fuit , vel erit publicum . pag. 313. & seq. Vid. *Notorium .* Vel enarrare peccatum proximi occultum , si in aliis peccatis sit diffamatus , vel si sit defunctus . p. 314. Num possis , & cui , manifestare crimen proximi occultum ad impediendum damnum inde imminens tibi , vel aliis . *ibid.* An prædicto dicto damno vitando licitum sit illud revelare uni , vel duobus personis *ibid.* & pag. 316. Qui injuriam occulte sibi illatam amico aperiat , num peccet . *ibid.* An , qui grave aliquid occultum ex auditu refert aliis , sine tamen assecuratione , sed dubitanter , peccet graviter contra justitiam . pag. 317. Sitne mortale manifestare occultum crimen , tacendo personam in particulari . *ibid.* Quid , si dicas , unum ex tali , vel tali Religione inventum esse cum meretrice , &c. *ibid.* Vid. *Libellus famosus .* Audiens detractorem num , & qualiter peccet , pag. 318. & 319. Vid. *Secretum .*
- Detractor dupliciter potest esse talis . p. 321. Ad quid teneatur detractor , qui imposuit proximo crimen falsum . *ib.* , & p. 322. Vel qui verum , sed occultum crimen propalavit , &c. *ib.* , & seq. Num detractor teneatur restituere famam non solum apud suos auditores , sed etiam apud eos , quibus iidem auditores retulerunt . *ibid.* Vid. *Fama .*
- Deus* potest dispensare in sua lege positiva , baptismi e. g. &c. t. 1. pag. 330. An , & quomodo in sua lege naturali . *ibid.*
- Diaconatus . Diaconus .* Diaconatus est *Ordo , quo datur potestas proximo ministrandi celebranti , legendique Evangelium in Missa . tom. 3. pag. 164.* Quæ ejus materia remota , quæ proxima apud Latinos , quæ apud Græcos . *ibid.* Quæ forma . pag. 167. Quæ ejus munera , & onera . pag. 171. Vid. *Ordo .* Diaconus , an , & quando possit Eucharistiam ministrare . pag. 94. & seq. Diaconatus estne

estne Sacramentum . pag. 162. Vid. *Ætas . Tempora ordinatio- num* . &c.

Dictamen conscientie est *Judicium practicum* , quo judicamus , aliquid esse agendum , vel omittendum tanquam licitum , vel illicitum . t. 1. p. 2. Differt a *synteresi* , & a *judicio* mere *speculativo* . *ibid* . Aliud est *remote* , aliud *proxime* , seu *practice practicum* . *ibid* . Ultimum *conscientie dictamen* (quod est *dictamen practice practicum*) debet esse *moraliter certum* . *ibid* . Qui operatur *juxta ultimum rationis dictamen* , non peccat . *ibid* . Errant , qui post actum *inspiciunt libros* , &c. pag. 4. Ad peccandum num *requiratur judicium certum de inhonestate actionis* ? *ib* .

Dilatio restitutionis , Vid. *Restitutio . Absolutionis* . Vid. *Absolutio* .

Dimissoriales literæ sunt , *Quibus datur licentia accipiendi tonsuram* , & *ordines* . t. 3. pag. 180. A quibus hæc dari possunt . *ibid* . 181. & t. 4. p. 267. & 268. Num a quolibet *Episcopo* , *sive originis* , *sive domicilii* , *sive beneficii* . t. 3. p. 181. Quomodo intelligenda sit *facultas data in dimissorialibus* . *ibid* . , & *seq* . Adnotanda adhuc *septem sunt circa has* . p. 182. Num *ordinatus uno ordine ab Episcopo originis possit sine dimissoriis alium ordinem suscipere ab Episcopo domicilii* , & *alium ab Episcopo beneficii* . pag. 178. In *dimissorialibus* , si non *exprimatur in specie ordo suscipiendus* , non valent , nisi ad *ordines tantum minores* . tom. 4. pag. 267. Si *exprimatur in specie Episcopus ad quem* , non valent *pro alio* , & *perseverant post mortem concedentis* . *ibid* .

Discordia est *Dissentio voluntatis propria a voluntate proximi circa bonum* , quod *velle ex charitate teneris* . tom. 1. pag. 344. Num *pecces* , si *confulas testatorem* , ne *relinquat hæredem* , quem *volebat* , &c. p. 345. Vel si *te opponas in iis* , quæ *velle teneris* , vel , si *semines discordias* . *ibid* .

Disparitas cultus est *inter personam fidelem* , & *infidelem* . tom. 4. pag. 39. Est *impedimentum dirimens jure ecclesiastico* . *ibid* . Num *possit in eo Pontifex dispensare* . *ibid* . Quid *hic veniat nomine infidelis* . *ibid* . *Matrimonium non dirimitur per infidelitatem illi supervenientem* . *ib* . Vid. *Divortium* . *Validum est matrimonium inter personam catholicam* , & *hæreticam* . *ib* . Num *sit saltem illicitum* . *ib* . & p. 40. Num *peccent* , & *qualiter Parochus* , & *testes tali matrimonio assistentes* . *ib* . *Dispensatio in hoc impedimento aliquando fieri potest ab Episcopo* , aliquando *requiritur a Papa* . *ib* . Quid *circa matrimonia in fœderatis Belgii provinciiis inter hæreticos contracta* , vel *contrahenda decreverit Bened. XIV* . *ibid* .

Dispensatio . Dispensans . Dispensatus . *Dispensatio est Juris relaxatio* . tom. 1. p. 125. , & t. 4. p. 83. Differt a *permissione* , *licentia* , *privilegio* , & *absolutione* . tom. 1. pag. 125. Item a *legitimatione* . tom. 4. pag. 331. *Stricte est interpretanda* , præterquam in *sex casibus* . t. 1. pag. 126. & *seq* . *Dispensandi potestas alia est ordinaria* , *alia delegata* . *ib* . & pag. 128. Num *utraque sit late interpretanda* . *ib* . & tom. 4. pag. 83. Quomodo *differant inter se potestas dispensandi* , *irritandi* , & *declarandi exemptum a lege* . tom. 1. pag. 128. In quo *differant potestas dispensandi* , & *commutandi* ; & *num* , qui *potest unum* , *possit & alterum* . *ib* . & p. 120. *Dupliciter exerceri potest potestas dispensandi* . pag. 130. Num *possit dispensatio concedi absenti* , *ignoranti* , *nolenti* ; & *num extorta ex gravi metu adhuc valeat* . *ibid* . *Quis habeat potestatem dispensandi* , in *qua lege* , & *circa quos* ? 2. p. 131. ad 137. V. *Deus Pontifex . Episcopus* , &c. Num *possit Legislator dispensare secummet* , vel *cum vasis* , *forensibus* , & *peregrinis in iis* , in quibus *potest cum suis subditis* . p. 135. & 136. Num ,

qui potestatem habet dispensandi, dispensare possit cum subdito absente . pag. 137. Num ad dispensandum requiratur causa . pag. 138. Et num esse debeat tanta, quanta requiritur ad excusationem . ibid. Quæ causa censenda sit sufficiens ad dispensandum . pag. 139. Præsertim pro impedimentis matrimonii . ibid. Vid. *Dispensatio in Matrimonio*. Num valida sit dispensatio facta in lege superioris non præcongnita a dispensante causa, quæ reipsa aderat, vel contra bona fide credendo, esse causam sufficientem, quæ revera non erat talis . pag. 139., & 140. Quando existere debeat causa sufficiens, ut incipiat valere dispensatio . ibid., & seq. An inferior possit valide dispensare in lege superioris . p. 138. & seq. Quæ veritas sit exprimenda in petitione dispensationis . p. 141. & seq. Quæ falsitas tacenda . p. 143., & seq. Num in petitione exprimi jure, vel consuetudine debeat prior dispensatio forte obtenta in eadem materia . pag. 141., & seq. Vel omnia impedimenta, quæ habes relate ad eundem effectum, ob quem petis dispensationem, & num in specie atoma . pag. 142., & 143. Num falsa causa dispensandi allegata in petitione vitiet substantialiter dispensationem . ibid., & seq. An vitietur dispensatio, si plures in petitione allegentur causæ motivæ, quarum aliqua sit falsa . pag. 144., & seq. Nullane sit dispensatio, si falsitas in petitione sit circa materiam, vel circa personam . ibid. Quæ sit forma talis petitionis . V. *Dararia*. *Pœnitentiaria*. Quot modis cesset dispensatio . p. 150. Num cesset per non acceptationem . pag. 151. Num per renunciationem ? ibid. Num per revocationem . pag. 152. Num per cessationem causæ . ibid., & seq. Num per transitum in alienum territorium . pag. 153. Num demum morte concedentis . ibid., & seq. Quando, & quomodo cesset facultas dispensandi . pag. 154., & seq. Non cessat morte delegantis facultas dispensandi delegata, si sit indeterminata . ibid. Si sit determinata, hæc commissio potest esse personalis, & realis; prior cessat morte delegantis, non autem posterior; neutra tamen, si res non sit integra . a pag. 155. ad 157. Per dispensationem an, & a quo suspendi, vel etiam tolli possit suspensio . t. 4. p. 262., & seq.

Dispensatio in observatione festorum. Vid. *Festorum observantia* : in jejunio, Vid. *Jejunium*. In juramentis, votis, Vid. *Votum*. *Juramentum*. Pro Ordinibus . Vid. *Ordo*. *Episcopus*. *Pontifex*, &c. In irregularitate . Vid. *Irregularitas*. In interdicto . Vid. *Interdictum*, &c.

Dispensatio in matrimonio. Vid. *Dispensatio*. Quid possit Papa circa impedimenta matrimonii; & in quibus possit dispensare . t. 4. p. 83. Vid. *Dararia*, *Pœnitentiaria*. Episcopus potest dispensare in denunciationibus ante, & post matrimonium . t. 1. p. 137., & t. 4. p. 85. Imo hanc facultatem potest aliis delegare . ibid. Peccat, si dispensat sine iusta causa . ibid. Quæ autem esse possint causæ sufficientes ad omittendas denunciations, vel saltem ad eas transferendas . ibid. Num Episcopus possit dispensare ad petendum debitum, si conjugibus superveniat affinitas ex copula illicita, vel cognatio spiritalis . pag. 86. Num in voto castitatis . ibid. An, & quando in impedimentis dirimentibus jure Ecclesiastico ex præsumpta facultate Papæ Episcopus possit dispensare in foro conscientiæ post contractum matrim. ? p. 87. & seq. Vid. *Dubium*. Si contrahentes spectent ad diversas dioeceses, a quo Episcopo debeat peti dispensatio . ibid. Parochus in nullo impedimento potest dispensare . Num possit saltem ex urgenti causa omittere denunciations . ibid., & pag. 88. Ad dispensandum in impedimentis requiritur causa . ibid. Causæ sufficientes quæ sint . pag. 89. & seq. Pro impedimentis impedientibus quæ sit causa sufficiens ad dispensationem sponsalium . ibid. Quæ ad dispensandum in voto .

vato . ibid. , & p. 92. Sine causa potestne dispensare Papa in impedimento saltem juris Ecelesiastici? ibid. Quid de Episcopo? ibid. Num hæc cognitio causæ sufficiat , si sit extrajudicialis , & quandonam causa allata censenda sit sufficiens . p. 92. , & 93. In petitione dispensationis tria sunt necessario vitanda . ibid. Multifariam esse potest subreptitia dispensatio , eo quod in petitione taceatur ; quod ex jure , vel rationabili voluntate Pontificis erat exprimendum . p. 94. Primo , si non exprimitur , quale in se est . ibid. , & pag. 95. Secundo , si non exprimitur in individuo . ibid. Tertio , si non exprimitur numerus impedimentorum ejusdem generis . ibid. , & p. 96. Quarto si non exprimentur in eadem petitione plura impedimenta , quæ habes , diversi generis . ibid. , & t. 1. pag. 142. Quinto , si non exprimentur circumstantiæ a jure requisitæ . t. 4. p. 147. , Sexto , si non exprimat prior dispensatio , pro qua re datur regula p. 97. Num sit etiam subreptitia dispensatio , si non exprimitur prior repulsa . ibid. Num petens dispensationem consanguinitatis , vel affinitatis cum Berta exprimere etiam debeas copulam incestuosam cum ea commissam . p. 95. & 96. Potest similiter subreptitia esse dispensatio , eo quod exprimat falsum , præsertim in exponendis causis dispensationis , quæ vel veræ non sint , vel adminis non sufficientes . Causa autem , ob quam inducitur Pontifex ad dispensandum , alia dicitur finalis , seu motiva , alia mere impulsiva . pag. 98. Si ergo falsitas sit circa causam finalem , dispensatio erit certe subreptitia : fecus , si circa causam mere impulsivam . ibid. Quomodo ex pluribus causis allegatis pro dispensatione , quarum aliqua sit falsa , quomodo , inquam , cognoscendum est , an dispensatio inde obtenta fueritne valida , an subreptitia . ibid. , & pag. 99. & sequent. Dispensatus sine justa causa , num peccet utendo tali dispensatione . tom. 1. pag. 138. Dispensatio in impedimento superveniente sponsalibus num debeat peti ab eo , qui impedimentum apposuit , si id ab altero innocente exigatur . tom. 4. p. 134. & 135.

Distinctio peccatorum numerica , vel specifica , Vid. peccatum .

Distributiones chori a non assistentibus choro num , quæ , & quando debeant restitui . tom. 1. pag. 309. , & 310. Quando possint non restitui ? ibid. , & pag. 311. Distributiones quotidianæ , seu præsentis num restituendæ ante Judicis sententiam . ibidem . Num etiam restituendæ ab eo , qui est in choro , sed non cantat , &c. ibid.

Dives . Ditiior factus ex re aliena . Vid. Absolutio . Restitutio .

Divinatio . Divinator . Divinatio est *Superstitio , qua quis opem demonis tacite , vel expresse invocat ad cognoscenda futura , vel occulta naturaliter incognoscibilia . t. 1. pag. 237. Quæ dicatur Necromantia , quæ aliis nominibus . ibid. Est ex toto genere mortalis excludens materiæ parvitatem , & specialiter in confessione aperienda . ibid. Quæ sit divinatio , quæ sit tantum per invocatioem , seu pactum tacitum , seu interpretativum . ibid. Hæc quando possit excusari a mortali . ibid. Vid. *Astrologia .* Divinatio per somnia num liceat . p. 239. , & seq. Num liceat ex physionomia , chyromantia , &c. ibid. Num ex augurio , aruspicio . ibid. , & seq. Quid de arte notoria , de cabalis , &c. p. 240. Divinatores , &c. incurunt casum reservatum cum excomm. in Diœces. Neap. t. 3. p. 390.*

Divortium est Matrimonii solutio . t. 4. p. 175. Nunc fieri tantum potest quoad thorum , & habitationem . ibid. Causa divortii natura sua perpetua , quod sit ob culpam unius conjugis , est fornicatio , seu adulterium . pag. 176. Quid hic veniat nomine adulterii . ibid. Conjug adulter nequit divertere : innocens vero etiam in perpetuum . ibid. , & seq. Num propria auctoritate etiam quoad habitationem . ibid.

Quid, si uterque commisit adulterium? *ibid.* Si post unius, vel utriusque adulterium reconcilientur, alteruter, qui postea fornicatur, potest ab altero deferri. *ibid.* Aliæ possunt esse causæ divortii ad tempus: puta hæresis, sævities, malum corporis, malum animi. pag. 177. divortii effectus tres adnumerantur: primus relate ad dotem, & alimenta. pag. 178. Secundus relate ad mutationem status. *ibid.* Tertius relate ad reconciliationem. *ibid.*, & pag. 179. V. *Vidua*.

Doctor. V. Advocatus.

Dolor, Vid. Contritio. Attyitio. Dolor requisitus essentialiter ad Sacramentum penitentiaë debet esse formalis, & simul detestatio peccatorum: item elici debet ex fide, & spe saltem virtuali. tom. 3. pag. 230. & seq. Non ergo satis est dolor virtualis, vel putatus, vel tantum externus, nec merum propositum, nec quæcumque displicentia cum velleitate, vel dolor, quo quis doleat, se non dolere, &c. neque in confessione venialium. *ibid.* Quinque sunt qualitates veri doloris. a pag. 232. ad 236. Num opus sit, ut dolor descendat ad detestanda singula mortalia, an vero sufficiat eorum detestatio universalis. pag. 232., & seq. Num in confessione venialium requirantur etiam dictæ qualitates. p. 235. Quando dolor debeat elici, & quomodo fiat sufficienter sensibilis. p. 236. An elicited ante confessionem, ut sufficiat ad Sacramentum, debeat elici ex intentione confitendi. p. 237. & quamdiu ante confessionem elici possit. *ib.*, & seq. Num idem dolor physice præteritus sufficiat pro pluribus absolutionibus. p. 238.

Dolus num obstat valori contractus. t. 2. p. 21., & seq. V. *Error.*

Domestici qui sint. t. 2. p. 287. V. *Furtum.*

Domicilium. Episcopus Domicilii. Vid. *Ordo.* Domicilium in aliquo loco quando acquiratur. t. 1. p. 101. Quando quasi domicilium. *ib.* V. *Peregrini*, &c. Quando acquiratur domicilium in Parochia. t. 4. pag. 68.

Dominus. Vid. *Restitutio. Furtum. Impedimentum conditionis. Conjux.* Dominus quid debeat servis, vel famulis. t. 1. p. 357., Num teneatur aliquid compensare possessori malæ fidei ob melioramenta. t. 2. p. 207. Num possit communicare cum servo excommunicato vitando. t. 4. p. 234. Vid. *Servus.*

Dominium idem est, ac *Jus in re.* Plenum, & perfectum definitur *Jus percipiendi perfecte de re in proprium commodum, nisi obstat aliqua lex, vel conventio.* t. 2. p. 176. Quid obstat possit plenitudini domini, quis, & quarum rerum possit esse dominus. *ib.*, & seq. *Dominium imperfectum*, vel est directum, vel ususfructus, vel habitatio, vel usus, vel servitus, vel possessio. p. 177., & seq. Ad dominium acquirendum requiritur titulus, qui triplex est. p. 181. Quomodo acquiratur per contractum. *ib.* Vel per occupationem. p. 182. Vel per unionem. *ib.*, & p. 183. Vel per præscriptionem. V. *Præscriptio.*

Donatio. Donum. Donatio est *Datio liberalis.* tom. 2. pag. 36. Fieri potest realiter, vel mere verbaliter. *ibid.* Alia est mere liberalis, & gratuita, alia remuneratoria. *ibid.* Quomodo obliget. *ibid.* Quæ sit donatio inter vivos. *ibid.* Est irrevocabilis, præterquam in tribus casibus. *ibid.* Quis, & cui, possit donare inter vivos. a p. 37., ad 39. Ob ingratitudinem donatarii in quinque tantum delictis potest revocari. pag. 40. Num possit etiam revocari ob prolem postea susceptam. *ibid.*, & pag. 41. Donatio inofficiosa quæ sit, & num possit revocari. *ibid.* & pag. 42. Quantum quis donare possit inter vivos. *ibid.* Quæ sit donatio causa mortis. *ibid.* Quæ ejus qualitates, & in quo differat ab ultimis voluntatibus. *ibid.* Potest pro arbitrio denan-

donantis semper revocari . ib. Quando intelligatur ab eo implicite revocata . ib. Quid , si illi adjiciatur pactum , vel juramentum non revocandi , p. 43. Quis , quantum , & cui donare possit causa mortis . ib. Num , qui donum accipit a Titio , quem scit non esse solvendo suis Creditoribus , peccet , & teneatur ad restitutionem . p. 248. , & seq. V. *Sponsus* , &c.

Dormiens num possit contrahere . t. 2. p. 16. Occidens aliquem in somno sine irregularis . t. 4. p. 308. Dormiens tota die qua ad jejunium tenebatur , satisfacitne præcepto ? t. 1. p. 83.

Dos. V. *Dispensatio in matrim.* Dos , si deficiat , estne causa sufficiens dissolvendi sponsalia . t. 4. p. 137. & 138.

Dubium , *Dubius* . Dubium est *Suspensio intellectus inter duo contradictoria sibi proposita* , quorum neutri assentitur , neutri dissentit . t. 1. pag. 36. Conscientia dubia . Vid. *Conscientia* . Hoc axioma *In dubio melior est conditio possidentis* post adhibitam debitam diligentiam valet , tum in materia justitiæ , tum aliarum virtutum , a p. 40. ad 43. Quæ sit regula ad dignoscendum , pro qua parte stet in dubiis possessio . p. 42. & 43. Hoc aliud Axioma , *In dubio tutior pars est eligenda* , est tantum de consilio , excepta irregularitate in dubio , an fueris causa homicidii jam secuti , & casu , in quo aliunde est obligatio obtinendi in re finem intentum . pag. 44. & seq. Hoc demum Axioma , *In dubio standum pro valore actus* , verum regulariter est , si dubium sit , an actus certo jam positus fuerit validus : Falsum , si dubium sit , an actus simpliciter sit positus . pag. 46. In dubio , num in actione præterita fuerit perfectus consensus , seu advertentia , optima traditur regula . p. 20. Quid in dubio , sit necne lex , vel consuetudo legitime introducta . p. 42. Vel in dubio , sitne lex favorabilis , an odiosa . p. 62. , sitne de re illicita , vel injusta quoad onus impositum . p. 73. Sitne promulgata . p. 76. Aut acceptata . p. 79. Quid , si dubium sit de potestate superioris . p. 73. Vel de significatione verborum legis . p. 68. Vel de voluntate legislatoris , num scilicet voluerit , aliquem casum sua lege generali comprehendere . p. 112. Vel de causa pro dispensatione adducta , sit necne finalis , an impulsiva . p. 144. Vel de consuetudine , sit necne a communitate introducta animo se obligandi . p. 119. Vel de aliquo effectu , sit necne naturalis , an superstitiosus , a Deo , an a dæmone . p. 241. & 242. Vel verba aliqua sint necne blasphema . p. 253. Quid de voto dubio , quod tale multipliciter potest esse . a p. 278. ad 280. Quid in dubio , sit necne festus dies , qui obliget ad missam audiendam . p. 39. & 40. Vel in dubio , an quis sit necne deobligatus a jejunio . p. 316. & 317. Vel in dubio , sitne census redimibilis , an non . t. 2. p. 103. Num teneatur restituere , qui accipit aliquid a mutuatario , dubitet tamen , num ille id dederit vi mutui , an ex liberalitate ? p. 64. Quid in dubio , sitne prædium feudale , an allodiale . p. 130. Vel in dubio , an sint ita furiosi , amentes &c. , ut nequeant testari . p. 46. In dubio utri litigantium causa adjudicanda sit , quid agere debeat Judex . t. 1. p. 59. 60. , & t. 2. p. 144. Ad quid teneatur , qui dubia fide rem alienam possidet . t. 1. p. 41. , & tom. 2. p. 205. In dubio , an mandans , vel consulens fuerint causa damni , Vid. *Mandans* . *Consulens* . Debitum dubium . Vid. *Debitum* . Dubium de prole , sitne proprii mariti , an Adulteri , &c. V. *Adulter* . Confessarius dubitans , habeat necne facultatem absolvendi a reservatis . Vid. *Confessarius* . In dubio impedimenti . V. *Conjux* , & t. 4. p. 16. In dubio hæreditatis . V. *Hæreditas* . In dubio , an puer , vel quilibet alius æger unquam usus sit ratione , num possit dari extrema unctio . t. 3. p. 161. Quid in aliis dubiis , puta sitne infirmus in certo periculo mortis , vel in gratia , &c. ib. Peccatum dubium num debeamus confiteri . V. *Confessio* . Confessarius quid agere debeat in dubio

de dispositione pœnitentis . pag. 415. Vel in dubio de sua jurisdictione . pag. 297. & sequent. Num in dubio possit absolutionem iterara . pag. 416. , & seq. In dubio , an aliquid cadat sub sig. illum , Vid. *Sigillum* . In dubio , an puer habeat usum rationis , quando obligetur ad annuam confessionem ? pag. 211. Dubium de ordine suscepto . Vid. *Ordo* . Dubium de confessionibus antea factis , fuerint necne bonæ ? tom. 3. pag. 263. Vid. *Confessio* . Quid dicendum in multiplici dubio , sit necne incurra a te ex. gr. censura . t. 1. p. 45. , & t. 4. p. 216. Coniux dubitans de valore matrimonii . Vid. *Coniux* . Impotentia dubia ad contrahendum matrimonium . Vid. *Impotentia ad contrahendum matrimonium* . Homicidium dubium inducit , necne irregularitatem ? pag. 309. , & sequent. Vid. *Homicidium* . In dubio , an abortus a te factus fuerit fœtus animati , num censendus sis irregularis . pag. 311. Num pecces , si Ordines suscipias in dubio , an incurreris irregularitatem . pag. 319. In dubio , an quis sit legitimus , possitne ascendere ad ordines . pag. 328. In dubio , an quis habeat ætatem requisitam ad matrimonium : vel an sit habilis ad consummandam copulam , validene contrahat , vel contraxerit ? pag. 59. Vid. *Impotentia ad contrahendum matrimonium* . Sitne denunciandus Confessarius , si dubium sit , an verba obscura ab ipso prolata fuerint ex prava intentione . tom. 3. pag. 318. Tenerisne excommunicatum publice denunciatum vitare , si dubium sit , illum esse talem . tom. 4. pag. 225. , & 226. Quid , si dubites , fuerit necne ille absolutus . pag. 236. Quid , si excommunicatus dubitet , an lata sit in se excommunicatio , vel , an patruerit delictum , vel an excommunicatio fuerit iniusta , vel an ea absolutus . pag. 239. Post septennium in dubio , an quis habuerit usum rationis , incurritne censuram ? pag. 299. In dubio juris , an scilicet sit lex inducens irregularitatem , aut aliam pœnam , aut , an talis casus contineatur sub lege , num quis censendus irregularis . *ibid.* Quid in dubio , an in promissione sponsalium fuerit mentis perturbatio . pag. 106. Vel , an sponsalia inita sint cum usu rationis . *ibid.* Vel , an promissio fuerit gratuita , an respectiva ? pag. 117. Vel absoluta , an conditionata . pag. 110. Vel , an mutatio consequens sponsalibus sit notabilis , nata proinde illa dissolvere ? pag. 136.

Duellum . Vid. *Homicida* . Duellum est *Duorum vel etiam plurium pugna deliberate suscepta ex condicito , statuto tempore , & loco cum periculo mortis , vel gravis vulnerationis* . tom. 3. pag. 368. , & 369. Quid si hoc accidat in rixa , vel fiat pugnis , vel fiat non statuto tempore , & loco . *ibid.* In duobus tantum casibus licitum est duellum . *ibid.* Num alii a duellantibus , puta consulentes , permittentes in terris suis , &c. excomm. incurrant Papæ reservatam extra Urbem , intra Italiam . *ibid.* Quando proprie incurratur a duellantibus excommunicatio . *ibid.* Quando a reliquis . *ibid.* , & pag. 370. Num etiam a spectatoribus . pag. 369. A quibusnam incurratur excommunicatio etiam duello non sequuto . pag. 370. Vid. *Regulaves* . Qualiter peccet , & num obligetur ad restitutionem tum provocans , tum acceptans duellum , præsertim , si sequuta sit mors , vel mutilatio . *ibid.* , & tom. 2. pag. 331. , & 332. Num liceat sepelire duellantes in loco sacro ? tom. 4. pag. 253.

E

- E** *Brietas* . *Ebrius* . Ebrius num possit contrahere ? t. 2. p. 16. & 17.
 Num possit illi ministrari Extrema Unctio . t. 3. p. 160. Vid. *Impedimentum publica honestatis* . Ebrius committens homicidium sine irregularis . t. 4. p. 305.
- E** *cclesia* . Num vetita sit transactio pro terminanda lite circa bona antecedenter possessa ab Ecclesia . t. 2. p. 14. & 15. Num possit Ecclesia aliquando bona ei donata propria auctoritate alienare . *ibid.* , & seq. Ecclesia , earumque bona , &c. immunes sunt a gabellis . pag. 149. Num etiam bona Ecclesiasticorum , &c. p. 150. & seq. Bona Ecclesiastica quando restituenda . p. 310. Quando Ecclesia suppleat , aut dispenset in aliquo ad valorem Sacramenti requisito . t. 3. pag. 39. , & 40. Quando Ecclesia suppleat jurisdictionem . Vid. *Jurisdictio* . *Sacramentum Pœnitentiæ* . Qui jurisdictiones , fructus & redditus , &c. ad Sedem Apostolicam , & ad quascumque Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum , &c. pertinentes , usurpant , sequestrant , &c. sine debita licentia , excommunicantur in Bull. Cœn. tom. 3. p. 363. , & 364. Vid. *Religiôs Societatis Jesu* circa Ecclesiasticam sepulturam in suis Ecclesiis .
- E** *cclesia* sive *Templum* . Ecclesiæ nomine quid veniat . t. 3. p. 127. In ea (nisi sit execrata , polluta , vel interdicta) debet fieri sacrificium . *ibid.* A quo consecrari , vel benedici possit . *ibid.* Pollui , & violari potest per homicidium , effusionem sanguinis , effusionem feminis , & per sepulturam excommunicati vitandi , seu infidelis . pag. 128. ad 130. Quando hujusmodi actiones intelligantur completæ . *ibid.* Num polluatur etiam , si consecretur , vel benedicatur ab Episcopo excommunicato vitando . *ibid.* An in ea publice polluta , antequam reconcilietur , licite fiat Sacrificium ? Quomodo autem concilietur ? pag. 130. Quomodo execretur , & an in ea execrata celebrari possit . *ibid.* Execrata Ecclesia num & altaria ipsa execrentur , vel everso ; & num , si corruant ejus parietes , Ecclesia benedictionem amittat . *ib.* , & seq. Ejus vero lapides , ligna , &c. cui usui inservire possint . *ibid.* Num celebrari possit in Ecclesia interdicta . p. 131. Num Sacerdos ex gr. Forensis possit sine licentia Ordinarii alterius Diœcesis ibi celebrare . p. 127. Regularium Ecclesiæ in casu necessitatis mutarine possint de loco ad locum a Provinciali ? p. 131.
- E** *cclesiasticus* . Quid veniat sub tali nomine . t. 1. p. 107. Non tenetur servare leges civiles lædentes Ecclesiasticam immunitatem . *ibid.* Ad alias vero leges civiles quomodo teneantur . *ibid.* & seq. Ecclesiastici beneficiati num possint quid sibi reservare de superfluis ad meliorandum statum . p. 108. Vid. *Ecclesia* . *Regulares* , &c.
- E** *lectio* Summi Pontificis facta a Cardinalibus vitandis est valida . t. 4. p. 244. Electio ad beneficium . Vid. *Beneficium Ecclesiasticum* .
- E** *leemosyna* est *Liberalis donatio transferens dominium rei in pauperem* . t. 1. p. 334. Vid. *Necessitas* . *Absolutio* . *Hereditas* . Erogans eleemosynam virgini pauperi , ut eam inducat ad copulam , vel negans illam pauperi , ut hunc inducat ad patrandum homicidium , num sit simul immisericors , deflorator , & homicida . tom. 1. pag. 7. Quis facere possit eleemosynam . p. 334. Quibus facienda , præsertim si relicta sit a testatore , ut in pauperes distribuatur . p. 335. & seq. Eleemosyna num sit aliquando restituenda . t. 2. p. 200. , & 201. Vid. *Eremita* . Si res , cujus dominus ignoratur , dispensetur in pauperes ad eleemosynam , & postea dominus compareat , estne huic reddenda ? p. 219. Vid.

- Vid. *Beneficium Ecclesiasticum*. Vid. *Debitum*. Vovens eleemosynam, ut avaritiæ opinionem tollat, an teneatur voto? t. 1. p. 281. V. *Sacerdos*. V. *Dispensatio in Matrimonio*. V. *Communicatio cum excommunicato vitando*.
- Eleemosyna spiritualis*, Vid. *Correctio*: *Manualis*. Vid. *Stipendium Missæ*.
- Emphyteusis* est *Contractus*, quo res aliqua immobilis ad longum tempus alicui conceditur quoad dominium utile pro pensione reali solvenda. t. 2. p. 128. Differt a locatione. ib. Quid possit, vel debeat Emphyteuta circa rem emphyteuticam. ibid. Quid de canone, seu pensione solvenda. pag. 129.
- Emptio*, & *Venditio*. *Emptor*, &c. Vid. *Pretium*. *Mercx*. *Emptio* est *Paßio pretii pro merce*. *Venditio* est *Paßio mercis pro pretio*. tom. 2. p. 78. *Venditio* quomodo possit rescindi. pag. 92. Ad quid teneatur, qui vendidit rem supra summum pretium, vel emit infra infimum. p. 79. & 80. Num, qui scit, pretium mercis mox augendum notabiliter, possit eam emere pretio nunc currente multo minore. ib. Num res, quæ non habet pretium legitimum, nec vulgare, possit vendi, quanti volet Dominus. ibid. Num liceat rem vendere supra summum pretium præcise ob dilationem solutionis, vel emere infra infimum ob ejus anticipationem. ib., & pag. 81. Vid. *Apodixa*. *Creditum*. Num vendens rem frugiferam ad creditum possit contrahere cum emptore de percipiendis fructibus, donec solvatur pretium, vel de pensione solvenda. p. 82. Num venditor teneatur vitium, vel emptor bonitatem mercis manifestare. p. 83. & seq. Quid de venditione mercis, in qua intercedat fraus, vel mendacium. pag. 84. & 85. Quid, si vendas quid pro quo. pag. 85. Quid de iis, qui vendunt ex mandato alterius. pag. 86. Quid de periculo, deterioratione, & commodo rei venditæ. ibid., & seq. Num liceat alicui bona fidelium injusto bello a piratis capta sibi emere. pag. 86. Quando dominium rei venditæ intelligatur translatum in emptorem. pag. 88. Ad emptionem, & venditionem quæ pacta pertineant. ib. & p. 91. *Emptor bonæ fidei*, si eadem bona fide vendidit alii rem furtivam, ad quid teneatur. p. 86.
- Epikeja* est *Benigna legis interpretatio*. t. 1. pag. 111. Quando in legibus datur *Epikejæ locus*. ibid. Num ad utendum *epikeja* requiratur certitudo, an vero sufficiat probabilitas excusationis, seu benignæ voluntatis Legislatoris, præsertim, si lex sit admodum onerosa. pag. 111. & 112. V. *Dubium*.
- Episcopatus* est *Ordo*, quo datur *potestas confirmandi*, & *ordinandi*. t. 3. pag. 165. Quæ ejus materia remota, quæ proxima. ibid. Quæ forma. pag. 167. Num sit ordo ab aliis diversus. p. 162. Quæ sint *Episcopi munera*, & *onera*. pag. 172. V. *Ætas*. *Tempora ordinationum*. *Episcopatus Minister* quinam sit. p. 174. Num pro assistentia duorum aliorum *Episcoporum* possint ex *Papæ dispensatione* esse duo *Sacerdotes*? p. 180.
- Episcopus*. Vid. *Suspensio*. Potest leges *Ecclesiasticas* pro *Dioecesi* ferre. t. 1. p. 64. A *Papa* hanc habet potestatem: at aliquibus in rebus coarctatam. ib., & seq. Quibus ipse legibus teneatur. pag. 96. Vid. *Lex*. Num indigeat in legibus ferendis consensu Cleri, vel Populi. p. 65. *Dispensare* potest non modo in legibus suis, verum & sui *Antecessoris*, & *synodi Dioecesanæ*. p. 132. Num etiam in legibus *synodi provincialis*, in *festis*, & *jeuniis Ecclesiasticis*, in *juramentis*, & *votis*. pag. 133. Num in *denunciationibus matrimonialibus*, in *impedimentis dirimentibus*, sibi minus jure naturali, saltem *Ecclesiastico*. ibid. & seq., & t. 4. pag. 84 & seq. Num in *irregularitatibus*. t. 1. p. 134. Præsertim in *homicidio voluntario*. t. 4. p. 303. Vel *casuali*. p. 308.

Vel in mutilatione, sin minus publica, saltem occulta. p. 314. Vel in irregularitate orta ex delicto hæresis occulto. p. 316. Vel ex iteratione baptismi. p. 317. Vel ex delicto violationis censuræ. p. 319. Vel in irregularitatibus ex defectu. ib. Præsertim ex defectu corporis. p. 335. Vel natalium. p. 332. Num denique dispensare possit in legibus Pontificiis. t. 1. p. 134. Num dispensare possit cum Regularibus exemptis suæ Diœcesis, uti potest cum suis subditis. p. 137. Quæ iuramenta possit relaxare. p. 368. Episcopus num possit cum iusta, vel etiam sine iusta causa commutare pias voluntates testatoris. t. 2. p. 53. & 54. Quando potest ad se pertrahere executionem hæreditatis. ibid., & quando hæredem cogere. p. 55. Episcopus beneficium conferens minus digno peccat: num teneatur etiam ad restitutionem. p. 144. V. *Compositio per bullam*. Episcopi congrua, residentia, fructus beneficiorum. V. *Beneficium Ecclesiasticum*. *Residentia*. *Stipendium*. Episcopus num peccet consecrando in peccato chrisma, calicem, vel dando primam tonsuram, &c. ? t. 3. p. 37. Num in qualibet Diœcesi Episcopus Ordinarius sit collator beneficiorum non patronati. t. 2. p. 161. V. *Confirmationis Sacramentum*. Episcopus potest delegare facultatem dispensandi Eucharistiam Diacono, ex necessitate tamen gravi. t. 3. p. 94. Num clericis, vel laicis. p. 95. V. *Eucharistia Sacramentum*. Episcopus ordinarius potest Ecclesias, etiam Regularium consecrare. p. 128. Potest tamen id alteri Episcopo, non vero simplici Sacerdoti delegare. ib. V. *Religiosi Societatis Jesu*. *Ecclesia*. Nequit Episcopus concedere secularibus Oratoria privata. p. 132. Bene vero habentia ostium patens extra domum: item potest erigere, vel mutare unum, vel plura oratoria in pluribus suis domibus Episcopalibus, Villis, &c. ib. Num possit Episcopus dispensare, ut Missa celebretur alibi a loco obligationis. p. 137. Num possit aliquid accipere pro collatione Ordinum. p. 173., & 174. Episcopus ex Papæ concessione concedere potest indulgentias: non tamen pro defunctis. p. 282. & 283. Episcopus approbans ad confessiones. V. *Approbatus*. Episcopus interdicens, deponens, degradans. V. *Interdictum*. *Depositio*. *Degradatio*. Episcopus num possit dispensare in ordinationibus extra tempora. pag. 189. Episcopus ordinans. V. *Ordo*. *Dimissoriales*. *Testimoniales*, &c. Quas pœnas incurrat Episcopus ordinans sine titulo. p. 199. & 200. V. *Ordo*. Episcopus num possit irritare sponsalia facta sine Parocho, & testibus. t. 4. p. 113. Potest concedere jus perpetuum, & proprium sepulturæ in aliquo loco. t. 3. p. 327. Ad quid teneatur Episcopus, qui, vel in confessione Sacramentali, vel ex scientia privata extra confessionem, novit impedimentum matrimonii contrahere volentium? t. 4. p. 149. Quid possit Episcopus circa absolutionem casuum reservatorum Papæ, sive per se, sive per Vicarium, sive in casu impedimenti perpetui, sive diuturni, &c. t. 3. p. 333. & seq. Quid circa reservatos Episcopis? pag. 337. Num possit auditis tantum reservatis absolvere, & remittere poenitentem, ut a reliquis absolvatur per alium Confessarium. ib. & seq. Quid possit cum Regularibus. p. 341. Num possit quodvis interdictum relaxare. t. 4. p. 296. Num possit a Parocho, quamdiu manet Parochus, potestatem auferre assistendi matrimonio. p. 67. & 68. In propria Diœcesi Episcopus, etsi nondum ordinatus, sed tantum confirmatus, ferre potest censuras. p. 184. Num Episcopi, qui proprium Territorium, seu Diœcesim habent, possit censuris ligare suos subditos committentes crimen extra Diœcesim? pag. 189. & seq. An Episcopus ipse existens extra suum territorium possit ferre censuras in suos subditos. ib. In alium Episcopum, vel Archiepiscopum nequit potestate ordinaria ferre censuras. pag. 194. Quibus ipse censuris subjaceat, & a quibus eximatur, ib. Quæ sit in hoc ejus potestas in Religiosos? ib.

Equites melitenses. Vid. *Approbarus ad confessiones Regularium*. *Percussio Clerici*.

Memia, si petierit eleemosynas pro facello, num possit ipse de illis in-
de vivere. t. 2. p. 200. & 201. Si debeat aliquid restituere, cui te-
neatur? ib. Vid. *Percussio Clerici*.

Error alius est circa substantiam rei, alius circa qualitates. t. 2. p. 21.
Rursus, vel dat causam contractui, & dicitur antecedens, vel non
dat causam, & dicitur consequens. Demum, vel provenit ex tua
opinione, & dicitur error, vel ex alterius voluntate, & dicitur et-
iam dolus. ibid. Error circa substantiam sive rei, sive contractus
jure naturæ contractum irritat. ib., & p. 22. Quid, si sit circa qua-
litates? ib., & p. 23. Vid. *Contractus*. Sponsalia inita per errorem.
Vid. *Sponsalia*. Error circa fidem. Vid. *Hæresis*. Votum factum ex
errore. Vid. *Votum*. Error Ministri circa personam suscipientem Sa-
cramentum, per se loquendo (si excipias matrim.) non obstat ejus
valori. t. 3. p. 34. Quando ejus error circa formam Sacramentum
invalidet. ib., & seq. Si ex errore falso putes alicui peccato adne-
xam esse reservationem, eam non incurris. p. 328. Error, prout est
impedimentum matrimonii, vel est personæ, vel qualitatum, vel de-
mum ipsius contractus matrimonialis. t. 4. p. 18. Error personæ est
impedimentum dirimens matrimonium de jure naturæ. p. 19. Sive
sit antecedens, sive comitans. ibid., & seq. Error qualitatum, sive
sit antecedens, sive comitans, non est per se impedimentum diri-
mens matrimonium, nisi sit error servitutis. p. 20. Quam graviter
peccet, qui alterum conjugem ducit in errorem? ibid. Tres sunt ex-
ceptiones, in quibus error qualitatum est impedimentum dirimens.
p. 21. & seq. Num valeat matrimonium contractum cum errore circa
ejus proprietates. pag. 23. Vel, si illud contrahas certo putans adesse
impedimentum dirimens, quod revera non sit? p. 16. Error con-
munis cum titulo colorato. Vid. *Jurisdictio*. *Impedimentum publicæ
honestatis*.

Eucharistiæ Sacramentum. Quod ejus etymon. t. 3. p. 76. Varie appella-
tur. ibid. Fuit a Christo institutum in ultima ejus cœna, & proba-
bilis in azymo. ibid., & p. 77. Definitur: *Sacramentum Corporis,
& Sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini ad spirituales ani-
marum refektionem divinitus institutum*. ib. Ad hujus constitutionem
pertinent species tum panis, tum vini, tum ipsum Christi corpus sub
iis speciebus contentum. ibid. Verba consecratoria sunt pars essentia-
lis hujus Sacramenti. ibid. Sumptio tamen est solum conditio neces-
saria; proindeque differt ab aliis Sacramentis. pag. 78. Quando Eu-
charistia causet effectum suum. ibid. Num Sacramenti gratiam susci-
piat, qui tamdiu retinet species in ore, donec dissolvantur, vel mori-
atur, antequam hostia in stomachum descendat. p. 79. Quid dicen-
dum de Eucharistia per miraculum posita in stomacho sine sumptio-
ne. ibid. Christi Sanguis, & corpus sub speciebus panis, & vini est
unum specie Sacramentum, non plura: unde autem hæc unitas desum-
atur? ibid. Discrimen apponitur inter Ordinem, & Eucharistiam.
p. 80. Unde desumenda numerica hujus Sacramenti multiplicitas. ib.
Num major recipiatur gratia a suscipiente plures particulas, quam a
suscipiente unam: num suscipiens plures particulas recipiat majorem suc-
cessive gratiam per hoc, quod Christus diutius sit in ejus stomacho.
ibid. Quod sit discrimen inter sumptionem duarum particularum si-
mul, & sumptionem specierum panis, & vini; & num harum sum-
ptio possit aliquo modo dici duorum Sacramentorum. ibid. In quo
differat hoc Sacramentum a reliquis. pag. 80. Ejus natura dignosci-
tur ab effectibus, quorum primarius est augmentum gratiæ: secunda-
rii, qui causantur in anima numerantur novem: qui causantur in
corpo.

corpore, quatuor . a p. 80. ad 82. Eucharistia immediate ex opere operato remissionem causat venialium, quæ tamen saltem virtualiter detestanda sunt . p. 81. Quæ sit ejus materia proxima, quæ remota, & num possit saltem aliquando Sacerdos unam tantum speciem consecrare . p. 82. V. *Panis . Vinum* . Ad validam materiæ Eucharistiæ consecrationem duo requiruntur ; & ut sit præsens consecranti ; & ut sit certa, atque a consecrantis intentione in individuo determinata . p. 88. & 89. Num reputetur præsens materia in calice cooperto in ciborio, vel tabernaculo clauso, & vel sub corporali, missali, &c., vel posita in speculo post tergum, infra pedem, post parietem, a latere, &c., vel in modicissima quantitate . ibid., & p. 90. Vid. *Hostia* . Quid requiratur ad licitam materiæ Eucharistiæ consecrationem ; & num peccet, qui vas, in quo hostiæ consecrandæ sunt, non aperit tempore consecrationis, vel illas consecrat extra Corporale, vel guttas calicis exterius adhærentes intenderet consecrare . pag. 92. Quæ sit forma Eucharistiæ consecratiua panis, quæ vini ? p. 93. Num, & quod peccatum sit aliquid immutare in hujus formæ prolatione . pag. 21. 22., 92. & 93. Quomodo explicant Doctores ly *Hoc & Hic*, ly *Meum & Mei* in utraque consecratione . p. 93. Verba consecratoria quando operantur effectum suum . ibid., & seq. Quomodo ex eo, quod ex vi verborum sub speciebus panis (idem dic de speciebus vini) solum Christi corpus ponatur, adhuc totus Christus sub utraque specie constituitur . ibid. Constituitur autem sub his speciebus ad modum spiritus . ibid. Minister Eucharistiam conferens (qui in hoc solum Sacramento esse potest distinctus a conficiente) est omnis, & solus Sacerdos . ibid. Qui sit Minister ex officio dispensans Eucharistiam, qui ex delegatione . pag. 94. Quis teneatur eam ministrare, præsertim in necessitate . p. 99. & seq. Vid. *Parochus* . Quid requiratur in Ministro ad validam Eucharistiæ consecrationem ? Vid. *Sacramentum* . Quid ad licitam . pag. 95. & 97. Vid. *Jurisdicctio* . Num possit Minister Eucharistiam deferre ad infirmum sine habitu decenti, lumine, &c. currendo, aut illam deferendo, vel clam in sinu suo, vel in equo mansueto, illamque porrigendo aliis ab indice, & pollice digitis, vel medio aliquo instrumento, &c. p. 96. Quid, si illam ministret sine *Confiteor* ; vel de uno ad alterum altare deferat sine lumine, vel sacris vestibus . ibid. Vel ministret indigno ? Vid. *Sacramentum* . Tripliciter suscipitur Eucharistia a tribus personarum generibus . pag. 100. Solius tamen hominis viatoris est illam suscipere . pag. 101. Quæ requiratur in illam suscipiente dispositio ex parte animæ . p. 104. Vid. *Intentio* . Num requiratur immunitas ab omni peccato etiam veniali, a censura, &c. ibid., & seq. Quod sit præceptum confitendi ante communionem, præsertim Sacerdotibus . pag. 214., & 215. Vid. *Pœnitentiæ Sacramentum* . *Sacerdos* . Ad principalem fructum Sacramenti, etiam Eucharistiæ, suscipiendum, & ad alias gratias actuales obtinendas num requiratur actualis devotio . pag. 48. Eucharistia tempore interdicii localis, vel personalis generalis possitne, ac debeat ministrari in articulo, vel periculo mortis constitutis ? t. 4. p. 289. Quid extra tale periculum, vel articulum . ib. Quibus autem ceremoniis debeat tale Sacramentum ministrari ? ib. V. *Cleivius . Laicus* .

Eucharistia sacrificium . V. *Sacrificium Missæ* .

Evidentia est *Actio*, qua reditur ad auctorem contractus pro interesse vel ab alio *evidentia* . t. 2. pag. 11. Num locum habeat in omnibus contractibus . ib.

Eunuchus . Eunuchi perfecti sunt ex frigiditate impotentes ad contrahendum matrimonium . t. 4. pag. 61. Num etiam imperfecti . ibid. Hujus copula non sufficit ad contrahendam affinitatem . p. 55. Num

Num viro liceat copula, si post contractum matrimonium fiat eunuchus . p. 166.

Examen conscientie est *Diligens perscrutatio peccatorum latentium in conscientia* . t. 3. p. 218. Per se loquendo ex præcepto divino illud tenemur præmittere confessioni . *ibid.* Quod sit sufficiens, præsertim pro mortalibus . *ibid.* & seq. Quæ diligentia requiratur . *ib.* Si ob fragilitatem timeas, ne diu immorando in peccatorum examine in ea confensu prolaberis, num possis te breviter examinare . p. 219. Num teneamur scripto adnotare peccata, aut complicem de eorum numero interrogare, aut in Calendario ex. gr. videre, quot diebus festis Missæ non interfuerimus: num nos examinare debeamus, etsi sciamus a Confessario diligenter interrogandos . *ibid.*, & pag. 219. 220. Num timorato, vel illi, qui paulo ante confessus est, sufficiat modica diligentia? *ibidem.* Quæ diligentia adhibenda in articulo mortis . *ibidem.* Quid agendum penitenti, cui sit moraliter impossibile numerum scire suorum peccatorum? *ibid.*, & pag. 221. V. *Confessio.*

Excommunicatio est *Censura Ecclesiastica privans hominem baptizatum communione fidelium* . t. 4. p. 224. Dividitur in majorem, & minorem . *ibid.* Vid. *Excommunicatio minor* . *Homicidium* . *Injustitia censuræ* . Excommunicatio etiam vitanda creditoris non excusat debitorem in foro conscientie a restitutione, & a fortiori neque excommunicatio ipsius debitoris . tom. 2. pag. 275. Vid. *Debitor* . Si moribundus fuit per simplicem Sacerdotem absolutus etiam ab excomm., si hæc erat reservata, si convalescit, remanet illi onus se presentandi, quamprimum commode poterit, Superiori: non ut absolva-tur iterum, sed ut illi præster obedientiam . t. 3. pag. 288. & pag. 322. Conjuges excommunicati possuntne petere, & reddere debitum? tom. 4. p. 171. Vid. *Conjux* . *Excommunicatus* . *Excommunicationis majoris effectus* .

Excommunicatio minor est *Qua privat hominem baptizatum aliqua tantum communione fidelium* . t. 4. pag. 224. Olim plures erant excommunicationes minores: hodie tamen unica tantum est imposita contra participantes, seu communicantes cum excommunicato vitando, sive vivo, sive mortuo in casibus non permixtis . pag. 229. & seq. Causa excommunicationis minoris est peccatum, & quidem in civilibus sufficit veniale deliberatum . *ibid.* In divinis potest esse etiam mortale . Utrobique tamen incurritur excommunicatio minor, si 4. tantum casus excipias . *ibid.* Effectus hujus excommunicationis est duplex . *ibid.* Habens excommunicationem minorem, si recipiat Eucharistiam, Ordines, contrahat matrimonium, &c., qualiter peccet, & puniatur? p. 237. Num Sacramenta recipiat valide? *ibid.* An valide recipias Sacramentum penitentiae, si invincibiliter oblitus taceas in confessione peccatum habens adnexam excommunicationem minorem, & Confessarius non præmittat absolutionem a censuris . *ibidem.* Num peccat, qui cum excommunicatione minore ministrat Sacramenta? *ibid.*, & p. 238. Vel recipit beneficium? *ibid.* Num peccent pariter electores, vel te presentantes, &c. *ibid.* Et num irritanda electio, presentatio, &c., etiamsi tua excommunicatio ignorabatur ab electoribus . *ibid.*, & pag. 239. Vid. *Absolutio a censuris* in calce.

Excommunicationis majoris effectus 19. enumerat Nav. V. t. 4. p. 239. Ad pauciores reduci possunt . *ibid.* Primo ergo excommunicatio major privat omni communicatione civili, & forensi, itaut quisvis excommunicatus, etsi toleratus, si sit occultus, nequeat occulte; si publicus, nequeat publice se ingerere cum fidelibus . *ibid.* Excipe tamen 5. casus, in quibus potest se ingerere . *ib.*, & p. 232. & seq. V.

Dubium. Quid, si non ipse se ingerat, sed sit ab aliis requisitus. ibi Valide, et si illicite excommunicatus excommunicatione majori exercet communicationem forensam. p. 240. Vid. *Contractus* in calce. Privat etiam excommunicatio major habilitate ad beneficia, &c. Vid. *Beneficium Ecclesiasticum*. Usu jurisdictionis, & Officii publici. Vid. *Jurisdictio*. *Officium*. Usu passivo, & activo Sacramentorum. Vid. *Sacramentum*, *Sacerdos*. Assistentia divinis officiis, Vid. *Sacrificium Missæ*. *Horæ canonicæ*. *Supplicatio*. *Concio*, &c. Publicis Ecclesiæ suffragiis. Vid. *Suffragium*. Ecclesiastica demum sepultura. Vid. *Sepultura Ecclesiastica*. Sunt & alii effectus, sed remoti excommunicationis majoris, apposti p. 254.

Excommunicatus qualiter peccet non procurans absolutionem, ut possit Missæ interesse die festo. tom. 1. pag. 90. & t. 4. p. 250. Num ab eo liceat petere administrationem Sacramenti. t. 3. p. 50. Num ipse peccet se ingerendo, vel tantum conferendo, si rogetur? pag. 51. Num possit ingredi templum, quando non celebrantur divina officia, & ibi orare privatim, &c. t. 4. p. 249. Potest recitare salutationem Angelicam, quando datur commune signum. p. 250. Imo & hujus recitationi factæ a Concionatore interesse. p. 251.

Excommunicatus vitandus est, quem fideles omnino tenentur vitare tom. 4. pag. 225. Hodie tamen non tenemur vitare, nisi excommunicatum nominatim denunciatum, & publicum percussorem Clerici. ibidem. Num etiam excommunicatum notorium. ibidem. Quemcumque alium, utpote toleratum, licet possimus, non tenemur tamen vitare. ibid. Vid. *Percussor Clerici*. Ut quis sit vitandus, quid requiratur. ibidem. Num, ut tenearis vitare hujusmodi excommunicatum, sit opus, ut tu audieris denunciationem. p. 226. Vid. *Opinio probabilis*. *Dubium*. Num, qui semel scivit, aliquem esse vitandum, semper teneatur illum vitare. pag. 227. Num excommunicatus vitandus in uno loco, puta Romæ, sit etiam alibi vitandus, puta Neapoli, ubi forte nondum promulgata est fama talis denunciationis, &c., & quidem, sin minus publice, saltem private? ibi. & seq. Sub qua culpa, & pœna prohibita sit fidelibus communicatio cum excommunicato vitando, vel non vitando. ibid. Communicare cum vitando in civilibus secluso scandalo, contemptu, &c., est per se loquendo veniale. pag. 229. In divinis est mortale, nisi excuset parvitas materiæ: utrobique autem incurritur excommunicatio minor. ibidem. In quatuor autem casibus incurritur excommunicatio etiam major. pag. 230. Quomodo explicandum illud *Caput Leg.* communicantem cum excommunicato simili excommunicatione innodari? pag. 229. Communicatio prohibita cum excommunicato vitando comprehenditur versu a Doctoribus. pag. 230. & seq. Quando excuseris a tali communicatione. ibid. Potest excommunicatus vitandus uti sacris imaginibus, reliquiis, & ex Pal. etiam aqua benedicta. pag. 252. Vid. *Suffragia Ecclesiæ*. *Effectus excommunicationis majoris*. Excommunicatus toleratus quis sit. pag. 225. Sub qua culpa, & pœna illum vitare debeamus; & quibus in rebus possimus cum illo communicare. p. 229. Num absque ulla necessitate, aut speciali necessitate inducere illum possimus, ut celebret, Sacramenta ministret, cum aliis Horas recitet, &c. pag. 229. Vid. *Effectus excommunicationis majoris*.

Excusationes a censuris sunt quinque. t. 4. p. 208. & seq. Vid. *Injustitia censura*. *Appellatio*. *Ignorantia*. *Metus*, & *Impotentia*. Demum *Consensus partis*.

Excusationes ab Horis Canonicis, Vid. *Horæ canonicæ*. A Missæ auditione, V. *Festorum Observantia*. A Jejunio, V. *Jejunium*. A Restitutione, Vid. *Restitutio*.

- Execratio** . Quomodo excretur altare ? tom. 3. pag. 127. Vid. *Altare* .
- Executor testamenti** quis esse possit . tom. 2. pag. 54. Ut sit, nullus cogi potest . ib. Quid , si a testatore nullus nominetur . ib. Post aditam hæreditatem , confectumque inventarium debet intra annum voluntatem exequi testatoris ; & in legatis piis intra sex menses . ibid. differens id notabiliter peccat graviter : qualiter autem puniatur , ib. , & pag. 55. Cui teneatur rationem reddere executionis factæ . ib. Vid. *Legatum* .
- Exemptus** . Qui proprie dicantur exempti a censuris incurrendis . t. 4. p. 193. & 194.
- Exheredatio** . Qui possint exheredari ? t. 2. p. 49. & seq. Causæ exheredandi 14. enumerantur . ib.
- Exorcista** . *Exorcistatus* , Exorcistatus est ordo , Quo datur potestas fugandi demones ab *Energumenis* . t. 3. p. 163. Quæ ejus materia remota, quæ proxima . ibid. Quæ forma . p. 166. Exorcistæ munera , & onera quæ sint . p. 170. & 171. Vid. *Ætas* .
- Expositus** . *Expositivus* . Infantes expositivi num sint rebaptizandi . t. 3. p. 65. Sicutne legitimi . t. 4. p. 329. 330.
- Extranei** . Extranei qui sint ? t. 4. p. 192. Vid. *Peregrinus* .
- Extrema Unctio** . Hoc Sacramentum fuit a Christo Domino institutum . t. 3. pag. 154. Ejus materia remota est Oleum olivarum . An sufficiat chrisma in necessitate ? pag. 155. Oleum qua necessitate debeat esse benedictum , & a quo . ibid. Num Oleo sancto liceat miscere aliud non benedictum . ibid. Materia proxima est unctio . ibid. Quas corporis partes unguunt Latini , quas Græci , & quas essentialiter . p. 156. & seq. Quomodo fieri debeat unctio , præsertim in casibus periculosis , & qualiter peccaret Minister ritus transgrediens . p. 157. Quæ sit hujus Sacramenti forma . ibid. Tria debent per ipsam necessario significari . ibid. Quas preces omittere sit veniale tantum . ibid. Minister est unus Sacerdos . pag. 158. Num debeant plures interesse . ibidem . Num Minister debeant esse proprius cujuscumque Pastor , & num hic teneatur sub gravi tale Sacramentum ministrare . pag. 158. Num possint in necessitate plures simul Sacerdotes illud ministrare ? ibid. Excommunicatus num possit ministrare extremam unctionem constituto in mortis articulo . tom. 4. pag. 248. Solus periculose infirmus est ejus subjectum : quid autem hic veniat nomine periculose infirmi . tom. 3. p. 158. & 159. Num quivis hujusmodi infirmi inungi possint , vel teneantur sub mortali hoc Sacramentum suscipere . ib. , & p. 160. Qui sit effectus primarius , qui secundarii extremæ unctionis . pag. 161. Num dari possit Homini , qui fuit semper in gratia , vel pueris ante rationis usum , vel amentibus . ibid. Num huic Sacramento debeat necessario præcedere confessio Sacramentalis , & Viaticum . pag. 162. Est iterabile . pag. 163. Quando debeat repeti sub conditione . pag. 155. Vid. *Parochus* . Num , cum defertur ad infirmum , debeat necessario lumen præcedere . pag. 161. Vid. *Religiosus* . *Regularis* . Nequit ministrari extrema unctio , dum adest interdictum locale , vel personale , neque clerico , neque laico . tom. 4. pag. 290.

F

F *Aculeas dispensandi* Vid. *Dispensatio*: Absolvendi V. *Absolutio*: Legendi libros prohibitos. V. *Liber*.

Falsificatio manus, aut sigilli officialium monasterii, aut conventus est casus reservabilis in Ordinibus religiosis. t. 3. p. 407. Falsum deponentes, falsificantes apochas, instrumenta, &c. præsentantes falsum patrimonium, &c. quando propriè incurrunt casum reservatum cum excomm. in diœcesi Neapol. ? pag. 394. & 395. Item alium casum cum excomm. incurrunt falsarii monetarum. pag. 400. Item casum bullæ cœnæ incurrunt falsificantes litteras apostolicas, vel falso fabricantes supplicationes, vel eas falso signantes. p. 358.

Falsus Testis. Vid. *Testis*.

Fama est *Bona multorum opinio de vita, & moribus alicujus*. t. 2. p. 311. Violatur a detractio. *ibid.* Non restituitur nisi per famam. p. 263. & seq. Vid. *Detractio*. In restitutione famæ num fieri possit compensatio. p. 323. & 324. Quæ, & quot sint causæ excusantes a restitutione famæ. p. 324.

Famulus quid Domino debeat. tom. 1. pag. 357. & 358. Num esse possit famulo causa rationabilis cooperandi materialiter peccatis domino- rum suorum. pag. 351. & seq. Num teneatur de damno secuto, si videns turari in Domini domo, taceat. tom. 2. pag. 237. Nequit occulte hero suo aliquid surripere ad compensandum salarium, quod putat tenue. p. 250. Num possit vivere, & salarium acceptare ex bonis domini impotentis solvere suis creditoribus. p. 249. Quando famulus hero surripere graviter peccet. p. 287.

Fatuus num possit contrahere. t. 2. p. 16. Vid. *Amens*.

Femina prægnans morti proxima, vel ad mortem damnata num debeat pati sectionem uteri, quo filius baptizetur. t. 1. p. 327. & 328. Vid.

Virgo. Nequit delegari ad censuras ferendas. tom. 4. p. 186. Num possit ob vitæ conservationem abortum procurare. p. 295. V. *Abortus*.

Mulier. *Uxor*.

Festorum observantia. Ad id obligamur præcepto tum naturali, tum Ecclesiastico. t. 1. p. 295. Num teneamur specialiter die festo abstinere a peccatis. *ibid.* Opus servile in quo differat a liberali. p. 296. Tenemur a servili abstinere, etsi gratis, ob finem honestum, & sine labore fiat. *ibid.* Num liceat transcribere etiam lucri gratia, delineare, designare, acu pingere, piscari, venari, &c. præliari, scul- pere, iter facere, &c. p. 297. Num liceat ducere currus, seu naves onustas, & animalia, &c., vel uti pistrino, molere, distillare ali- quod simplex, &c. *ibid.*, & pag. 298. Num peccet mortaliter, qui tali die mandat sex e. g. Famulis, ut singuli una hora laborent. *ib.* & seq. Quæ opera forensia prohibeantur die festo, & num prohibea- tur, & irritetur sententia excomm., suspensionis, & interdicti. p. 298. & 299. Num liceat appellatio. *ibid.* Quatuor sunt causæ, ob quas opera prohibita licent. p. 299. Necessitas (ad quam reducitur Obedientia, Utilitas, Pietas, & Religio.) pag. 300. Brevitas tem- poris. *ibid.*, & seq. Consuetudo. p. 302. Dispensatio. *ibid.* & seq. Num præter missam alia etiam bona opera præcipiantur. *ibid.* Mor- tale est partem missæ notabilem omittere: quæ autem sit pars nota- bilis. *ib.*, & p. 303. Num peccet, qui nequit simpliciter missam audire die festo, putat tamen, se peccare non audiendo. p. 30. Qui sint illi dies festi, in quibus alicubi ex concess. Bened. XIV. Audita missa possint licite exerceri opera servilia. tom. 3. p. 432. Quo in

- Ioco missa audienda sit, & a quo Sacerdote. t. 1. p. 304. & seq. Non satisfacit, qui missæ partes simul audit Quid, si audiat successive. p. 305. Impotens audire totam, num teneatur ad eam partem pag. 110. Num possit missa audiri a fenestra domus. p. 304. Qui obligentur ad missam. p. 305. & 306. Quibus diebus, & quo tempore? / ibid., & seq.
- A missa audienda excusat impotentia. p. 307. & seq. Ignorantia inevitabilis, inadvertentia, oblitio &c. censura, & demum consuetudo. p. 309. Dormiens in missa num satisfaciat p. 307. Missam audiens, sed ignorans esse diem festum, adhuc satisfacit per illam. p. 84. Vid. *Dubium*. Num possit quis sine necessitate discedere a loco, ubi est festum municipale, ut vitet missæ obligationem. p. 104. & an teneatur mane missam audire, antequam exeat e civitate. ibid., & seq. Num excusatus a missa Die Dominico teneatur ad aliquod aliud pium opus. p. 310. Quot peccata committat, qui a primo mane diei festi statuit non audire sacrum, & sæpe usque ad meridiem hanc voluntatem repetit. t. 3. p. 221. Num omne peccatum die festo commissum habeat specialem malitiam irreligiositatis, & sacrilegii. p. 224. & 225. Qui die natalis Domini unam audit missam, satisfacitne. ibid. Num excommunicatus teneatur sub gravi procurare absolutionem, ut audiat missam die festo. t. 4. p. 250.
- Feudum* est *Concessio rei immobilis pro homagio*. t. 2. p. 129. Differt ab Emphyteusi. ibid. Feudatarius est, qui feudum recipit: qui dat, dicitur Dominus directus. ibid. Feudatarius ad quid teneatur. ibid. & p. 130. Amittitur feudum post iudicis sententiam in 3 casibus. ibid. Si amittatur, ad quem redit. ibid.
- Fideicommissum*, vel est, quo gravatur Titius ad restituendam totam hæreditatem Cajo, & dicitur universale; vel ad restituendam tantum partem, & dicitur particulare. t. 2. p. 45.
- Fidejussio* est contractus, *Quo quis in se suscipit obligationem debiti alieni implendam, si debitor principalis non solverit*. t. 2. pag. 135. Quis possit fidejuberem, & cui id sit veritum. ibid. Ad quid teneatur fidejussor, quando possit cogi a Iudice ad solvendum, & ad quid teneantur ejus hæredes. ibid. & p. 136. Num possit fidejussor aliquid exigere pro fidejussione. ibid. Num possit debitorem obligare, ut eum liberet a fidejussione. ibid. Num etiam creditorem. ibid.
- Fidelis*. *Fides*. Vid. *Virtus*. Fidei præceptum affirmativum per se obligat sæpius in vita: multoties per accidens: item dum urget gravis tentatio, dum recipitur Sacramentum Pœnitentiæ, &c. t. 1. p. 190. Fidei præceptum negativum prohibet omnem infidelitatem, quæ triplex est. p. 193. Vid. *Infidelitas*. Quinam actus fidei sit necessarius necessitate mediæ. pag. 191. Quæ Mysteria debeant credi necessitate mediæ explicite, & an Mysterium Trinitatis, & Incarnationis? ibid. & seq. Num sint alia Mysteria explicite credenda. pag. 192. An sufficiat repetere actum fidei in generali. ibid. Hoc præceptum nos obligat credere actu interno. pag. 190. Discere Mysteria Fidei. pag. 191. Fidem exterius confiteri. pag. 193. Quæ Mysteria sint ab omnibus addiscenda. ibid. Fidelis etiam non interrogatus tenetur aliquando exterius confiteri Fidem. ibid. Num teneatur interrogatus a persona privata, ibid. & p. 194. Num, si interrogetur a persona publica teneatur etiam cum vitæ dispendio: & se manifestare Catholicum, si edicto generali id præcipiatur. ibid. & p. 195. Qui teneantur ad fidei professionem elicendam ex Decr. Trid.? ibid. Præceptum negativum Fidei, Vid. *Hæresis*. *Infidelitas*, &c. Cur fideles sere nunquam se accusent de transgressione præceptorum Fidei, Spei, & Charitatis. p. 189. Num Fidelibus liceat uti vestibus, & signis, quibus utuntur infideles ad se discernendum? Vel exercere operationes proprias infidelium, vel ex metu gravi die festo exercere opera servilia, vesci carnibus die jejunii

ad diffimulandam fidem? p. 200. & 201. Num peccent ministrando carnes die vetito infidelibus vel illis injungendo opera servilia die festo. pag. 98. Vid. *Matrimonium*

Filius Filii Hæreticorum, &c multis pœnis afficiuntur tom. 1. pag. 205. Parentibus quid debeant. pag. 354 & 355. Num teneatur filius egredi e Religione, ut illis subveniat. *ibid.* & seq. Filii num possint vivere de bonis Patris impotentis solvere suis creditoribus. t. 2. pag. 249

Filius familias num possit, aut teneatur facere eleemosynas. tom. 1. p. 335. Num possit contrahere. t. 2. p. 18. & 19. Num possit dispo- nere de suis lucris ex opere mechanico pag. 19. Num testari. p. 47. Num fidejuberè pag. 135. Quid possit patri, vel matri donare inter vivos. pag. 39. vel mortis causa? pag. 43. Si accipiat mutuum resti- tuendum post mortem Patris, non tenetur restituere in foro externo. Num saltem in foro conscientie. pag. 63. Quando filii patri surripientes committant furtum mortale. pag. 288. Filii inobediens Parenti in duabus rebus diversis, committitne duplex peccatum etiam specie diversum? t. 3. p. 221. Vid. *Sepultura Ecclesiastica*. Quæ communi- catio liceat cum patre excommunicato vitando filiis, quæ non liceat. t. 4. p. 233. Nomine filii num veniant etiam illegitimi, adoptivi &c. *ibid.* Num possint communicare cum patre etiam in divinis. *ibid.* Vel cum fratre vitando. *ibid.*

Finis legis alius est adæquatus, alius inadæquatus. t. 1. p. 112. Cessare autem potest vel respectu personæ particularis, vel totius communitatis: item vel negative, vel contrarie. *ibid.* An, & quomodo eo ces- sante cesset lex. *ibid.* & p. 113. & seq.

Fovenses dicuntur, qui alibi domicilium habentes in alieno oppido habi- tant. t. 1. p. 102. Quando, & quomodo legibus loci teneantur? Vid. *Peregrinus*.

Fornicatio. Vid. *Virginitas*. *Luxuria*. *Sponsus*, &c. Certum est, per alterius sponsi fornicationem liberari innocentem ab obligatione con- tracta per sponsalia. t. 4. p. 133. Nocens vero remanet obligatus, sive sponsus sit, sive sponsa. *ibid.* At quid, si uterque post sponsalia cri- men hoc admisit? *ibid.* Si sponsalia fuerint publice celebrata, sed cri- men alterius fuerit occultum, quomodo consulendum hujus famæ in sponsalium dissolutione. *ibid.* Vid. *Hæresis*.

Frates minores de observantia nequeunt substitui hæredes. t. 2. pag. 50. Neque eorum conventus. *ibid.* Semel in vita possunt Confessarium de ordine feligere, a quo absolvantur ab omnibus reservatis, & censuris, & dispensentur in irregularitate, excepta ex homicidio, vel mu- tilatione voluntaria: item in articulo mortis, & quidem toties, quo- ties sunt in eo articulo, possunt ab eo absolvi ab omnibus omnino sine ullo onere. t. 3. pag. 344. Num etiam his gaudeant novitii, & familiares conventus. *ibid.*

Fraus. Vid. *Dolus*.

Fructus, alii sunt naturales, alii industriales, alii mixti. t. 2. p. 203. & 204. Vid. *Possessor*.

Fructus beneficii, Vid. *Beneficium*. *Beneficiarius*. *Residentia*. *Resti- tutio*.

Fugitivus a Religione, Vid. *Apostata*.

Furiosus num possit contrahere. t. 2. p. 16. Num testari. p. 46. Num illi ministranda Extrema Unctio. t. 3. p. 160. Vid. *Impedimentum publicæ honestatis*.

Furtum, *Furtulum*. Furtum est *Ablatio rei alienæ invito rationabiliter Domino*. t. 2. p. 278. & 279. Num teneatur furti pignoratarius, commo- datarius, si utatur pignore, vel rem aliis commodet. *ib.* Si auferas ad compensandum tuum creditum, non es fur. *ib.* Qui domini consensus

sufficiat, ut tu rem illi auferendo nequeas dici fur? *ibid.* & p. 279. Si Dominus consentiat, rem esse tuam, & tu id ignorans auferas, num sis reus furti. *ibid.* Dividitur principaliter in furtum simpliciter dictum, & rapinam: rursus in furtum diurnum, & nocturnum; in manifestum, & non manifestum. Demum in qualificatum (quod pro diversis acceptionibus dicitur Peculatus, Abigeatus, Plagium, Raptus, Sacrilegium) & non qualificatum. *ib.*, & p. 280. Furtum sacrilegum tripliciter committitur. *ib.* Quando ob id incurrat excommunicationem. *ib.* Furtum simplex est *Occulta ablatio rei alienae*: proindeque differt a rapina. p. 279. & t. 3. p. 229. & 230. Furtum rei sacræ de sacro num sint duo sacrilegia. t. 3. p. 225. Furtum nunquam est licitum t. 2. p. 80., & seq. In extrema autem necessitate surripere necessaria ad vitam non est furtum, modo Dominus non sit in pari necessitate, nec possit necessaria ad vitam ab alio peti. *ib.* V. *Necessitas*. Furtum est ex genere suo mortale, nisi excuset materiæ parvitas. p. 282. Quæ materiæ quantitas requiratur ad furtum mortale exterius consummatum. *ib.* Hæc quantitas, alia est notabilis absolute, alia respectiva. *ib.*, & seq. Num quantitas respectiva sufficiens ad furtum mortale consistat in indivisibili. p. 283. Num sit mortale surripere rem minimam, puta acum sartori. *ib.* Num quantitas aliqua ablata sufficiens ad furtum mortale, eo quod pertinebat ad unum Dominum, sit etiam satis, si pertineat ad plures. *ib.*, & p. 284. Quomodo quantitas notabilis in furto sacrilego sit determinanda. *ib.* Furtulum committens animo furandi inde rem notabilem peccat graviter. *ib.* & p. 285. Summa notabilis ex his furtulis debet major statui. *ib.* Præsertim, si pluribus Dominis fiat ablatio. *ibid.* Num peccet mortaliter, qui post multa furtula committat ultimum, quod completur summa notabilis. *ibid.* Num & quantum, sic peccans graviter, teneatur restituere. *ibid.* Num peccent graviter multi furantes singuli modicum eidem Domino. p. 286. & seq. Quid de furtis domesticorum, puta famulorum, uxoris, filii, propinquorum, &c. a p. 287. ad 289. Quid de furtis Religiosorum? p. 289. Furtum de rebus Monasterii, &c. in ea quantitate, quæ est peccatum mortale, reservabile est in ordinibus Religiosis. t. 3. p. 408.

Fur. *Vid. Restitutio. Possessor. Damnificator.* Si fur incidens in extremam necessitatem consumat rem, quid teneatur postea Domino compensare. t. 2. p. 208. Vel quid, si valor rei mala fide possessæ crescat, vel decrescat, cum sit restitutio. *ib.*, & seq. Num teneatur Domino restituere valorem rei pereuntis apud se, si eodem modo domino periisset. p. 209. & seq. Num rem a se ablatam, si possit, teneatur a communi incendio eripere non solum ex charitate, sed etiam ex iustitia. p. 210. Si fur, ut taceas, donet tibi pecuniam, tenerisne illam Domino restituere? pag. 237. Si tibi furi dixerit confessarius, ut rem debitam Titio des pauperibus, vel pro Missis, & ita facias, num proinde tenearis iterum dare pretium Titio. p. 277. Num si quis rem injuste acceperit; & postea eam consumpserit in extrema necessitate, num, inquam, postea, si possit, teneatur eam restituere. p. 268. Surripientes bona naufragantium Christianorum etiam in litoribus inventa excommunicantur in bulla cœnæ. t. 3. p. 357. & 358. Item piratæ, cursarii, latrunculi, &c. discurrentes mare pontificium, &c. *ibid.* Si fureris, vel detineas rem levem, non incurris excommunicationem, si forte lata sit in fures, vel detentores. t. 4. p. 194. & 195.

G

Gabellæ sunt Exactiones publicæ Principi, vel Reipublicæ solvendæ ad onera communia sustinenda . t. 2. pag. 145. Varie appellantur . ib. Quis possit eas imponere ? ibid. & seq. Quæ sint gabellæ justæ, & quas condiciones debeant habere . p. 146. Num sit peccatum fraudare gabellas justas . p. 147. Ad quid teneantur officiales pro exactione gabellarum, & de mercibus inductis cum fraude gabellæ . ib. , & seq. Qui sint immunes a Gabellis . a p. 148. ad 151. Impositæ venditioni solvine debeant ab emptoribus ? p. 92. Imponentes nova pedagia, seu gabellas, vel eas augentes, præterquam in casibus a jure permixtis, vel ex speciali licentia Sedis Apostolicæ excommunicantur in bulla cœnæ . t. 3. p. 358. Item, qui personis Ecclesiasticis, &c. imponunt tallias, decimas, &c. p. 364.

Generalis confessio . Vid. *Mendacium in confessione* . Qualiter se gerere debeant confessarii cum pœnitentibus repetentibus confessiones invalidæ antea factas ? t. 3. p. 261.

Gladius, omisso scandalo, num licite Communione sumat ? tom. 3. pag. 107.

Gradus Consanguinitatis . Vid. *Linea* .

Grassator publicus . Vid. *Bannitus* .

H

Habitus . Habitus charitatis amittitur per quodcumque mortale . t. 1. p. 211. Habitus Fidei num amittatur per solum peccatum hæresis ? p. 203. & 204. Vid. *Hæresis* .

Hæreditas . *Hæres* . Hæres, alius est ex testamento, alius ab intestato ; alius universalis, seu ex asse, alius particularis ; alius liber, alius necessarius . t. 2. pag. 48. & 49. Hæredes necessarii in defectu descendentium possunt esse ascendentes in linea recta . ibid. Num possit citra injustitiam plus relinqui uni quam alteri . ib. Quando hæredi necessario datur actio ad supplementum . p. 50. Si exhæredetur, debet in testamento exprimi causa . ibid. Vid. *Exhæredatio* . Quinam possint institui hæredes . ibid. Qui esse debeant hæredes ab intestato . p. 51. Ad quid teneatur hæres adeundo hæreditatem . ibid. Cui liceat, & quomodo, renunciare hæreditatem, & an causa renunciationis aliquando cesset . ibid. , & p. 52. Si donatarius ingratus objerit, ejus hæredes nihil tenentur restituere . p. 40. Num, si hæredes Titii debitoris Cajo inveniunt in scriptis debitum jam solutum : contra hæredes Caji inveniunt insolutum, num, inquam, debeat iterum solvè debitum . pag. 262. Vid. *Infamia*, &c. Si duo fide digni testentur, Testatorem reliquisse tibi hæreditatem, duo alii testentur oppositum, quid agere possis, vel debeas . t. 1. pag. 54. & 55. Si debitor morte plectatur ob damnum illatum, ejus hæredes non excusantur a restitutione . t. 2. p. 275. Vid. *Homicidium* . Si Testator jussit, ut per 10. annos successive erogetur certa summa pauperibus, num possit hæres totam quantitatem simul primo anno erogare . tom. 1. p. 3366. Vid. *Pensio* . Num ultra dispensationem Episcopi indigeat Sacerdos consensu hæredis, ut celebret alibi a loco obligationis . t. 3. p. 137. Hæredes saltem ex charitate tenentur mortuo procurare absolutionem

- a censuris . t. 4. p. 224. Num excommunicatus vitandus valide instituitur hæres . p. 240.
- Hæresis est Error cum pertinacia circa fidem in eo , qui eam suscepit .* t. 1. pag. 202. In quo consistat hic error cum pertinacia circa fidem , & in quo differat ab apostasia . ibid. Num dubium in fide sit hæresis . ibid. & pag. 203. Quid de errore orto ex ignorantia culpabili circa aliquem fidei articulum . ibidem . Num per solum peccatum hæresis amittatur habitus fidei . ibid. Num amittatur fides per ignorantiam , etsi crassam , supinam , & affectatam ? Vel per hæresim materialem . ib. , & p. 204. Vid. *Divortium* . Num errores , & dubia in fide sint ejusdem speciei ? Num etiam dubium de fide , & hæresis ? tom. 3. p. 226. Quando incurrat excommunicatio reservata in Diceces. Neapol. contra adeuntes coetus hæreticorum , &c. pag. 338. Quando excommunicatio bullæ cœnæ contra hæreticos , & eis credentes , &c. pag. 350. & sequent. Quinam sint hæreticis credentes . ibid. Qui hæreticorum receptatores , fautores , & defensores . p. 351. Vid. *Liber* . Excommunicantur pariter in cœna Domini deferentes arma , vel quid simile ad hæreticos , per apostolicam sedem expresse declaratos , &c. p. 359. Si alteruter ex sponsis incidat in hæresim , innocens potest a sponsalibus resilire . t. 4. p. 134. Vid. *Hæreticus* .
- Hæreticus* . Vid. *Hæresis* . Quæ communicatio cum hæreticis sit catholicis prohibita ? t. 1. pag. 204. & 205. Quæ sit potestas Ecclesiæ , & quæ pœna in illos . ibid. & seq. Hæretici num sint denunciandi . Vid. *Denunciatio* . Hæreticus num teneatur ad Missam audiendam . pag. 305. Num possit institui hæres . t. 2. pag. 51. Num dominium retineat suarum rerum . pag. 177. Hæreticus contrahens matrimonium cum catholicis . Vid. *Disparitas cultus* . *Matrimonium* . Hæreticum denunciatum sepelientes excomm. incurrun , a qua nequeunt absolvi , nisi illum extumulent propriis manibus , ac projiciant . tom. 4. pag. 253. Num parochus ad redimendam vexationem possit permittere , ut hæreticus ab aliis hæreticis in loco sacro sepeliatur . ibidem . Num peccent comitantes ejus funus . ibid. Delicto hæresis etiam occultæ adnectitur irregularitas , & excommunicatio . p. 315. Irregularitas extenditur etiam ad apostatas , & ad fautores , receptatores , & defensores hæreticorum . ibid. Num etiam ad schismaticos . ibid. Qui possit in hac irregularitate dispensare ? ibid. Irrita sunt matrimonia clandestina etiam hæreticorum , ubi Trid. decretum est publicatum . p. 65.
- Hermaphroditus* magis ejus generis censetur , quod in eo prævalet . t. 1. p. 121. Num valide ordinetur . t. 3. p. 184. Estne irregularis ex defectu corporis ; & num possit in hac irregularitate Pontifex dispensare . t. 4. p. 333. Qui æque est particeps utriusque sexus , licet sit incapax professionis Religiosæ , probabiliter tamen non est incapax characteris . ib. Num , & quando reputetur impotens ad contrahendum matrimonium . p. 62. & 63. Duo hermaphroditi invalide contrahunt secundum usum promiscuum utriusque sexus . ib.
- Histrion* . V. *Cooperatio* .
- Homicidium* . *Homicida* . Homicida est *Qui hominem , aut animatum hominis sætum injuste interfecit* . t. 2. pag. 327. Absque divina auctoritate illicitum est se ipsum directe , & positive occidere , ac mutilare : at non semper illicitum est , si indirecte , ac negative . ibid. usque ad p. 329. Num sit injustus Homicida , qui occidit injustum aggressorem suæ vitæ , vel rei magni momenti , vel honoris , &c. , idque fiat cum moderamine inculpatæ tutelæ . ibid. , & p. 330. Num incurrat irregularitatem . t. 4. pag. 304. Vid. *Bannitus* . Quid notandum sit circa defensionem bonorum fortunæ ab injusto aggressore . tom. 2.

tom. 2. pag. 330. Vel circa defensionem honoris. *ibid.*, & p. 331. Vel circa eum, qui provocatus in rixa, aut in duello occidit, vel mutilat provocantem. pag. 332. Vid. *Duellum*. Num tam provocans, quam provocatus, sive fuit, sive non fuit in rixa, teneantur ad restitutionem damni sequuti? *ibid.* Num in casibus, in quibus habes jus occidendi injustum aggressorem possit alius id pro te præstare. *ibid.*, & pag. 332. & 333. Num dicendus sit homicida injustus, qui directe innocentem vel mutilet, vel occidat. pag. 333. & seq. Quidve, si indirecte tantum. *ibid.* Vel qui auctoritate privata occidit, aut mutilat volentem. *ibid.* Uterque tamen certo peccat mortaliter. *ibid.* Quas circumstantias injustus homicida, aut mutilator aperire debeat in confessione. pag. 335. & 336. Homicida, vel mutilator duplex inferre possunt damnum. *ibid.* Non tenentur quidquam restituere pro damno naturali illato, modo occisus non sit servus. *ibid.*, & pag. 337. Bene vero pro temporali. *ibid.* Vid. *Servitus*. Cui restituendum hoc damnum temporale? *ibid.*, & pag. 338. Num, si occisus omnia remiserit occisori, teneatur is adhuc restituere hæredibus necessariis. *ibid.*, & pag. 339. Qui occidens præterea discedat cadaver, evellet cor, præsertim si faciat adhuc spiranti, est reus malitiæ specie distinctæ. tom. 3. pag. 228. Item velle occidere, & graviter vulnerare specie differunt. *ibid.* Num Titius incurrat excomm. latam contra Homicidas, si lethaliter vulnerato Cæjo doleat, consteatur, & absolvatur ante illius mortem. tom. 4. pag. 201. Occisio, vel vulneratio, seu gravis percussio cujuscumque personæ est inter casus Clem. VIII. reservabiles in Ordinibus religiosi. tom. 3. pag. 408. Homicidia vero, & mutilationes membrorum in ipsiis Ecclesiis, cœmeteriis, aut sacristiis, aut publicis oratoriis patrantem incurunt excomm. reservatam in diocesi. Neapol. pag. 398. & 399. Item incurritur excomm. bullæ cœnæ ab interficientibus, mutilantibus, &c. Romipetas, &c. pag. 360. Item alia excomm. ab interficientibus, mutilantibus, &c. S. R. E. Cardinales, Episcopos &c. *ib.*, & p. 361. Item alia excommunicatio ab occidentibus, &c., vel spoliatis eos, qui pro suis negotiis sunt, vel recurrunt ad Romanam curiam. *ibid.* Quæ sit irregularitas orta ex delicto homicidii voluntarii injusti. tom. 4. pag. 300. Quando homicidium dicatur voluntarium. *ibid.* Extenditur hæc irregularitas etiam ad mandantes. pag. 301. Vid. *Mandans*. Ad consulentes. *ibid.*, & seq. Vid. *Consulens*. Ad cooperantes. *ib.* & seq. *V. Cooperans*. Ad non impediētes. *ib.* Num etiam ad ratihabentes. *ib.* *V. Ratihabitis*. Quis dispensare possit in hac irregularitate. pag. 303. Quodnam est homicidium casuale simpliciter: quod casuale secundum quid? *ib.* Ex hoc num incurratur etiam irregularitas, si sequatur in operatione licita. p. 304, & seq. Num, si in illicita, sive alterius materiæ, sive ratione periculi ipsiusmet homicidii? a p. 305. ad 308. Num demum, si in omissione. pag. 308. & 309. In hoc etiam homicidio quinam possit dispensare. *ibid.* Quæ sit irregularitas ex delicto homicidii dubii; quod dupliciter potest esse tate. *ib.*, & p. 310. Si plures absque conspiratione, &c. vulnerarunt Titium, in quo mortuo unum tantum appareat vulnus, & ignoretur a quo sit inflictum, quis censendus irregularis. *ibid.*, & pag. 311. Quid in multiplici alio dubio ejusmodi. *ibid.* *V. Dubium. Abortus.*

Honor est *Externa restitio nostræ existimationis de excellentia alicujus*. t. 2. p. 311. Violatur a contumelia. *ib.* *V. Contumelia*. Duplicitè impeti potest. p. 331. *V. Homicida.*

Hora Canonica sunt *Certa oratio publice laudandi Deum, & petendi mente simul, & voce, auctoritate Ecclesiastica instituta*. t. 1. p. 219. Quinam ad eas teneantur, qui non. *ibid.*, & seq. Qui excusentur.

- pag. 220. Excusat dispensatio . pag. 222. A quo , & in quos hæc concedi possit . *ibid.* Quæ infirmitas excuset . p. 220. Quod impedimentum . *ib.* Excusatus a toto minus excusatur a parte . *ib.* , & p. 109. & 110. Officium nequit recitari per alium . pag. 200. & seq. Quod officium sit recitandum , & num sub gravi de die , qua oratur , ritu , qui præscribitur , & latinane , an alia lingua ? p. 222. & seq. Quid de officio recitando in festis ad libitum . p. 223. Num in die defunctorum recitandum sub gravi sit eorum officium . *ib.* Quomodo recitandum . *ib.* Num audiri debeas a te ipso , & a socio vicissim . *ib.* , & seq. Quid debeat recitare socius , quid tu , ut satisfaciatis . *ib.* Num satisfacias , si assistas horæ a Musicis decantatæ . *ib.* Aut si alternes , priusquam socius absolverit . *ib.* Aut si dividas , interruppas , ordinem notabiliter invertas , p. 224. Quandonam recitandum . *ib.* & p. 225. Qui sint in hoc privilegiati . *ib.* Quo loco , & situ ? p. 228. Qua intentione . *Vid. Intentio* . Qua attentione , & num pingendo , scribendo , &c. *V. Attentio* . Num recitans in choro tenearis omnibus applicare fructum officii . p. 226. In choro , vel alibi non servare rubricas , an , & quod peccatum sit . p. 228. Qualiter peccent non recitantes , & quæ sit hic parvitas materiæ . *ib.* , & p. 229. Quæ pœnæ non recitantium . *ibid.* Si culpabiliter non recites volens restituere , peccas contra præceptum Ecclesiæ . *ibid.* Quæ facultates , & indulgentiæ concessæ sint , & quibus recitantibus . *ibid.* , & p. 230. *Vid. Beneficiatus* . Num Horis canonicis interesse vetentur non solum excommunicati vitandi , sed etiam tolerati . t. 4. p. 259. Quid ergo agendum ab aliis , si hi intersint . *ib.* Teneatur Excommunicatus privatim recitare horas , si antea tenebatur . *ib.* Num debeat commutare ly *Dominus Vobiscum* in *Domine exaudi* , &c. *ib.* Num possit adhibere socium . *ib.*
- Horologium* . Ad dignoscendum ex. gr. quando transit media nox , quo horologio uti debeas , si alicubi sint plura . t. 1. pag. 88. & 89. Duo horologia recta num faciant duas opiniones probabiles ? pag. 54. *Vid. Jejunium naturale* .
- Horoscopus* . Num licite adhibere possimus horoscopus , seu figuram nativitatis ? t. 1. p. 245. & 246.
- Hospitalarius* , Etsi peccet officium acceptando tempore excomm. , valide tamen instituitur . t. 4. p. 246.
- Hostia* . *Vid. Sacrificium* . Hostiæ rubræ num possint esse materia consecrationis . t. 3. pag. 83. & 84. Quid agendum , si in distribuenda Eucharistia Sacra Hostia decidat . p. 98. Quid de fragmentis hostiarum , quæ forte reperiuntur , &c. p. 95. Est figuræ orbicularis in Ecclesia latina , quadratæ in græca , & in particulis triangularis ? p. 85. Num liceat celebrare cum hostia fracta , maculata , non integra , vel in hostia minore , quæ datur laicis ? *ib.* Num liceat parvam fumere , & majorem relinquere ad exponendum in hierotheca v. g. , vel a se consecratam reponere in ciborio , & ab alio consecratam fumere . *ib.* Num error Sacerdotis consecrantis circa numerum hostiarum a se consecrandarum obfit validæ consecrationi omnium . p. 90. Num censendæ sint consecratæ particulæ positæ in ciborio , seu pyxide , in altari , ut consecrentur a celebrante , si hic tempore consecrationis ad eas nullimode se reflectat , vel cogitet . *ib.* & p. 91. Num invalide consecraret , qui ex multis hostiis , unam , aut plures intenderet consecrare , eas non determinando : & alia id genus . p. 90. *V. Eucharistiæ Sacramentum* .
- Hypotheca est Contractus* , quo res obligatur creditori in securitatem crediti . t. 2. p. 131. Alia est expressa , alia tacita . p. 132. Hæc in quibus bonis inveniatur ex dispositione juris ? *ib.*

I

Jactantia. Ad quam peccati speciem pertineat jactantia de peccato præfinito. tom. 3. pag. 223. Quomodo in confessione aperienda. ibidem.

Idololatria est, cum *Cultus Deo dumtaxat debitus creaturæ tribuitur*. tom. 1. pag. 232. Dividitur in internam, & externam. Hæc, vel est tantum materialis, vel formalis, quæ subdividitur in perfectam, imperfectam, & simulatam. ibid. Quæ ex his subjeat pœnis in jure statutis, vel aliis arbitrariis. ibid. Perfecta est casus reservatus Bull. Cœn. Imperfecta estne casus hujus Diocesis Neap. ? ibid. Num sit species idololatriæ cultum hic divinum, alibi mere civilem, ibi creaturæ exhibere. ibid., & pag. 233. Vel credere iis, quæ dicuntur a Dæmone loquente in obsessio. ibid. Quomodo vocetur cultus Dulix, seu Hyperdulix creaturæ non Sanctæ exhibitus? ib.

Jejunium Ecclesiasticum est *Abstinencia a cibis paschalibus, & unica comestio a media ad mediam noctem sequentem*. t. 1. pag. 309 & 310. Veratur efus illarum carnum, quæ a piscibus sunt contradistinctæ. ib. Num vetentur etiam testudines, ranæ, limaces, viperæ. ib. Num quælibet pars animalium. ibid., & pag. 310 Num die Jejunii liceat vesci lacticiiniis. ibid. Dispensatus sive ad lacticiinia, sive ad carnes adhuc tenetur ad jejunium. ibid. Num prohibeatur die jejunii potus: & quid proprie pertineat ad cibum, quid ad potum? pag. 311. & 312. Quid de uva, peponibus, cocholata, & de vulgo *Sorbesso*. ibid. Unica comestio certe præcipitur die jejunii. ib. Frangitur ab eo, qui sæpius est modicum quid comedit. ibid. Si quis die jejunii tertio, quarto, &c. comedat, & præsertim carnes, quoties peccat. ibid. Qua hora sit facienda unica comestio, & quantum temporis medians tollat illius unitatem. ibid. Refectiuncula quæ esse debeat. pag. 313. Quæ ciborum qualitas, & quantitas in ea permittatur, & quo tempore sumi possit. p. 316. Num pro jentaculo sumi possit panis coctus, fabæ, amygdala, &c., quorum quantitas debita habeatur ante coctionem. ibid. Obligatio jejunandi unde sit. ibid. Ab ea excusant ætas, labor, infirmitas, paupertas. ibid. Quæ ætas excuset. ibid. Qui labor. p. 317 Quæ infirmitas. p. 318. Quæ paupertas. ib., & seq. Num satisfaciat, qui jejunare obligatus certa die, dormierit, vel ea cibis invitatus privatus fuerit. p. 83. Discessus e sua civitate, ubi est jejunium municipale, num possit mane jentaculum sumere. p. 105. Quid, si discedat ad vitandam jejunii obligationem. p. 104. Num possit quis uno jejunio satisfacere pluribus obligationibus. p. 84. & 85. Quoties peccet transgrediens jejunium, ad quod ex pluribus capitibus tenebatur. pag. 318. Vel qui initio quadragesimæ proponit non jejunare. ib. Num, & qualiter peccet alium inducens ad frangendum jejunium. ibid. Vid. *Caupo*. Jejunare Die Dominico num liceat. pag. 319. Num possis die jejunii vesci carnibus ad dissimulandam eandem. pag. 201. Qui non potest totum jejunium una die servare, num teneatur ad partem, quam potest. p. 110. Quid de jejunio quadragesimali? ibid. Vel de jejunio in pane, & aqua? ib.

Jejunium naturale ante communionem in quo consistat, & per quid violetur? tom. 1. pag. 309; & 310., & tom. 3. pag. 107. & seq. Ita graviter obligat, ut non admittat materiæ parvitatem. pag. 108. Triplici ex capite frangi potest; vel quia id, quod sumitur, habet rationem cibi, & potus; vel quia sumitur per modum pœtionis, & come-

comestionis; vel quia sumitur ab extrinseco . ibid. Plurima recensentur, quæ illud frangunt, plurima quæ non . ib. & p. 110. Post sumptam Eucharistiam, licet non sit præceptum, est tamen conveniens jejunium servare, quousque species absumantur . pag. 109. & seq. Quando hæc credantur absumptæ . ibid. Quibus casibus liceat Eucharistiam sumere non jejuno . p. 110. & seq. V. *Dubium* . Relate ad tale jejunium quomodo computanda media nox, & quo horologio sit utendum, si alicubi plura sint? p. 111.

Ignorantia est Scientiæ alicujus objecti carentia in subjecto capaci . t. 1. pag. 23. Alia est juris, alia facti, alia poenæ: item alia invincibilis, alia vincibilis: & utraque hæc potest esse vel causans, vel concomitans actum . ib., & pag. 24. & seq. Invincibilis varie appellatur. Varie etiam vincibilis, quæ subdividitur in affectatam, crassam, & supinam . pag. 24. Ignorantia vincibilis transgressorem legis non excusat a peccato . ibid. Num saltem a poena . pag. 25. & 26. Quid, si ignorantia sit generico tantum nomine vincibilis, itaut non pertingat ad crassam . pag. 25. & seq. Quæ diligentia adhibenda sit pro tollenda ignorantia vincibili, & num hæc aliquando evadat invincibilis . pag. 26. Invincibilis transgressorem legis excusat a culpa, & poena . ib., & seq. Malitia actus excusatur partialiter, si pars tantum invincibiliter sit ignorata . pag. 28. Num actus positus ex ignorantia invincibili unius poenæ excuset a tali poena . ibid. An sciens, actum externum esse peccatum, invincibiliter tamen ignorans actum internum esse talem, excusetur a peccato interno . pag. 29. An, quæ dicuntur de ignorantia invincibili, procedant etiam de actuali inadvertentia, seu oblivione . ibid. & seq. Vid. *Conscientia* . Votum factum ex ignorantia . Vid. *Votum* . Damnificans ex ignorantia . Vid. *Damnificans* . Num incurrat reservationem, qui committit casum reservatum ignorans reservationem: & quid, si sciat peccato esse adnexam excommunicationem, cujus reservationem ignoret? t. 3. pag. 329. t. 1. pag. 29., & t. 4. pag. 214. Num ignorantia invincibilis excuset a censuris . tom. 4. pag. 213. Quid, si sit vincibilis . pag. 214., & seq. Num talis ignorantia excuset, quando censura fertur his e. g. verbis, vel similibus: *Qui scienter, ausu temerario, contumaciter id fecerit*, &c. pag. 215. Sitne possibilis ignorantia graviter culpabilis, quæ non pertingat ad esse crassam, & supinam, proindeque excuset a censuris incurrendis . ibid. & p. 216. Num ignorantia excuset ab incurrenda irregularitate . ibid. & p. 319. Num, & quæ ignorantia excuset a communicando cum excommunicato vitando . t. 1. p. 28 & seq. & t. 4. p. 235. & 236. Ignorans legem Ecclesiasticam, si eam transgrediatur, num incurrat irregularitatem illi transgressioni adnexam . p. 299. Quid, si sciat legem, sed nesciat eam imponere irregularitatem transgressoribus . ib. Qui ignoranter suscipiunt baptismum ab hæreticis declaratis, irregularitatem ex delicto non incurrunt . pag. 315. Num hæc incurrant, si ignoranter faciant se rebaptizari . ibid. Vel illi, qui ignoranter rebaptizant? ibid. Sponsalia contracta per ignorantiam . Vid. *Sponsalia* . Matrimonium factum cum impedimento dirimente, etsi invincibiliter ignorato, irritum est . t. 4. p. 16. Ignorantia quando afferat irregularitatem in ordinando . p. 335. & 336. Quænam scientia ex Trid. requiratur ad Ordines . ibid.

Illegitimus . Illegitimi qui sint . t. 2. p. 50., & t. 4. pag. 319. Si illegitimo concedatur privilegium ad ordines, vel beneficium, intelligendum de ordinibus tantum minoribus, & de beneficio simplici . t. 1. pag. 159. Filii illegitimi, si sint naturales, sunt solum hæredes necessarii ex testamento matris, non vero patris, nisi fuerint antea legitimati . t. 2. p. 50. V. *Spurius* . *Filius* . *Expositus* . Quando contrahitur irregularitas ex defectu natalium, seu legitimitatis . tom. 4. pag.

pag. 328. Num contrahatur etiam in dubio , sit necne aliquis illegitimus . ibid. Natus ex conjugata , quæ sæpe , vel saltem aliquando admittit adulteros , censendusne sit legitimus , an illegitimus , & quæ ad id dignoscendum sint indicia . ibid. & p. 329 Vid. *Meretrix* . Illegitimitas , & hinc orta irregularitas quadruplici via tolli potest . pag. 330. V. *Legitimitas* .

Imago . Imagines Sanctorum , Angelorum , B.V. , imo & ipsius Dei sunt certo adorandæ . t. 1. p. 213. & 214. Qua adoratione . ibid. V. *Adoratio* . Quid de imaginibus beatorum , vel eorum , qui nondum sunt ab Ecclesia beatificati . ib. , & seq.

Immunitas Ecclesiastica quid sit? t. 3 p. 365. Immunitate gaudet quævis Ecclesia auctoritate Episcopi stabiliter fundata . ibid. Quid de oratoriis , locis piis , hospitalibus , palatio Episcopi , & partibus ipsius Ecclesiæ . ibid. Qualiter peccet , & puniatur impediens fugientem ad talia loca , vel violenter eum ab Ecclesia abstrahens . pag. 366. Quando proprie quis dicatur extrahi ab Ecclesia . ibid. Vid. *Judex* . *Clericus* . Adhuc tamen plures delinquentes possunt ex jure extrahi ab Ecclesia . ibid. Quinam autem isti sint . ib. , & p. 367. V. *Concordata* . Est etiam casus reservatus in Diocesi Neapol. cum excommunicatione contra trahentes Clericos ad forum seculare etiam consentiente reo , &c. pag. 397. & sequent. Vid. *Appellatio* . Lædentes , qui veniunt ad Sedem Apostolicam , vel quovis modo vexantes , qui in Urbe commorantur , &c. excommunicantur in bulla cænæ . pag. 360. & 361. Item , qui impediunt , vel invadunt deferentes ad Curiam Romanam victualia , &c. p. 359.

Impedimentum legi apponibile , aliud est proximum , aliud remotum . t. 1. p. 89. & 90. Num teneamur hujusmodi impedimenta vitare ad legis observantiam . ib. V. *Lex* .

Impedimentum matrimonii est *Circumstantia quædam , cum qua matrimonium . vel non valet , vel non licet* . t. 4. p. 11. Alia sunt impedimenta dirimentia matrimonium , alia illud tantum impediunt . ibid. Circa matrimonium infidelium quisvis Princeps secularis , sive fidelis , sive infidelis potest ea statuere . p. 12. Circa matrimonium fidelium potest Ecclesia impedimenta statuere . ibid. Hodie tamen talis potestas est Papæ reservata , ac Conc. Generali . Episcopus autem potest tantum novas pœnas addere . ibid. Principes seculares nihil possunt circa matrimonium fidelium , etsi subditorum . ibid. Vid. *Magistratus* . *Consuetudo* . Quænam impedimenta , sive juris divini , ac naturalis , sive Ecclesiastici impediunt , vel dirimant matrimonia etiam hæreticorum , & infidelium . pag. 14. & sequent. Num irritum sit matrimonium , quod quis gravi metu compulsus contrahit cum aliquo impedimento dirimente etiam juris ecclesiastici . ibid. Vel quod contrahit cum impedimento dirimente , etsi invincibiliter ignorato . pag. 16. Vid. *Probabilitas* . *Ignorantia* . *Error* , &c. Præter defectum consensus , qui generaliter dirimit omnes contractus , 14. sunt impedimenta dirimentia matrimonium 5. verbis comprehensa . pag. 18. Horum 4. sunt de jure naturæ : reliqua de jure ecclesiastico , & quidem duo addita sunt a Trid. ibid. Impedimentum dirimens superveniens sponsalibus . V. *Sponsalia* .

Impedimentum erroris . V. *Error* .

Impedimentum conditionis . Nomine conditionis venit hic servitus strictissime accepta : quæ autem hæc sit ? V. tom. 4. pag. 23. Estne impedimentum juris naturalis , an mere ecclesiastici . ibid. Quando conditio servilis dirimat matrimonium . ibid. & seq. Num dirimat , si persona libera ducat servam ignorans ejus servitutem . ibid. Num , etiamsi talis ignorantia sit crassa , & imprudens . ibidem . Vel , etiamsi servo promissa sit libertas intra breve tempus . ibid. Vel ,

etiamsi

etiamsi tempore contractus concessa sit servo libertas ad tempus . pag. 24. Num liceat servo resilire a matrimonio contracto cum libera ejus servitutem ignorante . *ibid.* Cui incumbat onus probandi , servitutem esse , vel non esse ignoratam . *ibid.* Condicio servilis non dirimit , si liber , dum contrahit , sciat conditionem alterius servilem . *ib.* Imo , etiamsi habeat dubium , vel opinionem de servitute alterius . *ibid.* , & p. 25. Vel ignorantiam affectatam . *ibid.* Vel putet , se contrahere cum serva , quæ revera est libera . *ibid.* Vel , si habeat actualem affectum eam ducendi , etiamsi sit serva . *ibid.* Neque dirimit matrimonium servitus ignorata , si dominus servum , vel servam suam tradat in matrimonium personæ liberæ , non detectæ ejus servitute . *ibid.* Idque verum est , etiamsi dominus sciens , suam servam cum libero nubere , dissimulante se gerat , & non sine dolo servitein occultet . *ib.* Vel , etiamsi tradat servam libero servitutis conscio , & simul conficiat servæ instrumentum dotis . *ibid.* Vel si ipse dominus , vel domina servæ , vel servo nupserit . *ibid.* Validum demum est matrimonium , si servus ducat servam , sive sciat , sive nesciat ejus servitutem , et si putet esse liberam , vel contra . *ibid.* Vel , etiamsi contradicant ejus domini . *ibid.* Num his contradicentibus contrahat etiam licite . *ib.* , & p. 26.

Impedimentum voti . V. Votum .

Impedimentum cognationis . V. Cognatio .

Impedimentum criminis . V. Crimen .

Impedimentum disparitatis cultus . V. Disparitas cultus .

Impedimentum vis , & metus . V. Vis . Metus .

Impedimentum ordinis . V. Ordo .

Impedimentum ligaminis . V. Ligamen .

Impedimentum publicæ honestatis est ecclesiasticum . Quid autem sit . t. 4. p. 52. & seq. Oritur hodie primo ex sponsalibus validis , nec excedit primum gradum , & quidem solum consanguinitatis . *ibid.* Est tamen exceptio in pag. 54. Debent sponsalia esse valida , nec refert , quod sint occulta , vel fiant ab impuberibus post septennium . p. 53. Sponsalia , si sint irrita ex defectu consensus omnino occulto , vel ex voto etiam occulto , &c. , num inducant publicam honestatem . *ibid.* Quid , si sint conditionata sub conditione nondum adimpleta ? Vel sponsi sint impuberes ante septennium , vel se obligarint tantum sub levi , &c. *ibid.* Oritur etiam hoc impedimentum ex matrimonio rato , etiam invalido , modo tale non sit ex defectu interni consensus , & extenditur usque ad quartum gradum consanguinitatis . pag. 53. & 54. Tale impedimentum in multis casibus non oritur propter defectum consensus : puta , si contrahatur a furiosis , pueris , amentibus , ebriis , vel per errorem personæ , vel cum persona indeterminata , vel ex metu gravi injuste incusso , vel demum sub conditione de futuro non adimpleta . *ibid.* Num oriatur ex matrimonio clandestino . *ibidem.*

Impedimentum affinitatis . V. Affinitas .

Impedimentum impotentie . V. Impotentia .

Impedimentum clandestinitatis . V. Clandestinitas .

Impedimentum raptus . V. Raptus .

Impedimenta impediencia tantum matrimonium hodie redacta sunt ad quinque unico versu comprehensa . pag. 78. Primum oritur ex tempore sacro , secundum ex tempore vetito . *Vid. Tempus .* Tertium oritur ex sponsalibus . *Vid. Sponsalia .* Quartum ex voto . *Vid. Votum .* Quintum ex proclamationibus neglectis . *Vid. Proclamationes .*

Imperator potest ferre leges . t. 1. p. 63. Num sit exemptus a censuris incurrendis ? t. 4. p. 193.

Imperfectio. Imperfectiones morales num sint materia Sacramenti pœnitentiæ . t. 3. p. 254. Num saltem licitum, & laudabile sit eas conteri . p. 255. & seq.

Impotentia, quæ est matrimonii impedimentum dirimens, est *Physica inhabilitas ad consummandam copulam* . t. 4. p. 58. Hujusmodi impotentia, alia est ex defectu ætatis . pag. 59. & seq. Vid. *Ætas. Impubes*. Alia est impotentia perpetua: quæ autem hæc sit, & cur dicatur perpetua . p. 60. Oritur hæc ex quadruplici vitio, vel scilicet ex maleficio, vel ex frigidityte, vel ex improportione, vel ex commixtione duplicis sexus . ibid. & p. 61. & seq. Vid. *Hermaphroditus*. Impotentia dubia ad contrahendum matrimonium talis potest esse dupliciter . p. 63. Qualiter peccet contrahens matrimonium, dubitans de sua perpetua impotentia . ibid. Quid, si dubium superveniat matrimonio jam contracto? ibid. Signa autem impotentia perpetua in triplici sunt genere . ibid. & p. 64. Num prius matrimonium ob impotentiam a Judice Ecclesiastico dissolutum debeat aliquando restaurari . p. 65.

Impotentia moralis quæ sit . t. 1. p. 109., & t. 4. p. 218. Num excuset ab observantia omnium omnino legum? t. 1. pag. 109. & 110. Num impotens implere totum præceptum teneatur implere partem, quam potest . ibid., & seq., & t. 3. pag. 210. Quæ sit impotentia moralis, ob quam licet confessio tantum formaliter integra . p. 267. & 268. Num adfit hæc impotentia, si pœnitens non possit aliter confiteri, nisi nominando complicem? Vel si ex confessione timeat grave damnum spirituale, vel temporale sibi, suis, vel Confessario . ib. Vel sit mutus . p. 269. Vel surdus . ibid., & seq. Vel cæcus a natiuitate . ibid. Vel puer rudis, vulgo *Locco* . ibid. Vid. *Confessio*. Num impotentia moralis ad solvendum, restituendum, manifestandum, revelandum, &c. excuset a censuris latis in non solventes, restituentes, &c. t. 4. pag. 219. & seq. Vid. *Restitutio* circa finem.

Impotentia physica confitendi materialiter integre est in periculo mortis: puta naufragio, terræmotu, &c. t. 3. p. 270. In hac sufficit confessio tantum formaliter integra . ibid., & seq. Num tunc sit obligatio confessionis publicæ . ibid. Quid de tempore pestis . ibid. Vid. *Pestis*. *Moribundus*. Impotentia physica excusat a censura . tom. 4. pag. 216.

Impotentia solvendi debita alia est physica, alia moralis . t. 2. p. 262. Ad quid teneatur, qui simpliciter nequit restituere . ibid. Num impotens restituere in uno bonorum genere, puta in fama, teneatur in alio, puta in pecunia . pag. 263. Quando possit licite differri solutio . ibidem. Num debitor teneatur restituere in bonis fortunæ cum detrimento suæ famæ . ibid., & pag. 264. Vid. *Fama*. *Tesbis*. *Notarius*. Num, qui non potest nunc commode restituere, possit differre, et si prævideat, postea fore simpliciter impotentem . ib. & seq.

Impotentia reddendi debitum. V. *Copula*. *Debitum conjugale*.

Imprecatio quid sit . t. 1. p. 250. In creatura sitne tantum veniale . ib. Quid, si homini imprecet malum . ib., & seq.

Impubes quis sit? t. 4. p. 58. Num possit contrahere . t. 2. p. 18. Num testari . p. 50. Vid. *Impedimentum publicæ honestatis*. *Sepultura Ecclesiastica*. Impubes sitne incapax censuræ . tom. 4. pag. 188. Num ab impubere exposcendum juramentum in articulo mortis, si absolvatur a reservatis, censuris, &c. t. 3. p. 322. Sponsalia impuberum, num, & quando dissolvi possint mutuo consensu . t. 4. p. 118. ad 127. Num graviter peccet, qui ante pubertatem contrahit matrimonium . pag. 59. Ab impubere valide & licite ineuntur sponsalia post septennium . pag. 117. Matrimonium impuberis, licet non valeat ut matrimonium

monium, valet tamen ut sponsalia, quæ usque ad pubertatem suspen-
duntur quoad executionem. p. 118.

Inadvertentia. V. Ignorantia.

Incestus. Incestuosus. In incestu sitne explicanda in confessione cir-
cumstantia personæ in primo gradu lineæ rectæ. tom. 3. pag. 222.
Quando ob hoc crimen incurritur excommunicatio reservata in
Diœces. Neapol. pag. 397. Conjux committens incestum, quando
privetur jure petendi debitum. tom. 4. pag. 169. & seq. Num de-
clinat hanc penam, eo quod illum commiserit ex gravi metu, ex
ignorantia, &c. pag. 170. Num tamen teneatur semper alteri conju-
gi innocenti reddere. ibid. Quid, si uterque seorsim incestum com-
misit. ibid.

Indissolubilitas matrimonii. Matrimonium consummatum fidelium est
omnino indissolubile. tom. 4. pag. 156. Quando proprie intelliga-
tur consummatum. ibid. Morte tantum dissolvitur. ibid. Si unus
conjugum altero invito profiteatur in Religione, professio est nulla.
ibidem. Num redire debeat ad reddendum debitum, & post ejus
mortem iterum regredi in Religionem. ibidem. Si unus conjugum
commisit adulterium post consummatum matrimonium, nequit al-
ter propria auctoritate eo invito licite profiteri in aliqua religione,
vel sacris initiari: utrumque autem valide faceret. ibidem. Vid.
Divortium. Si velint mutuo consensu mutare statum, vir ut ascen-
dat ad Sacros Ordines, vel profiteatur in aliqua religione, debeat-
ne prius expectare ex. gr. uxoris professionem, an vero sufficiat,
si hæc votum in seculo emittat castitatis perpetuæ? pag. 157. Ma-
trimonium ratum inter fideles nequit dissolvi per mutuum con-
sensum, neque per supervenientem impotentiam perpetuam, ne-
que per susceptionem ordinis Sacri. pag. 158. De fide tamen est,
posse dissolvi per professionem religiosam, quam alter conjux emit-
teret etiam altero infcio, vel invito, etiam si ante matrimonium
habuerit copulam. ibidem. Quid dicendum de bimestri concessio
conjugibus ad deliberandum de Religionis ingressu. pag. 159. Potest-
ne tale matrimonium dissolvi per Pontificis dispensationem? ibidem.
Vid. *Religiosi Societatis Jesu.* Matrimonium legitimum infide-
lium num sit jure naturæ indissolubile. ibidem. Nequit dissol-
vi, neque per mutuum consensum, neque a Principe seculari,
neque ab Ecclesia. ibidem. Vid. *Pontifex.* In tribus autem casibus
tale matrimonium dissolvi potest. pag. 160. Num in hujusmodi cas-
ibus statim dissolvatur matrimonium per ipsum baptismum Conversi?
pag. 161. Vel in his casibus dissolvatur matrimonium etiam per su-
sceptionem Sacri Ordinis, vel per professionem religiosam conjugis
conversi. ib.

Inducens ad malum. Vid. *Scandalum. Cooperatio.* Si mulierem indu-
xeris ad fornicandum, num debeas hanc inductionem exprimere in
confessione. tom. 1. p. 347., & t. 3. p. 223. Inducens ad furandum.
Vid. *Juramentum.*

Indulgentia definitur *Remissio extra Sacramentum pœnæ temporalis Deo
debita per applicationem satisfactionis Christi, & Sanctorum.* tom.
3. pag. 281. Dividitur in partialem, & totalem, quæ & aliter ap-
pellatur. ibid. item in personalem, localem, & realem; in pepe-
tuam, & temporalem. ibid., & seq. Quæ sit indulgentia carena.
pag. 282. Indulgentiis frui potest etiam eas concedens: large sunt
interpretandæ; nec expirant morte concedentis. pag. 281. An, si
pluries Ecclesia visitetur, poterit pluries acquiri indulgentia ple-
naria tali Ecclesiæ concessa. pag. 282. Quis possit indulgentias con-
cedere, præsertim pro defunctis. ibid., & seq. Num validæ sint in-
dulgentiæ collatæ sine legitima causa, aut sine injunctione alicujus
ope-

operis ad earum ascensionem . p. 283. & seq. Justa autem causa , ac legitima quæ sit . ibid. Qui sint indulgentiarum effectus . pag. 244. Quid requiratur , ut defunctis applicatæ profint , & num iis semper profint infallibiliter . ibid. Sex dispositiones necessario prærequiruntur in lucrato indulgentias . ibid. & seq. Num , & quando requiratur , ut sit in gratia . ibid. Num lucretur indulgentiam ponens opera in-juncta principalis ob alium finem , vel Ecclesiam visitans præcise ob curiositatem . pag. 285. Num præmitti debeat confessio , vel contritio , & quam poenæ remissionem impediatur veniale . ib. 286. Num indulgentiæ reviviscant . ibid. Affecutus indulgentiam plenariam num teneatur ad pœnitentiam Sacramentalem . p. 289. Indulgentiæ concessæ officium recitantibus , Vid. *Hore Canonica* . *Jubileum Anni Sancti* .

Infamia . *Infamis* . Infamia est *Defectus bonæ famæ* . t. 4. pag. 325. Alia est juris , alia facti . pag. 326. Infamia juris ex 4. capitibus oriri potest juxta legum dispositionem . ibid. Alii sunt infames ex delicto alieno , & proinde irregulares . ibid. Alii infames , proindeque etiam irregulares , ex delicto proprio . ib. , & p. 327. Alii infames , atque adeo irregulares ex pœna inflicta . ibid. Alii demum infames , & irregulares ex officio vili . ibid. & pag. 328. Sunt autem infames infamia facti quicumque perseverant notorie in aliquo peccato mortali : quatuor tamen requiruntur , ut incurratur isthæc infamia , & per consequens irregularitas hinc orta . ibid. Irregularitas orta ex infamia quomodo cesset . ib.

Infans . *Infantia* . V. *Pueri* . *Baptismus* in fine . Num infantes possint contrahere . t. 2. p. 16. Num testari . p. 46. Num , & quarum rerum esse domini . p. 176. & 177. Quorum Sacramentorum sint capaces . t. 3. p. 45. Quomodo urgeantur præcepto baptismi . p. 54. Vid. *Baptismus* . Num , & quando possint confirmari . p. 75. Pro infantibus offerri potest sacrificium Missæ . p. 124. Num possit ipsis dari extrema unctio . t. 1. p. 100. & t. 3. p. 161. Num possint ingredi monasteria Monialium . pag. 368. Si infans non habens usum rationis ordinetur in sacris (valide , licet illicite) non manet obligatus voto castitatis , neque adveniente usu rationis est impeditus ad matrimonium . t. 4. p. 49. Infantes ante septennium completum sunt incapaces cujus-cumque censuræ . p. 188. V. *Impubes* .

Infidelis . *Infidelitas* . Infidelitas triplex est . t. 1. p. 198. Item potest esse vel negativa , vel privativa . ibid. Infidelitas negativa peccatum non est . ibid. , & p. 199. Infidelitas pure negativa Atheismi videtur impossibilis . ibid. Infidelitas privativa grave peccatum est . ibid. , & p. 200. Quando quis censeatur fidem negare , & qualiter peccet . ibid. Infideles nequeunt censurari . tom. 4. pag. 187. Quibus legibus teneantur . t. 1. pag. 98. & 99. Num dominium retineant suarum rerum . t. 2. pag. 177. Infidelis bigamus , Vid. *Bigamus* . Infidelis contrahens impedimentum matrimonii , Vid. *Disparitas cultus* . *Matrimonium* .

Infirmarius . *Infirmus* . *Infirmus* , Vid. *Movibundus* . *Extrema Unctio* . Infirmus num teneatur procurare salutem ? t. 1. pag. 328. Infirmus num excuset ab Horis . pag. 220. & 221. Vel ab audienda Missa die festo . pag. 307. Num possint infirmi a Religiosis communicari tempore præsertim Paschatis . t. 3. pag. 97. Infirmarius quando incurere possit irregularitatem ortam ex delicto homicidii casualis . t. 4. p. 303. & 304.

Ingressus in Religionem num debitorem excuset a restitutione . tom. 2. pag. 269. , & seq. Si quid autem antea habebat , relinquere num debeat creditoribus ? ibid. Num possit illam ingredi , si valeat intra breve tempus creditoribus satisfacere . ib. Jure positivo num inhabilitatus

tus sit ingressus eorum, qui ob dilapidatam rem suam familiarem reddiderunt se impotentes solvendo . 270. Impotens solvendo valide proficitur in Religione . ibid. Professus contrahens nova debita num teneatur, aut ejus vice Religio, restituere . ibid. & p. 271. Per Religionis ingressum num dissolvantur sponsalia . t. 4. p. 128. Num dissolvantur in ipso Religionis ingressu . ibidem . Num ingredi possit Religionem absque consensu alterius, qui sponsalia juramento firmavit . ibid. Non possit quis sponsalia, vel matrimonium inire cum animo ingrediendi Religionem . p. 129. Vid. *Indissolubilitas matrimonii*.

Inimicus . Num teneamur inimico exhibere signa communia benevolentiae . t. 1. p. 324. Num possimus aliquando ab hoc excusari . ib. & p. 325. Num teneamur inimicum salutare, aut alloqui . ibid. & seq. Vel petere veniam a læso, vel veniam inimico petenti concedere, five privatim, five juridice . p. 326. & seq. Num illi exhibere signa benevolentiae specialia . p. 327.

Injuria, Injuriatus, V. Jus, Contumelia.

Injustitia censurae . Censura dupliciter esse potest iniusta, vel tantum accidentaliter, vel etiam substantialiter . t. 4. p. 209. Primo modo non excusat censuratum ab ejus incurfione; excusat vero, si secundo modo . ib. Num excuseris ab ejus incurfu, si causa, seu culpa revera non existat, sit tamen juridice probata . ibid. p. 210. Si Judex te excommunicet, nisi solvas 100., quæ tu scis certe non debere; probatum tamen juridice sit, te debere, non incurris excommunicationem in foro conscientiae, si non solvas; & si cogaris solvere, potes uti occulta compensatione: in foro tamen externo debes te gerere ut censura ligatum . ibid. Num excuseris, si probabile tantum sit, quod censura in te lata sit injusta . ibid. & p. 211. Quid in dubio . ibid.

Innocens, qui secundum allegata, & probata damnatus est ad multam pecuniariam, quid possit facere . t. 2. p. 143. Innocens incarceratus num possit occidere custodem carceris, ut evadat . p. 333.

Instructio Confessariorum, & Parochorum, V. Confessarius, Parochus.

Insurdescens in censura . Insurdescens per annum in excomm. lata specialiter ab homine est suspectus de hæresi: secus, si per medium annum fuerit absolutus, & reincidat . t. 4. p. 254. Si tamen excommunicatio sit lata in causa hæresis, si per annum insurdescat, habetur ut hæreticus ipso jure . ib. Si lata sit in causa criminali (secus si in civili) habetur pro convicto . Ibid. Insurdescens per annum in excommunicatione, poterit privari arbitrio Ordinarii beneficio; si per triennium, debet eo privari . p. 243.

Intentio est Actus voluntatis, quo quis intendit aliquem finem, seu, quo quis se determinat ad aliquid faciendum . t. 3. p. 29. & t. 1. p. 325. Dividitur in actualem, seu formalem, virtuales, habituales, & interpretativam; in absolutam, & conditionatam; in explicitam, & implicitam; in directam, & indirectam. Utrobique, & p. 226. Ad satisfaciendum legi, seu præcepto affirmativo requiritur intentio ponendi ipsum opus injunctum . t. 1. p. 83. Non tamen requiritur, ut tale opus ponatur ex intentione satisfaciendi ipsi præcepto . ibid. & seq. Neque ut ponatur ex intentione finis Legislatoris . p. 84. & seq. Ad violationem præcepti requiritur actus liber . p. 83. At non requiritur omisso libera, & voluntaria ad satisfaciendum legi, seu præcepto negativo . ibid. Satisfacit legi, qui ponit opus injunctum cum positiva intentione illi non satisfaciendi; imo etiam qui illud ponit ex prava intentione . p. 85. & 93. Qua intentione recitandæ sint horæ canonicæ: & num illis satisfacias, si præcise nolis satisfacere, habeas tamen intentionem orandi . p. 226. Quid, si neque orandi in-

tionem orandi . p. 226. Quid , si neque orandi intentionem habeas . ibid. Vel si tantum intendas addicere memoriter , vel historias scire ibi contentas , &c. p. 83. & 226. Quid , si recites in ebrietate vel somno . p. 83. Quæ intentio requiratur ad votum , juramentum , contractum , V. *Votum . Juramentum . Contractus* . Quæ intentio requiratur ad Missam . t. 1. p. 303. Quæ ad contrahendam cognitionem spiritualem . t. 4. p. 34. Vid. *Cognatio Spiritualis* . Ad valorem Sacramenti non sufficit ex parte ministri intentio ponendi res , & verba ex joco , neque pure materialiter , sed necessario requiritur intentio ponendi ea , ut Sacramentalia . tom. 3. p. 29. & seq. Num sufficiat in Ministro intentio indirecta , vel habitualis , vel interpretativa . ibid. & p. 31. Sufficit tamen virtualis , & a fortiori actualis . ibid. & p. 32. Num Minister , qui de more ponit actiones requisitas ad Sacramentum possit prudenter dubitare de intentione requisita , & num illi opus sit semper dicere *Intendo hoc facere* , &c. ibid. Num possit habere intentionem conditionatam de præterito , de præsentis , vel de futuro . ibid. , & seq. Si habeat simul intentiones contrarias , quænam debeat prævalere . p. 33. Num ejus intentio debeat esse determinata ad certam materiam , & personam ? ibid. Quæ intentio requiratur in infantibus , vel amentibus . Vid. *Infans . Amens* . In adultis suscipientibus Sacramentum requiritur voluntas propria , & simpliciter libera , quæ tamen non vitatur ex metu gravi . p. 45. & 46. Item sufficit habitualis , imo in aliquibus Sacramentis aliquando etiam interpretativa . ibid. , & seq. Aliter requiritur intentio in ministro , aliter in suscipiente Sacramenta . p. 46. Si quis ratione utens ore tantum renuat , corde tamen consentiat in baptismum , confirmationem , &c. validene baptizetur , confirmetur . p. 47. Ad valorem ordinationis non sufficit intentio interpretativa , nec habitualis in ordinante , neque sufficit indirecta , sed requiritur formalis , vel saltem virtualis . p. 168. Quæ autem intentio requiratur ex parte ordinandi ad valorem ordinationis . ibid. & seq. Vid. *Ordo . Subdiaconatus* . Ad valorem matrimonii , ut contractus est , requiritur intentio , quæ absolute feratur saltem virtualiter , & implicite in triplex bonum . t. 4. 138. Num valide , & licite contrahat , qui absolute contrahit matrimonium , nihil attendens ad finem ejus principalem , sed solum ad aliquem finem accidentarium , sive intrinsicum , sive extrinsecum . p. 139. Vel si cum intentione , saltem implicita finis principalis stet simul prava intentio non servandi obligationem , quæ subitur : puta intentio adulterandi , &c. ibid. , 140. In contrahentibus matrimonium sufficit intentio virtualis , & implicita , seu juxta morem suæ patriæ , seu faciendi quod alii fideles faciunt . p. 144. Num valeat matrimonium fidelium sub expressa intentione non conficiendi Sacramentum , sed tantum contractum legitimum adinstar infidelium . ibid.

Interdictum est Censura privans fideles usu quorundam Sacramentorum , Divinis Officiis , & Sepultura Ecclesiastica . t. 4. p. 280. Differt ab excommunicatione , & suspensione . ibid. Item a cessatione a divinis . pag. 296. Dividitur in locale , personale , & mixtum , quod & deambulatorium nuncupatur . p. 200. Quid est interdictum locale . ibid. Hoc subdividitur in generale , & speciale . ibid. , & p. 281. Ferri potest ob peccatum alterius p. 195. Num interdictum generale civitatis omnes omnino Ecclesias , suburbia , & ædificia comprehendat ? p. 280. Ad quid se extendat interdictum generale Regni , Provinciæ , Diœcesis , &c. ibid. , & seq. Ad quid interdictum locale Civitatis , Ecclesiæ , &c. p. 281. Interdictum locale , sive generale , sive speciale omnes omnino personæ observare tenetur . ibid. , & p. 282. Locale quando ferat secum personale . ibid.

- ibid. Quid est interdictum personale . ibid. Quid personale generale .
 ibid. Quos afficit , & num semper contineat interdictum locale gene-
 rale . ibid. Num interdicto populo alicujus civitatis , omnes , qui
 sunt illius membra , censeantur interdicti . ibid. , & p. 283. Qui ta-
 men jure eximantur . ibid. , & seq. Interdicto Clero , non intelligun-
 tur interdicti , nisi Clerici habentes privilegium canonis simul , & fo-
 ri . p. 284. Num interdicto Clero a Papa intelligantur interdicti etiam
 Religiosi , & Religiosæ . ibid. Interdicta familia , num Clerici , &c.
 etiam includantur . ibid. , Vid. *Doctor . Communitas* . In quos fera-
 tur , & quomodo , interdictum personale speciale , ibid. Qui dicantur
 specialiter interdicti , qui nominati . ibid. Interdictum absolute
 prolatum tres habet effectus . p. 285. Alius , ut incurratur , debet expri-
 mi . ibid. Num , & quæ divina officia tali tempore prohibeantur ,
 quæ permittantur præsertim jure novo in in cap. *Alma mater* ? a pag.
 285. ad 288. Vid. *Officia divina* . Quorum Sacramentorum usus per-
 mittatur , vel vetetur , præsertim in cit. cap. *Alma mater* ? a pag.
 288. ad 291. Vid. *Baptismus . Confirmatio . Pœnitentiæ Sacramentum ,*
&c. Quomodo priver sepultura ecclesiastica . p. 291. & seq. Vid. *Se-
 pultura Ecclesiastica* . Quæ sit culpa , & pœna violentium interdictum .
 ibid. , & seq. Quæ pœna est imposita Laicis , quæ Clericis , quæ
 Religiosis utriusque sexus . p. 294. V. *Clericus . Laicus* . Quis ferre
 possit interdictum , & quam ob causam . p. 295. Vid. *Episcopus .*
Prelati Regulares . A quo possit suspendi . ibid. Solus Papa potest sus-
 pendere effectus interdicti manente interdicto . ibid. Quando , & quot
 modis cessare possit quodvis interdictum , & num ad ejus cessationem
 requiratur semper absolutio . ib. , & p. 296. A quo possit relaxari , præ-
 sertim si sit reservatum . ibid. Nunquam tamen relaxandum , quin
 principalis delinquens satisfactionem offerat . ibid. Num exigendum et-
 iam juramentum . ibid. Quæ sint interdicta localia juris communis ,
 quæ personalia , sive generalia , sive specialia . ibid. & p. 297. Inter-
 dictum ab ingressu Ecclesiæ quid sit . p. 292. Quid specialiter prohi-
 beat , quidve permittat . ib. & p. 293.
- Interpres* pœnitentis tenetur ad sigillum . t. 3. p. 426. Pœnitens barba-
 ri idiomatis num teneatur confiteri (etsi possit) per interpretem . p.
 269. Saltem in articulo mortis ? ibid. Num teneatur confiteri saltem
 per signa . ibid. *Interpres* sollicitans in confessione non videtur denun-
 ciandus . p. 317.
- Interpretatio legis* , alia est authentica , alia usualis , alia doctrinalis .
 t. 1. p. 66. & 67. Quis possit legem interpretari . ibid. Vid. *Consuetu-
 do* . Quatuor regulæ servandæ in legibus interpretandis . p. 67. & 68.
 Quomodo intelligenda regula illa juris: *Odia restringi , & favores
 convenit ampliari* . p. 68. An lex extendi possit ad casum sub verbis
 legis non comprehensum ob paritatem , vel identitatem rationis , pag.
 69. & 70. Quid in correlativis , æquiparatis , connexis , &c. ibid.
 Particulæ *seu , sive , vel , &* in lege appositæ aliter sumuntur in ma-
 teria favorabili , aliter in odiosa . p. 68.
- Interruptio* . V. *Peccatum* .
- Interstitium* . Interstitia quæ sint . tom. 3. pag. 190. Num interstitia
 intercedere debeant inter tonsuram , & ostiariatum . ibidem . Quæ
 intercedere debeant inter minores ordines , & majores inter se . ibid.
 Sub qua culpa , & pœna servanda sint . ib. Quis possit in iis dispen-
 sare ? Quæ sint causæ dispensandi , & quomodo intelligenda verba
 dispensationis . p. 191. & 192. Num possint saltem ex dispensatione
 accipi uno die plures ordines majores . ibid. Quæ autem causa , &
 quæ necessitas in his dispensationibus requiratur . ibid. , & seq. Num
 Superiores Regulares dispensare cum suis subditis possint in interstitiis ,
 & quinam habeant in hoc privilegium Papæ . p. 192.

Inventa. Bona inventa. V. *Bona*. *Resitutio*. *Thesaurus*.

Invidia est *Tristitia de bono alterius*. t. 1. p. 343. Est semper mortalis, nisi excuset materiæ parvitas, vel imperfectio consensus. ib. Differt ab odio proximi. 344.

Irregularitas est *Impedimentum canonicum ad susceptionem ordinum*, & eorum usum. t. 4. p. 298. Differt a censuris. ib. Nequit imponi ab Episcopis, imo ipsos etiam afficit. ibid. Dividitur in irregularitatem ex delicto, atque in irregularitatem ex defectu, quæ aliquando est limitata, & partialis quoad effectus. p. 299. V. *Dubium*. Irregularitas absoluta, & totalis tres habet effectus: pag. 298. Primo privat licita (non tamen valida) susceptione ordinum, & prima tonsura: Secundo, Usu ordinum susceptorum: quo tamen modo? ibid. Tertio, Receptione novi beneficii, officii, & pensionis Clericalis, quæ esset invalida: non tamen privat ipso facto beneficiis antea possessis? ibid. Num privet jurisdictione, sive ordinaria, sive delegata. ibidem, & pag. 299.

Irregularitas ex delicto incurritur ob homicidium, & mutilationem, hæresim, iteratam receptionem baptismi, abusum ordinum, violationem censuræ, &c. ib. V. *Homicidium*. *Hæresis*, &c. Ut incurritur irregularitas ex delicto, debet delictum esse proprium, mortaliter peccaminosum, exterius consummatum cum effectu secuto. ib. Item, ut commissum sit post baptismum, & septennium. V. *Dubium*. *Ignorantia*. *Ordo*.

Irregularitas ex defectu contrahitur etiam sine culpa, & ab eam ignorantibus. t. 4. p. 319. Num Episcopus possit in hujusmodi irregularitatibus dispensare. ib. Defectus autem, quibus adnexa est irregularitas ex defectu, sunt 8. ibid. Irregularitatem ex defectu lenitatis incurrit omnes ministri justitiæ, qui aliquo pacto proxime concurrunt ad justam occisionem, aut mutilationem Rei auctoritate publica factam. p. 320. Tales sunt Judex, Accusator, Testis, Advocatus, Tabellio, Satelles, Carnifex, & Miles in bello justo offensivo. ibid. V. *Judex*, *Accusator*, &c. Num reliqui concurrentes ad mortem, vel mutilationem Rei, sed non ut ministri justitiæ, evadant irregulares. pag. 322. & 323. Puta, qui privatim sollicitat Procuratorem causæ, ut poenam sanguinis juste infligendam petat, vel qui dat consilium, dirigit causam criminalem, qui vendunt ligna, gladios, & funes, &c. ad occisionem intersventia? Qui furcam elaborat, vel privatim moneat Reum, ut caput stipiti admoveat, &c. ibid. Vid. *Confessarius*. In hac irregularitate solus Papa dispensat: ex hujus tamen privilegio possunt etiam tum commissarius cruciatæ, tum Prælati Regularium in ordine ad suos. ibid. & seq. Tollitur etiam hic defectus per baptismum. pag. 323. Irregularitas ex defectu Sacramenti, seu ex Bigamia, Vid. *Bigamia*. Ex defectu sctæ, seu ex infamia, V. *Infamia*. Ex defectu ætatis, V. *Ætas*. Ex defectu corporis, V. *Corporis defectus*. Ex defectu animi, V. *Animi defectus*. Ex defectu libertatis, V. *Libertas*. Ex defectu demum natalium, V. *Illegitimus*. *Spurius*. *Expositus*.

Irreligiositas quæ sit, & in quas species dividatur? t. 1. p. 244. Conculcans imaginem Sacram, &c. peccatum committit irreligiositatis. pag. 248. 249.

Irritatio voti. V. *Votum*: *Juramenti*, V. *Juramentum*.

Jubens. V. *Mandans*.

Jubilei Bulla, V. *Bulla*.

Jubileum Anni Sancti quid sit. tom. 1. pag. 170. Quo tempore, & ritu sit institutum, a quo, & num possit indici Sede vacante. ibid. & pag. 171. Qua die aperitur, & qua clauditur. Quid contineat eius bulla, & num late an strictè sit interpretanda. ibid. & pag. 172.

Quæ sint facultates Confessoriorum Romanorum (Confessarii seculares, etiam a Vicegerente approbati, non enumerantur in Notificatione) tempore hujus jubilæi. ib. Ad quid se extendat facultas absolvendi a castibus Bullæ Cœnæ in hoc jubilæo. ibid. An ad publicos percussores Clericorum, Cardinalium, &c. vel ad excommunicatos, suspensos, & interdictos. p. 173. An se extendat ad totum tempus hujus jubilæi relate ad eundem poenitentem, & an etiam ad oblita. ib. & seq. An ad absolutionem reservationis, & censurarum poenitentis facientis confessionem invalidam, vel sacrilegam. p. 326. Quæ vota possint commutari, & num possit in iis etiam dispensari. p. 172. Quæ opera sint exequenda, & a quibus pro lucrando hoc jubilæo. p. 173. & seq. Non requiritur eleemosyna, nec jejunium; num confessio, & absolutio Sacramentalis; num communio. p. 174. Quæ visitatio Basilicarum requiratur, quando, & qua animi dispositione sit facienda. a p. 172 ad 175. Peccatum commissum in ipso actu visitationis Basilicarum num jubilæo obstat. p. 176. Tempore hujus jubilæi, quæ indulgentiæ, & facultates olim suspendebantur. ibid. Nunc suspenduntur (aliquas si excipias) omnes indulgentiæ plenariæ extra Urbem. p. 176. & 177. Non plenariæ probabiliter non suspenduntur. ib. & seq. Suspenduntur facultates, quæ intuitu indulgentiarum concessæ sunt. p. 178. Quæ privilegiæ, & facultates Regularium, Episcoporum, & Prælatorum non suspendantur. ib.

Judeus. Judaismus. Judaismus Fidei opponitur susceptæ tantum in typo. t. 1. p. 202. Num possit Ecclesia Judæos cogere ad fidem. ib. Quæ communicatio cum his sit fidelibus vetita. ibid. & seq. Num Paganismus, Judaismus, & Hæresis specie inter se differant. p. 201. In Judæos nequit ferri censura. t. 4. p. 187.

Judex V. Auctoritas Judicis. Judex in pari dubio proprietatis inter partes cui adjudicare debeat rem, & quando possit alterutri, cui voluerit, dare, aut demum rem dividere. t. 1. pag. 40. 41. item p. 59. 60. Si unius rationes sunt probabiliores, huic tenetur causam adjudicare. ib. An lex poenalis obliget Judicem ad infligendam reo poenam præscriptam, quin possit illam vel minuere, vel augere. p. 96. & t. 2. p. 194. Judex licite radit pilos, vel lavat maleficos torquendos, &c. t. 1. pag. 236. 237. A judice interrogatus num possis cum æquivocatione jurare. V. *Æquivocatio. Juramentum.* Quando a Judice capitur informatio de moribus, &c. alicujus, quæ certitudo sufficiat ad jurandum. pag. 260. 261. Quod sit officium Judicis? tom. 2. p. 141. & seq. Quam legum scientiam debeat habere. ibid. Num debeat semper judicare secundum allegata, & probata. pag. 142. & seq. Quid agere debeat, quando pro utraque parte litigante sunt rationes probabiles. pag. 143. & seq. Num, & quæ munera possit acceptare. pag. 144. 145. Num acceptata injuste teneatur restituere. ibid. Si infligat poenam majorem delicto, præter peccatum quod committit, tenetur ad restitutionem. pag. 294. Quid teneatur compensare parti læsæ, si illi minus notificet delationem favorabilem, &c. pagin. 35. Teneaturne semper quibuscumque reis tempus concedere pro Eucharistia sumenda. tom. 3. pag. 100. Judex in causa matrimonii num debeat esse semper Ecclesiasticus. tom. 4. pag. 180. Judicis sententia num debeat essentialiter esse scripta, ut vim habeat. t. 1. pag. 75. Judex juridice procedens non tenetur inferre metum in causa matrimonii contrahendi. tom. 4. pag. 43. 44. Quos justitiæ actus exercere possit in Ecclesia Judex Ecclesiasticus. tom. 3. pag. 366. V. *Prælati.* Judex secularis incurrit casum bull. cœn. si se interponat in causis criminalibus in Religiosos, &c. pag. 364. Item, si ex prætenso officio, vel ad instantiam partis, &c. personas Ecclesiasticas, conventus, &c. ad suum Tribunal, ante se, vel ad suam audientiam præter juris canonici dispositionem trahit, vel

trahi faciat, &c. pag. 363. V. *Injustitia Censura*. Judex secularis excommunicatus toleratus num valide, & aliquando etiam licite, actus exerceat suæ jurisdictionis? tom. 4. pag. 245. Quid, si sit vitandus. ib. & pag. 246. Num debeat judex repellere actorem in judicio, si sit excommunicatus. ibid. Judex ferens sententiam mortis, vel mutilationis in reum est irregularis secuto effectu. pag. 235. Si unam sententiam in plures reos simul proferat, unam incurrit irregularitatem, ibid. Judex Ecclesiasticus, si clericum degradet morte dignum, vel ad forum seculare remittat, quid agere debeat, ut declinet irregularitatem. pag. 236. Quid, si constringat adulteram in monasterio, ubi a marito occidatur. pag. 306. Vel, si omittat actionem suo muneri debitam, ex qua omissione mors sequatur? pag. 308.

309.
Judicium. In judiciis num liceat testibus, vel reo æquivocare cum juramento. t. 1. pag. 261. & seq. V. *Æquivocatio*, &c. Excommunicatus nequit esse actor in judicio, neque per se, neque per Procuratorem. t. 4. p. 246. Si trahatur ut reus in judicium, potest etiam per se ipsum comparere, & se defendere etiam cum juramento. ib. V. *Judex circa finem*.

Juramentum est Invocatio divini Numinis in testem. t. 1. pag. 256. Dividitur in assertorium, & promissorium: utrumque autem hoc potest esse vel simplex, vel execratorium. p. 259. Item dividitur in judiciale, & extrajudiciale; in solemne, & non solemne; in absolutum, conditionatum, & poenale; in explicitum, & implicitum. ibid. In mentale, verbale, reale, & mixtum. p. 256. Num sit juramentum, si jures nihil invocando. ib. Vel, si jures per creaturas. ibid. Vel per falsos Deos. p. 257. Vel invocando Deum nihil affirmando, aut spondendo. ibid. & pag. 239. Vel demum, si jures sine animo jurandi. 257. & seq. Tres conditiones comitari debent juramentum, veritas, justitia, & judicium. ibid. & p. 258. Num peccet habens consuetudinem jurandi. ibid. V. *Absolutio*. Num liceat aliquem inducere ad jurandum. pag. 259. 260. Ad juramentum assertorium quæ notitia prærequiratur rei assertæ. ib. Quæ in juramento judiciali. ib. V. *Sacerdos*. *Æquivocatio*. Juramentum promissorium quid sit, & in quo differat ab assertorio. pag. 264. Duplex autem potest esse, duplicemque in se veritatem habere. ib. Quid, si deficiat alterutra veritas. ib. Juramenti promissorii materia esse debet licita, & honesta. p. 265. Juramentum promissorium de re lethali grave sacrilegium est: de re veniali leve. ibid. Deo factum esse debet de meliori bono. ibid. Quando obliget homini factum. ibid. & pag. 266. Juramentum dolosum triplex est. Quando sit perjurium, & quando obliget. ibid. & pag. 267. Quam obligationem pariat juramentum promissorium per injuriam, aut per metum, aut per dolum extortum. ibid. & seq. Num & quos contractus firmet. Vid. *Contractus*. Num obliget, si sit de re illicita. pag. 268. 269. Quadrupliciter autem potest esse illicitum. ibid. Quomodo interpretandum in ordine ad inducendam obligationem, quoties non constat de jurantis intentione. pag. 269. 270. Num obliget juramentum rebus notabiliter mutatis. ibid. Num tale promissorium juramentum obligationem pariat in succedere, hærede, aliove a jurante. ibid. & seq. Quis possit juramenta homini facta relaxare, quis facta uni Deo. pag. 271. Relaxatio, a quocumque fiat, fieri debet cum causa. pag. 272. Quot, & quæ esse possint causæ pro relaxatione juramenti facti Deo, vel homini. ibid. Quis possit juramentum promissorium commutare in aliud opus præstandum. ibid. & pag. 272. Causæ ad commutationem tres esse possunt. ibid. Quis possit hoc juramentum irritare. ibid. & pag. 273. Juramentum execratorium quid sit. ibid. Vid. *Adjuratio*. Num omne juramen-

tum falsum, &c. sit blasphemum. p. 254. Quæ perjuria sint specie diversa, & proinde aperiri debeant in confessione. t. 3. pag. 227. Juramentum falsum in judicio regulari, seu legitimo est reservabile in ordinibus religiosis. pag. 407. Confessarius absolvens in articulo mortis percussorem clericum, num debeat illi imponere juramentum de stando mandatis Ecclesiæ; item aliud de satisfaciendo parti. pag. 322. Quid, si sit impubes, vel certo credatur statim moriturus. ibid. & seq. V. *Absolutio a Reservatis*. V. *Interdictum*. Si quis fictam promissionem matrimonii firmet juramento, licet peccet sacrilege, non tamen tenetur per se loquendo illam implere. t. 4. pag. 103. Si fecte promittens interrogetur a judice, potestne etiam cum juramento negare? ibidem.

Jurisdicctio est *Dominium politicum superioris in subditos, quos legibus gubernat ad ipsorum commodum*. t. 2. p. 174. Hæc requiritur saltem ad licitam cujuscumque Sacramenti administrationem, aliquando ordinaria, aliquando delegata. In poenitentia Sacramento requiritur etiam ad validam ejus administrationem. t. 3. p. 35. & p. 290. In ministro non habente jurisdictionem ordinariam administrandi Eucharistiam, sufficitne præsumpta? p. 95. Qui sine ulla profus jurisdictione illam administraret, graviter peccaret. p. 96. Num & irregularitatem incurreret. ib. V. *Religiosi Mendicantes*. Ecclesia potest reddere irritam absolutionem datam a Sacerdote, licet non consecrationem. pag. 290. Hæc jurisdictione quoad absolutionem Sacramentalem esse potest vel ordinaria, vel delegata. ibid. vel ex errore communi cum titulo colorato. p. 295. Qui illam habeant ordinariam? pag. 290. & 291. Num, quicumque habet jurisdictionem ordinariam absolvendi suos subditos, possit eam delegare alteri. ibidem. Quando cesset jurisdictione ordinaria. ibid. Qui habeant jurisdictionem delegatam. p. 297. & seq. Quid requiratur ad acquirendam jurisdictionem absolvendi Sacramentaliter. pag. 293. Quando cesset jurisdictione delegata absolvendi Sacramentaliter. pag. 294. & 295. Quando habetur error communis, quando titulus coloratus. p. 295. Error communis cum titulo colorato dat jurisdictionem absolvendi. ibid. Num ad talem errorem sufficiat, si sit communis in hac Civitate e. g. etiamsi non alibi? ib. & seq. Num Ecclesia suppleat jurisdictionem, si adsit error communis, sed sine titulo colorato. pag. 296. Num suppleat, seu tacite det jurisdictionem confessorio absolvendi ex opinione probabili circa suam jurisdictionem. ibid. & seq. Num licite absolvat Sacerdos in dubio de sua jurisdictione pag. 297. & seq. Suspendus a jurisdictione, quo ejus usu intelligatur privatus? tom. 4. pag. 258. Excommunicatus vitandus num privatus sit omni usu jurisdictionis Ecclesiasticæ? pag. 244. & sequenti Quid, si sit excommunicatus toleratus? ibid. Vid. *Parochus*. *Judex*, &c.

Jurisperiti, cum dicunt, per desuetudinem abrogari legem, de qua desuetudine intelligant? t. 1. p. 121.

Jus idem est, ac *Justum*. t. 2. p. 173. Aliud est naturale, aliud positivum aliud gentium. ib. Positivum vel est divinum, vel humanum, quod subdividitur in Ecclesiasticum, & civile. ib. & t. 1. p. 61. Rursus aliud est jus commune, aliud locale, aliud municipale. p. 62. & 63. Aliud latum, aliud strictum. Hoc definitur *Facultas legitima disponendi de re in proprium commodum, & obligandi alios, ne huic facultati contraveniant*. t. 2. p. 173. & 174. Dicitur etiam activum. ibid. Dividitur jus proprietatis in inchoatum, seu jus ad rem, & in actuale, seu jus in re. ibid. Quomodo intelligenda regula juris: *Scienti, & consentienti non fit injuria*. ib. & seq. Aliud est jus ad beneficium, aliud in beneficio. p. 161.

Jus Patronatus acquiritur per præsentationem . t. 2. p. 162. A quo hæc fieri possit, vel debeat. *ibid.* V. *Patronus*. Aliud est laicum, aliud Ecclesiasticum, aliud mixtum . *ibid.* Aliquando est personale, aliquando reale . p. 163. Habens jus Patronatus in aliqua Ecclesia, non ideo jus habet sepulturæ . t. 3. p. 327.

Jus prohibendi quid sit? t. 2. p. 90. An, & cui liceat . *ibid.*

Justitia est Constans, & *perpetua voluntas jus suum cuique tribuendi* . t. 2. p. 190. Dividitur in commutativam, distributivam, legalem, & vindicativam, *ib.* & p. 191. V. *Restitutio*. Quando committatur peccatum acceptionis personarum? p. 192. V. *Jus*.

L

L *Asticina* vetantur sub gravi in quadragesima . tom. 1. p. 120. & pag. 310. Num etiam aliis diebus jejunii extra quadragesimam . Utrobique.

Laicus. Laici, qui ex necessitate communicant cum sola contritione mortalium, num teneantur, ut Sacerdotes, confiteri quamprimum . tom. 3. pag. 218. Num iis, sin minus ab Episcopo, a summo saltem Pontifice committi possit facultas dispensandi Eucharistiam? pag. 95. Num possit laicus saltem in extrema necessitate absolvere a censuris . pag. 287. Præsentatio ad beneficium facta a laico excommunicato vitando sitne valida? tom. 4. pag. 244. 245. In generali interdicto num liceat laicis communicatio in articulo, vel periculo mortis in aliquibus solemnioribus festivitibus . pag. 289. Laici non possunt sepeliri in loco sacro generaliter interdicto . pag. 291. Num, si sint innocentes, nec privilegiati, possint ibi sepeliri saltem in festivitibus concessis cap. *Alma Mater* . *ibid.* Quid si interdictum sit locale speciale, vel personale generale, aut speciale . pag. 292. Qualiter peccent, & puniantur laici violantes interdictum . pag. 293. Laicus absolvens Sacramentaliter, vel celebrans, ex defectu abusus ordinum sitne irregularis . pag. 318. V. *Confirmationis Sacramentum* . *Sepultura Ecclesiastica* . *Hæresis*, &c.

Lapis consecratus, V. *Altare* . *Sacrificium missæ* .

Latinus Sacerdos . V. *Sacerdos* .

Latrunculus, V. *Fur* in calce .

Laudemium a quo debeat solvi in contractu libellatico? t. 2. p. 131.

Lector . *Lectio* . Excommunicatus non videtur posse assistere lectioni Theologicæ . tom. 4. pag. 318. Quid ergo agendum a Prælectore, & Auditoribus, si ille lectioni interesse velit . *ibid.* Sitne signonia pretium accipere pro officio magistri in Theologia, in Jure Canonico, in Interpretatione Sacræ Scripturæ, in Doctrina Christiana, &c. t. 2. pag. 152. 153.

Lectoratus . *Lector* . Lectoratus est ordo, Quo conceditur potestas legendi Prophetias, & Scripturas in Ecclesia . t. 3. pag. 163. Quæ ejus materia remota, quæ proxima . *ibid.* Quæ forma . pag. 166. Lectoris munera, & onera quæ sint . p. 171. V. *Ætas* .

Legatarius est Cui relinquitur legatum a Testatore . t. 2. pag. 52. Nisi renunciet, statim post obitum legantis habet jus ad legatum . pag. 53. V. *Legatum* .

Legatum est Donatio quedam a Defuncto relicta, & ab hærede præstanda t. 2. p. 45. 46. Aliud est purum, aliud non purum . *ibid.* Legatum ad pias causas quando exequendum . pag. 52. 53. Quando ad causas profanas . *ibid.* Quid agendum si legata sint incerta, sive ex incertitudine legatarii, sive ex incertitudine loci, Ecclesiæ, &c. vel rei lega-

- legatæ . p. 55. Si Titius legavit bona sua alicui Ecclesiæ cum onere missæ quotidianæ , itaut , si semel omittatur , eo ipso bona devolvantur ad alium , si omittatur , num Ecclesia bonis privetur . p. 53. & 54. Quomodo intelligenda alia id genus legata? *ibid.* Num possit recipi legatum relictum ab excommunicato vitando , ut pro eo oretur , etiam oratione publica? t. 4. p. 232. 233.
- Legatus a latere* potest , per se loquendo , in sua provincia circa dispensationem , quidquid potest Episcopus in sua Diœcesi , t. 1. p. 134. Num possit approbare ad confessiones . t. 3. pag. 298. & 299. Num dare dimissorias , & quibus . p. 130. Quid possit circa absolutionem a reservatis . p. 332 & seq. Quid præsertim pro absolutione Regularium a reservatis . p. 341. Num possit suam facultatem aliis subdelegare . *ib.* In provincia suæ legationis ferre potest censuras . t. 4. p. 184.
- Legislator* Humanus num possit obligare subditos , etsi legem a se latam non acceptent . tom. 1. pag. 77. Num possit in sua lege dispensare . p. 130. Num tamen possit valide sine justa causa . p. 139. Quæ sit hujusmodi causa . p. 137. & 138. V. *Dispensatio* . Non tenetur suis legibus parere quoad vim coactivam : bene vero quoad directivam . p. 96. & 97. Num legislator supremus legibus teneatur municipalibus oppidorum . *ib.* , & seq. Num legislator possit punire subditum existentem extra Territorium . p. 106. V. *Subditus* . Num legislator inferior possit condere legem contrariam legi superioris , aut hanc abrogare pro territorio . p. 116. & 117. V. *Lex* .
- Legitima* . *Legitimitio* . *Legitimus* . V. *Illegitimus* . Legitimitio quadruplici via obtineri potest . t. 4. p. 330. Primo per subsequens matrimonium : quod autem matrimonium ad hoc sufficiat? *ib.* Secundo per professionem religiosam , aut per vota simplicia Soc. Jesu obtinetur legitimitio quoad ordines . p. 331. Num legitimitio acquiritur ipso facto per professionem , & num solum relate ad ordines . *ibid.* Tertio acquiritur legitimitio ex rescripto Principis . *ibid.* Ad quid autem se extendat hujusmodi legitimitio . *ib.* Quarto demum per dispensationem , quæ differt a legitimatione . *ibid.* Quis autem in irregularitate ex illegitimitate orta dispenset ex jure , quis ex concessione , & relate ad quos? p. 332.
- Lenitas* . V. *Irregularitas ex defectu* . *Judex* . *Confessarius* , &c.
- Lex est Ordinatio rationis ad bonum commune a legitimo Superiore in perpetuum promulgata* . t. 1. p. 60. In quo differat a consuetudine? p. 117. Vel a præcepto . p. 60. & 61. Omnis lex dici potest præceptum , non contra . *ibid.* Dividitur lex (*Idem* dic de præcepto) in naturalem , & positivam , quæ subdividitur in positivam divinam , & humanam . Humana autem in jus Ecclesiasticum , civile , & gentium . *ib.* Item dividitur lex in favorabilem , & odiosam ; in affirmativam , & negativam ; in jus commune , locale , & municipale ; in legem prohibentem , & prohibentem simul , & irritantem ; in præceptivam , pœnalem , & mixtam ; in dispositivam , præsumptivam , coactivam , ac demum directivam . p. 62. Quæ sit Dei lex primaria , quæ secundaria . p. 33. Ad legis valorem plura requiruntur . pag. 61. Debet esse justa , & utilis . pag. 73. Sex autem modis potest esse injusta . *ibid.* Num sit justa , si uni communitati proficit , alteri noceat . p. 74. Num utilis reputanda , si , licet fuerit inutilis , cum fuit lata , incipiat tamen esse utilis successu temporis , *ibid.* Quid de lege fundata in falsa præsumptione . *ibid.* , & p. 75. Legis promulgatio quæ sit? *ibid.* Num sit essentialis omnibus legibus , etiam naturali . *ibid.* Num requiratur , ut fiat scriptis , *ibid.* Ubi facienda sit promulgatio legis Pontificiæ , ubi Cæsareæ , aut Regiæ , ubi legis latæ a Magistratu civili , vel alio Principe inferiori . p. 76. An , & quæ lex , statimac est promulgata , obliget . *ib.* Lex quando dicatur acce-

acceptata , quando non . ib. & p. 77. Lex naturalis , aut divina , ut obliget , acceptatione non indiget . ibid. Num de facto etiam lex humana . p. 78. V. *Legislator . Communitas* . Lex plures habens partes , si secundum unam tantum acceptetur , num secundum hanc tantum obliget . ibid. Num sit licitum appellare a lege , vel supplicare contra illam . ibid. & seq. Num lex ab initio non acceptata , si deinde acceptetur , incipiat tunc obligare , & contra . p. 79. Legis naturalis , & positivæ divinæ solus Deus est auctor . p. 63. Est tamen in hominibus potestas ferendi leges humanas . ib. A quo sit hæc potestas . ibid. Leges civiles quis ferre possit , quis Ecclesiasticas pro tota Ecclesia , vel saltem pro Diocesi . ib. & p. 65. Quis leges Regularium . ib. Quæ sit forma , & interpretatio legis . V. *Verba . Dubium . Interpretatio legis* . Quæ legis materia . pag. 70. 71. Num lex humana possit præcipere , vel vetare actus in suo genere indifferentes . ibid. Vel mere internos , si minus directe , saltem indirecte . pag. 71. 73. Qui sint effectus legis . pag. 80. Ut lex obliget in conscientia , duo requiruntur in Legislatore : potestas , & voluntas ita obligandi . ibid. In Legislatore divino utrumque semper habetur : in humano licet habeatur primum , non tamen semper habetur secundum . ibid. Lex ecclesiastica , si sit præceptiva , vel etiam mixta obligat in conscientia . ib. & p. 81. Ex quadruplici capite cognosci potest , legem ecclesiasticam aliquid præcipere sub gravi , vel sub levi . ibid. & seq. Num lex civilis , sive pure pœnalis , sive mixta obliget ad culpam . pag. 82. 83. Quo tempore obediendum sit legi , seu præcepto , vel Cæsareo , vel Regio , vel Ecclesiastico ; præsertim , si nullum determinatum sit tempus ? pag. 86. Num transacto tempore præfixo a lege , vel præcepto transeat etiam obligatio . ib. & p. 87. An possit eodem tempore , sive eodem actu , sive pluribus , multis obligationibus satisfieri . pag. 87. 88. Cum lex seu præceptum aliquid præcipit pro certo temporis tractu , quomodo illud tempus sit intelligendum . ibid. Omnis lex obligat ad non ponendum impedimentum proximum ejus executioni . pag. 89. Num etiam ad non ponendum impedimentum remotum . pag. 90. 91. Lex irritans , quæ sit . ibid. Num eo ipso , quod prohibet actum , censetur illum irritare . ibid. Unde discerni possit , quod lex actum irritet ipso facto , an vero velit esse irritandum . pag. 92. Quæ sit forma substantialis , qua deficiente actus dici debeat irritus . ib. & p. 93. Num actus sine solemnitate substantiali factus sit in aliquo casu validus . ibid. & seq. Num transgrediens legem pœnalem teneatur pœnam subire ante Judicis sententiam . pag. 94. 95. Num pœna privationis officii , vocisque activæ , & passivæ incurratur ante sententiam declaratoriam criminis , si in lege dicatur , quod *Incurratur ipso facto* . ibid. V. *Judex* . Legis subjectum est subditus rationis capax . pag. 96. Quot modis cessare possit lex in actu primo , quot in actu secundo . pag. 108. V. *Abrogatio . Derogatio . Epicheia , &c.* Num lex aliqua obliget cum gravi incommodo . pag. 21. & seq. Num ad aliquid moraliter impossibile . pag. 109. V. *Impotentia* . Ejus finis , si cesset , num & ipsa cesset . pag. 112. & seq. V. *Finis* . Lex humana , licet nihil possit in jus naturæ præceptivum , potest tamen aliquid in jus naturæ mere permissivum . tom. 4. pag. 12. Num liceant leges civiles , quibus sancitur , ut si quis non ducat uxorem alienigenam , &c. gaudeat hoc , vel illo privilegio , &c. pag. 13. Num lex ecclesiastica statuens impedimenta matrimonii obliget omnes . pag. 14. & seq. Num hujusmodi leges ecclesiasticæ de impedimentis obligent in omni casu . pag. 15. & seq. V. *Impedimentum matrimonii* . Intentio requisita ad legem , V. *Intentio* .

Libellum est Contractus subfeudalis , seu subemphyteuticus , quo quis

fen.

feudum, vel emphyteusim ab aliis acceptam alteri tradit sub iusta, & mensurata pensione. tom. 2. pag. 131. A quo, & cui solvendum laudemium. *ibid.*

Libellus famosus est Scriptura publica, qua occulti defectus proximi manifestantur. tom. 2. pag. 318. Eum conficere est gravissimum peccatum contra charitatem, & iustitiam. *ibid.* Num & adnexa sit excommunicatio. *ibid.* Sub hoc nomine num veniant facetiæ privatae, epistola privata, vel publica continens publicum vitium, vel schedula delata ad superiorem, &c. *ibid.*

Liber. Libri hæreticorum prohibiti in bulla cœnæ qui sint. tom. 3. pag. 351. & seq. Num etiam libri catholicorum continentes hæreses, vel scholia hæreticorum. *ibid.* Libri prohibiti in indice in duplici sunt classe: alii prohibentur sub excommunicatione, alii tantum sub peccato. *ibid.* Quando autem legere dicaris tales libros, & proinde excommunicationem incurras: quando ab ejus incurfione excuseris? pag. 352. & seq. Num excuseris a parvitate materiæ. *ibid.* Vel, si tantum audias legentem tales libros. pag. 353. Vel, si legas manuscriptum. *ibid.* Excommunicatio extenditur etiam ad retinentes: quis autem dicatur tales libros retinere? pag. 354. Cui autem tradendi sint, & num possis privatim comburere. *ibid.* Dicta procedunt etiam de libris prohibitis, donec corrigantur. *ibid.* Item extenditur excomm. contra imprimentes: quis autem dicatur imprimere? pag. 355. Demum contra defendentes: quis autem dicatur defendere? pag. 356. *V. Denunciatio.* Quid requiratur ad incurrendum casum reservatum in Diœc. Neapol. cum excommunicatione lata contra introducentes sine debita licentia libros in civitate, vel vendentes, extrahentes, imprimentes, &c. t. 3. p. 399. & seq.

Libertas. Ad moralitatem actus non sufficit in natura lapsa libertas remota, & in causa: sed requiritur, ut procedat a principio indifferenti. tom. 1. pag. 17. 18. Quæ libertas sufficiat ad meritum. pag. 35. 36. Defectus libertatis inducens irregularitatem est triplex: servitus, matrimonium, obligatio ad ratiocinia. t. 4. p. 337. *V. Servitus. Matrimonium.* Obligatus ad ratiocinia quis fit, & quamdiu sit irregularis. pag. 338. Gravatus ære alieno sitne irregularis ex defectu obligationis ad ratiocinia. *ibid.*

Libertus. Liberrinus, V. Servus.

Libertum dicitur, *Quod est a principio intrinseco, quod, postis omnibus requisitis ad agendum, physice potest agere, & non agere.* t. 1. p. 13. Ad moralitatem actus præter dictamen conscientiæ, & voluntarietatem, requiritur etiam, ut sit liber. p. 17. 18. Quinam actus sint formaliter liberi, & quinam tantum denominative. *ibid.* & seq.

Licentia differt a dispensatione. tom. 1. pag. 125. Licentia assistendi matrimonio delegari potest scripto, vel voce: porro sufficit, etiam si sit tacita de presenti. t. 4. p. 70. Num sufficiat licentia præsumpta. *ibid.* Vel impetrata per dolum, ac fallaciam. *ibid.* Vel generaliter concessa, sive sponsis, sive Sacerdoti. *ibid.* & pag. 72. Num possit Sacerdos delegatus ad assistendum matrimonio alium substituere. *ib.* Licentia, ut valeat, debet esse acceptata. *ib.* Data sub aliqua conditione, si hæc non servetur, licentia sitne semper invalida. *ibid.* Semel data revocari potest: quando autem intelligatur revocata? p. 73. Num expiret morte concedentis, vel amotione ab officio. *ibid.*

Ligamen est *Matrimonium valide contractum cum alia.* t. 4. p. 49. Est impedimentum matrimonii, & quidem juris divini naturalis. In eo tamen Deus post diluvium dispensavit cum hebræis. *ibid.* Nunc autem neque Pontifex potest in eo dispensare. *ibid.* Conjux nequit novum matrimonium contrahere, donec certum nuntium recipiat de prior-

priores conjugis : non ergo sufficit dubitatio, vel opinio de morte, &c. ib. Unde colligi possit hujusmodi certitudo? p. 50. Causa de libero statu ad quem remitti debeat. ib. & p. 51. Quas pœnas incurrat, qui plures simul uxores habet. p. 52. Num licitum sit saltem successive plures uxores ducere, & num secundæ, & tertiæ nuptiæ sint Sacramenta. ib. *Linea est Ordinata series consanguineorum.* t. 4. p. 29. Alia est recta, alia transversalis. ib. Gradus autem est *Certa quedam distantia duarum personarum in predictis lineis.* ib. Ut autem cognoscatur, in quo aliqui sint consanguinitatis gradu, tres apponuntur regulæ, ex D. Th. ib., & p. 30. Regulæ autem procedunt de jure ecclesiastico : civile enim ab eis discrepat quoad lineas transversales. ibid. V. *Cognatio.*

Literæ. V. *Dimissoriales. Testimoniales. Commendatitiæ.* Aperire, & legere alterius literas sigillo munitas num sit peccatum, & an semper mortale. t. 2. p. 320. Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio literarum a superioribus ad inferiores, vel contra, est casus specialiter reservabilis in Ordinibus Religiosis. t. 3. p. 409. Vid. *Falsificatio. Appellatio.* Quandonam per literas intelligatur complete contractum matrimonium inter sponfos? t. 4. p. 145. & seq. V. *Matrimonium.*

Loca exempta. V. *Subditus.*

Locatio. V. *Conductio.*

Lucrum cessans. V. *Mutuum. Possessio.* Lucrum turpe. V. *Turpe lucrum.*

Ludus est contractus, Quo ludentes inter se paciuntur, ut victori cedat, quod uterque deposuit. t. 2. p. 117. Qui finis ludi sit licitus. ib. Quot sint ludorum species, & quinam sint prohibiti. ib. & seq. Num peccet mortaliter tenens domum ludo illicito expositam, &c. Vel Princeps permittens. p. 118. Quid, si ludatur in Ecclesia, vel pro oratione Dominica, Salutatione Angelica, &c. ibid. Ad quid teneatur, qui perdit in ludo prohibito, vel in illo lucratur. ibid. Quatuor sunt conditiones iusti ludi. p. 119. Quid dicendum de vi, dolo, & fraude adhibita in ludo, & quid hic veniat nomine vis, doli, & fraudis. ibid. Quid de impotente disponere de re, quam ludo exponit. p. 120. Quid, si ludas cum impotente alienare, & lucreris. ibid. Ludus sortium, V. *Sortes.* Quid de æqualitate colludentium. p. 121. & seq.

Lumen pro sacrificio. V. *Sacrificium Missæ in calce.*

Luxuria. Mollities, sodomia, bestialitas specie differunt. t. 3. p. 222. Num & copula incepta, & completa. ibid., & t. 1. p. 10. Num pollutio tactibus propriis, vel alienis. ibid., & t. 3. p. 222. Vel, si quis se polluat tangendo solutam. ibid. Num in fornicatione specie differant circumstantia sponfi, & sponsæ de futuro. ibid. Num etiam circumstantia disparitatis cultus. ib. V. *Incestus. Adulterium.* Sitne sacrilegium diversum peccare cum Religioso, ac cum Sacerdote. ibid. Lapsus carnis voluntarius opere consummatus est inter casus Clem. VIII. reservabiles in Ordinibus Religiosis. t. 3. p. 408.

M

Magia. Magus. Magia est *Facultas operandi res mirabiles.* t. 1. pag. 233. Alia est naturalis, seu artificiosa, quæ per se loquendo est licita. ib., & p. 234. Alia superstitiosa, seu dæmoniaca, quæ ex toto genere est mortalis. ibid. Vid. *Obsessus.* Dæmonis invocatio in opere magico potest esse, vel explicita, vel tantum implicita. p. 234. & seq. Magia superstitiosa sæpe alias contrahit malitias, puta sacrilegii, &c. ibid. Vid. *Maleficium.* Quæ sint pœnæ latæ contra Magos, & a quibus possint absolvi. p. 236. & 237. Confessarius Magi, vel Veneficæ tenetur eos monere de quatuor obligationibus. t. 3. p. 322.

Magi-

- Magistratus* supremus potest leges ferre. t. 1. pag. 63. Teneturne suis legibus? p. 98. Quæ, & quot dona possit facere. t. 2. pag. 37. Nullus Magistratus civilis potest imponere pœnas fidelibus contrahentibus matrimonium sine consensu e.g. Parentum, vel cum extraneo tom. 4. p. 12. 13. Vid. *Lex*. Magistratus quomodolibet se interponens in causis criminalibus contra personas Ecclesiasticas, &c. incurrunt causam bullæ cœnæ. t. 3. p. 364. & seq.
- Maleficium* est, Quo magis utitur ad flectendos animos, puta ad amorem, &c. t. 1. p. 235. Veneficium, quo utitur ad inferendum damnum. ibid. An, & quibus modis tolli debeat maleficium, seu ejus effectus. ibid. Num liceat petere a malefico, ut illud novo malefico dissolvat. ib. & p. 236. Vid. *Judex*. *Magus*. Venefici, veneficæ, &c. incurrunt casum reservatum cum excommunicatione in diœc. Neap. tom. 3. p. 390. V. *Impotentia ad contrahendum matrim.*
- Malicia* moralis actu humanorum alia est formalis, alia objectiva: formalis consistit in difformitate a recta ratione: num, & a natura rationali, aut a lege Dei primaria? t. 1. p. 4. & seq. Objectiva defumitur ab objecto formali, materiali, & a circumstantiis. p. 6. 7. & 14.
- Mandans* quando proprie est talis, quando potius jubens. t. 2. p. 226. Quid, & quomodo teneatur ad restitutionem. ibid., & seq. Num teneatur de damno, quod mandatarius intulit excedendo fines mandati. p. 227., vel de damno, si quod forte ex tali mandato secutum sit ipsi mandatario. ibid. & seq. Vel de damno secuto post revocatum mandatum. p. 228. Vel in dubio, an suum mandatum fuerit causa damni. ibid. V. *Ratumhabens*. An censura imposta contra *Faciētes*, seu *Committentes* aliquod delictum comprehendat etiam mandantes. t. 4. p. 199. Num expresse lata contra mandantes incurratur ab his in omni casu. p. 200. Num incurratur, etiam si mandatum revocaverint. pag. 201. & 202. Mandantes sive tacite, sive expresse homicidium voluntarium, illud intendentes, incurrunt irregularitatem ex delicto. p. 300. & 301. Num excusari possint, præsertim quando revocarunt mandatum. ibid. Quid, si mandent Homicidium casualiter sequutum. pag. 303. Mandans Titio occidere Cajum, si accidat, ut Titius occidatur a Cajo, esse irregularis ex homicidio casuali. p. 308. Quid, si mandes Titio, ut verberet Cajum, ille vero occidat. ib.
- Mandatum est Officium ab eo, qui gratis suscipit, exequendum.* t. 2. p. 138. & t. 4. p. 233. Aliud est speciale, aliud generale. p. 144. Neutrum potest esse de re illicita. p. 145. Sex modis extinguitur. ibid. Quando ex executione mandati debeatur stipendium. pag. 143. Quod autem sit justum stipendium dandum famulis, &c. ib., & seq. Vel pueris Honorariis, vulgo *Paggi*. ibid.
- Maritus* V. *Conjux*.
- Martyr, Martyrium*. Martyrium remittit omnem simul culpam, & pœnam. t. 3. p. 205., & seq. Ut deleat peccata, sufficit attritio. p. 53. Num, si dormiens occidatur a Tyranno in odium fidei. sit vere martyr. ibid. In martyre ne habitualis quidem requiritur voluntas martyrii suscipiendi. ibid. Quando nam martyr fructus percipiat sui martyrii, & num eos etiam percipiat, si post susceptum lethale vulnus miraculose a morte liberetur. ib.
- Mater*. Quando huic liceat saltem indirecte procurare abortum. t. 2. p. 334. Num possit die festo domi remanere ad custodiendam filiam. t. 1. p. 307. Quæ sit ejus obligatio in filios. p. 355. & seq. Quid possit filiis donare. t. 2. p. 39. Num teneatur publice, vel private se manifestare adulteram, ne legitimus succedat cum legitimis, præsertim in Regnum, &c. p. 263.
- Matrimonium* unde sic dictum? t. 4. p. 138. Aliis etiam nominibus appell.

pellatur . *ibid.* Dividitur in legitimum , ratum , & consummatum . *ibid.* Definitur matrimonium , præsertim ratum , *Contractus vivi* , & *feminae legitimus* , quo mutua corporum potestas traditur , gratiæ spiritualis collativus . *ibid.* Ad hujus validitatem requiritur remotio omnium impedimentorum dirimentium , & proprius utriusque consensus de præfenti expressus coram Parocho , & Testibus . *ibid.* Qui consensus requiratur in matrimonio , ut contractus est , & quando valeat in ratione contractus . V. *Contractus Matrimonialis* . Tria sunt matrimonii bona , scilicet Proles , Fidei , & Sacramenti . pag. 139. Matrimonium fidelium , de fide est , esse elevatum a Christo Domino ad rationem Sacramenti . pag. 141. 142. Tale etiam est matrimonium hæreticorum . *ibid.* & pag. 15. Secus vero matrimonium infidelium . pag. 142. Num evadat Sacramentum , saltem si postea baptizentur , & renovent consensum coram Parocho , & Testibus . *ibid.* Quæ sit materia , & forma Sacramenti matrimonii . *ibid.* & pag. 143. Num consensus mutuus sit necessario verbis exprimendus , ut valeat Sacramentum . *ibid.* Num saltem ex præcepto sint necessaria verba formalia . *ibid.* Qui sit minister hujus Sacramenti . pag. 144. Non requiruntur essentialiter verba illa Parochi *Ego vos conjungo* , &c. *ibid.* Qualiter tamen peccet Parochus illa omittens . *ibid.* Neque essentialiter requiruntur benedictiones nuptiales : si tamen peccatum , & quale , illarum omisso sine justa causa ? *ibid.* Secundæ autem nuptiæ non benedicuntur . *ibid.* Quæ intentio requiratur in contrahentibus , & num liceat aliquando fidelibus contrahere matrimonium nullum . *ibid.* & pag. 145. V. *Intentio* . Matrimonium inter absentes valide , & licite contrahi potest , sive per nuncios , sive per literas , sive per Procuratores . *ibid.* Quomodo valeat in ratione contractus . *ibid.* & seq. Quomodo in ratione Sacramenti . pag. 147. & seq. V. *Procurator* . Num , & quando necessario esse debeat in gratia principalis , nomine cujus procurator contrahit . *ibid.* & seq. Num , ut ipse procurator licite contrahat , debeat & ipse esse pariter in gratia . *ibid.* Matrimonium potest repeti , imo & laudabiliter aliquando conjuges privatim secum repetunt mutuum consensum . *ibid.* Matrimonium bona , vel mala fide contractum , V. *Conjux* , & infra . Quid agendum post matrimonium sic contractum . pag. 151. & seq. Ad matrimonii valorem requiritur assistentia Parochi , & testium . pag. 65. 73. V. *Clandestinitas* . Matrimonii Sacramentum num celebrari possit in loco interdicto , aut a personis specialiter interdictis . pag. 290. Num saltem in aliquibus casibus liceant in loco interdicto , vel personis interdictis benedictiones nuptiales . *ibid.* & pag. 291. Matrimonium , etiam cum virgine , quousque durat , reddit maritum irregularem , seu inhabilem ad ordines , exceptis tamen tribus casibus jure concessis . pag. 368. At quid , si post consummatum matrimonium putans bona fide , uxorem esse mortuam , initieris & sacris , & postea rescias eam vivere : & hæc rescians te initiatum sacris consentiat , ut in his maneat separatus ab ipsa . *ibid.* Per matrimonium a sponso cum alia contractum num dissolvantur sponsalia prius inita cum altera sponsa . pag. 132. Num soluto tali matrimonio per mortem , vel per professionem religiosam uxoris teneatur sponsum redire ad priorem sponsam , si ipsa velit . *ibid.* & pag. 133. Matrimonium potest esse invalidum , vel ex impedimento dirimente , vel ex defectu consensus . 148. An , & quando in utroque casu revalidandum . *ibid.* Obligatio revelandi impedimentum ante , vel post etiam matrimonium quos urgeat . a pag. 148. & seq. V. *Parochus* . *Episcopus* . *Confessarius* . Quomodo probari possit impedimentum ante matrimonium . pag. 149. An , & quomodo sit revalidandum matrimonium invalidum ob impedimentum dirimens . pag. 151. Num , quando unum tantum est in bona fide ,

- fieri debeat certior de nullitate, itaut etiam ipse de novo libere, & absolute consentiat. ib. An, & quomodo revalidandum, si sit invalidum ex defectu consensus. p. 151. & seq. Hujusmodi autem defectus tripliciter potest accidere: vel quia consensus fuit fictus. p. 152. Vel quia fuit coactus. p. 153. Vel quia suspensus a conditione de futuro. pag. 154. & sequenti. Num ad revalidandum matrimonium invalidum ex consensu ficto sufficiat, si solus deceptor vere consentiat, an etiam requiratur novus consensus ex parte decepti. p. 152. & 153. Qui metum passus invalide contraxit cum Berta e. g. & nolens revalidare duxerit aliam, si postea impotens probare metum, cogatur, sive per excommunicationem, sive metu mortis ad cohabitandum cum Berta, ad quid teneatur. ib. Quid hic agere debeat, si, antequam duxerit aliam, cogatur etiam metu mortis ad habendam copulam cum Berta, cum qua coacte contraxit. ib. & seq. Num ad revalidandum matrimonium invalidum requiratur iterum assistentia Parochi, & testium? pag. 154. & 155. Matrimonium occultum denunciationibus omisiss, vulgo nuncupatum *matrimonium conscientie* quando potest permitti. p. 85. Quid circa hoc decrevit Bened. XIV. ibid. & p. 86. Matrimonium ex metu initum, V. *Metus*.
- Medicus. Medicina.* Medicus num peccet dando pharmacum ægroto minus efficax relicto efficaciori. t. 1. p. 57. Quandonam incurrat casum reservatum in diœces. Neap. omittendo admonere infirmum de Sacramentis suscipiendis. t. 3. p. 209. & 402. Medicus cum infirmo actuali nequit inire societatis contractum. t. 2. p. 109. Num possis licite petere, & dare medicinas excommunicato vitando. t. 4. p. 232. Medicus, seu chirurgus quando incurrant irregularitatem ex delicto homicidii casualis. p. 303. V. *Abortus. Pharmacopola.* Num etiam illam incurrant ex omissione. p. 308.
- Melioramenta*, alia sunt intrinseca rei, alia extrinseca. t. 2. p. 204. V. *Possessor*.
- Mendacium* in confessione circa materiam liberam probabilius est tantum veniale. t. 3. p. 266. Circa materiam necessariam est grave sacrilegium. ib. & seq. Qui confitetur mortale, de quo dubitat, an antehac sit confessus, num teneatur dicere, se de hoc dubitare. ib. Num valide confiteatur, qui dicit, se velle confiteri generaliter, & peccatis alias confessis misceat nova, quin dicat, illa non esse antea confessum. ibid. & seq. Vel, qui ex necessitate confitens huic confessario e. g. cui ex iusta causa tacet aliquod peccatum, id ab eo interrogatus neget. p. 267. Vel, qui mentitur circa individuum physicum peccati? ib.
- Mendicantes.* Privilegia uni Mendicantium ordinum concessa etiam principaliter intelliguntur concessa aliis ex Pio V. tom. 1. p. 158. Confessarii mendicantes, & qui cum his communicant in privilegiis, in quo possint dispensare pro foro conscientie. p. 134. & 135. Num possint vota commutare, vel in iis, aut juramentis dispensare. ib. Quæ privilegia habeant circa Eucharistie administrationem. t. 3. pag. 90. Possunt cum suis subditis religiosis bigamis dispensare ad sacros ordines. tom. 4. p. 326. Item in irregularitate orta ex homicidio voluntario, sed occulto. pag. 412. Item orta ex mutilatione etiam occulta. p. 314. V. *Questior*.
- Mercator.* Mercatores num excusentur a mendacio, aut perjurio, si dicant verbis hyperbolicis, vel etiam jurent, se non posse tali pretio merces vendere, vel eas sibi pluris constare? tom. 1. p. 264. Si Mercator venderet alicui merces pretio summo bona fide, si ille ipsi revenderet minoris, num mercator committeret usuram, vel injustitiam. t. 2. p. 75. Num teneatur quidquam restituere, si sine dolo ex intentione tamen damnificandi mercatorem vicinum, emptorem invitet ad suam officinam? p. 197. 198.

Meretrix. Num licite locari possit domum meretrici? tom. 2. pag. 124.
 Ex contractu, etsi illicito cum meretrice, num tenearis illi ex. grat.
 pretium solvere. pag. 13. Ad quid teneatur, qui per vim copulam
 extorsit a meretrice. pag. 340. Si meretrix nupit, & pariat septimo
 a nuptiis mense, ejus partus censendusne sit legitimus. tom. 4. pag.
 329.

Metx est *Quævis res vendibilis*. t. 2. p. 82. Quæ ista sit. *ibid.* & seq.
 Hujusmodi non est beneficium ecclesiasticum, & reliquæ res sacræ. p.
 82. Num sint talia officia temporalia. *ibid.* V. *Emptio*, & *venditio*.
 Ad quid tenearis, si emas, vel vendas mercem furtivam. p. 85. & seq.
 V. *Gabelle*.

Metus est *Mentis trepidatio ob periculum imminens, vel futurum*. t. 1.
 p. 18. & 19. & t. 2. p. 24. Alius est gravis absolute talis, vel tantum
 respectively, alius levis. t. 1. p. 19. & 20. & t. 4. p. 42. & 43. Differt a
 vi absoluta. t. 1. p. 18. Potest incuti, tum ab extrinseco, tum ab in-
 trinseco, tum juste, tum injuste. *ib.* Actus contra conscientiam posi-
 tus ex metu levi, aut gravi, num, & quando sit peccaminosus. p. 21.
 & seq. Num sit peccaminosus, si hujusmodi metu positus sit contra le-
 gem naturalem, divinam, positivam, aut humanam. *ibid.* Metus levis
 juste, vel injuste incussus non impedit valorem contractus, uti nec me-
 tus gravis proveniens ab intrinseco, nec metus gravis juste incussus. t.
 2. p. 25. Metus gravis ab extrinseco, etsi ab altero contrahente injuste
 incussus, non irritat contractum spectato jure naturali. p. 26. & 27.
 Num contractus ex tali metu initus possit rescindi. *ibid.* Num aliquis
 contractus initus ex metu gravi injuste incussus sit ipso facto irritus ju-
 re positivo. p. 28. Sponsalia inita ex metu, V. *Sponsalia*. Num incur-
 rat reservationem, qui compulsus metu committit casum reservatum.
 t. 3. p. 330. & 331. Approbatio ex metu extorta, V. *Approbatus*. Valet-
 ne ordinatio facta ex metu? pag. 170. V. *Ordo*. An liceat ministro ob
 metum gravem dissimulare Sacramenta. pag. 43. & seq. Metus levis,
 vel gravis, qui proveniat ab intrinseco non dirimit matrimonium. t.
 4. p. 40. & seq. Solus metus gravis injuste ab extrinseco incussus ad
 finem extorquendi matrimonii dirimit matrimonium jure tantum eccle-
 siastico. p. 15. & a p. 41. ad 44. Idque verum est, etiamsi tali matrimonio
 addatur juramentum. pag. 42. Num etiam metus reverentialis dirimat
 matrimonium. pag. 43. V. *Preces*. *Blanditiæ*. *Judex*. Num irritum
 sit matrimonium ex gravi metu contractum, qui juste quidem incuti
 posset ab alios fines, re ipsa tamen de facto incutitur ad extorquend-
 um matrimonium. pag. 44. Num peccet matrimonium contrahens
 ex metu gravi injuste incusso. *ibid.* & pag. 45. Quam pœnam incurrat
 ad id cogens? *ibid.* & pag. 46. Quid agere debeat, si deinde cogatur
 ad copulam? V. *Impedimentum publicæ honestatis*. Censura ex me-
 tu gravi lata sitne valida? pag. 205. & seq. Ab ejus incurso non ex-
 cuset metus levis. pag. 216. Num saltem excuset metus gravis ab
 incurrendis censuris impositis delictis prohibitis jure naturali, ac di-
 vino, aut saltem ecclesiastico. *ibid.*, & pag. 217. & seq. Num excu-
 set censuratum ab exequendis effectibus censuræ jam incurset. pag. 218.
 Num metu gravi coactus excuseris a communicando cum excommuni-
 cato vitando. pag. 236. Qui ex metu gravi permittit se rebaptizari,
 sitne irregularis. pag. 316. Quid de rebaptizante ex eodem metu.
ibid.

Miles. Milites num possint communicare, & in quo cum ducibus vitan-
 dis. t. 4. p. 235. Quando evadere possint irregulares. p. 322.

Minimi quid possint circa minuendum numerum Missarum, quando lega-
 tum e. g. evadit notabiliter tenue. t. 2. p. 304.

Minister Sacramentorum. V. *Sacramentum*,

Minor, seu *Minorennis* num possit contrahere. tom. 2. pag. 19. & 20.

- Num donare mortis causa. p. 43. Quando teneatur commodatum custodire. p. 59. Si accipiat pecuniam mutuam, quam profudit, nihil tenetur restituere. p. 278. V. *Curator*.
- Minores Religiosi* quid possint circa minuendum numerum missarum? t. 2. p. 304. V. *Minimi*.
- Missæ Sacrificium*, V. *Sacrificium Missæ*.
- Modus est Qualitas adjecta contractui*. t. 2. p. 9. Alius dicitur in diem, alius demonstratio, alius causa, alius pœna, alius evictio. ib. & t. 4. p. 107. Differt modus a conditione. ibid.
- Mobilia contractus* quid sit? t. 2. p. 75. Est illicitus. ib.
- Molities*, V. *Luxuria*.
- Monachus*, *Monasterium*, V. *Religiosus*. *Regularis*. *Prelatus Regularis*. *Superior*. *Abbas*, &c.
- Moneta*. Monetam cambiens, V. *Cambium*. Monetam falsificans quot peccata committat? t. 2. p. 245. Num, & cui restituere debeat eam falsificans. ib. & seq.
- Moniales*, aliæ sunt exemptæ a jurisdictione Episcopi, aliæ non. t. 3. p. 332. Omnes incurrunt casus reservatos Papales. ibid. Num etiam Episcopales? Vel reservatos in illa Religione, cui ipsæ subduntur in spiritualibus. ib. Clausura Monialium, V. *Clausura*. Moniales num possint esse matrinæ in baptismo. p. 61. Vel in confirmatione. p. 73. V. *Approbatus ad Moniales*. Num tempore jubilæi possint Moniales sibi eligere in Confessarium, approbatum ab Episcopo pro secularibus. pag. 306. Loquentes cum Monialibus incurrunt casum reservatum cum excommunicatione in Diœces. Neapol. pag. 391. & seq. Num excusentur a tali incurfione ob necessitatem, vel materiam parvitatem? ibid. Num incurrant etiam feminæ, Episcopi, pauperes, famuli, parvuli, pag. 392. Num etiam consanguinei, vel alii loquentes cum Abbatissis, Priorissis, vel Novitiis, Educandis, &c. ibid. & seq. Quid de Religiosis. ibid. Num incurrant etiam hunc casum consanguinei in primo, vel secundo gradu, vel qui habentes licentiam loquendi, vel loquentes cum Abbatissa, &c. agant de obsecenis, &c. pag. 393. & sequenti. Num aliquando excusari quis possit a tali incurfione. ibidem.
- Monopolium* est *Cum unus, vel plures efficiunt, ut ipsi solum aliquod mercium genus vendant, vel certo pretio vendant*. t. 2. p. 89. Fit autem 4. modis. ib. & seq.
- Montes Pietatis* qua ratione exigentes in mutuo aliquid ultra sortem excusentur ab usura. tom. 2. pagin. 72. Num possint accipere etiam pignora. ibid. Illis plus licitum est exigere, quam privatis. ibid. Montes mixti etiam sunt liciti, si auctoritate publica sint fundati. ibidem.
- Moralitas* actuum est eorum bonitas, vel malitia. t. 1. p. 4. & 5. V. *Bonitas*. *Malitia*. *Liberum*. *Voluntarium*.
- Moribundus* potest absolvi a Ministro, qui non est in gratia etiam citra hujus culpam. tom. 3. pag. 36. Confessarius num teneatur adire ad confitendum moribundum maxime rudem, &c. t. 1. p. 328. V. *Scrupulosus*. *Extrema Unctio*. *Pavochus*. *Interpres*. *Impotentia physica*. Moribundus est constitutus in gravi necessitate suscipiendi Eucharistiam, etsi confessus sit. t. 3. p. 100. Quando verificetur quod sit in mortis articulo. pag. 270. Tunc licet moribundo confessio formaliter tantum integra. ib. Si nequit loqui, ex quibus signis possit arguere Confessarius, illum petere absolutionem. ibid. Si signum sit dubium, possitne absolvi sub conditione. ibid. Quid, si hic moribundus, neque per se, neque per alium dederit poenitentiae signum? pag. 271. Num possit absolvi, qui actualiter peccando destituitur sensibus. ibid. Vel catholicus in duello, vel adulterio confossus, si supersit aliquod tempus ante

- te mortem . ibid. Si sit infidelis , vel hæreticus , vel fidelis jam mortuus , etsi signa ante dederit pœnitentiæ , nequit absolvi . ibid. Num quilibet Sacerdos possit moribundum absolvere licite & valide a quibuscumque peccatis , & censuris . pag. 287. & seq. Num etiam simplex Sacerdos , si præfens sit alius approbatus . ibid. Num dicta procedant in mortis periculo æque ac in mortis articulo . p. 289. V. *Baptismus* . V. *Reservata* , &c. Moribundus per simplicem Sacerdotem a quibuscumque peccatis reservatis absolutus , si convalescit , non tenetur se sistere superiori , cum ab iis fuerit tunc directe absolutus . p. 288. & 322. Quod si tunc dicere ea non potuit , satis est , si inde ea aperiat cuivis Confessario . ib. Num idem dicendum de censuris . ib. V. *Excommunicatio* . *Juramentum* .
- Mulier* se ornans , & virorum aspectui se offerens num peccet peccato scandali . t. 1. p. 348. & 349. Num possit fidejubere . t. 2. pag. 135. Num possit aliquando excusari ab excomm. ingrediendo Monasteria Monialium ? t. 4. p. 273.
- Muliones* num excusentur iter agentes die festo jumentis oneratis , &c. t. 1. p. 297. & 298.
- Munus* . Munera alia sunt realia , alia personalia , alia mixta . t. 2. pag. 145. 146. V. *Judex* . Quæ munera possint Regulares elargiri ? pag. 310. V. *Regulares* .
- Mutilatio* - *Mutilator* . Mutilator est *Qui homini integrum membrum injuste abscindit* . t. 2. p. 327. Vid. *Homicida* . Mutilatio est *Membrum abscissio , seu obruncatio* . tom. 4. pag. 311. Sic mutilans incurrit irregularitatem ex delicto , & extenditur ad mandantes , consulentes , &c. ib. Num incurras irregularitatem , si sine abscissione debilites alteri membrum , itaut fiat ineptum ad proprium officium . pag. 312. Vel alteri mutiles membrum aridum , & inanime . ibid. Vel qui aliquem obæcat . ibid. Vel mutilat membrum cadaveris . ibid. Num sit irregularis , qui alteri mutilat partem membri . ibid. & pag. 313. Vel qui amputat sibi membrum , vel partem membri . ibidem . Num in dubio facti mutilationis debeas te gerere irregularem . pagina 314. In hujusmodi irregularitate quis valeat dispensare . ibidem .
- Mutus* num teneatur ad restitutionem . tom. 2. pag. 234. & seq. V. *Restitutio* . Vel ad Missam audiendam die festo . t. 1. p. 306. Vel ad sumendam Eucharistiam tempore paschatis . tom. 3. p. 100. Quomodo confiteri debeat . p. 269. Mutus est irregularis . t. 4. pag. 334. Quid , si sit tantum blæsus , balbus , carens dentibus , &c. ib. Si pœnitens sit mutus num confiteri teneatur scripto , vel nutibus . t. 3. pag. 269. V. *Custos mutus* .
- Mutuum* . *Mutuans* . *Mutuatarius* , V. *Usura* . Mutuum est *Traditio rei in suo genere functionem recipientis facta eo animo , ut statim fiat accipientis cum obligatione , ut similis specie , & bonitate restituatur* . tom. 2. p. 60. Quando perficiatur . ibid. Differt a commodato , deposito , &c. quia transfert statim in mutuatarium dominium . ibid. Differt a donatione . pag. 61. Quæ similitudo sufficiat in mutuo ? ibid. Quid intersit inter mutuum pecuniarium , & frumentarium , aliarumve mercium . ibid. Mutuans ad quid teneatur . ibid. pag. 62. Ad quid mutuatarius . pag. 63. Num mutuatarius teneatur solvere usuras vi promissionis , vel juramenti . p. 64. Num possit licite petere mutuum ab usurario . pag. 64. Tres sunt tituli exigendi aliquid ultra sortem in mutuo : Lucrum cessans , Damnum emergens , Periculum amittendæ fortis . ibid. Debet tamen auctarium esse justum , & de eo monere mutuatarium . ibid. Quodnam sit lucrum cessans . ibid. Ob hoc licite potest exigi aliquid ultra sortem , non tamen in extrema proximi ne-

cessitate: idque verum est, siue mutues vi, siue sponte. ⁷ ibid. Num possit pacisci pretium certum, & determinatum pro spe ipsa lucri, vel pretium incertum pro ipso lucro. ibid. & pag. 67. Num liceat exigere aliquid pro lucro cessante, & si habens alias pecunias otiosas subtrahas negotiationi illam, quam mutuas. ibid. Vel, si, antequam petatur mutuuum, subtraxeris pecuniam a negotiatione, ut alteri, quem scis petiturum, possis mutuare. pag. 68. Vel si ob pecuniam negotiationi subtractam pro mutuo te applices aliis industriis, &c. ibidem. Vel si pecuniam, quam mutuas, destinaveras negotiationi tantum sub conditione, nisi scilicet a te peteretur mutuuum. ibid. Vel demum per hoc, quod in mutuo pecuniæ nondum negotiationi destinatæ privas te spe incerta illam destinandi in futurum. ibid. Damnum emergens quid sit. ibid. Quid requiratur, ut pro eo possis aliquid exigere ultra sortem in mutuo. ibid. Num debeat esse liberum mutuatario pacisci, vel de damno, vel de periculo damni. ib. & p. 69. V. *Usura*. Periculum amittendæ fortis aliud est mere possibile, & ob id nihil potest exigi; aliud est proximum, prudens, &c. & ob hoc potest aliqui exigi taxandum prudentium iudicio. pag. 70. Idque multo magis, si mutuans in se suscipiat periculum rei mutuatæ. Quomodo explicandus textus ille cap. *Naviganti, de Usuris?* pag. 70. Si accipiatur pignus, vel habeatur fideiussor, non potest aliquid exigi ratione periculi. ibid. & sequent. Num possit etiam aliquid accipere mutuans Principi. pag. 71. Num liceat pacisci, ut mutuatarius, si non restituerit tempore statuto, aliquid ultra sortem solvat in poenam suæ moræ, ibid. & seq. Num liceat percipere fructus ex pignore dato a mutuatario in securitatem fortis. ibid. Num possis aliquid ultra sortem exigere, eo quod mutuando privas te consolatione tuæ pecuniæ, &c. pag. 72. Vel ex eo, quod pecunia præsens, qua te privas, censeatur melior illa restituenda a mutuatario. ibid. & pag. 73. Vel ex eo quod mutuans, te obliues ad non repetendam sortem intra certum tempus. ib. & p. 74. Vid. *Apodixæ. Usura, &c.* Qui scit, vel probabiliter credit, se non posse restituere, num possit pecuniam mutuo, vel ad censum accipere. pag. 62. Num mutuans teneatur ad restitutionem, si ipse animo usurario accepit remunerationem, quam omnino liberaliter mutuatarius ei dedit? pagina 74 & sequenti.

N

N *Arvatio* peccatorum mere historica facta Confessario num sufficiat ad confessionem? t. 3. p. 236. & 251.
Necessarium ad salutem, aliud dicitur tale necessitate mediæ, aliud necessitate præcepti. t. 3. p. 14. & 202. Necessaria necessitate mediæ alia sunt in re, alia saltem in voto. ib. & seq.
Necessitas, V. *Furtum*. Duplex est extrema proximi necessitas, corporalis scilicet, & spiritualis. tom. 1. pag. 327. & tom. 2. pag. 266. V. *Pœnitentiæ Sacramentum*. Utrique tenemur sub gravi succurrere. tom. 1. pag. 328. Num tenearis cum propriæ vitæ discrimine subvenire proximo constituto in extrema necessitate salutis æternæ. ib. Vel in extrema vitæ necessitate. p. 328. & 329. Nisi succurras, quantum potes, & debes, indigenti extreme, num probabiliter pecces tantum contra charitatem. pag. 329. Num ille possit a te furripere. ib. & t. 2. pag. 329. Num tamen tu tenearis illi dare gratis, si alibi habeat, vel habebit, &c. t. 1. p. 281. Num tenearis cum propriæ vitæ discrimine subvenire

- venire Reipubl. , vel personæ ei maxime necessariæ in extrema , vel quasi extrema necessitate . ibid. & p. 330. Num licite possis te in delictum vitæ exponere ad subveniendum proximo extreme indigenti , pag. 331. Quis ordo charitatis servandus sit in extrema plurium proximorum necessitate spirituali , vel temporali . ibidem . Extrema necessitas num excuset a restitutione . tom. 2. pag. 266. & 267. Num debitor teneatur restituere , si ipse , & creditor sint in extrema necessitate constituti . ibid. An teneatur saltem transacta extrema necessitate . ibid. , & pag. 268. Vid. *Fur.* Quæ sit gravis proximi necessitas corporalis . tom. 1. pag. 331. , & tom. 2. pag. 264. Alia bona sunt necessaria vitæ , alia superflua vitæ , sed non statui , alia utriusque superflua . tom. 1. pag. 331. Num ex superfluis statui tenearis succurrere gravi proximi necessitati . ibid. Quid de superfluis vitæ . pag. 332. Num gravior indigens possit a te surripere superflua tuo statui . ibid. , & tom. 2. pag. 281. & 282. Quo ordine succurrendum in gravi plurium necessitate . ibid. Gravis necessitas , quamdiu durat , excusat a restitutione . tom. 2. p. 264. Num tamen liceat in ea furari . ibid. & seq. Si sit perpetuo duratura , num debitor sit perpetuo liber a restitutione . pag. 265. Quid , si sit in gravi necessitate cum creditore . ibid. Num teneatur cum iactura status injuste acquisiti . p. 266. Num teneatur minuere victum , familiam , &c. ib. Num excusetur a restitutione ex gravi necessitate suorum , vel proximi . ibid. Quæ sit communis proximi necessitas . tom. 1. pag. 232. & t. 2. p. 264. Hæc num excuset a restitutione ? p. 265. & 266. Num ex statui superfluis tenearis succurrere pauperibus communiter indigentibus . t. 1. p. 332. Præsertim , si sis dives . ibid. Aliter satisfacere debent huic obligationi Ecclesiastici beneficiati , aliter Laici . p. 333. Quis ordo servandus in communi proximorum necessitate . p. 334. Quæ necessitas communicandi cum excommunicato vitando excuset a culpa , & pœna ? t. 4. p. 236.
- Negotiatio* est *Cum quis emit mercem eo animo , ut integram , & non mutatam , vendendo aliis , lucretur . t. 2. p. 90. De se non est illicita . ibid. Cui tamen prohibita sit . ibid. , & seq. Exponitur hac super recens Constit. Bened. XIV. p. 92. Quando proprie non est negotiatio , sed potius industria etiam Clericis , & Monachis licita ? p. 91. V. Religiosus . Clericus , &c.*
- Negotia* gesta quæ sint , & quæ obligatio inde oriatur tam in gerente alterius negotium , quam in eo cuius negotium geritur ? tom. 2. p. 137. & 138. Num ea gerens possit sibi reficere labores , & expensas . ibid.
- Neophytus* . Qui proprie sit Neophytus ? t. 4. p. 336. & 337. Estne hic irregularis ex defectu animi ? ibid. Pro quo tempore quis censendus sit neophytus . ibid.
- Nomen* . Nominis divini vana usurpatio quæ sit ? tom. 1. p. 248. Est de venialis , præciso contemptu , scandalo , &c. ibid. Si fiat ex indignatione in Sanctos , vel in Deum , est blasphemia . ibid.
- Non obstant , non manifestans , non impediens* , V. *Restitutio* .
- Notarius* conficiens scripturam falsam in damnum tertii , &c. , num teneatur etiam publice se aliquando retractare . t. 2. p. 263. & 264. Quando evadit irregularis . tom. 4. p. 321. Num famulus notarium adjuvans transcribendo scripturam , in qua continetur sententia sanguinis , & ipse evadat irregularis . pag. 322. Notarius , etsi peccet , si tempore excommunicationis officium acceptet , valide tamen instituitur . p. 246.
- Notorietas* . *Notorium* . Notorietas , alia est juris , alia famæ . tom. 4. p. 226. Crimen autem etiam tripliciter potest esse notorium : jure , facto , fama . tom. 2. p. 313. V. *Detractio* .
- Novitas in fide* , V. *Neophytus* .

Novitius. Novitia. Novitiatus. Novitius quid possit donare inter vivos . tom. 2. pag. 38. Vel mortis causa . pag. 43. Num possit testari . pag. 48. Num negotiari . pag. 90. Num teneatur ad Horas . tom. 1. pag. 218. Num , & quos casus reservatos incurrat . tom. 3. pag. 331. Cui possit confiteri . pag. 302. & seq. Præsertim , si habeat reservata . pag. 341. & seq. Novitii a quibus accipere possint , vel debeant testimoniales . pag. 183. Nequeunt ascendere ad sacros ordines , nisi titulo beneficii , pensionis , aut patrimonii . pag. 199. Si ordinentur in Sacris titulo paupertatis Religiosæ , incurrunt suspensionem ; & , si in ordine sic suscepto ministrent , irregularitatem . p. 200.

Novitiæ Monialium , Vid. *Clausura . Sepultura Ecclesiastica* . Si quis vovit ingredi Religionem , & bona fide novitiatum ingressus ex justa inox causa exeat , potest licite matrimonium contrahere . tom. 4. p. 80. & 81. Novitius autem , etsi nullum votum emiserit , nequit matrimonium licite contrahere . ibid. Num possint Novitius , vel Novitia communicare cum suis superioribus vitandis ? pag. 234. & 235. Novitiatus tempore non dissolvitur matrimonium ratum . pag. 158.

Nuncius matrim. V. Procurator .

Nundina num liceant die festo . t. 1. p. 298.

Nuntius Apostolicus potest in dispensationibus pro sua provincia , quidquid potest Episcopus in sua Diœcesi . tom. 1. pag. 134. Num possit approbare ad confessiones . tom. 3. pag. 298. Num possit aliquando dispensare in temporibus ordinationum . pag. 189. Potest pro sua Provincia , & ordinare , & dimissorias concedere . pag. 180. Imo Ultramontani , & alii nati extra Italiam , debent (si velint ordinari intra Italiam) Nuntiis Apostolicis ostendere dimissorias , &c. ib. Num possint in Religiosos ferre censuras . t. 4. p. 194.

Nuptiæ. Nuptiarum Benedictio, &c. V. Matrimonium .

O

Obedientia . Quid specialiter dicendum de obedientia filiorum relate ad matrimonium . tom. 4. p. 60. , & seq. Vid. *Filius* . Num filix , petito consilio parentum , si adhuc contra horum voluntatem ineat matrimonium , negari possit dos ; vel , si nuberet indigno , privari possit alimentis ? ib.

ObeX Sacramentorum , alius est positivus , alius mere negativus . tom. 3. pag. 49. & 50. Num ipso remoto reviviscant Sacramenta quoad causandam gratiam , & venialia remittenda ? ib.

Oblivio , Vid. *Ignorantia* .

Observantia vana est, *Quæ credit , mediis improportionatis aliquid obtinere* . tom. 1. pag. 240. Est ex toto genere mortalis . ibid. Quæ sint media isthæc improportionata . ib. & p. 241. V. *Dubium* . Quid de vana observantia in verbis , aut rebus sacris , aliisque operibus virtuosis , aut indifferentibus . p. 242. & seq. Quid in rebus , vel causis naturalibus ? ib. , & seq.

Obser num possit testari ? t. 2. p. 47.

Obsessus . Si dæmon in obesso dicat , alicubi esse thesaurum , &c. num licitum sit experiri , inquirere , &c. t. 1. p. 234. Num obsessis danda sit Eucharistia tempore paschatis . t. 3. p. 102.

Obstetrix . Infantes baptizati ab obstetrice , vel dubie , vel certe venefica sunt rebaptizandi . tom. 3. p. 66. Quid si obstetrix sit integræ famæ . ib. Porro quæ sit in hoc consuetudo ? ib.

Ocaso petrandi , alia est proxima , alia remota . t. 3. p. 419. Num ver-
sans

- fans in occasione remota possit absolvi . *ibid.* Quid , si versetur in proxima . *ib.* Num possit absolvi , antequam tollat occasionem proximam peccandi , dummodo serio promittat eam sublatum . *ibid.* V. *Concubinarius* . Quid , si talis occasio sit ei necessaria . *ibid.* Vel contra , si potens quis cum aliquo suo incommodo eam tollere , nolit . *ib.* , & p. 420. Vel , si directe , vel indirecte quærat occasionem proximam peccandi pro bono spirituali , vel temporali suo , vel alterius . *ibid.*
- Odium peccati* , V. *Convictio* . Odium , detractio , &c. contra parentes sunt diversæ speciei ab aliis . t. 3. p. 28. Qui veniant nomine parentum . *ibid.* Odium proximi quod peccatum sit . *ib.*
- Odium Dei* directe opponitur charitati . t. 1. p. 211. Est peccatum per se grave , nullam admittens materiæ levitatem . *ib.*
- Odium proximi* aliud est abominationis , aliud inimicitie . Num hoc sit semper mortale ? Illud regulariter peccatum non est , nisi cadat in personam . pag. 342. Num quodvis odium proximi sit ejusdem speciei . *ib.* Odium inimicitie in quo differat ab ira , indignatione , vel appetitu vindictæ . p. 343. Vel ab invidia . *ib.*
- Officium divinum* , V. *Horæ Canonica* .
- Officia publica* sunt officia Tutoris , Procuratoris , &c. t. 4. p. 245. Num hæc officia valide , etsi illicite , exercentur ab excommunicato etiam vitando . *ib.* V. *Tutor* . *Advocatus* , &c.
- Officia divina* quæ sint ? pag. 285. Hæc prohibentur active , & passive tempore cujusque interdicti . *ib.* Porro tempore interdicti localis generalis aliqua divina officia permittuntur Clericis in Ecclesiis , & Monasteriis . *ib.* Quæ autem sint hæc officia , & quid veniat nomine Ecclesiarum , Clericorum , &c. ? *ib.* & p. 286. Ut autem Clerici hujusmodi officia licite exercent tali tempore , quatuor conditiones sunt eis servandæ . *ibid.* & seq. Sunt & aliquæ festivitates anni , in quibus ex c. *Alma Mater* licet missas , & divina officia publice & solemniter celebrari sine præfatis conditionibus , exclusis tantum excommunicatis denunciatis : num etiam interdictis ? pag. 288. Utra ex his duabus concessionibus militet in interdicto speciali locali , vel in interdicto generali populi ? *ib.* Sunt tamen aliqua , quæ non prohibentur tempore cujusvis interdicti . *ibid.*
- Omissionis peccatum* , V. *Peccatum* . *Homicidium* .
- Onera ordinati* , V. *Ordo* . *Tonsuratus* . *Diaconus* , &c.
- Opera Satisfactoria* , V. *Satisfactio Sacramentalis* .
- Opinio probabilis* , seu *Probabile* est *Quod nititur motivo non quidem certo , sed tamen gravi , solido , magnique momenti , itaut movere possit virum prudentem ad assensum* . t. 1. p. 49. & 50. Quæ sit opinio probabilior . *ibid.* , & seq. Quæ probabilissima pag. 50. Ejus motivum aliud est extrinsecum , aliud intrinsecum . pag. 49. Quæ sit opinio tenuiter tantum probabilis . *ib.* & seq. Juxta hanc operari præcisa extrema necessitate est illicitum . pag. 50. Num opinio solide probabilis intra fines solidæ probabilitatis suscipiat magis , & minus . *ib.* In opinione probabili quæ sit pars tuta , quæ tutior , & quæ minus tuta . *ibid.* Non peccat , qui in praxi sequitur opinionem probabilem relicta tutiore æque probabili , p. 53. Neque , qui in praxi sequitur opinionem probabiliorem faventem suæ libertati relicta tutiore minus probabili favente legi . pag. 51. & 52. in fin. Neque , qui operatur juxta opinionem minus probabilem de licentia actionis , relicta probabiliore tutiore . pag. 52. & seq. Quæ sint opiniones oppositæ æque probabiles , & num se elidant . pag. 53. & 56. Num major probabilitas elidat minorem oppositam . pag. 57. Si esset obligatio sequendi probabiliora , plura sequerentur absurda . *ibid.* Licet sequi opinionem inter probabiles probabilissimam . p. 50. & 51. Qui probabilius pu-

- tat, aliquid non licere, possitne hoc non obstante illud ponere juxta probabilem opinionem aliorum oppositam. p. 58. In administratione Sacramentorum non licet ministro uti sententia tantum probabili de valore Sacramenti relicta tutiore, &c. pag. 50. & 51. & t. 3. p. 37. & seq. V. *Sacramentum*. Si Probabile tantum tibi sit, Titium e.g. esse excommunicatum nominatum, denunciatum, tenerisne illum vitare? t. 4. p. 226.
- Oratio* late sumpta est *Quaecumque mentis elevatio ad Deum per Deum*. Strictè accepta definitur *Petitio decentium a Deo*. tom. 1. pag. 218. Duplex de ea datur præceptum. ibid. Qualis debeat esse oratio, & quæ res, quæ petitur. ibid. Quæ attentio requiratur ad orationem, t. 3. p. 154. V. *Attentio*.
- Oratorium privatum* est *Locus aliquis intra domum hominis privati deputatus ad tempus ad divina officia*. tom. 3. pag. 131. Quibus privilegiis gaudeat, & in quo differat ab oratorio erecto in domo Episcopi, Regularium, &c. ibid. & seq. Qua auctoritate erigi possit, ubi, & quomodo erigendum ab habente privilegium sedis apostolicæ. pag. 132. Durat usque ad mortem privilegiati: at quid, si mutet domicilium. ibid. Num cesset morte concedentis. ibid. Num possit pollui. ibid. Quot missæ singulis diebus possint in eo dici. p. 133. Num omnes ibi audientes missam die festo, præcepto satisfaciant. ibid., & t. 1. p. 304. & seq. Num in iis liceat celebrari absentibus illis, in quorum commodum privilegium est concessum. t. 3. p. 133. & 134. V. *Ecclesia*. Num diebus hebdomadæ sanctæ liceat missam celebrari in his oratoriis. p. 140.
- Ordines majores, vel minores, V. Ordo, Ordinatus. Diaconatus. Subdiaconatus. Presbyteratus. Tempora ordinationum. Sponsalia, &c.*
- Ordinatus*. Ordinati in sacris ex metu gravi teneantur ad horas. t. 1. p. 218. V. *Clericus*. Tenetur libere ordinatus ad horas, quæ tunc in choro dicendæ essent. pag. 225. Quas pœnas incurrat, qui ordinatus in sacris contrahit matrimonium. tom. 4. pag. 49. V. *Infans*. Ordinatus prima tonsura, vel ordinibus minoribus quam pœnam subeat, & num peccet contrahens matrimonium? p. 48. V. *Ordo*.
- Ordo*. Sacramentum ordinis definitur *Signum sensibile, quo tribuitur spiritualis potestas circa Eucharistiam*. tom. 3. pag. 162. Ordines septem ex Trid. unum sunt Sacramentum. ibid. Quæ sit materia ejusque ordinis, p. 163. & seq. Quam determinationem circa materiam, & formam ordinum statuit Christus Dominus, quam Ecclesiæ reliquit. p. 164. An ad valorem ordinationis requiratur contactus physicus. pag. 165. Num etiam ejusvis materiæ. pag. 166. Quæ sit forma ordinationis. ibid. & pag. 167. Num esse debeat necessario verbalis, & immutabilis. ibid. Sitne valida ordinatio, si forma profertur ante, vel post materiam proximam. ibid. Quando esse possit prudens dubium de valore suscepti ordinis, & num hic debeat repeti casu, quo repetatur baptismus. ibid. Hujusmodi autem reordinatio fieri potest sub conditione a quocumque Episcopo, & quovis tempore, etiam in oratorio privato. ibid. Valet ordinatio, si unus Episcopus conferat potestatem consecrandi, & deinde eo deficiente alter Episcopus conferat potestatem absolvendi. ibid. Quæ intentio requiratur ad ordinationem? Vid. *Intentio*. Qua animi dispositione accedere quis debeat ad statum Ecclesiasticum. pag. 169. An valeat ordinatio facta ex metu gravi injuste incusso. ibid. & seq. An, & quando teneatur Sacerdos celebrare tres illas missas, quæ ei injunguntur ab Episcopo ordinante. pag. 146. Quæ sint munera, & onera ordinatorum. pag. 170. & seq. Quæ sint pœnæ male ordinati. pag. 171. Vig. *Suspensio. Clericus*. Quæ male ordinantis. ibid. Num liceat Episcopo aliquid accipere pro collatione ordinum. pag. 173.

pag. 173. & seq. V. *Tempora ordinationum. Interstitia. Ætas.* Episcopus est minister ordinum, quos, ut licite conferat, requiritur, ut sit proprius ordinandi ratione vel domicilii vel originis, vel beneficii, aut ab his habeant dimissorias, vel testimoniales. pag. 174. V. *Dimissoriales. Testimoniales, &c.* Qui sit Episcopus domicilii. ibid. & seq. Habens duo domicilia possitne ab utroque Episcopo ordinari. ibid. Qui sit Episcopus originis. p. 176. & 177. Qui huic subdatur. ibid. Si pater in duabus dioccesibus habeat duo domicilia, licet possit ab alterutro Episcopo ordinari; ejus tamen filius ab illo tantum potest ordinari titulo originis, in cujus diocesi natus est. ibid. Filius natus in patris domicilio, patre alibi domicilium figente, adhuc retinet jus originis jam acquisitum in prima diocesi. ibid. Qui sit Episcopus Beneficii? ibid. & seq. V. *Dimissoriales.* Num ordinatus uno ordine ab Episcopo beneficii, si illud hoc anno resignet, possit alium ordinem suscipere ab eodem Episcopo. pag. 178. Num, qui plura habet beneficia in diversis dioccesibus, possit in singulis ordinari. ibid. Qui sit Episcopus alienus. ibid. Num ordinatio ab hoc collata sit non solum illicita, sed etiam invalida. ibid. Sunt tamen duo casus, in quibus Episcopus alienus potest aliquem ordinare sine licentia proprii Episcopi. ibid. Subjectum ordinum debet esse essentialiter mas, & baptizatus. pag. 184. Num valide ordinetur baptizatus baptismo tantum fluminis, vel sanguinis. ibid. Vel baptizatus, sed nondum confirmatus. ibid. Peccat sacrilege, & graviter suscipiens ordinem in irregularitate. ibid. Num suscipiens quemvis ordinem. pag. 185. Num valide ordinetur irregularis, vel censuratus ignotus Episcopo ordinanti. ibid. Num possit Episcopus licite ordinare extra suam diocesim. pag. 192. Vel extra Ecclesiam. ibid. & pag. 193. Quæ sint reliquæ circumstantiæ ordinationis. ibid. & seq. V. *Titulus Ordinandorum.* Quando omnibus ascendentibus ad Diaconatum injuncta fuit castitas, & abstinentia ab uxoribus antea ductis. tom. 4. pag. 47. V. *Infans. Ordinatus.* In Ecclesia latina servata est semper castitas, ampliataque ad subdiaconatum, qui fert securum votum solemne castitatis, & impedimentum dirimens matrimonium jure Ecclesiastico. ibid. Num contrahas impedimentum, si ordineris in prima tonsura, vel in minoribus, vel si in majoribus ex gravi metu injuste incusso, vel ex ignorantia, nesciens scilicet, ordini sacro esse adnexam castitatem? ibid. & pag. 48. Num suspensus ab ordine, quem habes, incurras irregularitatem recipiendo ordinem superiorem. pag. 270. Num incurras irregularitatem in ipsamet ordinatione: si e. g. in ea exerceas illum ordinem, a quo, indebite suscipiendo, tunc suspenderis. ibid. Exercens actum ordinis sacri, quem habet, in excommunicatione, qualiter peccet, & puniatur. pag. 248. & seq. V. *Sacerdos. Sacramentum Pœnitentiæ.* Sacramentum Ordinis in loco interdicto, vel personis specialiter interdictis, nullo modo conferri potest. pag. 290. & seq. Bene tamen generaliter interdictis in loco non interdicto. ib. Quid in casu necessitatis, puta penuriæ Sacerdotum, itaut Sacramenta Eucharistiæ, & Pœnitentiæ infirmis conferri non valeant. ibid. Sponsalia num dissolvantur per sacros ordines, & num liceat sponso, absque sponsæ consensu sacris initiari. p. 129. & 130. V. *Sponsus. Sponsalia. Indissolubilitas matrimonii:* Ob ordinis iterationem nulla incurritur irregularitas. pag. 316. Incurriturne ex abusu in ordinum susceptione, vel in eorum exercitio? pag. 317. V. *Clericus. Regulares.*

Osculum. Oscula an liceant sponis. tom. 4. p. 126. Vel saltem conjugibus? p. 165.

Ostiarium est ordo *Per quem datur potestas claudendi, aperiendi, & custodiendi Ecclesiam.* tom. 3. p. 163. Quæ ejus materia remota, quæ pro-

proxima : quæ ceremoniæ ? *ibid.* Quæ ejus forma ? p. 166. Quæ sint ejus munera, & onera. p. 171. *Ætas.*

P

- Pactum** num differat a contractu ? t. 2. p. 4. & seq. Vid. *Contractus*. Pacta censui adjecta, V. *Census*. Num liceat pactum retrovendi, si fiat justo pretio. p. 88. 89. Quæ pacta adjici possint emptioni, & venditioni. pag. 89. & seq. Vid. *Emptio*. Quid de pacto commissorio, vel additionis in diem, vel mohatra. *ibid.* V. *Mohatra contractus*. Quæ pacta adjici possint sponsalibus, & quæ pœnæ, seu pacta pœnalialia. t. 4. p. 121. 122. Possunt conjuges mutuo pacisci debitum nec petere, nec reddere. pag. 169. Num possint pactum hoc solvere, præsertim, si juramento firmassent ? *ibid.*
- Paganismus** opponitur Fidei nondum susceptæ. t. 1. p. 202. Num habeat Ecclesia potestatem cogendi Paganos ad fidem. *ibid.* Quæ communicatio cum illis sit fidelibus per Canones vetita. *ibid.* & seq.
- Palpo** dicitur ille, *Qui adulando movet ad injustam actionem*. t. 2. p. 231. 232. Tenetur ad restitutionem damni illati. *ibid.*
- Panis** triticeus est materia necessaria Sacramenti Eucharistiæ. tom. 3. p. 82. Non autem confectus ex oriza, castaneis, aliisque materiis appositis pag. 82. & seq. Mortaliterne peccaret consecrans in materia dubia, puta in filigine, spelta, &c. ? *ibid.* Panis triticeus debet esse igne tostus. pag. 83. Qualiter autem sit coquendus ? *ibid.* Item debet esse confectus aqua naturali, non ex melle, oleo, aut aliis liquoribus appositis. *ibid.* Si vinum cum pane coqueretur, neutrum esset consecrabile. *ibid.* Quid, si tritico admisceatur parum e. g. hordei, vel falis per errorem. *ibid.* Sive fermentatus sit, sive azymus semper est materia valida consecrationis. *ibid.* Porro Sacerdos græcus tenetur in fermentato, latinus in azimo ex Ecclesiæ præcepto consecrare. pag. 84. Num id teneatur servare græcus etiam, cum celebrat in templo latinorum, vel Latinus in templo græcorum ? V. t. 1. p. 103. & t. 3. p. 85. Præsertim in necessitate, vel ad vitandam mortem. *ibid.* Cujus figuræ debeat esse panis consecrandus in Ecclesia latina, cujus in græca. *ibid.* V. *Hostia*. Quid requiratur ad validam ejus consecrationem ? Vid. *Eucharistiæ Sacramentum*.
- Parenta**, V. *Sacrificium Missæ*.
- Parvens**. Quæ sit obligatio parentum erga filios. t. 1. p. 355. Quæ alimenta filii præstare debeat. *ibid.* Quomodo eos urgeat præceptum baptizandi prolem. t. 3. p. 54. Nequeunt, nisi in extrema necessitate baptizare propriam prolem. p. 60. Num secus privarentur jure petendi debitum. V. *Pater. Mater, &c.*
- Parochus**. V. *Beneficiatus. Residentia. Sigillum. Sepulchra Ecclesiastica. Proclamatio. Raptus, &c.* Parochus, per se loquendo, nullam habet potestatem dispensandi, nisi ei delegetur. tom. 1. p. 134. Num possit dispensare in jejuniis Ecclesiastico. *ibid.* & pag. 317. Aut ad laborandum die festo. pag. 134. & pag. 302. Parochus non monens in confessione penitentem obligatum ad restitutionem, num ad eam teneatur ipse. tom. 2. pag. 236. Quid si ipse, vel quisvis alius Confessarius positive deobligavit penitentem, qui restituere teneretur. *ibid.* Debet monere populum de irreiterabilitate confirmationis. tom. 3. pag. 76. Tenetur ex charitate simul, ac Justitia Eucharistiam ministrare morituro. tom. 3. pag. 99. Num etiam cum periculo vitæ propriæ. *ibid.* Quando teneatur sub gravi celebrare vel per se, vel per alium. pag. 138. Num parochus timentis, ne noctu vocetur ad ægrum liceat retinere

- tinere domi Sacrum Oleum, ut vocatus possit venire expeditius. pag. 162. Nequit indulgentias concedere. pag. 283. Hoc ipso, quod est electus, num intelligatur approbatus. pag. 299. Quid, si desinat esse Parochus, vel mutet Parochiam. *ibid.* & pag. 300. Num possit a Papa suspendi a sua jurisdictione ordinaria. pag. 291. Num possit etiam extra Dioecesim absque ulla alia facultate suorum subditorum confessiones audire. pag. 293. Num possit, aut teneatur populum suum deserere tempore pestis, & ire ad audiendas confessiones infectorum? pag. 313. Vid. *Pestis*. Parochus quam facultatem habeat circa absolutionem a casibus, & censuris Papæ reservatis. pag. 316. 337. Quid circa reservatos Episcopo. pag. 345. & seq. V. *Confessarius*. Parochus non habet potestatem ordinariam ferendi censuras. tom. 4. pag. 185. Potestine, & quod interdictum, relaxare? pag. 269. Num possit delegare Diacono potestatem dispensandi Eucharistiam. tom. 3. pag. 99. Parochus assistens matrimonio qui debeat esse, num possit, & cui hanc suam potestatem delegare, &c. V. tom. 4. pag. 68. & sequentibus. V. *Clandestinitas*. V. *Procurator*. Num dispensare possit in denunciacionibus matrimonii. tom. 1. pag. 135. & tom. 4. pag. 88. 89. Vel in impedimentis matrimonii. *ibid.* Ad quid teneatur Parochus, qui novit in confessione Sacramentali impedimentum contrahere volentium. p. 149. Vel si id novit ex scientia privata extra confessionem. *ibid.* Parochus vitandus, quamvis illicite, valide tamen assisteret matrimonio, & valide alteri Sacerdoti facultatem concederet assistendi. pag. 245. Num Parochus sit minister hujus Sacramenti? vel ad ejus valorem requirantur Parochi verba. pag. 144. Parochus nequit impedire electionem sepulturæ, dummodo illi detur quarta pars funeralium juxta consuetudinem suæ Parochiæ. tom. 3. pag. 324. Si plus petat, eo quod quis sepeliatur apud Religiosos, peccat, & excommunicatur. *ibid.* Dum quis sepellitur in Ecclesia regularium, non solum licet Parocho funus profequi, sed multa alia. *ibid.* & pag. 325. Quid possint concordare Regulares cum Parocho. *ibid.* Potestine Parochus concedere jus perpetuum sepulturæ. pag. 327. Ad ipsum pertinet determinare iter in associando cadavera. *ibid.* Num ad redimendam vexationem possit permittere, ut hæreticus a suis hæreticis in loco Sacro sepeliatur. t. 4. pag. 253.
- Participans* potest esse tum in re accepta, tum in injusta acceptione. Quomodo teneatur ad restitutionem. t. 2. p. 237. Num ad eam teneatur, etiamsi gravi metu coactus in delicto participaverit. *ibid.* & p. 234. Quid, si ex gravi metu juvet tantum furem? puta in asportanda merce, vel venena vendat machinanti mortem? *ibid.* Num participantes teneantur restituere in solidum? p. 240. & seq. V. *Damnificatio*.
- Particulæ consecratæ*, V. *Hostia*. *Particulæ in lege appositæ*. V. *Interpretatio legis*.
- Paschalis Communio*, V. *Eucharistiæ Sacramentum*.
- Pater*, *Paterfamilias*. *Pater* quæ bona possit consumere, quæ donare, &c. tom. 2. pag. 37. Quid valide donare possit filiis, sive legitimis, sive illegitimis, &c. *ibid.* Non possit communicare cum filio excommunicato vitando. t. 4. p. 234. V. *Parens*. *Filiusfamilias*, &c.
- Patrimonium Clerici* non est beneficium. t. 2. p. 159. Qui sit titulus patrimonii requisitus ad ordinationem. t. 3. p. 196. Quale debeat esse patrimonium, ut possit quis eo titulo ordinari. p. 197. An possit alienare patrimonium, seu pensionem, cujus titulo es Ordinatus. *ibid.* Num, si accepisti patrimonium ad ordines sub pacto, & conditione, ut donanti reddas totum, aut partem, vel eo non utaris, &c. tenearis hanc conditionem implere. *ib.* & p. 198. Quodnam sit patrimonium falsum, fictum, aut fiduciarium. p. 201. V. *Titulus*, &c.
- Patrinus*, qui aliter etiam appellatur a SS. PP. est in baptismo solemniter

- necessarius . tom. 3. p. 59. Potest esse quicumque rationis capax , modo sit baptizatus . pag. 60. Num sit interdictum regularibus , ac monialibus . ibid. Quam obligationem suscipiat . ib. Ad quem spectet ejus designatio . ibid. Num debeat esse unus tantum , & an possit esse femina . ibid. & tom. 4. pag. 33. Ut contrahat cognationem spiritualem debet puerum suscipere a baptismo , & quidem per aliquem contactum physicum . ibid. & pag. 34. & tom. 3. pag. 62. Si parochus alium substituat , ut baptizet , hic contrahit cognationem spiritualem : secus dic de Procuratore . tom. 4. pag. 34. In baptismo conditionato , vel non solemni non requiritur Patrinus : qui , si adhibeatur , probabiliter non contrahit cognationem spiritualem . tom. 3. pag. 61. Num Pater , Mater , &c. possint esse patrini suorum filiorum , præsertim illegitimorum . pag. 62. Si plures eidem baptismo assistant , num omnes , vel aliqui tantum cognationem contrahant . ibid. & tom. 4. pag. 33. V. *Cognatio spiritualis* . In confirmatione a quo fieri debeat sub gravi Patrini designatio . tom. 3. p. 72. Num omitti possit , ib. Debet esse unus tantum , & confirmatus . pag. 73. Num debeat esse diversus a Patrino baptismi , & an possit esse Monachus , vel Monialis . ibid. Num quis possit eadem die esse Patrinus plurium , & quam obligationem in se suscipiat . ibid. Patrinus & confirmans eandem cognationem spiritualem contrahunt cum confirmato , ejusque parentibus , ac contrahitur in baptismo a Patrinis , & baptizante cum baptizato , ejusque parentibus p. 72. & t. 4. p. 33.
- Patronus* , V. *Advocatus* . *Patronus Beneficii* qui sit ? tom. 2. pag. 162. Intra quod spatium a die vacationis beneficii possit præsentare , & quem ? ibid. & p. 163. Si præsentat indignum , amittitne jus nominandi alium . ibid. Num possit præsentationem variare . ibid. Nequit præsentare se ipsum , etsi sit substitutus , vel procurator . ibid. V. *Jus Patronatus* .
- Paupertas* . *Pauper* . V. *Eleemosyna* . *Necessitas* . *Hereditas* . Titulus paupertatis allegari potest dupliciter , ut causa , ad petendam dispensationem pro impedimentis matrimonii . t. 5. p. 89. & seq.
- Paupertas religiosa* est unus ex titulis ordinationis . t. 3. p. 194. Soli Professi , & Religiosi Societatis Jesu post vota simplicia possunt promoveri ad Sacros Ordines titulo paupertatis Religiosæ . p. 199.
- Peccator* , V. *Examen* . *Confessio* . *Sacramentum* . *Pœnitentiæ Sacramentum* . Pro peccatoribus licitene offerri possit sacrificium Missæ ? tom. 3. p. 124.
- Peccatum* , V. *Pœnitentiæ Sacramentum* . *Peccator* . *Luxuria* . Peccatum mere philosophicum est impossibile . t. 1. p. 5. 6. Est mortale , si adsit gravitas materiæ , plena advertentia , & plenus consensus . pag. 8. & tom. 3. pag. 220. Si unum horum desit , est veniale . pag. 221. Ratione materiæ gravis , quæ non physice , sed secundum existimationem moralem dicitur talis , alia sunt mortalia ex toto genere , alia ex genere suo . tom. 1. pag. 8. 9. Datur etiam materia ex toto genere levis . ibid. Plurium venialium materiæ , si coalescant ad constituendum aliquod unum , pertingunt ad mortale : secus vero , si ita non coalescant . ibid. & seq. Peccatum specie diversum est , quod vel opponitur diversis specie virtutibus , vel eidem virtuti modo notabiliter diverso . ibid. & tom. 3. pag. 221. Num id æque valeat pro peccatis omissionis , ac commissionis . pag. 222. Peccatorum numerus in eadem specie desumitur , vel ex interruptione actuum , vel ex fine , ad quem ordinantur . tom. 1. pag. 11. 12. & t. 3. p. 221. An actus physice unus sit plura numero peccata . t. 1. p. 12. An plures actus possint esse unum numero peccatum . ibid. Parne hic etiam sit doctrina pro peccatis commissionis , atque omissionis ? tom. 3. p. 221. Peccatum commissum contra conscientiam erroneam ejusdem est

est speciei , ac commiffum contra confcientiam rectam . tom. 1. pag. 30. Non eadem tamen est pœna humana . pag. 31. Peccata mortalia funt materia confeffionis neceffaria ; venialia vero funt materia libera . tom. 3. pag. 218. Circumftantia peccati , alia eft intra eandem peccati speciem , alia addit novam peccati speciem . pag. 224. Sunt ſex omnes verfu comprehenſæ . ibid. & p. 226. Quomodo difcerni poſſint peccata contra ſingula decalogi præcepta ? ibid. & pag. 230. Num exponere ſe periculo peccandi fit ejuſdem ſpeciei cum eo peccato . pag. 223. Vid. *Confeſſio*.

Peculatus . Vid. *Furtum* .

Penſio . *Penſionarius* . *Penſio* Jus eſt accipiendi fructus ex aliquo beneficio . t. 2. pag. 159. Reipſa non eſt beneficium . ib. Alia eſt laicalis , alia clericalis , alia media . ib. Quid de penſionum abolitione , ſeu extinctione decrevit Ben. XIV. p. 300. De habente penſionem clericalem circa Horas Canonicas , & reſtitutionem recurrit doctrinæ de beneficiatis . t. 2. p. 292. Vid. *Beneficiarius* . Num penſionarius teneatur expendere , ut beneficiatus , ſuperflua ex ſua penſione in uſus pios . pag. 300. Num hæredes , aut aliquis alius ſolvere teneantur penſiones alicujus beneficii , quæ ſolutæ non fuerunt a beneficiato defuncto . p. 224. & 225. Ut ſuper penſione promoveri poſſis ad Sacros Ordines , qualis eſſe debeat penſio . t. 2. p. 301. , & t. 3. p. 196. & ſeq. Num poſſis alienare penſionem , cujus titulo es ordinatus . pag. 198. Irritane fit penſio collata excommunicato etſi tolerato , &c. t. 4. p. 242. V. *Beneficium Eccleſiaſticum* circa finem.

Percuſſio Clerici , quæ , & quanta eſſe debeat , ut incurratur caſus ſpecialiter reſervatus extra Urbem intra Italiam . tom. 3. pag. 377. & ſeq. Hujusmodi poteſt eſſe , vel gravis , ſeu enormis , vel mediocris , vel levis . ibidem . Gravis poteſt eſſe ex triplici capite . ibid. Hinc cognofci poteſt etiam mediocris , & levis quæ ſit . ibid. , & pag. 378. Excommunicatio contra percuffores ad quos alios ſe extendat . pag. 376. Num , ſi ſcias legem prohibentem Clerici percuffionem , invincibiliter tamen ignores , illam prohiberi ſub excommunic. , hanc incurras . tom. 1. pag. 29. Percuſſus debet eſſe Clericus , vel Monachus . tom. 3. pag. 376. Num omnis clericus gaudeat hoc privilegio , etiamſi ſit mortuus : puta , ſi percutiatur ejus cadaver , ib. Sub nomine Monachi (quo nomine complectuntur Regulares utriuſque ſexus) num veniant etiam Laici , Converſi , Novitii , Tertiarii SS. Franciſci , & Dominici , Eremitæ , Equites Melitenſes , & Teutonici , &c. pag. 376.

Percuſſor publicus Clerici eſt , *Quem adeo notorie conſtitiverit incurriſſe , quod factum non poſſit aliqua tergiverſatione celari , neque aliquo ſuffragio excuſari* . tom. 4. pag. 227. Non ſufficit ergo notorietas juris , ſed requiritur notorietas facti . ibid. Neque ſufficit publica fama , quod percuffiſti , ſed requiritur fama , quod percuffiſti coram multis . Quantus autem horum teſtium oculatorum numerus requiratur . ibid. Num , ſi percuffio fiat coram paucis non ſufficientibus ad faciendum delictum notorium , hi teneantur te vitare . ibid. Num , qui ſemel ſcivit , aliquem eſſe vitandum , teneatur ſemper illum vitare . ibid. Vid. *Excommunicatus* . Num quivis utriuſque ſexus etiam impubes poſſit eſſe percuffor . tom. 3. p. 376. Sunt tamen , qui Clericum percutientes excuſantur , tum a peccato , tum ab excomm. ibid. & pag. 377. Vel ſaltem ab excomm. , etſi non a peccato . ibid. Confeſſarius abſolvens percufforem Clerici , ſub quo onere illum debeat abſolvere ? p. 322.

Peregrinatio . *Peregrinus* . Peregrini dicuntur , *Qui alibi domicilium habentes per aliquem locum tranſeunt* . tom. 1. pag. 101. Quando intelligantur alibi acquirere domicilium , vel quaſi domicilium , & proin-

- proinde obligari incipiant legibus illius loci ibid. Num teneantur servare leges municipales loci, per quem transeunt. ibid., & seq. Num, & quos casus reservatos incurrant. tom. 3. pag. 331. An, si in hoc territorio delinquant, ligentur censuris hujus territorii latis, sive per statutum, sive per sententiam. tom. 4. pag. 192. Peregrinans extra Diocesim, si committat casum Neapoli e. gr. reservatum cum excomm., nec reservationem, nec excommunicationem incurrit. tom. 1. pag. 103. Vovens Romam peregrinationem, vel eo ire pedester, si id non possit, ad quid teneatur pag. 110. Vid. *Clandestinitas*.
- Perjurium*. *Perjurius*. Perjurii pœnæ quæ sint. tom. 1. p. 264. Num sit perjurium, si desit in juramento una veritas de futuro, ib. 265. Vid. *Juramentum*.
- Periculum amittendæ sortis*, [V. *Mutuum*].
- Permissio*. Num liceat ob bonum finem permittere peccatum proximi. t. 1. p. 348. V. *Cooperatio*.
- Perplexitas*. *Perplexus*. Conscientia perplexa, V. *Conscientia*. Num, & quomodo adhibere debeas media ad tollendam perplexitatem. to. 1. p. 35. Si neque, quod minus malum est, tibi eligendum succedat, alterutram partem elegeris, non peccas. ib., & seq.
- Pestis*. Tempore pestis, si desit Parochus, num teneatur quisvis alius Sacerdos, etiam simplex, confessiones audire infectorum, tom. 3. p. 314. Num possit, vel teneatur Parochus populum suum deferere, ut hoc tempore eat ad audiendas hujusmodi confessiones, ibid. Vel ad infectis ministrandam Eucharistiam. pag. 99. & 100. Vid. *Parochus*.
- Pharmacopola*. Liceatne pharmacopolis vendere venena, medicamenta abortus, &c. tom. 1. pag. 354. Num incurrant casum reservatum in Dioces. Neapol. cum excomm. contra ea etiam propinantes, &c. tom. 3. pag. 399. Quid, si vendant quid pro quo, hoc est unam pro alia merce. t. 2. p. 84 & 85. Videntes medicamenta, ex quibus mors sequatur, an, & quando fiant irregulares ex delicto homicidii? t. 4. p. 307.
- Phreneticus*. Num huic ministranda extrema unctio. t. 3. p. 160.
- Pignus est contractus*, Quo res consignatur creditori in securitatem crediti. t. 2. p. 131. In quo differt ab hypotheca. ibid. Non transfert dominium. ibid. Quæ res possit, quæ non possit oppignorari. p. 132. ibid. Num creditor retinens pignus possit illud oppignorare, vel vendere. p. 133. Vel illo uti, vel frui. ibid & seq. V. *Antichristicos contractus*. *Mutuum*.
- Pirata*, V. *Fur in calce*.
- Pistor*. Ad quid teneantur pistorum, si panem faciant minoris ponderis. t. 2. p. 85.
- Pœna*. Pœna legi apposita, seu lex pœnalis, V. *Lex*. Pœnæ additæ sponsalibus, V. *Sponsalia*. *Pacta*. Pœna contractui apposita dicitur conventionalis. t. 2. p. 10. Debet esse moderata. ibid. Debetur ante petitionem, aut sententiam Judicis? ib.
- Pœnitens*, V. *Examen*. *Denuntiatio*. *Satisfactio Sacramentalis*. *Impotentia physica*. *Impotentia moralis*. *Interpres*. Num peccet pœnitens, qui de industria quærit Confessarium minus doctum? t. 3. p. 309. Pœnitens Religiosus, V. *Religiosus in calce*.
- Pœnitentia Sacramentalis*. V. *Satisfactio Sacramentalis*.
- Pœnitentia virtus*. V. *Pœnitentiæ Sacramentum*.
- Pœnitentiæ Sacramentum* est *Sacramentum Reconciliationis post lapsum in actibus Pœnitentis*, & *absolutione Sacerdotis consistens*. t. 3. pag. 202. Varie appellatur a PP. ibid. Ejus materia remota sunt peccata, proxima sunt actus pœnitentis, forma vero est Sacerdotis absolutio. ibid.

ibid. Quomodo fit necessarium præsertim lapsis post baptismum ad salutem. pag. 203. Ob solum originale non est necessaria pœnitentia, neque ut virtus, neque ut Sacramentum est. ibid. Quid, si in adulto cum originali junctum sit actuale. ibid. Pœnitentia num sit simpliciter hic necessaria ob venialia: est tamen consulenda. ibid. Ob peccatum letale est simpliciter necessaria, vel in re, vel in voto: non sic observantia aliorum præceptorum. p. 204. 205. Hoc autem votum habetur, vel in actu contritionis perfecto, vel in actu charitatis pariter perfecto, vel in martyrio. ibid. Nullum est præceptum per se obligans ad statim pœnitendum post peccatum mortale personale: bene vero ad non differendam diu pœnitentiam. pag. 205. & seq. Datur præceptum divinum positivum subjiciendi clavibus omnia, & singula mortalia commissa post baptismum. ibid. Non vero ante baptismum. pag. 208. Quid de peccato fictionis. ibid. De venialibus nullum est præceptum per se: est tamen aliquando per accidens. pag. 208. & seq. Quo tempore, num scilicet semel in anno, aliquando in vita, in articulo mortis, &c. obliget præceptum confitendi mortalia. ibid. & seq. Quod sit præceptum confessionis annuæ, quando, & quos obliget. pag. 210. & seq. Quinam ab eo excusentur. ibid. V. *Puer, &c.* Quæ peccata vi hujus præcepti snt necessario clavibus subjicienda. pag. 211. 212. Annus autem hic quinque modis computari potest, & secundum hanc diversam computationem plurima resolvi possunt. ibidem. Num, qui omisit confessionem debitam hoc anno, teneatur anno sequenti illam reficere. pag. 213. Qui diutius ultra annum differunt, graviusne peccatum committant, an etiam multiplex. ibid. Et num, qui multis annis non est confessus, confitendo hodie e. g. satisfaciat pro cunctis? ibid. Huic præcepto non satisficit per confessionem voluntarie nullam; imo neque si talis sit involuntarie. ibid. Quid, si fit valida, & informis. ib. Num valeat confessio, si fiat aliis a Parocho, sed approbatis ab Ordinario. ibid. Qui confitetur non habenti potestatem in reservata, num, si ipse habeat reservatum, debeat iterum alii illud confiteri. ib. & p. 214. Transgrediens præceptum Confess. num, & quando incurrat interdictum. ibid. Non communicantes in Paschate in Diœces. Neapol. incurrunt casum reservatum cum pœna interdicti. p. 404. Quando autem hoc incurratur? ibid. Qui vero non communicantes ab aliis dolose accipiunt schedulas, &c. Vel qui has illi accommodant, &c. incurrunt alium casum reservatum cum excomm. p. 400. & seq. Quod sit præceptum confitendi ante communionem. p. 214. & 215. Ut non obliget peccatorem volentem celebrare, vel communicare, tria requiruntur. ibidem. Primo, quod desit copia Confessarii: quando autem hæc intelligatur abesse. ibid. Secundo, quod sit urgens necessitas communicandi, vel celebrandi. pag. 215. Quando autem hæc habeatur? ibidem. Tertio, quod eliciat actum perfectæ contritionis. Quando autem hic elici debeat præsertim a celebrante. pag. 216. Num sit præceptum confitendi mortalia ante susceptionem, vel administrationem aliorum Sacramentorum. ibid. Quod sit præceptum Sacerdotibus confitendi *Quantum primum*. p. 217. Ut obliget, tria requiruntur. p. 218. Non urget tamen laicos ex paritate rationis. ib. Num ad hujus Sacramenti validam administrationem requiratur jurisdictio. pag. 45. & 290. Item approbatio. V. *Approbatio*. Demum potestas ordinis. p. 286. Solus ergo Sacerdos complete ordinatus potest esse Minister hujus Sacramenti. ibid. Quid hic veniat nomine ordinationis completæ. ib. Nemo non Sacerdos potest valide absolvere sacramentaliter ne per errorem quidem communem, vel titulum coloratum, licet ex delegatione possit aliquando a censuris. ibid. & pag. 287. Num, si quis in extrema necessitate confiteatur laico, Deus tunc suppleat effectum gratiæ, quæ conferretur ab hoc

- hoc Sacramento . *Ibid.* Sacerdos absolvens constitutum in articulo , vel periculo mortis . *Vid. Moribundus* . Num , si minus licite , saltem valide abolveret a venialibus , & mortalibus alias rite confessis simplex Sacerdos . pag. 288. Quid , si veniale habeat adnexam excommunicationem minorem . *ibid.* , & pag. 290. Num tempore interdicti , vel interdictis extra articulum mortis possit ministrari Sacramentum pœnitentiæ . tom. 4. pag. 289. Num Confessarius interdictus possit & illud ministrare . *ibid.* Excommunicatus num valide recipiat Sacramentum pœnitentiæ sine prævia absolutione ab excomm. pag. 247. Num valide illud ministrare excommunicatus vitandus , saltem in articulo mortis : & num extra talem articulum ministrando incurreret irregul. p. 248. Possitne esse Sacramentum Pœn. validum , & informe ? t. 3. p. 233. & 234.
- S. Pœnitentiaria . Pœnitentiarius .** Pœnitentiaria in quo possit dispensare . t. 1. p. 131. & 132. , & t. 4. p. 84. Quam absolvendi potestatem habeat . t. 1. p. 132. Quomodo exequendum S. Pœnitentiariæ rescriptum . *Vid. Rescriptum* . Forma apponitur , qua ad ipsam scribi possit a quocumque , & in quocumque idiomate . p. 145. S. Pœnitentiarius ex Pape concessione absolvere potest quoscumque ab omnibus papalibus , t. 3. p. 333. Num possit subdelegare facultatem a Papa acceptam alteri Confessario . pag. 345. Quam facultatem habeat Pœnitentiarius Ecclesiæ Cathedralis . pag. 437. Summus Pœnitentiarius potest Regulares absolvere a reservatis , cum sit eorum supremus Ordinarius . pag. 341.
- Pollicitatio** quæ fit . t. 2. p. 33. In quo differat a promissione , & num , & qualiter obliget . *ibid.* *V. Promissio* .
- Pollutio . V. Virginitas . Luxuria** .
- Pontifex** . Unus Pontifex habet immediate a Christo Domino potestatem ferendi leges ecclesiasticas pro tota Ecclesia . tom. 1. p. 63. Num etiam leges civiles obligantes loca alieno principi subjecta . *ib.* , & seq. Quibus ipse legibus teneatur . p. 96. Est supra Concilium generale : nec in legibus ferendis a consilio pendet Cardinalium . p. 64. In nullo iure divino , sive naturali , sive positivo potest dispensare . p. 130. & 131. Num possit saltem indirecte in iure divino positivo . *ibid.* Directe potest in omni iure pontificio etiam Concil. generalium , imo etiam in legibus Apostolicis humanis . *ibid.* Hæc potestas dupliciter Romæ exercetur . *ibid.* , & t. 4. p. 84. & 85. Pontifex num possit omnia iuramenta relaxare . t. 1. p. 271. Num gabellas imponere in locis Principi seculari subjectis . t. 2. p. 146. *V. Compositio per bullam* . Pontifex potest dispensandæ Eucharistiæ facultatem delegare Diacono . t. 3. pag. 87. Num , & Clericis , ac Laicis ? *ibid.* *Vid. Sacramentum Eucharistiæ* . Papa a Christo immediate habet potestatem concedendi indulgentias pro vivis , & defunctis . pag. 282. Pontifex ferens interdicta , deponens , degradans . *V. Interdictum . Depositio . Degradatio* . Num unus Pontifex possit dispensare in ordinatione extra tempora . pag. 189. Quinque autem sunt causæ , ob quas potest peti , & obtineri hæc dispensatio . *ibidem* . Papa tantum dare potest dimissorias pro tota Ecclesia . p. 180. Num possit dispensare , ut in ordinatione Episcopi facta ex sua delegatione ab alio Episcopo , assistant duo Sacerdotes loco duorum aliorum Episcoporum . *ib.* Pontifex dispensans in impedimento disparitatis cultus , vel criminis . *V. Crimen . Disparitas cultus* . In quæ loca habeat Pontifex dominium immediatum : in quæ tantum mediatum . tom. 3. p. 365. Qui hoc dominio illum spoliare , &c. attentant , incurrunt casum bull. cœn. *ibid.* Pontifex , & sub eo Conc. generale , ferre potest censuras pro tota Ecclesia . t. 4. p. 184. Papa solus dispensare potest in earum effectibus . p. 181. Nulla ipse censura ligari potest . pag. 188. Si tamen deprehendatur devius a fide , potest per

- per Conc. generale cogi per censuras, ut pareat, quia tum definit esse Papa. ib. & seq. Solus Papa, & quidem raro, potest dispensare in irregularitate ex homicidio voluntario. p. 303. Vel ex mutilatione publica. p. 314. Vel in irregularitate ex defectu lenitatis. p. 323. & seq. V. *Heymaphroditus*. De jure unus Pontifex dispensat in irregularitate ex defectu natalium. p. 332. Potestne Pontifex dispensare in matrim. rato t. 4. p. 159. Vel dissolvere matrim. legitimum infidelium. ibid. V. *Dararia. Pœnitentiaria. Irregularitas, &c.*
- Populus, V. Communitas.*
- Possessio. Possessor, V. Restitutio. Emptio.* Possessio quid sit. t. 2. p. 179. Ad eam acquirendam tria requiruntur. p. 180. Veræ possessionis quatuor sunt privilegia. ibid. p. 180. Quomodo amittatur ipsa, ejusque privilegia. ibid. Possessor, vel damnificator bonæ fidei quis sit. pag. 200. Quis malæ fidei. p. 205. In quo differant inter se. ib. Ad quid teneatur possessor, vel damnificator bonæ fidei ratione rei acceptæ, si hæc extet: ad quid, si non extet? pag. 201. & seq. Num teneatur, præter rem alienam, restituere etiam fructus inde perceptos. pag. 203. Num etiam melioramenta in re aliena facta. ibid. & seq. Num etiam lucrum cessans, aut damnum ei emergens ex carentia rei suæ. p. 204. Ad quid teneatur qui dubia fide possidet rem alienam. pag. 205. Ad quid, qui partim bona, partim mala fide. ibid. Damnificator, vel possessor malæ fidei num teneatur non solum rem restituere, si extet, sed etiam æquivalens, fructus, melioramenta, lucrum cessans, damnum emergens, &c. 206. & seq. V. *Dominus*. Quantum debeat Domino restituere pro re mala fide possessa, si ejus valor creverit, vel decreverit tunc, cum sit restitutio. 209. & seq. An iniquus possessor, seu sur teneatur restituere valorem rei alienæ apud se pereuntis, si eodem modo apud Dominum fuisset peritura. ib. & seq. Quid, si dubitetur, quanti res fuisset valitura usque ad tale, vel tale tempus. ibid. Ex qua culpa teneatur restituere damnificator? V. *Damnificator.*
- Potestas absolvendi, V. Absolutio: Dispensandi, V. Dispensatio.*
- Præbens recursum est, qui receptat, occultat malefactorem, ejus instrumenta, &c. t. 2. pag. 222. Quandonam ob talem culpam teneatur ad restitutionem? ib.*
- Præceptum differt maxime a lege. t. 1. p. 61. Ejus divisiones quot sint, & quæ. ib. V. Lex. Ignorantia præceptorum divinatorum, V. Ignorantia. Differt præceptum affirmativum a negativo. p. 62. Præcepta Decalogi quot sint, & quos obligent: quot, & quos obligent præcepta Ecclesiæ. p. 186. Præceptum amoris Dei, & præceptum amoris proximi includuntur in decem Decalogi præcepti. ib. Præceptum virtutum Theologicarum, V. *Virtus, Fides, Spes, Charitas*. Primum Decalogi præceptum, ut affirmativum præcipit actus virtutis Religionis, ut negativum vetat vitia illi posita sive per excessum, sive per defectum. p. 212. Impotens implere totum præceptum num teneatur implere partem, quam potest. p. 109. & t. 3. p. 210. Præceptum Confessionis, Communionis, &c. V. *Pœnitentiæ Sacramentum.**
- Predium, aliud est urbanum, aliud rusticum. t. 2. p. 179.*
- Prælati.* Prælati regulares, in quo possint dispensare. tom. 1. pag. 134. V. *Dispensatio. Intersticia*. Quæ juramenta possint relaxare p. 271. Vide *Clericus. Religiosus*. Prælati religiosorum quas eleemosynas possint, vel debeant facere. pag. 335. Quæ dona facere, & ex quibus bonis? tom. 2. pag. 37. V. *Clausura Monialium*. Debent Prælati Regulares bis, vel ter in anno offerre monasteriis monialium sibi subjectis confessarium extraordinarium. tom. 3. pag. 304. Ipsi dant testimoniales pro suis subditis. p. 183. Item dimissorias. p. 181. Prælati Regulares, seu Superiores Religionum num possint reservare aliud

- peccatum grave ab 11. reservabilibus ex Clem. VIII. Vel etiam determinare pœnitentias graves quibusdam peccatis etiam non reservatis a confessariis imponendas, &c. pag. 405. & seq. V. *Casus reservati*. Impedientes Prælatos, vel Judices Ecclesiasticos, quominus sua jurisdictione utantur, &c. excommunicantur in bull. cœn. pag. 363. Quæ sit potestas Prælatorum Ecclesiasticorum circa abolitionem a casibus, & censuris reservatis. pag. 335. & seq. Habent ex concessione Papæ potestatem ferendi censuras in subditos suæ Religionis. tom. 4. pag. 185. Quando incurrunt irregularitatem ex defectu lenitatis. p. 320. Possunt Prælati Regulares dispensare in irregularitate ex defectu lenitatis in ordine ad suos. pag. 423. Item in irregularitate ex homicidio casuali occulto. p. 309. Num etiam in irregularitatibus ex defectu corporis? p. 335.
- Præscriptio* est *Acquisitio dominiæ rei alienæ per possessionem bona fide cum titulo, & tempore debito continuatam*. t. 2. pag. 184. Quando dicatur præscriptio, quando usucapio. ibid. Ad legitime præscribendum 4. requiruntur conditiones. ibid. & seq. Quod tempus requiratur, & sufficit ad usucapionem rerum mobilium, vel ad præscriptionem immobilium. Præsertim contra Ecclesiam Romanam, Ecclesias inferiores, Religiosos, &c. p. 185. Quod ad præscribenda bona pupillorum, minorennium, beneficium Ecclesiasticum, res immobiles civitatis, vel res bonis coronæ adnexas contra Principem, &c. ibid. Vel deum contra debita. p. 186. Quando dicatur præscriptio non procedere aut dormire, aut interrumpi. p. 187. Quando, & quomodo præscriptio, vel usucapio excuset a restitutione. pag. 184. Per præscriptionem potest a quovis clerico acquiri potestas ferendi censuram. tom. 4. pag. 185.
- Præsentia moralis*. Ad missam requiritur præsentia corporalis, moralis tamen, & humana. t. 1. p. 303. Quæ tamen hæc sit. pag. 304. V. *Azentio*. Quæ præsentia Hostiæ, & Particularum requiratur, ut a Sacerdote valide consecrentur. t. 3. p. 88. & seq. V. *Hostia*.
- Præstimonium* quid sit, & quæ ejus onera? t. 2. p. 160. & seq.
- Præsumptio*. Quodnam est præsumptionis peccatum, & cui virtuti propriè opponatur? t. 1. p. 210
- Presbyter*, *Præbiteratus*. Presbyteratus est ordo, *Quo datur potestas conficiendi Christi Corpus, & Sanguinem, & remittendi fidelibus peccata*. t. 3. p. 164. De fide est, esse Sacramentum. p. 162. Quæ ejus materia remota, quæ proxima apud Latinos, quæ apud Græcos. pag. 164. Quæ forma. p. 167. Quæ presbyteratus munera, & onera. pag. 170. Quæ ætas? V. *Ætas*. Num Presbyteratus collatus apud Græcos sine primæ impositione manuum sit validus. Quid si ita conferatur apud Latinos. pag. 165. Per quam manuum impositionem imprimatur character. ib. Num valeat Sacerdotium, si in ordinatione adhibeatur calix, & patena non consecrata, vel execrata. ibid. Vel si tradatur solus calix cum patena, vel loco vini fuerit aqua tantum, vel defuerit panis? ib. & p. 166. V. *Sacerdos*.
- Precarium* est *Gratuita concessio rei ad solum usum pro tempore nec expresse, nec tacite determinato*. t. 2. p. 59. Quando, & quot modis revocari possit. ibid. Circa ejus usum, & custodiam recurrunt doctrinæ de commodato. ib. V. *Commodatum*.
- Preces* etiam importunæ num irritent matrimonium. t. 4. p. 43.
- Pretium* est *Pecunia, quæ pro merce datur*. tom. 2. pagina 78. Jussum est, quod taxetur a lege, vel a communi hominum æstimatione: illud dicitur legitimum, hoc vulgare. ibid. In quo consistat pretium legale, seu legitimum, in quo vulgare, seu naturale. ibid. Hoc potest esse infimum, medium, & summum. p. 79. Sæpe etiam mutatur.

tatur. ib. Ex quibus casibus potest crescere, ex quibus decrefcere. ib. & seq. V. *Emptio*. Ad quid tenearis, si accipias pretium furtivum. p. 85. & seq.

Primates num possint leges ferre obligantes nationem? t. 1. p. 65.
Princeps absolutus potest leges ferre. t. 1. p. 64. V. *Legislator*. Tenentur ad restitutionem Principes, Magnates; &c. si scientes, suos famulos, subditos suæ protectioni fidentes malum inferre, dissimulent. tom. 2. pag. 232. Quo jure nequeant Principes officia vendere temporalia. pag. 92. & 192. Principes supremi possunt justas gabellas imponere. p. 146. Princeps, si præferat in distributione officiorum minus dignos dignioribus, num peccet, & an & cui teneatur restituere. p. 191. Principes seculares quæ peccata possint punire. tom. 3. pag. 64. Quid possint circa matrimonia fidelium, vel infidelium. tom. 4. pag. 12. V. *Impedimentum*. Quando incurrat irregularitatem ex defectu lenitatis. pag. 320. Num possint legitimare? V. *Legitimatio* ex rescripto Principis.

Privilegium est *Lex privata concedens beneficium*. t. 1. p. 157. Differt a gratia, licentia, & dispensatione. ibid. Dividitur in personale, & reale, in perpetuum, & temporale; in commuæ, & singulare; in favorabile, & odiosum; in privilegium ad instantiam partis, & ex motu proprio: in privilegium ad instar, & per communicationem. ibid. & pag. 158. In scriptum, & non scriptum, quod & *Vivæ vocis oraculum* nuncupatur. ibidem. & pagina 165. In gratuitum, & remunerativum. pag. 158. & 163. Privilegium, quod in nullius præjudicium cedit, interpretandum late: nunquam tamen ultra significationem verborum naturalem, & civilem. pag. 159. Quando fieri possit extensio privilegii ad alias personas. ibid. Derogans juri communi, vel privato tertii ordinariæ strictè interpretandum: porro tres sunt hic exceptiones appositæ. pag. 160. Quæ clausula in privilegio nata sit derogare juri communi, vel tertii. ibid. Quandonam uti possis tuo privilegio contra privilegium alterius. ibid. Si duo privilegia sint contraria quodnam prævalet? p. 161. A quo, cui, & quæ privilegia concedi possint. ibid. Ut privilegii concessio sit valida, non requiritur causa: fecus, ut sit licita. At quid, si causa falso allegetur bona, vel mala fide pag. 162. Num privilegiatus uti possit suo privilegio etiam extra territorium concessentis, & num teneatur semper eo uti. ib. & p. 163. An, quod, & a quo privilegium revocari possit, & num etiam sine causa. ibid. & p. 164. Quæ sit causa legitima revocandi privilegia. p. 163. Quandonam privilegium intelligatur concessum in præmium, & commemorationem meritorum, & quid requiratur ad ejus revocationem? pag. 164. Renunciatio privilegii, alia est tacita, alia expressa. pagina 166. Quæ privilegia possint a particulari revocari, quæ non. ibid. Privilegium renunciabile non cessat per solam voluntatem renunciantis. pag. 167. Neque per non usum, modo non sit in alterius gravamen. ibid. Num cesset per actum contrarium. pag. 168. Num per ejus abusum. ibid. Tripliciter autem abuti quis dicitur suo privilegio. ibid. Quinque aliis modis cessare potest privilegium. pag. 169. Privilegia scrupulosa, V. *Scrupulosus*. Conditio privilegio appositæ, V. *Conditio*. Privilegia Regularium revocata, V. *Regulares*.

Privilegiati a jure, a consuetudine, vel ab homine qui sint? t. 3. p. 304. & seq. V. *Approbatas ad privilegiatus*.

Priorissa, V. *Abbatissa*.

Probabile. *Probabilitas* &c. V. *Opinio*. Probabilitas alias est juris, alia facti. t. 4. p. 16. & 17. Num liceat matrimonium contrahere cum sola opinione probabili, quod non adsit impedimentum dirimens. p. 16. & seq. Sive hoc sit juris naturalis, sive divini, sive Ecclesiastici. ibid. V. *Opinio probabilis*.

- Probitas**. Quæ probitas requiratur in ministro Sacramenti Pœnitentiæ . t. 3. p. 306. & seq.
- Processio**, V. *Supplicatio*.
- Proclamatio**, V. *Dispensatio in matrimonio*. Proclamationes matrimonii sunt *Denunciationes*, seu *banna*, quibus publicatur, matrimonium intra certas personas esse contrahendum . tom. 4. pag. 81. Quid de iis statuit Tridentinum . ib. Qualiter peccarent contrahentes, & Parochus assistens matrimonio neglectis denunciationibus . ib. Num etiam peccarent, si omittatur una ex tribus, vel si proclametur extra Missarum solemnia, vel in die non festo . ib. Inter unam, & alteram denunciationem num, & quot dies debeant intercedere . p. 82. A quo, & ubi faciendæ sint proclamationes, præsertim si quis habitet duas Parochias . ib. V. *Vagus*. Quas pœnas incurrant contrahentes neglectis denunciationibus . ib. Quas Parochus, vel alius loco illius assistens . ib. Sic contractum matrimonium diceretur clandestinum secundum quid . p. 81.
- Procurator** est *Qui aliena negotia ex mandato domini administrat*. tom. 2. pag. 140. Alius est ad negotia, alius ad lites . ibid. Quot annos uterque habere debeat? ibid. Procurator ab absente constitutus, etsi nolit suscipere mandatum sibi hic & nunc præsentatum, potest tamen illud deinde suscipere, si mandans in eadem voluntate persistat . t. 1. p. 167. Si occupes procuratorem Titii, itaut non possit sic Titius obtinere aliquod bonum, ad quid tenearis . t. 2. p. 199. & seq. Procurator baptizans nomine principalis, V. *Patrinus*. Procurator, etsi peccet acceptando officium tempore excommunicationis, valide tamen instituitur . t. 4. p. 308. Estne irregularis, si nihil agendo finat mortem sui principalis . p. 245. Si sponsus, & sponsa contrahant per Procuratorem in Parochia, quæ ad neutrum spectet, non valide assistit hic Parochus, sed requiritur licentia Parochi sponsi, vel sponsæ, data alii Sacerdoti, qui potest ex delegatione assistere . p. 68. Quoad Procuratorem matrim. ut contractus est, quid statutum sit, & quæ sint necessario servanda . p. 145. Quinam esse possit Procurator matrimonii . ibid. Si principalis post mandatum revocet consensum, antequam Procurator officium suum expleverit, matrimonium est nullum. Quid, si postquam revocaverit, iterum consentiat, antequam Procurator officium suum expleverit, vel principalis factus sit amens tum, cum procurator contrahit . p. 146. Nuncii matrimonii quid præstare debeant, & in quo differant a procuratoribus . ibid. V. *Litere*. Quomodo inter absentes valeat matrimonium etiam in ratione Sacramenti . ibid. & seq. V. *Matrimonium*. Num licite contrahat procurator, qui non sit in gratia . pag. 147. & seq. Principalis, quando requiratur, ut sit in gratia . ib.
- Prodigus**. *Prodigalitas*. Prodigus num teneatur facere elemosynas? t. 1. p. 334. Num possit contrahere . tom. 2. p. 27. Num testari . p. 46.
- Professio Fidei**, *Religionis*, *Ec.* Qui teneatur ad fidei professionem eligendam . t. 1. p. 194. & 195. Valida est professio religiosa facta tum ab excommunicato, tum apud superiorem excommunicatum . t. 4. p. 240. Num per quamcumque professionem Religiosam dissolvantur sponsalia . p. 128. V. *Indissolubilitas matrimonii*. V. *Legitimatio*.
- Professus**. Professi militares num teneantur ad horas . t. 1. p. 218. Religiosi professi possunt ordinari titulo paupertatis Religiosæ . t. 3. p. 199. Invalide autem professi per aliquod impedimentum illicite sic ordinarentur in sacris . ib. Quam pœnam incurrerent sic ordinati? pag. 200. Quid de ejectis . p. 199. V. *Regulares? Religiosi Ec.*
- Promissio**. *Promittens*. Promissio est *Spontanea, ac deliberata obligatio fidei gratis facta alteri de re quæpiam bona, & possibili* . t. 2. p. 30. Quatuor habet imbibitis condiciones . t. 1. p. 269. & 270. Differt a proposito . t. 2. p. 30. Promittens debet habere animum dandi simul, & esse obli-

obligandi . *ibid.* Si quis actu tantum interno , vel externo occulto rem alicui promittat , non tenetur dare . p. 31. Num promissio liberalis obliget ex iustitia , vel ex fidelitate , & num sub gravi , an sub levi . *ibid.* 32. Quæ , & in quibus casibus promissio non obliget . *ib.* 33. Ante acceptationem promissarii dicitur pollicitatio . V. *Pollicitatio* . *ibid.* Num , si ita sit etiam juramento firmata , obliget , & qualiter . 34. Quid reipsa sit promissionis acceptatio , & quando ponenda . p. 35. Num possit alius acceptare loco promissarii , vel eam acceptationem deinde revocare . *ib.* & p. 36.

Promissio matrimonii , V. Sponsalia . Crimen .

Propositum confessionis est *Voluntas non peccandi de cætero* . t. 3. p. 248. Certe requiritur ad justificationem , *ibid.* Quoad mortalia debet esse efficax , firmum . & universale . *ibid.* ad 249. V. *Dolor . Conscientiarius* . Firmitas in proposito quæ , & unde haberi debeat . *ibid.* & seq. Num esse debeat formale , & expressum ; an vero sufficiat virtuale , & implicitum in ipso actu doloris . p. 250. Quoad venialia non requiritur , ut sit universale : debet tamen esse firmum , & efficax saltem respectu unius ex venialibus , quæ pœnitens confitetur . pag. 251. Num habens solum venialia debeat etiam habere propositum cavendi mortalia . *ib.* & seq.

Proximi dilectio duplici præcepto præcipitur . t. 1. pag. 319. Nomine proximi quid veniat . p. 322. Num charitatis præceptum jubeat nos proximum diligere actu interno . *ibid.* Qualis esse debeat hic actus , num supernaturalis , num elicitus ex formali motivo amoris Dei . p. 323. Num elici debeat hic actus circa singulos in individuo , & quoties in vita . *ibid.* Num licite possit quis velle carere bono aliquo spirituali ex propria culpa . *ibid.* Debent etiam exhiberi proximo signa benevolentiae , vel communia , vel specialia . p. 324. V. *Inimicus* .

Odium .

Puer . Puella . Pubertas , &c. Pueri , & puellæ ante usum rationis nullis subduntur legibus . t. 1. p. 98. Statim post talem usum tenentur legibus tum naturalibus , tum positivis divinis . p. 100. Num etiam legibus , & pœnis Ecclesiasticis . *ib.* , & seq. , & p. 305. & 306. & t. 3. p. 214. Num possint introduci in monasteria monialium ? t. 1. p. 99. & seq. & t. 3. p. 368. Num licite possint induci ad ponendas actiones vetitas . p. 101. & seq. Quando incipiant obligari ad missæ interessendum . p. 302. Quando præsumuntur habere sufficientem usum rationis , & pervenisse ad annos discretionis : proindeque teneri ad annum confessionem , &c. *ib.* , & t. 3. pag. 210. Puella (idem potest quæri de omni alio) carens veste convenienti , num excusetur a missa audienda . t. 1. p. 308. & seq. Num etiam , si credat ab adolescente lascivo concupiscendam . *ib.* , & seq. Pueri & puellæ ante pubertatem peccantes incurrantne casus reservatos sive Papales , sive Episcopales ? t. 3. p. 214. & p. 328. & seq. Num , & quando possit iis ministrari Eucharistia , vel Extrema Unctio . p. 161. & t. 1. p. 98. & 100. Vel Confirmatio t. 3. pag. 74. Pueri rudes quomodo teneantur confiteri . p. 269. , & seq. Incurrantne censuras ? t. 4. p. 188. Non habentes usum rationis neque potestate delegata eas ferre possunt . pag. 186. Ex matrimonio inito ex consensu ficto a pueris ante septennium non oritur impedimentum publicæ honestatis . pag. 54. In tempore interdicti generalis localis neque infantes possunt sepeliri in loco sacro . pag. 291. *Pupillus* num possit , aut teneatur facere eleemosynas . tom. 1. p. 335. Num valeat contrahere . t. 2. p. 19. Num fidejubere . p. 135. Quomodo teneatur commodatum custodire . p. 59.

Q

Quadragesima . Consuetudo non comedendi ova , & lactinia in qua-
dragesima obligat sub gravi . t. 1. p. 121. & 296. Quid in aliis vi-
giliis . Utrobique . V. *Jejunium Ecclesiasticum* .

Qualitates contractus , V. *Contractus* .

Quasi Contractus sunt *Obligaciones* , quæ tacite oriuntur ex aliqua actio-
ne , officio , &c. t. 2. p. 137. V. *Negoria gesta* . *Mandatum* .

Quæstor . Quid possint , & quid non possint eleemosynarum quæstores ?
tom. 1. p. 343.

Querela , V. *Appellatio* .

Quotidiana Communio sit necne , & omnibus suadenda ? tom. 3. p. 104.
Non est nota prædestinationis , nisi in fidelibus digne illam suscipien-
tibus . *ibid* .

R

Rapina est *Ablatio rei alienæ facta cum vi* . tom. 2. pag. 279. & 280.
V. *Furtum* .

Raptor . *Raptus* . *Raptus* est *Cum per vim abducitur mulier de uno in
alium locum ad finem contrahendi cum ea matrimonium* , quousque ea
non reponatur in loco libero . Et tuto . tom. 4. pag. 75. *Quis raptus*
dirimebat matrimonium jure antiquiori , quis hodie dirimat ex *Trid* .
pag. 74. & 75. *Requiritur abductio mulieris de uno in alium locum*
moraliter diversum : item , quod *abductio* sit violenta sive physice ,
sive moraliter . *ibid* . Num sufficiat , si fiat dolo , aut falsis promil-
sis . *ibid* . *Requiritur item* , ut violenta *abductio* fiat mulieri ipsi ,
non parentibus , & quidem ut fiat ad finem matrimonii . *ibid* . , &
pag. 76. *Si incio Titio rapta sit ab amico ejus mulier ad finem ma-
trimonii contrahendi cum ipso Titio* , tunc validum potest esse ma-
trimonium sive cum Titio , sive cum amico . *ibid* . At quid , si quis
per alium scienter rapiat . pag. 77. *Si mulier vi abducatur virum et-
iam ad finem matrimonii* , non inducitur impedimentum . *ibid* . im-
pedimentum *raptus* in quibus locis locum habeat ? *ibid* . *Probabilius*
decretum Trid . non irritat sponsalia inter raptorem , & raptam .
ibid . *Quæ sint ex eod* . *Trid* . *pœnæ raptus tum contrahentibus* , tum
ipsi *Parocho tali matrimonio assistenti* . *ibid* . *Qualiter intelligendæ*
hujusmodi pœnæ , quando incurrantur , & num extendendæ ad con-
siliam , auxilium , favorem præbentes , &c. *ibid* . *Quæ sint aliæ pœ-
næ de jure naturæ* , & canonico . *ibid* .

Ratio contractus in matrimonio nequit separari a ratione Sacramenti .
t. 2. p. 142.

Ratihabentes homicidium injustum voluntarium in sui gratiam factum
incurrantne irregularitatem ex delicto . t. 4. pag. 295. *In quo rati-
habitio æquiparetur mandato* ? *ibid* .

Ratum habens damnum nomine suo illatum num teneatur ad restitutio-
nem . t. 2. p. 228.

Recidivus quis sit . t. 3. p. 273. *Nequit absolvi* , nisi spes appareat e-
mendationis . *ibid* . *Quæ sint hujus spei signa* . *ibid* . Num , si *recidivæ*
proveniant ex sola fragilitate , aut consuetudine , possit absolvi toties ,
quoties affulget hujusmodi spes . *ibid* . , & p. 422. *Quid* , si proveniant
ex occasione extrinseca , quam potens non deseruit . *ibid* . *Vid* .

Consuetudinarius, *Occasio proxima*. Num absolvi possit, si versetur in occasione proxima sibi necessaria, & adhibitis omnibus remediis semper labatur ut prius. ib.

Recitatio Horarum, V. *Horæ canonica*.

Regina quando possit leges ferre, t. 1. p. 63. Tenetur legibus quoad vim directivam, secus quoad coactivam. p. 94. V. *Rex*. *Reginæ*, earumque filix possunt etiam comitatæ aliis feminis honestis ingredi monasteria Religiosorum. t. 4. p. 273.

Regula. Regulæ Cancellariæ habentne vim legis. t. 1. p. 64. *Regularum Religionis voluntaria transgressio* careatne culpa etiam veniali. t. 3. p. 254. Num solum isthæc transgressio esse possit sufficiens materia confessionis. ibid., & seq.

Regulares amiserunt jam privilegia, quæ per Trid. expresse revocata sunt. t. 1. p. 164. & seq. Quid de implicite ab eo revocatis. p. 165. & seq. Revocata item sunt ab Urb. VIII. Privilegia Regularium vivæ vocis oraculo concessa: excipiuntur tamen illa Cappuccinorum, in quibus tamen non communicant alii Regulares. pag. 166. Sunt & tres aliæ exceptiones. ibid. Regulares indigent licentia Papæ, ut accipiant mutuum solvendo interesse. t. 2. pag. 63. & 64. Regulares promoti ad beneficium. V. *Beneficium Ecclesiasticum*. Regulares etiam exempti tenentur ad missam, & ad servanda festa, quæ Episcopus cum consensu cleri, & populi indicit: num etiam ad illa, quæ populus vovit Episcopo approbante. tom. 1. pag. 306. Invalide, & illicite largiantur munera cum dissipazione bonorum Religionis, & cum ambitione. t. 2. p. 310. Num etiam munuscula ad devotionem spectantia, &c. ibid. Regularium Ecclesiæ, Vid. *Ecclesia seu Templum*. Regulares possintne sine Episcopi licentia erigere, & mutare oratoria in suis domibus, & villis, de licentia tamen personali suorum Provincialium, &c. tom. 3. pag. 132. Item ministrare de licentia suorum Superiorum Extremam Unionem suis familiaribus etiam secularibus. pag. 157. Num etiam aliis in necessitate. ibid. Quos casus reservatos incurrant Regulares. pag. 331., Vid. *Novitius*. Regularis approbatus ad confessiones, Vid. *Approbarus*. Regulares in itinere cui possint, ac debeant confiteri. pag. 303. Num possint tempore Jubilæi absque licentia superioris eligere sibi confessarium approbatum tantum ab Episcopo. pag. 306. Num vi suorum privilegiorum possint absolvere, sin minus provocantes ad duellum, saltem consulentes, permittentes, &c. pag. 370. Vid. *Intervisium*. Pro Regularibus dat testimoniales superior regularis: Scientiæ autem examen spectat ad Episcopum. p. 183. V. *Religiosi Soc. Jesu*. Regulares a quo debeant ordinari. pag. 179. Regulares a quibus absolvi possint a reservatis papalibus, vel in suo Ordine, &c. pag. 341. seq. Vid. *Superior*. *Religiosus*, &c. Num possint, & in quo, subditi regulares communicare cum suis Prælati, & Superioribus vitandis. tom. 4. pag. 234. & 235. Regulares inducentes aliquem ad jurandum, vovendum, &c., ut eligat sepulturam apud eorum Ecclesiam, incurrunt excomm. reservatam. tom. 3. p. 324. Quid, si obligent ad eligendam sepulturam in Ecclesia alterius, vel hortentur tantum, ut eligant eorum Ecclesiam. ibid. Vid. *Sepultura Ecclesiastica*. Quid ipsis liceat, quid Parocho, & quæ possint cum Parocho concordare circa hujusmodi sepulturam. pag. 324. & seq. Possunt, quin contradicantur ab Episcopo, vendere sepulturam. ibid. Si pro loco honoratorii eam vendant, num sit simonia? ib. V. *Simonia*.

Relaxatio juramenti, V. *Juramentum*: Interdicti, V. *Interdictum*.

Religio. Religionis virtus est prima post Theologales, qua debitus Deo cultus exhibetur. t. 1. p. 212.

Religiosus, V. *Professus*. Religiosus tenetur ad leges civiles non lædentes

dentes Ecclesiasticam Immunitatem quoad vim directivam tantum : tom. 1. pag. 108. Num etiam ad leges synodales ab Episcopis laicis Clericis . ibid. Num Religiosi , sive ad chorum deputati , sive non , ad Horas teneantur . pag. 218. & 220. Vel servare consuetudines municipales Clericorum , vel Secularium . pag. 120. & 121. Religiosus , ut Franciscanus , num teneatur ad jejunia suæ regulæ etiam ante 21. annum . pag. 318. Quæ sit obligatio Religiosorum erga suos Prælatos , & contra pag. 358. Religiosi , præsertim mendicantes , elemosynantes , Vid. *Quæstor* . Num teneantur facere elemosynas . p. 335. Religiosus professus num possit contrahere . tom. 2. pag. 17. Num testari . pag. 48. Num institui hæres , & quomodo . pag. 51. Num sedebere . pag. 135. Num illicite simul & invalide largiatur munera de rebus monasterii , &c. , quæ quantitas liceat ex illis ? pag. 37. , & seq. Religiosis num sit prohibita negotiatio , & qualiter peccent eam exercentes per se , vel per alium . pag. 90. & seq. Quid , si emant aliquid animo vendendi sine lucro ; vel plura pro securitate suæ provisionis , & postea , quod superfluit , carius vendant , &c. ibid. Industrie autem iis licent . ibid. Si sine vi , & fraude testatori suadeant , ut potius suo monasterio , vel religiosis , &c. relinquat legata , num peccent , & ad restitutionem teneantur . pag. 198. Religiosorum furta ; Vid. *Furtum* . Num professus contrahens debita in Religione , teneatur ipse , vel Religio , restituere . pag. 271. Religiosi mendicantes , & cum iis communicantes , quæ privilegia habeant circa Eucharistiæ administrationem . tom. 3. pag. 96. Religiosi communicantes in privilegio Soc. Jesu , qua hora possint celebrare . pag. 142. & 143. Ministrantes extremam unctionem externis incurrunt excommunicationem Papalem . ibid. Num etiam in necessitate . ibid. V. *Regulares* . Religiosæ & Religiosi interdicti , Vid. *Interdictum* . Religiosis , quibus licuit ante Trid. ordinari extra tempora , num etiam nunc liceat pag. 189. Religiosi num gaudeant immunitate Ecclesiastica relate ad suos Prælatos , si confugiant ad Ecclesiam suæ Religionis , vel alterius . pag. 368. Religiosis sub qua culpa , & poena vetitum sit loqui cum monialibus . pag. 392. Num possint sibi eligere Ecclesiasticam sepulturam . pag. 325. V. *Sepultura Ecclesiastica* . Religiosi iter facientes (præsertim Soc. Jesu) a quo possint absolvi a reservatis . p. 343. Religiosi exempti num possint censurari ab Ordinario . t. 4. pag. 194. Num a Nuntiis Apostolicis . ibid. Religiosi laici proprie suspendi nequeunt . p. 255. Est suspensio a divinis , præter privationem beneficiorum , & inhabilitatem ad illa , vel alia obtinenda contra Religiosos præsumentes introducere mulieres in monasteria , &c. Num etiam in sacristiam . p. 273. & 274. Religiosi privilegium habentes absolvendi a censuris num , & quod interdictum possint relaxare . t. 4. p. 296. Religiosus poenitens , si petat a superiore posse absolvi a reservatis a Religioso suæ Religionis , & illi negetur talis facultas ; adhuc valide potest absolvi . t. 3. p. 214. Religiosi violantes interdictum qua poena puniantur . t. 4. p. 299. V. *Clericus* . *Interdictum* . *Sepultura Ecclesiastica* . Religiosis num sit vetita chirurgia . t. 4. p. 306. Num illam exercentes incurrant irregularitatem ex delicto homicidii casualis ? ib.

Religiosi Societatis Jesu . Num possit Societas Jesu sine S. Congr. licentia reddere dimisso bona sua , quæ ei donaverat ? tom. 2. pag. 14. In societate licentia ad contrahendum de his , quæ pertinent ad vicium , & vestitum sitne invalida . pag. 17. Rectores Soc. Jesu quid possint donare de rebus Religionis . tom. 2. p. 38. Religiosi Soc. Jesu post vota simplicia valide testantur de Generalis licentia . pag. 48. Quid post professionem . ibid. , & seq. Num possint institui hæredes . pag. 50. Num saltem eorum Domus , Ecclesiæ , Collegia , &c. ibid. Quid possint

possint Superiores Societatis Jesu erga subditos, quorum delicta noverint ex denunciatione paterna. tom. 1. pag. 340. Vi concessionis Bullæ Pauli III. num liceat Religiosis Societatis Jesu alicubi administrare baptismum. tom. 3. pag. 59. & 60. Quibus privilegiis gaudeant circa administrationem Eucharistiæ præsertim etiam tempore Paschatis, si necessitas urgeat. pag. 96. & 97. Vel circa consecrationem suarum Ecclesiarum. pag. 128. Vel circa tempus celebrandi. p. 143. Vel circa tempora ordinationum. pag. 189. & seq. Vel circa examen. pag. 183. Vel circa dimissorias. pag. 181. Vel circa titulum ordinationis. pag. 198. Vel in dimissos a Societate. pag. 199. Religiosi Soc. cui debeant confiteri, dum sunt in itinere. pag. 303. Num possint in suis Ecclesiis recipere defunctos sine licentia Generalis, exceptis Fundatoribus, Principibus, & Prælatibus. t. 3. p. 327. A quonam in Societate danda, vel petenda absolutio a reservatis, etiam in itinere, &c. p. 342. & 343. Possunt in Societate sic absolvere etiam Magistri Novitiorum ex speciali privilegio. ibid. Confessarii in Societate num possint suspensiones relaxare. pag. 263. In Societate reservatur Generali facultas dispensandi cum suis subditis in irregularitate orta ex homicidio voluntario occulto. pag. 299. Num Generalis Societatis Jesu possit cum suis subditis dispensare in omni irregularitate. pag. 322. Quid requiratur, ut quis post contractum matrimonium ratum valide profiteatur in Societate Jesu. pag. 154. Vota simplicia Scholasticorum, & Coadjutorum formatorum Societatis Jesu non dissolvunt matrimonium ratum antecedens, utut sint impedimentum dirimens matrimonii contrahendi. pag. 157.

Reliquiæ Christi Domini, ut Spinæ, Crux, &c. B. V. & Sanctorum sunt certo adorandæ: diverso tamen adorationis genere. tom. 1. p. 213. & seq. Reliquiæ Sanctorum non possunt radi, ut rasuræ dentur infirmis. ibid. Quid de Reliquiis Beatorum, vel eorum, qui nondum sunt ab ecclesia beatificati. pag. 214. & seq.

Remedia conscientiæ scrupulosæ, V. Scrupulus.

Remissio debiti facta a creditore ut debitorem excuset, quid requiratur. tom. 2. pag. 273. Quid, si debitor certo moraliter, vel probabiliter tantum putet, quod, si manifestaret creditori debitum, vel rogaret remitti, ille id liberaliter faceret. ibid. Si creditor remittat ex minis, metu, &c. remissio est nulla. pag. 274. Item, si debitor se fingat pauperiorem, quam reipsa est. ibid. Quæ sint leges remissionem irritantes. ibid.

Renunciatio hæreditatis. V. Hæreditas.

Rescriptum dispensationis varie appellatur. tom. 1. pag. 147. Aliud est rescriptum gratiæ, aliud justitiæ, & in quo differant. ibid. Licet regulariter concedatur in forma commissoria, concedi tamen potest in forma gratiosa. ibid. Rescriptum S. Pœnitentiariæ ad quem dirigatur? quis aperire possit, & quæ ejus superscriptio? ibid. & seq. Explicantur pro Confessariorum praxi aliquæ rescripti clausulæ. ib. & p. 149. Dataræ rescriptum quomodo exequendum. ibid. Cui committatur, & cui præsentari debeat. ibid. Explicantur quatuor hujus rescripti clausulæ. ibid. & pag. 150.

Reservatio. Reservata. V. Casus reservati. Reservatio est *Restriçtio jurisdictionis concessæ Sacerdoti inferiori in ordine ad aliquod peccatum, seu censuram.* tom. 3. pag. 327. Quæ peccata possit reservari, & num etiam mortalia mere interna, vel venialia ab Episcopo, vel saltem a Papa. ib. & p. 328. Quis possit casus reservare. ibid. Quinam incurrant reservationem, & qui ab ea excusentur. ibid. *V. Ignorantia. Merus. Pœni. Vagi. Peregrini. Regulares. Moniales.* Si Confessarius habebat facultatem in reservata, & confessio antecedens fuit invalida, itaut invaliditas orta fuerit ex defectu ipsius,

eo quod noluit absolvere, num ablata sit reservatio. t. 3. p. 261. Num ablata censenda sit etiam censura, eo quod invaliditas fuerit ex defectu inculpabili, vel etiam culpabili pœnitentis. ibid. Si quis ab habente facultatem in reservata, vel in censuras generaliter ab iis absolvetur, manet omnino liber a reservatione, vel censura adnexa peccato obli- to: cum fuerit de eo indirecte absolutus: si ergo memoriæ occurrerit, poterit de eo directe absolvi a quovis Confessario. p. 263. V. *Moribundus. Religiosus.*

Residentia. Beneficiati obligati ad residentiam (quales non videntur esse, qui curam non habent animarum. t. 2. p. 301.) si culpabiliter non resideant, peccant mortaliter, & ad restitutionem tenentur fructuum tali residentię correspondentium. pag. 292. Num fieri debeat in conscientia, & ante sententiam Judicis. ibid. Episcopi abesse possunt licite a suis Ecclesiis, si adsint justę causę. Quę autem esse possint. pag. 293. Item, si per breve tempus, quod non debet excedere duos, aut ad summum tres menses. ibid. Quantum temporis possint manere Romę, si promoti sint in curia, vel alias stans temporibus ad limina Apostolorum personaliter accedant. ibid. Quid de intervenientibus Conciliis, seu Congregationibus provincialibus. ibid. Num possint conjungere trimestrem absentiam a Trident. concessam cum alio tempore etiam concessa. ibid. & seq. Multa item subtilissime decrevit super Episcoporum residentiam Bened. XIV. apposita pag. 294. & seq. Parochi ex causa ab Episcopo cognita possunt per duos menses a Parochia abesse. pag. 293. Num generaliter loquendo ultra duos dies absentię indigeant semper facultate Episcopi. ibid.

Respublica potest gabellas justas imponere. tom. 2. pag. 145. V. *Restitutio.* Respublica hebręorum nequit matrimonii impedimenta statuere. t. 4. p. 12.

Restitutio. Restituere est *Reparare jus læsum alterius.* tom. 2. pag. 173. Restitutio autem stricte sumpta definitur *Actus justitię commutativę, quo quis reparat ad æqualitatem jus alterius a se læsum.* p. 187. Differt a satisfactione, solutione, imo ab ipsa restitutione large sumpta. ib. & p. 188. Restitutio in integrum quid sit, & cui competat. pag. 20. 21. & 240. Quę necessitate sit necessaria ad salutem, & num semper ad eam teneamur sub gravi. pag. 188. Qui non potest re, tenetur habere votum, seu propositum restituendi, cum poterit; differt tamen hoc votum a voto baptismi, ib. & p. 189. Restituendi præceptum est affirmativum: includit tamen etiam negativum, *Non furtum facies.* ibid. Quot peccata committat, qui pluries oblata opportunitate restituendi non restituit. ibid. & tom. 3. pag. 220. Restitutio est actus unius justitię commutativę. tom. 2. pag. 191. 194. & seq. V. *Justitia.* Non est ergo actus, per se loquendo, justitię distributivę. pag. 191. & seq. Neque legalis. pag. 193. Neque demum vindictivę. ibid. & seq. Porro justitia distributiva aliquando etiam includit commutativam. pag. 192. & seq. Quę restitutio faciendā ex beneficiis, vel ex aliis rebus sacris simoniace acceptis, &c. tom. 1. p. 239. & tom. 2. p. 290. & seq. V. *Beneficium. Simonia.* Num dans operam rei illicitę, quę non sit contra justitiam, ex ea tamen sequatur damnum tertii, teneatur restituere. pag. 194. Quid de actionibus omissionis etiam hujusmodi. ibid. & seq. V. *Turpe lucrum.* Num sit restituendum, quod acceptum est pro re, vel omissione actionis aliunde debita. pag. 195. An teneatur restituere, qui aliquem impedit a consecutione boni. pag. 197. & 199. Num teneatur restituere, qui facit aliquid, quod imputabitur alteri, qui ideo damnum patitur. pag. 199. & 200. Num sit aliquando obligatio restituendi elemosynas. ibid. & seq. Vid. *Mutuum. Emptio.*
Re.

Restitutionis species sunt quatuor . pag. 278. Restitutionis radices sunt 2. Injusta acceptio , & Res accepta . p. 201. & 253. Additur etiam obligatio ex contractu . ib. & p. 214. & seq. V. *Contractus* . *Culpa* . Qui sit , & ad quid teneatur possessor , seu damnificator bonæ , vel malæ fidei ? V. *Possessor* . *Damnificator* , &c. Quæ sit res restituenda . pag. 218. Num bona incerta sint restituenda . pag. 218. Num restituenda res habens dominum incertum . ibid. Vel res injuste accepta , cujus dominus ignoratur . ibid. & seq. Vide *Eleemosyna* . Vel res inventa , cujus dominus ignoratur . p. 219. Vel res aliena , quam quis habet apud se ex contractu justo , puta ex deposito , cujus rei tamen dominus ignoratur . pag. 220. Num restituenda bona habita a regularibus . pag. 310. Num restituenda bona adespota , e. g. feræ , quæ venatione , aucupio , piscatione accipitur . pag. 221. & seq. Porro nomine ferarum quid veniat . ibid. Num restituenda metalla , quæ eruuntur ex sui venis metallicis ? item lapilli pretiosi , gemmæ , corallia , &c. quæ inveniuntur in litore maris , in insulis , in promontoriis . pag. 222. Vide *Thesaurus* . Num restituenda res , quæ habetur pro derelicto , & quæ hæc sit . p. 223. & 224. Num bona vacantia . ibid. & seq. V. *Bonum* . *Beneficium Ecclesiasticum* . Ad quid teneantur lignantes , vel pascentes in loco ad Rempublicam spectante . pag. 225. Vel qui domum suam attollat in damnum alterius , vel qui flumen avertit , ne ad vicinum perveniat . ibid. & pag. 226. Restitutio alicui ex communitate facienda , V. *Communitas* . Personæ restituere debentes , præter eum , qui immediate damnum intulit , sunt 9. cooperatores duobus verbis comprehensi . ibid. Sex cooperantur positive . ibid. V. *Mandans* . *Consulens* . *Consentiens* . *Palpo* . *Præbens recursum* . *Participans* . Cooperantes negative sunt 3. mutus , non obstans , non manifestans . ibid. & pag. 234. Quo ordine prædictæ personæ teneantur restituere damnum secutum , & num singulæ teneantur in solidum . pag. 238. & seq. Vide *Damnificatio* , &c. *Agnus* . Num teneantur ad restitutionem damni secuti , qui , cum teneantur ex officio illud impedire , & possint , non impediunt . pag. 234. Num hi teneantur tale damnum impedire etiam cum periculo damni proprii . ibid. Ad quid teneantur , qui tenentur ex officio manifestare delinquentem , & non manifestant . ibid. & seq. Quid de iis , qui ex officio non tenentur , possunt tamen impedire , manifestare , &c. pag. 236. & seq. Num , si interrogatus quis e. g. an viderit prædones , neget , cum viderit , teneatur ad restitutionem de damno inde secuto . ibid. Cui personæ facienda sit restitutio . pag. 242. & seq. Num iustitiæ satisfacias , si debens pecuniam Cajo , illam restituas ejus creditori . ibid. Cui restituenda res Caji , quam accepisti a Titio possessore bonæ fidei , vel a fure . ib. & p. 243. Cui restituendum , si rei dominus sit mortuus . pag. 244. Vel , si dato mandato a domino , hic ante ejus executionem moriatur . ibid. V. *Moneta* . *Creditor* . Num , qui aliquid accipit donatum a Titio , quem scit non esse solvendo suis creditoribus , peccet , & ad restitutionem teneatur . pag. 248. & seq. Restitutio quando facienda . pag. 253. & seq. Vide *Debitor* . Ubi facienda a possessore bonæ , ubi a possessore malæ fidei , & num hujus expensis , etsi hæc sint magnæ . pag. 255. Vide *Contractus* . Quæ restitutio facienda sit publice , quæ privatim . pag. 257. Num quælibet possit fieri per tertiam personam . ibid. Vid. *Compensatio* . *Debitor* . Quantum restituere debeat pro rei valore , qui culpabiliter occidit e. g. ovem , quæ allatura erat multos foetus , aut præcidit arborem teneram , quæ productura erat multos fructus , vel concultavit segetem in herba , &c. pag. 210. Causæ excusantes a restitutione quæ esse possint ex parte debitoris . p. 260. & seq. Quæ ex parte

- creditoris. p. 271. & seq. V. *Fama. Infamia. Detractor, &c.* Quæ sint bona animi restituenda. pag. 345. Ad quid teneatur, qui docuit falsam doctrinam, seminavit novitates, falsos rumores, &c. ib. & p. 346. Vel qui proximum induxit ad peccandum, vel a statu religioso abduxit. ib. & p. 347. Quæ sint bona corporis restituenda. p. 327. Num, si tibi constitutus sit e. g. mensis ad solvendum sub pœna excomm. ipso facto, hanc incurras, si initio mensis potens non solvas, prævidens te fore postea impotentem. t. 4. p. 219. & seq. Restitutio ex beneficiis, Vid. *Simonia in materia beneficiaria.* Ex stipendiis Missæ, V. *Stipendium Missæ.* Ex distributionibus chori, V. *Distributiones Chori.* Ex aliis rebus sacris simoniace acceptis. V. *Simonia.*
- Retractus gentilitius* quid sit. t. 2. p. 89. Quando in hoc committatur dolus, qui dicitur *Stellionatus.* p. 90.
- Revalidatio matrimonii,* V. *Matrimonium.*
- Reviviscentia Sacramentorum,* V. *Sacramentum.*
- Reus* morte plectendum num teneatur, si possit, fugere a carcere. t. 1. p. 320. Num possit jurare cum æquivocatione. V. *Æquivocatio.* Si a Judice non legitimo, vel non legitime interrogetur, potest negare etiam cum juramento crimen a se commissum. p. 262. Quid, si interrogetur a Judice per semiplenam tantum probationem. ibid. & t. 3. p. 322. Confessarius num debeat illum obligare ad fatendum suum crimen. p. 323. Num debeat illi negare absolutionem, si neget crimen Judici, vel etiam Confessario. ibid. Reus, si ad vitanda tormenta falsum sibi crimen imposuit, num teneatur postea crimen suum revocare, præsertim si antea perjurio confirmasset. ibid. Ad quid teneatur, si coactus denunciavit alium innocentem: vel, si sciat complices? ibid.
- Rex* potest ferre leges. t. 1. p. 63. De quibus bonis potest disponere, donando, & qua quantitate, &c. t. 2. p. 37. Hodie sunt exempti Reges a censuris, quæ feruntur ab Episcopis, secus vero, quæ a Papa. t. 4. p. 193.
- Ritus* requisiti in baptismo solemnibus, V. *Baptismus:* In jubilæo anni sancti, V. *Jubilæum anni sancti.*

S

- Sacellum. Sacellanus.* Sacellum, V. *Eremita.* Sacellani approbatio minus cessat per Parochi mortem. t. 3. p. 299. Num sacellanus assistere possit matrimonio? ibid.
- Sacerdos.* Vid. *Presbyter. Sacramentum. Sacrificium Missæ. Stipendium. Eucharistiæ Sacramentum. Capellanus. Suspendio, &c.* Sacerdos jurans, se per hebdomadam majorem confessiones audivisse, etsi per aliquem diem abfuerit, excusatur a perjurio. tom. 1. pag. 261. Sacerdos græcus transiens per templum latinorum num possit celebrare in azymo, & contra Latinus in fermentato. pag. 103. & tom. 3. pag. 84. Sacerdotes græci, & latini, diversæ figuræ hostiam consecrant. pag. 85. Vid. *Hostia. Vinum. Eucharistiæ Sacramentum.* Num possit Sacerdos extra Missam etiam devotionis causa Eucharistiam sibi ministrare. pag. 94. & seq. Si Eucharistiam ministret sine jurisdictione, peccat graviter. ibid. & pag. 96. Si sit Sacerdote inferior, incurrit etiam irregularitatem. ibid. Quando teneatur Sacerdos Eucharistiam ministrare. pag. 99. Qualiter peccet celebrans discalceatus, tecto capite. &c. pag. 150. Num possit quilibet etiam forensis celebrare in Ecclesiis alterius Diœcesis sine Ordinarii licentia. pag. 128. Num quilibet Sacerdos teneatur saltem aliquando celebrare. pag. 138. & seq. Num possit Sacerdos anticipare sacrificiam pro obligatione jam contracta celebrandi v. g. 15. Missas sin-

singulis diebus . pag. 145. & seq. Vid. *Cappellanus* . Num celebrans aliis , quam designatis diebus , satisfaciatur . pag. 146. Obligari potest ad celebrandum ex legato , stipendio , voto , &c. pag. 145. Num , & quando teneatur Sacerdos celebrare tres illas Missas , quæ ei iunguntur ab Episcopo illum ordinante . pag. 146. Sacerdos faciens sacrum ob eleemosynam acceptam , aliter non facturum , adhuc valide celebrat . t. 4. pag. 139. Sacerdos approbatus . Vid. *Approbatus* . Sacerdos absolvens . Vid. *Absolutio* . *Moribundus* . *Confessarius* . *Sacramentum Pœnitentiæ* . Sacerdos excommunicatus qualiter peccet , & quam pœnam incurrat exercens actum proprium Ordinis Sacri , quem habet . pag. 248. Num excusetur aliquando ratione extremæ necessitatis in moribundo , vel ratione gravis metus , infamiæ , scandali , &c. ibidem . Vid. *Extrema Unctio* . *Viaticum* . Sacerdos assistens moribundo num , & quando possit incurrere irregularitatem ex delicto homicidii casualis . pag. 304. Num sit irregularis baptizans moribundum , si ex. gr. suspicetur , ex aqua baptismi mortem ei fore accelerandam . pag. 307. Vid. *Baptismus* . Quando Sacerdos sit irregularis ex delicto abusus ordinum , quando vero hanc irregularitatem declinet ? p. 318. Vid. *Clericus* . Qui Sacerdos censendus sit irregularis ex defectu corporis ? p. 334. & seq.

Sacramentalia , quot , & quænam sint ? t. 3. p. 13. & 14. Non habent vim causandi gratiam ex opere operato , & in hoc differunt a Sacramentis . ib. Aliqua remittunt venialia per modum impetrationis : aliqua , per hoc quod excitant in nobis pios motus , & sic illa (non tamen infallibiliter) remittunt . ibid. & p. 203. & seq.

Sacramentum . Quoad ejus etymon . t. 3. p. 12. Definitur *Visibile signum gratiæ invisibilis ad populum Dei sanctificandum* . ib. Ab uno Deo institui potest . ibid. Num signum ad rationem Sacramenti requisitum debeat esse stabile , ac practicum . ibid. Differt a sacrificio . ibid. , & t. 1. pag. 217. Differt a Sacramentalibus . t. 3. pag. 13. & 14. Sacramenta alia sunt vivorum , alia mortuorum . p. 26. Differunt Sacramenta novæ , & veteris legis . p. 13. Num fuerit absolute necessaria eorum institutio . p. 15. Num , hac supposita , sint illa necessaria , & qua necessitate , ad salutem . ibid. & seq. Quot sint Sacramenta novæ legis , & quis inter ea sit ordo . pag. 16. Num in aliis statibus præter statum gratiæ fuerint Sacramenta . pag. 14. Sacramenta novæ legis tribus perficiuntur : rebus , verbis , & persona Ministri . p. 17. Num eorum materiæ , & formæ sint ex Christi institutione determinatæ , & an determinatio ejusdem rationis sit in omnibus . ibid. , & pag. 18. Num possit Ecclesia mutare materias , & formas Sacramentorum . ibid. , & sequent. Quæ mutatio dicenda sit theologicæ accidentalis , quæ substantialis , & quæ proinde invalidet , & quæ non , Sacramenta . pag. 19. & sequent. Octo modis ex Suar. potest mutari forma . a p. 19. ad 22. Qualiter peccet , qui mutat , æquivoce profert , interruptit , repetit , omittit , &c. verba in conficiendis Sacramentis . p. 22. & seq. Qui sit effectus primarius Sacramentorum novæ legis . p. 23. Qui secundarius . p. 26. & seq. Num Sacramenta gratiam causent ex opere operato . p. 14. , & 24. Physicene , an moraliter . ibid. ad p. 25. & Quo tempore . pag. 26. Num causent etiam infusionem virtutum theologalium . pag. 24. Num causare possint primam gratiam . pag. 26. 47. & 48. Ex qua potestate Christus ut homo dicendus sit institutor Sacramentorum , & num possit eam alicui puræ creaturæ communicare . p. 27. , & 28. Qui sit Sacramentorum minister , & num quisvis homo cujuscumque ? pag. 28. Num , & quod Sacramentum suscipi liceat a ministro hæretico . tom. 1. p. 201. Error in Ministro num invalidet Sacramentum ? Vid. *Error* . Quæ intentio requiratur in Ministro , & in suscipiente ? Vid. *Intentio* . Pro licita (excepto matrim.) saltem administra-

ministratio Sacramentorum requiritur in Ministro iurisdicção ab Ecclesia derivata . t. 3. pag. 35. & seq. Ad Pœnitentiæ Sacramentum requiritur etiam pro valida . ibid. Num servandus sit Ecclesiæ ritus . ibid. Num requiratur status gratiæ , an vero possit aliquando Sacramentum ministrari in peccato . ib. & p. 36. & seq. Qualiter peccet in mortali baptizans , consecrans , ministrans Eucharistiam , absolvens , contrahens matrimonium . pag. 37. Quid , si sic exerceat alias functiones sacras . pag. 37. Nequit quis uti in administratione Sacramentorum sententia probabili circa valorem (secus , si circa modum) eorumdem . ib. , & seq. Peccat generaliter utens materia , vel forma dubia extra necessitatem . pag. 38. Adhuc tamen circa valorem potest quis sequi opinionem moraliter certam relicta tutiore . ibid. , & t. 1. pag. 50. Num , & quando , si habeatur error communis de iurisdictione e. g. Confessarii , Ecclesia suppleat , vel dispense . pag. 37. Quid , si habeatur mera opinio probabilis de iurisdictione , vel absentia impedimenti . ibid. Num in aliquo casu , etsi agatur de valore Sacramenti , uti possumus opinione probabili in tali administratione . pag. 38. & 39. Quandonam , & quomodo debeat Minister Sacramenta administrare , vel ea etiam reiterare . ibid. & seq. Num possit in aliquo saltem casu illa administrare indigno . pag. 40. & 41. Num penitenti publico , vel occulto in articulo , vel extra articulum mortis possit , aut debeat publice , vel occulte negari , aut concedi Sacramentum . ib. Num liceat ob gravem metum simulare Sacramenta ? Vid. *Metus* . Unus homo viator est subiectum capax Sacramentorum : non omnes tamen omnium . pag. 43. Quid requiratur in subiecto adulto ad licitam , & fructuosam Sacramenti susceptionem . pag. 45. In quibus Sacramentis suscipiendis requiratur status gratiæ . ib. & pag. 46. Peccat graviter Sacramenta suscipiens in peccato mortali : quid , si in veniali ? pag. 47. Num debeat esse liber ab omni excomm. , interdicto . ibid. , & t. 4. pag. 254. & seq. Qualiter peccet , & puniatur ministrans aliquod Sacramentum excommunicato vitando sine prævia absolute ab excomm. ibid. & seq. Num Sacramenta omnia sicut suscepta , remoto obice , reviviscant ad causandam gratiam , & ad remittenda venialia . tom. 3. pag. 49. Num liceat petere administrationem Sacramenti a Ministro indigno , puta nominatim excommunicato , &c. saltem ex necessitate , vel causa urgente . p. 50. & 51. Num in suscepturo Sacramentum sit obligatio inquirendi in probitatem , & mores ministri . ib.

Sacrificium late sumptum quid sonet . t. 1. p. 216. , & tom. 3. p. 118. Strictè tale definitur *Ceremonia sacra legitime instituta , per quam res sensibilis destruitur in protestationem supremi dominii Dei ; & nostræ in eum subjectionis* . Utrumque Uni Deo offerri potest . tom. 1. pag. 215. Quo sensu offeratur etiam Sanctis . p. 217. Differt a martyrio , & Sacramento . t. 3. p. 119. Dividitur in creumentum , & incrementum ; in victimam , hostiam , immolationem , & libamen ; in holocaustum , in hostiam pro peccato , & hostiam pacificam ; in latreuticum , eucharisticum , propitiatorium , & impetratorium . ibid. & t. 1. pag. 216. An præcipiatur iure naturæ . ib. In lege scripta plura fuerunt sacrificia : in lege gratiæ unum est missæ sacrificium , quod cætera veteris testamenti superat . ib. Christus Dominus interdixit , ne Ecclesia aliud ab hoc sacrificium institueret . ib. & t. 3. pag. 120. Sacrificium vespertinum in censi , hostia immaculata ante consecrationem missæ , non sunt proprie sacrificia . t. 1. p. 216.

Sacrificium missæ. Quod ejus Etymon . t. 3. p. 118. Est vere , & proprie sacrificium , ut illud in cruce oblatum . pag. 119. Non mere improprie , ut volebant hæretici . pag. ibid. Ejus essentia in sola consecratione consistit . ibid. , & t. 1. p. 216. & 217. Num possit esse sub
una

una tantum specie , saltem ex Papæ dispensatione . ib. Quæ res principaliter offeratur in hoc sacrificio . tom. 3. pag. 120. Qui vero sit principalis offerens , qui minus principalis . tom. 1. pag. 218. An , quoties , & num singulos Sacerdotes seorsim obliget præceptum sacrificandi . pag. 217. , & t. 3. pag. 138. & seq. Naturam hujus Sacramenti habes ex effectibus , quorum potissimi sunt quatuor . t. 3. p. 120. & seq. Hoc sacrificium non nisi mediate veniam causat peccatorum etiam venialium quoad culpam : quoad pœnam immediate . ibidem . Num habeat in actu secundo virtutem causativam simpliciter infinitam , præsertim remissionis peccatorum , &c. ibid. Si est valoris infiniti , quomodo plus uni profit , quam alii ; & multiplicentur sacrificia relate ad eundem finem . ibid. Triplex est fructus sacrificii , specialis , generalissimus , & specialissimus . pag. 122. Cui autem hi fructus correspondeant . ibid. Sacrificium ut aliis a sacrificante causet effectus suos ex opere operato , non requiritur in ministro status gratiæ . ib. , & p. 123. Ut specialiter uni potius profit , quam alteri , requiritur applicatio (sufficit habitualis) sacrificantis , ante tamen sacrificium . ibid. Quod si non applicet , remanebit fructus in thesauro Ecclesiæ . ibid. Ut causet fructum generalissimum , nulla requiritur Sacerdotis applicatio . ibid. & seq. Subjectum capax participandi fructum sacrificii debet esse viator , & baptizatus . ibid. Oblatum pro constituto in mortali num reviviscat ad causandos effectus , si ille se remittat in gratiam . ibid. Quomodo profit , si offeratur pro conversione infidelis , &c. ibid. Sacrificii fructus impetratorius , & satisfactorius unde sit major , vel minor . pag. 124. Pro quibus valide , & licite possit , aut non possit sacrificium offerri . ibid. , & seq. Quinam sit locus sacrificio aptus . p. 125. In quo loco sit celebrandum . Vid. *Altare Oratorium privatum . Ecclesia* . Num ex Episcopi concessione possit celebrari in domibus privatis , præsertim infirmi . pag. 134. Ex necessitate num in loco profano . ibid. , & seq. Qui sit locus obligationis , & num ibi teneatur Sacerdos sub gravi celebrare . pag. 135. & 136. Num possit ab hoc eximi ab Episcopo . ib. Quodnam sit sacrificii tempus . pag. 138. Qui dies . pag. 140. Quæ hora . pag. 142. Quibus diebus hebdomadæ sanctæ vetitum sit celebrare . p. 140. V. *Oratorium privatum* . Quoties quis eodem die celebrare possit , præsertim ob privilegium , vel necessitatem . p. 141. & 142. V. *Sacerdos* . An liceat aliquando celebrare ante auroram , & quid veniat hic sub auroræ tempore . pag. 142. Quando liceat in nocte Natalis Domini . ibid. Quando ex privilegio , vel necessitate . ib. An liceat celebrare post meridiem ex privilegio , vel necessitate . pag. 143. Vel ante recitatas horas canonicas . p. 144. Quid circa missam conventualem , & Parochialem statuit Bened. XIV. felic. regnans . a p. 138. ad 140. An liceat missam abrumpere , seu relinquere imperfectam , vel etiam interrompere . pag. 144. & seq. Dum ad altare redis post interruptionem ad missam finiendam , num debeas iterum inchoare , an vero pergere , ubi desieras . p. 145. Quæ sint cætera requisita ad sacrificium . p. 147. Quid de Cruce cum Crucifixo , de mappa , sacris vestibus , corporali , palla , purificatione , bursa , paramentorum colore , &c. ib. & p. 148. Quid de patena , missali , lumine , ministro inserviente , de velo calicis , pulvinari , bursa , &c. p. 149. & seq. De calice . Vid. *Calix* . Num prædicta ornamenta , & indumenta debeant esse , & a quo , benedicta , & quando benedictionem amittant . ib. Celebrare sine vestibus sacris grave sacrilegium est . p. 148. Num liceat in gravi necessitate , vel ex metu mortis . ib. & seq. Qui ritus , & quæ rubricæ in celebrando servari debeant sub gravi , vel sub levi . pag. 150. An , & quale peccatum sit omittere aliquam partem missæ . ibid. , & pag. 152. Missæ partes dividuntur in ordinarias , & non ordinarias : quæ autem sint ordinariæ ,

riæ, quarum omiffio fit graviter peccaminofa, quæ non ordinariæ, quas omittere fit veniale. Vid. *ibid.* An, & quale peccatum fit adde-
re, commutare, vel invertere aliquid in miffa. p. 153. & feq. Quæ
verborum expreffio in ea requiratur, & qualiter peccet Sacerdos fe vo-
luntarie diftrahens in legenda miffa. p. 154. V. *Sacerdos*. Miffæ audi-
tio die fefto, V. *Feflorum obfervantia*. Nullus excommunicatus poteft
per fe loquendo miffæ intereffe. t. 4. pag. 249. Qualiter peccet illi affi-
stens. *ibid.* Quid agendum celebranti, & adftantibus, fi, dum fit Sa-
crum, intereffe velit per vim excommunicatus vitandus. *ibid.* Quali-
ter peccet, & puniatur Sacerdos admittens illum ad facrificium, vel
cæteri fideles, fi non recedant a miffa, ubi eft excommunicatus vi-
tandus. *ibid.*, & feq.

Sacrilegium ftrictè fumptum eft *Violatio rei sacræ*. Late tamen acceptum
quid fonet. tom. 1. pag. 244. Dividitur in reale, locale, & perso-
nale. *ibidem*. Reale multiplex eft quoad Sacramenta, vafa facra,
imagines, & reliquias fanctorum, fcripturas facras, &c. *ibid.* & feq.
Locale quadrupliciter committi poteft. pag. 245. & 246. Personale
vero tripliciter. *ibid.* Num circumftantia temporis facri addat peccato
rationem facrilegii. *ibid.* & p. 246. Non omne peccatum contra Re-
ligionem eft facrilegium. *ibid.* Hoc committi etiam poteft per omiffio-
nem. *ibid.* & p. 247. Quomodo in confeffione aperiendum. *ibid.* Cui
facrilegio pœnæ funt impofitæ. *ibid.* Furtum facrilegum. V. *Furtum*.
Eft ne facrilegium diverfum, fi quis peccet contra caftitatem cum Sa-
cerdote, ac fi cum Religiofo. t. 3. p. 223. & feq.

Sanctorum, & Beatorum cultus. V. *Beatus*. In fanctorum honorem, &c.
poteft bene, & pie offerri miffæ Sacrificium. t. 3. p. 124.

Satisfactio Sacramentalis eft *Executio pœnitentiæ impofitæ a Confeffario*.
t. 3. p. 272. Eft pars integralis Sacramenti pœnitentiæ. *ib.*, & feq.
An ex opere operato remiffionem caufet pœnæ temporalis. *ibidem*.
Alia eft pure pœnalis, alia medicinalis. *ibidem*. Confeffarius tenetur
sub gravi, vel sub levi juxta peccatorum materiam pœnitenti-
am imponere. *ibidem*. Num, & quam pœnitentiam injungere
poffit conflitutus in mortis articulo, vel lucraturis indulgentias, præ-
fertim in jubilæis? *ibid.*, & pag. 273. Num debeat injungi nova pœ-
nitentia confitenti novum peccatum poft abfolutionem. *ibid.* Semper
imponenda eft poft audita peccata. *ibid.* Item imponenda pœniten-
ti sub aliqua obligatione præcepti; & quidem proportionata pec-
catis non abfolute, fed refpectively ad pœnitentem. *ibidem*. Un-
de igitur prudens confeffarius metiri debeat qualitatem, & quan-
titatem pœnitentiæ imponendæ. *ibid.*, & fequent. Quæ pœniten-
tia numquam imponenda. Quæ ob delictum publicum. pag. 274.
Debet tamen femper effe opus pœnale. *ibid.* Quod autem hoc fit.
pag. 275. Poteft etiam effe opus, cujus impetratio & fatisfactio ap-
plicetur pro aliis. *ibid.* Num poffit ipfe confeffarius fubire partem
operis injungendi, ac pœnitenti applicare. *ibid.* Item poteft illi con-
cedere, ut per alium pœnitentiam perfolvat. *ibid.* Nifi tamen id ex-
plicet, non intelligitur. p. 276. Tenetur pœnitens (sub gravi, fi pœ-
nitentia impofita fit pro culpa gravi, sub levi, fi pro levi) pœniten-
tiam a confeffario impofitam acceptare, fi fit tolerabilis. *ibid.*, & feq.
Quid, fi evadat deinde phyfice, vel moraliter impoffibilis. pag. 277.
Si ejus materia fit divifibilis, nec poffis partem majorem exequi,
teneris faltem exequi minorem. *ibidem*. Quæ pœnitentiæ materia
censenda fit gravis, quæ levis. p. 276. & feq. Quando perfolvenda pœ-
nitentia? pag. 278. Diu eam differens qualiter peccet. *ibid.*, & pag.
277. Num teneatur quis sub præcepto eam exequi ante communionem?
pag. 106. An poffit ei fatisfieri eodem tempore, quo fatisfit alteri præ-
cepto. pag. 278. Num perfolvenda cum intentione faltem virtuali in-
tegran-

tegrandi Sacramentum, vel confessorio parendi. *ibid.* Num peccet eam exequens in mortali; & num ea sic posita habeat effectum suum. t. 1. p. 85. & 86 & t. 3. p. 278. Penitens nequit in aliud opus, etsi melius, penitentiam sibi propria auctoritate commutare. *ib.* & p. 279. Confessarius num id possit in alia confessione; aut etiam extra confessionarium. *ib.* Pœnitentia ab uno confessorio imposita nequit ab alio mutari, vel minui, nisi illi repetantur peccata, ob quæ fuit imposita. p. 280. Semper tamen requiritur justa causa. p. 281. Num post commutationem liberum sit penitenti alterutram sibi eligere. *ib.* Num semundus confessarius commutare possit penitentiam impositam a superiore, præsertim ob reservata sibi. *ib.*

Scandalum est Opus minus rectum præbens proximo occasionem ruinæ spiritualis. t. 1. p. 346. V. *Inducens ad malum*. Dividitur in activum, & passivum. Activum subdividitur in directum, & indirectum. Passivum, aliud est datum, aliud acceptum. Hoc aliud est pussillorum, aliud pharisaicum. *ibid.* Cui virtuti opponatur scandalum directum: Cui indirectum. *ib.*, & p. 347. Quando proprie peccetur scandalo indirecto. *ibid.* Num sit peccatum scandali, si in videntibus nihil aliud excitaveris tuo facto e. g., quam admirationem, rumorem, &c. *ib.* & p. 348. Vid. *Mulier*. Num liceat permittere, vel etiam aliquod opus indifferens facere, quod sit occasio peccati proximi. p. 348. & 349. Num sit omittendum opus bonum, vel etiam præceptum ob scandalum pussillorum, vel pharisaicum. p. 349.

Schema consanguinitatis appositum est t. 4. p. 32. V. *Linea*.

Schisma. *Schismatici*. Schisma est *Diviso ab Ecclesia, ejusque Capite*. t. 1. p. 345. & t. 3. pag. 357. Quando includit hæresim. *ib.* Ad hoc peccatum contrahendum duo requiruntur. *ib.* Quæ sint schismaticorum poenæ. t. 1. p. 345., & seq. In bulla cenzæ non excommunicantur schismatici, sed ii, qui mandato Rom. Pontificis pertinaciter, hoc est scienter, nolunt obedire, quod non satis est ad schisma. t. 3. p. 356. Num schismatici sint irregulares ex delicto. t. 4. p. 315.

Scientia Confessarii, V. Confessarius.

Scrupulus. *Scrupulosus*. Scrupulus est *Inanis apprehensio, & hinc oritur timor, & anxietas, alicubi esse peccatum, ubi non est*. t. 1. p. 47. An scrupuloso liceat, aut etiam teneatur aliquando agere contra suam conscientiam scrupulosam. *ibid.*, & seq. Quatuor sunt signa conscientiaæ scrupulosæ. pag. 48. Remedia fere sex. *ib.*, & p. 49. Privilegia autem fere duo. *ibid.* Scrupulis debemus initio contraire. p. 48. Scrupulosus potest leviter se examinare. t. 3. pag. 219. Si Penitens sit scrupulosus, confessorius regulariter permittere illi non debet quidquam repetere de præteritis confessionibus, nisi certum sit, esse male confessum. p. 263. Neque, ut se accuset de peccatis dubiis. pag. 261. Conscientia scrupulosa quæ sit? V. *Conscientia*. Confessarius assistens scrupuloso quomodo debeat se gerere circa illi insinuandam veniam inimico, &c. tom. 1. pag. 327. Scrupulus de ordine suscepto, V. *Ordo*.

Secretum. Secretum naturale differt a sigillo Sacramentali. t. 3. pag. 422. Quomodo servandum? pag. 424. An peccet illud violans, & num ad restitutionem teneatur. tom. 2. pag. 319. Qui id ab alio extorsit tenetur pariter ad illud servandum, & ad restitutionem, &c. *ibid.* V. *Literæ*. Num excusetur a peccato, qui compellitur revelare Secretum naturale, etiam juratum vi tormentorum, &c. p. 320. Quando taciturnitas vergit in damnum communitatis, vel innocentis, non tenemur secretum servare, etsi sit juratum. *ib.* & p. 351. Est exceptio data a Lessio *ibid.*

Sedes Apostolica dat privilegium erigendi Oratorium privatum. t. 3. pag. 132.

- Semifatus*, V. *Amens*. Quibus legibus teneantur femifatus . tom. 1. p. 98. Num possint licite induci a nobis ad ponendas actiones prohibitas, p. 99. Num illis ministranda Eucharistia tempore Paschatis. t. 3. p. 100.
- Senatus* num teneatur suis legibus . t. 1. p. 98.
- Sententia probabilis*, V. *Opinio*.
- Sepultura Ecclesiastica*, V. *Ecclesia*, seu *Templum*. Quid veniat nomine sepulturæ Ecclesiasticæ . tom. 4. pag. 252. Num quis utriusque sexus, ætatis, conditionis, &c. eligere sibi possit sepulcrum Ecclesiasticum . tom. 3. pag. 323. & 324. Qui autem potest per se, potest etiam id alteri committere . ibid. Hic vero eligere illam potest etiam post ejus mortem . ib. V. *Parochus*. *Regulares*. *Clericus*. Num peccetur, si cadaver occulte transferatur de uno loco in alium, non perfoluta quarta funeralium illis Parochis, per quorum Parochias transit . pag. 325. Electio sepulturæ quomodo probari possit . ibid. Pro impubere, qui nequit sibi eligere sepulturam, potest illam eligere Pater . ibid. Facto tamen pubere, patris electio, nisi ratificetur a filio, non valet . ibid. Idem dic de Tutore respectu pupilli, &c. ibid. Religiosus num possit sibi, saltem quando moritur extra claustra, eligere sepulturam . ibid. Quid circa hoc possit Superior Regularis . Quid Novitius . ibid. Ubi sepeliendus, qui moritur non electa sibi sepultura . ib. & p. 326. Vel qui nec proprium sepulchrum habet . ib. Ubi Secularis, si moriatur in monasterio, ubi relicto domicilio, habitabat . ibid. Vel si quis in testamento disposuit, ut sepeliatur in Parochia, in qua moriturus erit, & casu moriatur in aliena Parochia . p. 327. Si quis legatum fecit Ecclesiæ sub conditione: *Si ibi sepeliatur*. Si quid accidit, per quod non possit, aut debeat ibi sepeliri, valeatne legatum? ib. Quis concedere possit jus proprium, & perpetuum sepulturæ in certo loco, ex quo alios possit excludere . ibid. Vid. *Simonia*. *Regulares*. Nequit excommunicatus vitandus sepeliri in loco sacro, etsi signa dederit poenitentiae, sed sine absoluteione ab excomm. decesserit . t. 4. p. 252. Sepeliens autem illum in loco sacro incurrit excomm. majorem . ibid. & pag. 236. Nomine autem sepelientium qui veniant . pag. 252. & 253. V. *Hereticus*. *Duellum*: Si excomm. vitandus ante mortem signa dat poenitentiae, absolvi debet: num etiam a non Sacerdote? ib. Si moriatur absoluteione obtenta a non Sacerdote . num adhuc possit sepeliri in loco sacro . ib. Quando, & quomodo absolvendum ejus cadaver; & quid requiritur, ut sic saltem indirecte absolvatur . ibid. Excommunicatus toleratus, etsi in excomm. decesserit, non videtur privatus Ecclesiastica sepultura . p. 253.
- Sequestrum* est contractus, Quo res inter plures controversa apud aliquem, qui dicitur *sequester*, deponitur, ut ei possea tradatur, qui causam evicerit . t. 2. p. 58. Refertur ad depositum . ib.
- Servitus*, *Servus*. Servitus est Jus in re alterius, ut ipsa quodammodo serviat alteri . t. 2. p. 179. Vel qua homo fit mancipium alterius hominis . p. 343. Dividitur in realem, personalem, & mixtam . p. 179. Realis dividitur in urbanam, & rusticam . ibid. Servitus originariorum quid sit? p. 129. Introducta est servitus ex 4. titulis, scilicet belli, nativitatis, emptionis, & condemnationis . pag. 343., & t. 4. p. 337. Qui injuste hominem liberum coniecit in servitutem, ad quid teneatur . t. 2. p. 345. Servitus quando est impedimentum dirimens matrimonium? V. *Impedimentum conditionis*. Servus, quamdiu durat servitus, est irregularis . t. 4. p. 337. Si evadit liber, cessat per se irregularitas . ibid. Quid, si evadat libertus . ibid., Libertinus omnino non est irregularis . ibid. Si velit ascendere ad ordines servus, & plures habeat Dominos, num indigeat omnium permissione . ibid. Durante servitute quis possit dispensare in hac irregularitate . p. 338. Servus num

num reputetur reus, si eligat partem minus probabilem relicta probabiliore tutiore circa voluntatem Domini sui. t. 1. p. 57. & seq. Ad quid teneatur? t. 2. p. 344. Quid Domino debeat. t. 1. p. 357. Num possit, vel teneatur facere eleemosynas. p. 335. Num possit contrahere. t. 2. p. 17. Num testari. p. 47. Num institui hæres. pag. 50. Num possit licite fugere. pag. 345. Vid. *Homicidium. Impedimentum conditionis. Ecclesiastica sepultura. Conjux*. Quæ communicatio liceat servis, & ancillis, quæ non, cum Domino, vel Domina excommunicatis vitandis? t. 4. pag. 234., & seq. Num possint communicare cum domino vitando etiam in divinis? Vel cum alio conseruo vitando. p. 234. & seq.

Sigillum Confessionis est Strictissima obligatio non revelandi neque directe, neque indirecte ea omnia, quæ cognita sunt ex confessione sacramentali alterius, & quorum revelativo redderet confessionem odiosam. t. 3. p. 422. Unde talis obligatio. *ibid.* Differt hoc sigillum a secreto naturali. *ibid.* Duplíciter peccat violator sigilli. *ibid.* Qualiter puniendus. *ibid.* Num denunciandus. *ib.* Oritur hoc sigillum unice ex confessione Sacramentali. p. 423. Num, etiamsi talis confessio fiat non approbato, nec habenti intentionem absolvendi, aut nolenti audire, aut laico fingenti se Sacerdotem, aut in confessionario, quando putatur falso adesse confessarium, vel, etsi confessio non finiatur, vel non sequatur absolutio, vel sit invalida, vel etsi peccata narraverit historice, dummodo addiderit pœnitens: *Me de enarratis accuso*, vel si peccata scripserit pœnitens absenti. *ibid.* Quid, si pœnitens dixerit confessario peccata ad habendum consilium. *ib.*, & pag. 424. Num sin aliqui casus, in quibus non obligat sigillum? Puta, si pœnitens simul et confessionem, &c. *ibid.* Materia sigilli quæ sit. *ibid.* Num omnia & singula mortalia, etsi dubia, vel putata cum suis speciebus, circumstantiis, &c. *ibid.* Num singula venialia in specie, vel in genere. p. 425. Num etiam scrupuli. *ib.* Num etiam vœta, virtutes, aliave bona pœnitentis. *ibid.* Num etiam peccata aliena, seu complicita a pœnitente dicta, &c. ² Vel omne id, de quo dubitatur, cadat necne in materiam sigilli. *ibid.* V. *Confessarius*. Quos, & ad quid obliget sigillum? pag. 426. Quomodo obligetur Confessarius, Superior, Interpres legens chartam Confessionis, vel qui casu, aut ex industria audit pœnitentem consententem. *ibid.* & p. 427. Obligatus sigillo in nullo prorsus casu neque directe, neque indirecte potest ejus materiam ulli revelare, nec ipsi pœnitenti, nec alteri scienti etiam sub sigillo, nec etiam post mortem pœnitentis. *ibid.* Quid, si aliunde materiam illam sciverit. *ibid.* Vel si nullum sit periculum revelandi pœnitentem. *ib.* & p. 428. Vel si habuerit a pœnitente expressam licentiam. *ib.* & seq. Multa ramen adhuc circa id cavere debet Confessarius, & Parochus. p. 427. & seq. Maxime, si velit pœnitentem alloqui de auditis in confessione. p. 428. Num possit aliquando uti Confessarius scientia, seu notitia habita in confessione. *ibid.* ad 431. Puta si negare velit indigno eleemosynam, Sacramenta, Ordines, &c. p. 429. Vel non celebrare, si ex confessione sciat, in calice esse venenum, vel sciat domi parari sibi mortem, &c. p. 430. & seq. Quid agere debeat Confessarius, si nequeat aliter confiteri suum peccatum, nisi violatione sigilli. p. 269.

Simonia est Studiosa voluntas emendi, vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituali adnexum. t. 2. p. 152. Commutare spirituale cum spirituali (si excipias beneficia ecclesiastica) non est simonia. *ibid.* Bene vero temporale commutare cum spirituali, vel contra. *ibid.* Per temporale intelligitur quodcumque pretio æstimabile, quod dici solet munus, sive a manu, sive a lingua, sive ab obsequio. *ib.* & pag. 153. Per spirituale, vel spirituali adnexum quid veniat. *ibid.*

Simonia est sacrilegium . p. 152. Quando fit simonia vendere , vel locare res benedictas , consecratas , &c. p. 153. & 154. Sitne simonia aliquid accipere pro administratione Sacramentorum, aliiſque actionibus , vel omiſſionibus ſpiritualibus . p. 154. & ſeq. , & tom. 3. pag. 378. Quid pro administratione ordinum . pag. 173. Non datur in ſimonia juris naturalis parvitas materiæ . t. 2. p. 155. Quid in ſimonia juris eccleſiaſtica . ibid. Simonia alia eſt mentalis , alia conventionalis , alia realis . ibid. Ad has reducitur confidentialis , quæ tamen ab his differt . pag. 169. , & tom. 3. pag. 379. Item eſſe poſſunt hæc , vel juris naturalis , vel eccleſiaſtica . tom. 2. pag. 155. Mentalis non eſt propoſitum mere internum ea committendi , ſed prodire debet in actum externum , ſine ullo tamen pacto externo implicito , vel explicito . ibid. , & pag. 156. Num eam committas , ſi abſque pacto des e. g. aliquid liberaliter , ſed ſpe recipiendi ab altero ſpirituale ex mera gratitudine , &c. ibid. Vel , ſi habeas pro ſine ſecundario ſpirituale , vel contra . pag. 157. Vel ſpirituale recipiendum , vel contra , ſe habeat ut motivum tantum extrinſecum . ibid. Quid , ſi motivum fit intrinſecum . ibid. Conventionalis eſt , quæ mentali conventionem externam addit . p. 157. & 158. Ad hanc requiritur alterius promiſſio . ibid. Quid , ſi promittas temporale ſub conditione , *ſi alter ponat ſpirituale* . ibid. Realis eſt , cum pacto utrinque completur traditione rei temporalis , & ſpiritalis . ibid. , & ſeq. , & tom. 3. pag. 378. Quando fit completa , & proinde differat a conventionali ? utrobique . Pœnæ ſimoniacorum ſunt in ſola ſimonia reali , & confidentiali in Ordine , Beneficio , & Profeſſione Religioſa . tom. 2. pag. 171. Prima pœna eſt excommunicatio ſpecialiter Papæ ſervata extra Urbem intra Italiam : quando autem hæc incurritur . pag. 171. , & ſeq. , & tom. 3. pag. 378. , & ſeq. Secunda pœna eſt nullitas actus ſimoniaci . tom. 2. p. 141. , & tom. 3. p. 378. Tertia eſt onus reſtituendi . t. 2. p. 378. Cui , & quando fit reſtituendum . ib. Beneficia eccleſiaſtica num reſtitui debeant in conſcientia ſtatim , & ante Judicis ſententiam . p. 308. Reliquæ res ſacræ a beneficio diſtinctæ ſimoniace acceptæ non ſunt in conſcientia reſtituendæ ante Judicis ſententiam : pretium autem pro his acceptum , aliquando eſt reſtituendum , aliquando non . p. 307. & ſeq.

Simonia in materia beneficiaria , alia eſt juris divini ac naturalis ; alia mere eccleſiaſtica . t. 2. p. 167. Eſt ſimonia juris naturalis , ſi des aliquid in materia beneficiaria ad redimendam vexationem juſtam : num etiam ad injuſtam ? pag. 168. Eſt ſimonia juris eccleſiaſtica permutatio beneficii propria auctoritate facta . Porro ad talem permutationem quæ auctoritas requiritur . pag. 168. & 169. Quando fit ſimoniaca Beneficii reſignatio . ibid. & ſeq. Vel tranſactio , ibid. Quando committatur ſimonia in iis , quæ non ſunt proprie beneficia . pag. 170. & ſeq. Reſtitutio beneficii ſimoniace accepti , *Vid. Simonia in calce.*

Societas Jeſu, V. Religioſi Societatis Jeſu .

Societatis contractus eſt Conventio duorum , vel plurium habilium contribuendo ad communem queſtum , vel uſum , & commune damnum ſuſtinendum . tom. 2. pag. 109. Quis fit finis ſocietatis ? & a quo exerceri poſſit . ibid. Alia eſt ſocietas ad lucrum tantum , alia tantum ad uſum , alia ad utrumque : alia omnium bonorum , alia abſoluta , alia pro aliquibus bonis , &c. , alia ad vitam , alia ad tempus determinatum , &c. pag. 110. Morte unius focii tota ſocietas diſſolvitur . ibid. Num , & quomodo in contributione ſervari debeat æqualitas . ibid. Qis fit dominus rei in ſocietatem collatæ . ibidem , & ſeq. Socius tenetur in conſcientia de damno ex ſua culpa ſecuto . pag. 112. Quæ autem eſſe debeat culpa . ibid. Cujus fit damnum ſequutum

tum in merce absque ullius culpa. *ibid.* Ad quem pertineat damnum secutum uni ex sociis, vel ejus ministro pro communi negotiatione. *ibid.* & seq. Quid de expensis communibus. p. 112. & 113. Quæ pacta circa lucrum, vel damnum societatis sint injusta. pag. 114. & seq. Hic contractus cum aliis confundi potest. *ibid.* V. *Trium contractus*. Quinque modis dissolvi potest societas. pag. 115. Num possis hunc contractum prosequi cum excommunicato vitando? tom. 4. pag. 238. & seq.

Sodomia, V. *Luxuria*. In sodomia probabilius est explicanda in confessione, ut mutans speciem, circumstantia agentis. t. 1. p. 10. & t. 3. p. 222. Similiter, an commissa sit cum mare, an cum femina, cum confanguineis, cum uxore, &c. *ib.* Est peccatum reservatum in Diocesi Neopol. t. 3. p. 402. Ut autem incurras reservationem, tria requiruntur. *ib.* Qui excusantur a tali reservatione. *ib.* Num patiens dicendus sit mollis potius, quam sodomita. *ib.* Per copulam sodomiticam non contrahitur affinitas. t. 4. p. 55. Quotupliciter peccent conjuges, qui copulantur sodomitice. p. 166.

Solemnitas in lege præscripta num, si omittatur, actus evadat irritus, an vero sit in aliquo saltem casu validus? tomo I. pagina 93.

Solemnitates Contractuum, V. *Contractus*: Testamenti, V. *Testamentum*.

Sollicitatio ad turpia. Confessarius sollicitans ad turpia, ut suspectus de hæresi, est denunciandus. tom. 1. p. 208. & t. 3. p. 318. Incurrit casum reservatum cum excomm. in Diocesi Neapol. non tamen, si sit simplex Sacerdos fingens se Confessarium. p. 395. Item alium casum non reservatum, si sollicitet, etiamsi, neque immediate ante, vel post confessionem, &c. p. 402. Apponitur, & explicatur Bull. Greg. XIV. contra Confessarios sollicitantes. t. 3. p. 316. & seq. Item alia Const. Bened. XIV. contra eosdem p. 317. Quæ sit obligatio Confessarii sollicitantis, si ad eum accedat pœnitens? t. 1. p. 208. & 209. & t. 3. p. 318. & seq. Qualiter peccet, & puniatur ab Ecclesia, si suam hanc obligationem non exequatur. *ib.* Hodie ex Bened. XIV. incurrunt Confessarii sollicitantes in actu Sacramentalis confessionis, &c. perpetuam etiam inhabilitatem ad sacrificii Missæ celebrationem. p. 321. V. *Complex. Denunciatio*.

Somnium. Unde omnia possint provenire. tom. 1. p. 239. Num liceat iis credere? *ib.* V. *Divinatio*.

Sortes aliæ sunt divinatoriæ, aliæ consultoriæ, aliæ divinatoriæ. tom. 1. pagin. 239. & tom. 2. pag. 122. Quæ ex his sint superstitiosæ, adeoque illicitæ, quæ licitæ? utrobique. Ludus sortium, qui vulgo dicitur *Lotto*, dupliciter fieri potest. pag. 123. Sitne semper licitus. *ibid.*

Sortilegium, Vid. *Sortes*. Sortilegia conficere est reservatum in Diocesi Neopolit. tom. 3. pag. 389. Item reservabile in ordinibus Religiosis. pag. 406. Sacerdotes abutentes sacrificio Missæ ad sortilegia incurrunt perpetuam inhabilitatem ad ejusdem sacrificii celebrationem. pag. 321.

Species peccatorum, V. *Peccatum*: Species restitutionis, V. *Restitutio*.

Spes, V. *Virtus* Spei præcepto affirmativo quomodo facile possit satisfieri? t. 1. p. 195. Spei præceptum negativum prohibet desperationem, præsumptionem, & tentationem Dei. p. 209. Sperare, seu alteri desiderare beatitudinem num sit actus spei theologicæ. p. 195. Ad spei virtutem pertinet etiam dei timor. *ib.* V. *Timor*. Per quod peccatum amittatur spes. p. 210. & 211. Num mortaliter pecces optans hic æternum manere. p. 210.

Sponsalia quare sic dicta? t. 4. p. 100. Sunt *Mutua futurarum nuptiarum promissio*. p. 101. Sub quo genere contractus continetur. *ibid.* Matrimonio præmitti solent. p. 100. Propositum contrahendi matrimonium, ac promissio sponsalium non sunt sponsalia. *ib.* Neque sponsalia promissio matrimonii facta Deo. *ibid.* & p. 102. Octo sunt requisita ad valorem sponsalium: Primo, Debet promissio matrimonii esse vera, quando autem talis dicatur? *ibid.* Quid dicendum de ficta promissione, cum scilicet quis externe promittit Bertæ matrimonium sine animo se obligandi. *ibid.* Hic talis qualiter peccet, & ad quid teneatur. *ib.* & p. 103. & seq. V. *Juramentum*: Secundo, Debet hujusmodi promissio esse libera: quando autem dicatur talis. pag. 104. Quid, si facta sit per errorem, & ignorantiam. *ibid.* & pag. 105. Vel per vim, & metum. *ibid.* Vel per mentis turbationem tollentem usum rationis. *ibid.* & pag. 106. Debet tertio promissio esse absoluta: quando autem sit talis. pag. 107. Quarto debet promissio esse determinata, hoc est ad certam, & determinatam personam. pag. 111. Ad quid teneatur, qui promittit disjunctive, vel Bertam ducturum, vel Luciam. *ibid.* Num habeantur vera sponsalia, si Titius ex. grat. promittat accipere unam ex filiabus Caji. *ibid.* & pag. 112. Debet quinto promissio facta homini (ad differentiam promissionis Deo factæ) esse manifestata, ut obliget. *ibid.* Porro, per quæ verba, & signa possit manifestari promissio matrimonii. *ibid.* & pag. 113. Communissime tamen Doctores non requirunt, ut hæc manifestatio fiat necessario coram Parocho, & Testibus. *ibid.* Pro foro tamen externo juvat adhibere testes. *ibid.* V. *Episcopus*. Sexto debet promissio, ut obliget, esse acceptata a promissario: hanc ergo conditionem tacite imbibit. *ibid.* & pag. 114. Itaque, si Bertæ promittatur matrimonium, requiritur hujus acceptatio saltem tacita: quando autem talis tacita acceptatio præsumatur adesse. *ibid.* Num possit quis sine speciali mandato valide acceptate pro altero. *ibid.* Num, si ego tertio non habenti tale mandatum promittam, me ducturum Bertam, & ille acceptet, remaneam illi obligatus ad curandum tale matrimonium. *ibid.* & p. 115. Si promittas Bertæ absenti matrimonium ante ejus acceptationem, semper potes revocare: quando autem intelligatur legitima Bertæ absentis acceptatio. *ibid.* Debet septimo promissio esse mutua, itaut Berta e. gr. etiam ipsa mutuo repromittat, ac se obliget. *ibid.* Quid, si Berta responat tuæ promissioni. *Placet: Accepto?* *ibid.* Num, si Berta acceptaverit sine repromissione, oriatur in te simplex obligatio. pag. 116. & seq. V. *Dubium*. Num gratuita promissio jam acceptata pariatur in promittente obligationem in conscientia gravem. *ibid.* Debet ultimo promissio esse inter habiles: talis autem est, si sit in utrisque ætas requisita, sufficiens capacitas, & remotio impedimenti canonici. pag. 117. V. *Ætas Impubes*. Quando intelligatur adesse sufficiens capacitas ad sponsalia. pag. 118. Carentia canonici impedimenti num esse debeat in utroque contrahente. *ibid.* Si matrimonium promittant Titius, & Berta sub conditione *Si Papa dispensaverit*, quam obligationem subeant. *ibid.* & pag. 119. Quid præter juramentum addi possit sponsalibus. *ibid.* V. *Ayha*. *Sponsalitia Largitas. Pactum*. Num valeat donatio, vel promissio facta a tertio; v. g. dono Bertæ 100. *Si nubat Titio*. p. 120. & seq. Vel pœna lucri non acquirendi, vel amittendi, *Si nubat?* p. 165. Quando sponsalia sunt impedimentum dirimens matrimonium, V. *Impedimentum publicæ honestatis*: quando impedimentum mere impediens. pag. 79. Sponsalium effectus duplex est. pag. 122. Sponsi ad quid obligentur. *ibid.* Num contrahentes sponsalia possint ex mutuo consensu se obligare tantum sub levi. *ibid.* Quo tempore hujusmodi obligatio sit exequenda. pag. 123. Quomodo compellendus, qui hujusmodi obligationem injuste nolit implere. *ibidem*. & pag.

pag. 124. *V. Sponsus*. Sponsis de futuro non licet copula, neque tactus impudici. *ibid.* Hodie, si habeant copulam, per hanc sponsalia non transeunt in matrimonium, ubi Trid. est receptum, nisi quando, & sponsalia, & copula habita essent coram Parocho, & testibus. *ibid.* & pagin. 125. Decem sunt causæ, de quibus queri potest, an dissolvant sponsalia. pag. 126. Num dissolvantur per mutuam consensum sponsalia puberum, vel etiam impuberum. *ibid.* & pag. 127. Num per Religionis ingressum. pag. 127. & seq. *V. Ingressus in Religionem*. Num per sacros ordines, vel etiam per ordines minores, & primam tonsuram. pag. 129. *V. Ordo*. Num per votum simplex. *ibid.* & seq. *V. Votum*. Num per posteriora sponsalia. pag. 131. Num per subsequens matrimonium cum alio. *ibid.* & seq. *V. Matrimonium*. Num per fornicationem cum alio? pag. 133. & seq. *V. Fornicatio*. Num per impedimentum dirimens, quod superveniat. p. 134. Dubium, an, qui apposuit impedimentum, teneatur petere dispensationem, si alter innocens exigit? *ib.* & p. 135. Num dissolvantur sponsalia per lapsum temporis. *ibid.* In sponsalibus aliquando nullum præfigitur tempus, aliquando præfigitur ad finiendam licentiam differendi nuptias, aliquando ad finiendam obligationem. *ibid.* & p. 136. Quando ergo liceat in his diversis casibus dissolvere sponsalia. *ibid.* Rebus demum notabiliter mutatis promissio sponsalium non obligat, etsi esset jurata. *ibid.* Quando autem habeatur notabilis mutatio circa bona animi. *ibid.* & pag. 137. Vel corporis. *ibid.* Vel fortunarum. *ibidem.* & pag. 138. Trid. decretum num irritet etiam sponsalia inter raptorem, & raptam. pag. 76.

Sponsalitia largitas est Donum, quod sponsus mittit sponsæ, vel contra, animo, & spe matrimonii contrahendi, & ob ejus causam. t. 4. pag. 120. Aliis etiam nominibus appellatur. *ibid.* Differt ab artha. *ibid.* In dubio, an aliquid sit sponsalitia largitas, an vero artha, quomodo reputandum. *ibid.* Si detur aliquid ante sponsalia, est merum donum. *ibid.* Quid a juribus statuatur de sponsalitia largitate: & num aliquando restituenda, & cui? *ibid.* Post matrimonium ratum, vel etiam consummatum donum sponsalitium in quem transeat. *ibid.*

Sponsus. Sponsa. Qui proprie dicantur sponsi de præsentî, qui de futuro t. 4. p. 100. In favorabilibus per sponfos intelliguntur etiam, qui sunt in matrimonio rato: secus in odiosis. *ibid.* & seq. Ad quid obligentur sponsi, & sponsæ. p. 123. & seq. *V. Sponsalia*. Num sponsis prohibita specialiter sit fornicatio cum aliis, itaut peccent non solum contra temperantiam, sed etiam contra fidelitatem, & justitiam, debeantque hanc circumstantiam in confessione exprimere. pag. 124. Num liceant illis oscula, amplexus, tactus pudici in partibus honestis. pag. 125. & sequentib. Quid de tactibus impudicis, de copula, &c. pag. 124. Num delectari de copula in futuro matrimonio habenda? pag. 125. & seq. Sponsus, & sponsæ licitum est sine consensu alterius emittere votum ingrediendi; imo ingredi, & profiteri in aliqua Religione. pag. 128. Num liceat sponso absque consensu Sponsæ Sacris initiari. pag. 129. & 130. Sponsis num liceant benedictiones nuptiales in loco interdicto. pag. 290. Quid, si ipsi sponsi sint interdicti. pagin. 291. Sponsi, & sponsæ post contracta sponsalia etiam privata inter se, & ante matrimonium legitimum celebratum carnalem inter se copulam habentes, &c. excommunicationem reservatam incurrunt in Diœcesi. Neap. t. 3. p. 400. Quæ donatio inter sponfos, & conjuges sit valida? t. 2. p. 39.

Sponso est Contractus, quo duo de veritate, aut eventu rei certantes sibi invicem aliquid spondent, ut id ejus sit, qui veritatem assecutus fuerit. tom. 2. pag. 121. Sitne semper licitus hic contractus, etsi sit sponso

- de re illicita? ib. Quo jure prohibeatur sponſio de futuro eventu mortis e. g. & quando in hoc incurratur excommunicatio Papalis. ib. Juſtæ ſponſionis quatuor ſunt conditiones. ib. & p. 122. Num certus de rei eventu poſſis aliquando ſponſionem facere, & licite lucrari. ib. Si tres ſint, qui ſperent aliquid v. g. officium, & Titius pro 100. aureis certet ſeorſum cum ſingulis, quod non ſint illud obtenturi, licitane ſit hæc ſponſio. ibid. Si alter ſpondeat Miſſam, carolenum alter, ſiantne ſimoniz rei? p. 118.
- Spurius*. Spurii qui ſint. t. 2. p. 50. Nullimode poſſunt eſſe hæredes neceſſarii, debentur tamen iis alimenta. ib. Num evadant legitimi per ſubſequens matrimonium. t. 4. p. 330. & ſeq.
- Status*. Ante legem Evangelicam triplex fuit ſtatus. t. 3. p. 14. In quo eorum fuerint Sacramenta? ib.
- Stellionatus* quid ſit, & num liceat? t. 2. p. 89.
- Stipendium Miſſæ* duplex eſt. t. 2. p. 302. Poſſet exigi plus caroleno pro Miſſa cantanda, vel legenda tempore, vel loco incommodo: at quid pro majori indigentia Sacerdotis. p. 303. Stipendium Cappellaniz num totum debeatur Cappellano celebranti. ib. Si hic, vel Cappellanus beneficiarius, & probabiliter etiam manualis, & quivis habens legatum annum ad vitam cum certo onere Miſſarum ſubſtituant alium celebrantem vice ſua, poſſunt ei dare ſtipendium manuale, retinendo reliquum, niſi aliter in fundatione cantum ſit. ib. Secus, ſi celebrent ex ſtipendio manuali. p. 305. Eſt contra juſtitiam pro eadem Miſſa duplex accipere ſtipendium. p. 204. & ſeq. Num poſſit duplex accipi, ſi unus petat tantum fructum, ſeu applicationem, alter tantum officiatorum, ſeu præſentiam. ib. Num etiam, ſi ſtipendia fuerint incongrua, vel celebrans ſit in extrema neceſſitate. ib. Cappellanus, ſi legitime impediatur, quominus nequeat celebrare, num poſſit fructibus gaudere Cappellaniz; & num teneatur alium ſubſtituere pro Miſſis celebrandis? p. 303. Obligatus quotidie celebrare num poſſit quinquies, vel ſexies in anno celebrare pro ſe, ſuis, &c. retento Cappellaniz ſtipendio. ib. Num poſſit etiam aliquando vacare, & vacationis diebus celebrare pro aliis, & facrificium offerre pro ſtipendio manuali. ib. Obligatus celebrare in hac Eccleſia, Altari privilegiato, Feria, &c. ſi omittat ex cauſa, vel diſpenſatione num peccet. ib. & p. 304. Quid, ſi id faciat ſine cauſa, & diſpenſatione. ib. Si cappellania, vel legatum ſit adeo tenue, ut non ſufficiat pro oneribus Miſſarum, cui recurrendum, ut earum numerus minuatur. ibid. Quid in hoc poſſit Episcopus, vel Minimi, vel Minores ex Priv. Urb. VIII. ib. Accipiens majus ſtipendium pro Miſſis celebrandis, ſi tradat eas celebrandas minori ſtipendio, & ſit laicus, præter alias poenas ab Ordinario infligendas, ex Bened. XIV. incurrit excomm. ipſo facto, ſi Clericus, ſuſpenſionem Papæ reſervatam. p. 305. & 306. Hinc, ſi quid ſibi retinet Sacerdos, peccat mortaliter: num ſaltem aliquando retinere juſte poſſit. ib. Qualiter peccet, & teneatur reſtituere Sacerdos, qui accepto ſtipendio pro Miſſis, eas vel non celebrat, vel differat, &c. ib. Num poſſit celebrare pro primo a ſe Miſſam petitulo cum ſtipendio. p. 307. Obligatus ex ſtipendio ad celebrandum per unum menſem, hebdomadam, &c. num poſſit vacare aliquando ex aliqua cauſa, vel pro aliis celebrare? ib.
- Stuprator*. *Stuprum*. Stuprator eſt, *Qui Virginem invitam corrumpit*. tom. 2. pag. 339. Pro ablata virginitate nihil debet reſtituere: bene vero pro damno temporali inde ſequuto ad futurum illius matrimonium. ibidem. Num teneatur illam ducere, vel dotare ante Judicis ſententiam. ibid. Ad quid teneatur, ſi ſtuprum ſit occultum, & ea nupſit poſtea æquæ bene cum alio? Vel ſi ſine conſenſu patris illa injuriam illatam libere remittat. ibidem. Num illa pretium a ſtupratore receptum in compensationem, &c. licite ſemper retineat.

- neat . *ibid.* Quid addendum de stupratore virginis putaræ , vel viduæ honestæ . p. 340. De Meretrice , V. *Meretrix* . Num , si virgo sub potestate parentum consentiens defloretur , sit species stupri ? t. 3. pag. 229.
- Subdiaconus* . *Subdiaconatus* . Subdiaconatus est ordo , Quo datur potestas assistendi Celebranti , eique ministrandi calicem cum vino , & patenam cum hostia , ac legendi Epistolas in missa . tom. 3. pag. 163. Quæ ejus materia remota , quæ proxima . *ibid.* Quæ forma ? pag. 166. Quæ ejus munera , & onera . pag. 171. Quæ ætas requiratur , V. *Ætas* . *Tempora Ordinationum* . Num , præter intentionem suscipiendi subdiaconatum , requiratur ad ejus valorem intentio , seu votum etiam castitatis . pag. 169. Subdiaconatus sitne Sacramentum . pag. 162. Fert secum de Ecclesiæ præcepto votum castitatis , & impedimentum dirimens matrimonii . tom. 4. pag. 47. V. *Ordo* . Hoc votum , vel fit explicite , vel implicite . *ibid.*
- Subditus* extra territorium existens num teneatur leges servare suæ patriæ . tom. 1. pag. 103. Quid , si existat intra Territorium , in locis tamen exemptis . pag. 105. Quæ sint proprie loca exempta . *ibid.* Nura saltem teneatur præceptis suæ patriæ extra illam existens . *ibid.* Vid. *Superior* : *Legislator* . Quomodo se gerere debeat cum superiore ? pag. 357. & 358. Subditus fidelis ubique ligari potest a Papa per censuras : uti & subditus regularis a suo Superiore . tom. 4. pag. 189. Si statuto generali prohibitum sit sub censura , ne triticum , vel quid simile extra diœcesim feratur , quod delictum non videtur consumari , donec quis egrediatur terminos diœcesis , incurraturne ab extrahente censura ? pag. 190. Quid , si vetetur , ne Sacerdotes faciant Sacrum in aliena diœcesi . *ibid.* Subditus , quas censuras ab Episcopo latas incurrat , si delinquat extra diœcesim , vel in loco exempto . &c. pag. 190. & 192. Subditi , Vassalli , Milites , &c. num possint cum Judicibus laicis , Principibus , aut Ducibus vitandis communicare . pag. 235. V. *Regulares* .
- Substitutio vocis in Sacramentis* , V. *Sacramentum* .
- Suffragium* . Dum in electionibus &c. feruntur iniqua suffragia , si tu addas tuum votum , certe peccas : num tenearis etiam ad restitutionem . t. 2. p. 232. V. *Capitulum* .
- Suffragia Ecclesiæ* , quæ a ministris ejusdem Ecclesiæ offeruntur , quæ sint . tom. 4. pag. 251. Omnibus his privatur excommunicatus vitandus . *ibid.* Num graviter peccet minister ea offerens pro excommunicato , etiam si communi . *ibid.* Num possint licite ac valide pro eo offerri , si sit jam contritus , & per ipsum non stet , quin absolvatur . *ibid.* Si tamen excommunicatus sit toleratus , probabilis non privatur publicis Ecclesiæ suffragiis , quæ proinde & valide & licite pro eo offerri possunt . *ibid.* & t. 3. p. 126. Nullus item excommunicatus sive toleratus , sive vitandus privatur orationibus privatis fidelium , quæ non fiunt nomine Ecclesiæ . t. 4. pag. 252. Quem sacrificiis fructum potest Sacerdos pro excommunicato applicare , *ibid.* & tom. 3. pag. 125.
- Superfluum Statui* , V. *Necessitas* .
- Superior* . *Legislator* . Superior regularis potest dispensare cum suis subditis , quidquid potest Episcopus cum suis . t. 1. pag. 134. Num possit dispensare in irregularitate . *ibid.* Superior quomodo se gerere debeat cum subditis . pag. 357. & 358. Vid. *Denunciatio* . *Sigillum* . Superior Regularis localis absolvere potest subditos a reservatis in suo ordine : Num etiam a papalibus . t. 3. pag. 348. Num etiam suos novitios ,

- vitios , vel volentes ingredi religionem , vel seculares familiares monasterii , vel alumnos , & convictores , &c. ib. & p. 342. Num , & quomodo delegare possit talem facultatem aliis Sacerdotibus tum intra , tum extra Religionem . ibid. Num teneatur eam concedere generaliter confessario domus . ibid. Num possit , & aliquando expediat illam committere generaliter . ibid. Num ei liceat confessiones subditorum audire . ibid. Debet ad minus duos in domibus parvis , in aliis plures deputare confessarios idoneos . ibid. Si neget facultatem confessario petenti pro absolutione a reservatis , pro ea vice confessarios etiam potest absolvere . ibid. *V. Religiosi Soc Jesu*. Superiores regulares introducere præsumentes mulieres in sua monasteria , ultra alias pœnas communes aliis Regularibus , incurrunt excom. Papæ reservatam . tom. 4. pag. 273. & seq.
- Superstitio est Falsa Religio* , tom. 1. pag. 230. Cui virtute opponatur . ib. Dividitur in Idolatriam , magiam , maleficium , divinationem , & vanam observantiam . ibid. Superstitio cultus indebiti quæ sit . pag. 231. In quo consistat cultus vanus , seu superfluus Deo exhibitus . ibid. Non est tamen semper mortalis . ibid. In quo consistat cultus falsus Deo exhibitus . pag. 232.
- Supplicatio Solemnis* . Consuetudo de supplicatione solemnī non abrogatur , si per decem annos impedita fuerit ex incursione hostili : secus , si libere per decem annos omīssa fuerit . tom. 1. pag. 121. Supplicationibus publicis , &c. interesse nequit excommunicatus vitandus , imo etiam toleratus , nisi sit requisitus . tom. 4. p. 250. Supplicatio contra legem , *V. Lex* .
- Surdus* simul , & mutus a nativitate num possit donare mortis causa . t. 2. p. 43. Num testari . p. 46. Num substitui hæres , p. 50. Num teneatur missæ interesse die festo . t. 1. p. 306. Num ei danda sit Eucharistia tempore paschatis . t. 3. p. 100. Quomodo confiteri debeat . p. 269. Sitne surdus irregularis ex defectu corporis . t. 4. p. 334.
- Susceptio Sacramentorum* , *V. Sacramentum* .
- Suspensio . Suspendus* . Suspendio est *Censura privans Clericum usu officii , aut beneficii , aut utriusque simul* . tom. 4. pag. 255. Alia est ab officio , alia a beneficio , alia ab utroque simul , quæ dicitur totalis . pag. 256. Alia a jure , alia ab homine . ibid. Alia denunciata , alia nondum denunciata : alia per modum puræ censuræ , alia per modum puræ pœnæ . ibid. & seq. Differt ab excommunicatione majori , & minori . pag. 255. Item ab Interdicto . ibid. Omnes , & soli Clerici suspendi possunt : non Religiosi laici , neque Abbatissæ , Priorissæ , &c. ibid. Capitulum etiam suspendi potest . ibid. *V. Capitulum* . Potestne ferri suspensio ob culpam levem . ibid. Vel ob peccatum alterius . pag. 256. Quæ sit suspensio ab officio , & sic suspensus , quibus actionibus intelligatur privatus . ibid. Quo ordinis usu privatur suspensus ab ordine . pag. 257. & 258. Vel quo usu jurisdictionis , qui ab hac suspenditur ? ibid. & pag. 259. Quibus actionibus privetur suspensus ab administratione Ecclesiæ , vel a divinis officiis , vel ab ingressu Ecclesiæ , vel ab officio prædicandi . ibid. Num suspensus ab officio sit etiam suspensus a beneficio , vel nequeat eligi ad beneficium , vel amittat vocem in capitulo . pag. 257. Num suspensus ab ordine inferiori sit etiam suspensus a superiori , cuius usus præstari possit absque usu illius . pag. 258. Quæ sit suspensio a beneficio . pag. 259. Ita suspensus privatur fructibus beneficii . ibid. Nomine fructuum veniantne etiam distributiones quotidianæ . ibid. Vel beneficii administratio . ibid. Vel permutatio , collatio &c. ibid. & pag. 260. Num requiratur iudicis executio , ut sic suspensus privetur fructibus beneficii . ibid. Num suspensus ab Episcopo absolute a beneficio sit etiam suspensus ab omnibus beneficiis , quæ actu ubiubi possidet .

det. *ibid.* Vel sit inhabilis ad aliud suscipiendum . pag. 261. Violare suspensionem proprie potest unus suspensus , reliqui tantum ad id dare possunt ansam . *ibid.* Qualiter hi , & illi peccent sic violando . *ibid.* Quas pœnas incurrat violans suspensionem . *ibid.* Violans suspensionem , quando incurrat irregularitatem , quando annulationem actus ab ipso suspenso præstiti . pag. 262. Semel incurta suspensio suspendi potest dupliciter , vel per appellationem , vel per dispensationem . *ibid.* Tolli autem etiam dupliciter potest , per se ipsam cessando , vel per absolutionem . pag. 263. Quæ suspensio suspendatur per appellationem . pag. 262. & seq. Quæ per dispensationem , & a quo dari possit hujusmodi dispensatio . *ibid.* Quæ tollatur per seipsam cessando . *ibid.* Quæ per absolutionem , & a quo hæc conferri possit . p. 264. Quæ sint suspensiones juris communis contra clericos . *ib.* Nomine autem clerici non veniunt Episcopi , nisi fiat eorum expressa mentio . Num veniant Religiosi . *ibid.* Quæ sint suspensiones Clerici peccantis in ordinatione . *ibid.* Puta recipientis Ordines Sacros ab Episcopo , qui cum acceptatione Papæ renunciavit suæ dignitati . *ibid.* Vel Recipientis Ordines ab Episcopo excommunicato , suspenso , interdicto , simoniaco , hæretico schismatico &c. *ibid.* Vel ordines recipientis in excommunicatione majore etiam occulta . pag. 265. Vel Simoniace . *ibid.* Vel post contractum matrimonium , etsi non consummatum . *ibid.* & pag. 266. Vel sine Papæ dispensatione recipientis plures ordines eodem die , vel Sabbato , & Dominico sequenti continuato jejuniis ordinatis , & ordinati . *ibid.* Vel eos recipientis extra tempora . *ibid.* Vel ante legitimam ætatem . *ibid.* & pag. 267. Vel recipientis ordines ab alieno Episcopo sine licentia proprii ultra tres casus , in quibus id licet . *ibid.* & pag. 268. Vel eos recipientis a proprio Episcopo in aliena diœc. sine licentia illius Episcopi . *ibid.* Vel per saltum . *ibid.* Vel ordines sacros absque titulo cum pacto , &c. *ibid.* & pag. 269. Hæ suspensiones , quæ 12. numerantur , incurruntur ipso facto : atque adeo , si in his actum ordinis prohibitum exerceas , incurris irregularitatem . pag. 270. V. *Irregularitas. Ordo.* Quæ sint suspensiones Clerici peccantis in exercitio sui ordinis , vel muneris , *ibid.* & seq. Quæ sint suspensiones Clerici celebrantis divina officia , aut celebrare facientis in loco interdicto , vel coram persona excommunicata , vel interdicta , vel eam admittentis ad Divina , aut ad Ecclesiasticam sepulturam . *ibid.* Vel omittentis sine gravi causa Missam inchoatam . *ib.* Vel celebrantis missam , & in ea non communicantis . *ib.* Vel conjungentis sponso in matrimonium , vel benedicere eos audentis sine Parochi licentia . *ib.* Vel recipientis oblationes a publico usurario , aut illum sepelientis ? Vel accipientis eleemosynam a raptore , vel violatore publico Ecclesiarum , aut illum absolventis ante satisfactionem , aut assistentis ejus sepulturæ . *ibid.* Vel utentis publice veste seculari partita , aut virgata contra statutum Clem. 8. *ibid.* & pag. 271. Vel gravantis Ecclesiam sibi commissam alienis debitis , aut concedentis litteras , aut sigilla , quibus possit gravari . *ibid.* Vel occupantis , contententis , aut dissipantis bona Ecclesiæ collegiatæ , sede vacante , pertinentia ad ipsam Ecclesiam , vel ad Prælatum defunctum , vel ad successorem . *ibid.* Vel occupantis per se , vel per alium bona cujusvis Ecclesiæ , beneficii , montis pietatis , &c. *ibid.* & pag. 272. Visitatoris recipientis ultra victualia aliquod etiam munus sponte oblatum . *ibid.* Dantis cultum sine debita facultate iis , qui cum sacra sanctitatis mortui sunt . *ibid.* & pag. 273. Defendentis , aut aliquo modo tractantis , B. V. in peccato originali conceptam fuisse ? *ibid.* Facientis in judicio per gratiam , aut fordes aliquid contra conscientiam , & justitiam in gravamen partis . *ibid.* Eligentis indignum ad beneficium curatum . *ibid.* Consentientis in electionem per abusum potesta-

- potestatis secularis. *ibid.* Sunt & aliæ suspensiones, sed farendæ sententia. *ibid.* V. *Religiosus*.
- Suspensio de hæresi* quinam sint. t. 1. p. 207. De jure sunt fere 18. p. 209. & seq. Num, & quomodo sint denunciandi. p. 210. Quando excuseris a tali denunciacione. *ibid.* & seq.
- Suspicio de hæresi* potest esse, vel solius facti, vel etiam juris. Hæc triplex potest esse, levis, vehementis, & violenta. t. 1. p. 209. Suspicio hæresis est unus ex effectibus remotis excom. majoris. t. 4. p. 254. Ad quid obliget hæc suspicio, etsi levis? *ibid.*
- Sustentatio* congrua beneficiati, V. *Beneficiatus*.
- Sutor* num excusetur a jejunio. t. 1. p. 317. Num peccet, si differat culpabiliter ad diem festum vestes suere, &c. p. 90. 91. Qui acum furatur futuri, si in furantes lata sit excommunicatio, incurratne illam? t. 4. p. 199. Quid, si sit illius acus injustus detentor. *ibid.* & seq. A futuribus ementes fragmenta pannorum, seu vestium num peccent, & teneantur restituere? t. 2. p. 233.
- Syndicus* quis sit, & quod ejus munus? t. 2. p. 140. 141.
- Synodus*, V. *Concilium*.

T

- T***Abellio*, qui Judicem ex officio adjuvat ad sententiam sanguinis, evadit irregularis. t. 4. p. 246. Quamvis peccet, si tempore excomm. officium acceptet, valide tamen instituitur. p. 245.
- Tactus*. Num liceant sponsis tactus pudici in partibus honestis. t. 4. p. 125.
- Tempus Sacrum*, quod impedit matrimonia, est a primis vesperis, vel saltem a media nocte ante primam Dominicam adventus usque ad diem Epiphaniæ inclusive; & a media nocte ante cineres usque ad dominicam in albis inclusive. tom. 4. pag. 78. Hoc tempore prohibentur nuptiæ solemnes factæ cum benedictionibus inter missarum solemnias, & cum solemnibus translationibus sponsæ in domum sponsi. *ibid.* & seq. Qualiter peccent, & puniri debeant conjuges, si hoc sacro tempore a Parocho, aliove Sacerdote benedicantur. *ibid.* & qualiter puniendus Parochus ipse, vel alius Sacerdos. *ibid.* Quid, si benedicantur tempore interdicti localis generalis. *ibid.* Licet tamen quovis tempore sponsalia, proclamationes, & matrimonia privata. *ibid.* & pag. 79. Tractuctio, si notabiliter sacro tempori Adventus, & Quadragesimæ adversatur, prohibetur sub gravi a Trid. si vero sit pompa moderata, prohibetur sub levi. *ibid.* Quid, si sit omnino privata. *ibid.* Tempore autem interdicti neque solemnibus translationibus prohibetur. *ibid.*
- Tempus vetitum* ad matrimonium contrahendum quale sit? t. 4. p. 79. Qui intra hoc tempus contrahunt, qualiter puniendi. *ibid.* Num, si prohibitio non contrahendi matrimonium tali tempore e. g. fiat a Papa, se habeat ut impedimentum impediens tantum; an vero etiam dirimens. *ibid.* Num excommunicatio, sive major, sive minor impediatur tantum, an vero etiam invalidet matrimonium? *ibid.* V. *Matrimonium*.
- Tempus a lege præscriptum*, V. *Lex*.
- Tempus præfixum sponsalibus*, V. *Sponsalia*.
- Tempora Ordinationum*. Quæ sint Tempora ordinationum. t. 3. p. 188. Quæ pro ordinibus majoribus. *ibid.* Quæ pro prima Tonsura. Ordinibus Minoribus, & Episcopatu. *ib.* Mortale est ordinare, vel ordinari sine dispensatione extra tempora a jure statuta. *ib.* Quis possit dispensare pro ordinatione extra tempora. pag. 189.

Tempus ad vestituendum . V. Restitutio .

Tempus ad præscribendum . V. Præscriptio .

Tentatio Dei quid sit . tom. 1. pag. 210. Quando oriatur ex hæresi . pag. ibid. Tentari potest Deus , vel explicite , vel implicite . ibidem . Num semper sit mortale , an vero admittat aliquando parvitatem materiæ . ib.

Testamentum est Voluntatis iusta sententia de eo , quod quis vult fieri post suam mortem cum directa institutione hæredis . t. 2. p. 43. Differt ab ultimis voluntatibus . ibid. Aliud est clausum , aliud apertum , seu nuncupativum . ibidem : Clausum quid requirat ad sui valorem , quid nuncupativum . ib. , & seq. Si desint aliquæ solemnitates ad valorem testamenti in foro civili , num adhuc valeat in foro conscientiæ , præsertim , si sit ad pias causas . pag. 44. & 45. Vid. *Religiosus* . Ad quid tenearis , si suadeas Titio , ne faciat testamentum , quod prævidebas facturum in favorem Caii . pag. 197. , & seq. Validumne sit testamentum factum ab excommunicato vitando . tom. 4. p. 240. Jure naturæ irritatur tam activa , quam passiva consecratio testamenti in 4. casibus . ibid.

Testator . Nemo per se loquendo tenetur facere testamentum . t. 2. p. 47. Quinam nequeant testari jure naturali , vel positivo . ib. & seq. Vid. *Elemosyna . Hæreditas* .

Testimoniales pro ordinandis sunt , *Quæ testantur de natalibus , etate , moribus , & vita ordinandi* . t. 3. p. 182. Tria circa has statuit Trid. ib. & p. 183. Tonsuratus a proprio Episcopo nequit ab Episcopo beneficii promoveri sine testimonialibus proprii Episcopi , tam originis , quam domicilii . ib. Num sufficiat aliquando testimonium Parochi . ib. Afferens dimissorias ab Episcopo originis non indiget testimonialibus . ibid. Num , si quis certus de tonsura sibi collata , nequeat tamen id probare ; possit solo juramento de tonsura accepta promoveri ad ordines . ib. Vid. *Regulares* .

Testis . Vid. *Æquivocatio - Sepultura Ecclesiastica* . Testes pretium accipientes pro assistentia in matrimonio non videntur simoniam committere . tom. 2. pag. 155. Juridice interrogati , si taceant veritatem , num teneantur parti læsæ damna secuta resarcire . pag. 235. Falsi testes num aliquando teneantur etiam publice se retractare , &c. pag. 263. Testis contra reum testificans quando evadat irregularis . t. 4. pag. 321. Quid , si testificetur pro reo . ibid. Excommunicatus toleratus , valide & licite potest esse testis in judicio . ibid. Potest tamen Judex , vel pars eum repellere , vel excipere . ibidem . Si sit vitandus valide , & licite etiam fert testimonium in causa . ibid. Quid in aliis causis . ibid. Testes requisiti ad matrimonium . Vid. *Clandestinitas* .

Thesaurus . An sit inventoris . tom. 2. pag. 223. Num vi legum humanarum , si nunc inveniatur , sit , & cui restituendus . ibid. Num dictæ leges obligent in conscientia , & ante Judicis sententiam . ibid. Quid de thesauro abscondito , ne rapiatur ab hostibus , ut magis custodiretur , vel causa metus , lucri , honoris , ut in sepulchris defunctorum , &c. ibidem . Num emere possis fundum , quanti valet , præciso thesauro ibi abscondito , si privatim id scias . ibid. , & fusius . pag. 83.

Timor , alius est serviliter servilis , alius servilis , alius filialis . t. 1. pag. 195. & seq. Num pertineat ad virtutem spei . ib.

Titulus pro ordinibus sacris . Ut quis licite ordinetur , qui titulus requiratur . tom. 3. pag. 194. Vid. *Pensio . Patrimonium . Pauperas Religiosa* . Qui titulus beneficii sit sufficiens ex Trid. pro ordinatione . ib. & seq. Quid tamen hic veniat nomine beneficii . pag. 195. Num , si bene-

- beneficium sit insufficientis, suppleri possit talis defectus per adjunctionem patrimonii. *ibidem*. Num beneficium, ut sit titulus sufficientis, debeat actu possideri. *ibidem*. Num beneficium, cuius titulo es ordinatus, possis deinde resignare, &c. *ibidem*. Num, si illud resignes contra formam Trid., revera vacet tibi tale beneficium. *ib.*, & pag. 196. Quæ sint pœnæ jure communi statutz contra ordinatum absque titulo. pag. 199. Quæ jure speciali contra ordinatum absque titulo, vel titulo ficto. pag. 200. Vid. *Episcopus Novitius, &c.*
- Tonsura . Tonsuratus .** Prima Tonsura est *Deputatio ad obsequium Ecclesie*. tom. 3. pag. 163. Non est ordo, sed dispositio ad ordines. *ibidem*. Quæ ejus quasi materia. *ibidem*. Tonsurati munera, & onera quæ sint. pag. 171. Prima Tonsura non est impedimentum matrimonii, tom. 4. pag. 47. Tonsuratus a proprio Episcopo, nequit ab Episcopo beneficii promoveri sine proprii Episcopi dimissorialibus. tom. 3. pag. 183. Vid. *Ætas . Tempora ordinationum . Testimoniales*. Num per primam Tonsuram dissolvantur sponsalia. tom. 4. pag. 130.
- Torneamenta . V. Ludus .**
- Tortor .** Tortores rei sintne irregulares? t. 4. p. 312.
- Transactio est Pactio onerosa de re dubia, lite, aut controversa jam mota .** tom. 2. pag. 137. Quid ad ejus essentiam requiratur. *ibidem*. Transactio cum creditore fit, cum debitum non est liquidum. pag. 274. Hac quomodolibet facta num liber sit debitor ab ulteriori restitutione. *ibid.* Sitne prohibita circa bona possessa antecedenter ab Ecclesia. pag. 15.
- Trium contractus quinam sit .** tom. 2. pag. 115. Licitum est, si celebratur cum tribus personis, si cum una. *ibid.*, & sequent. Potest item iniri hic contractus in societate etiam circa greges Animalium. *ibid.*
- Turpe lucrum num sit restituendum .** t. 2. p. 195. & 196.
- Tutor ex bonis pupilli quas eleemosynas facere possit, vel debeat .** tom. 1. pag. 335. Quæ dona possit facere. tom. 2. pag. 37. Quomodo urgeatur præcepto baptismi relate ad pupillos infantes. tom. 3. pag. 54. Tutor, etsi peccet, si tempore excomm. acceptet officium, valide tamen instituitur. tom. 4. pag. 245. & 246. Licet possit stipulari in cæteris contractibus pro pupillo, non tamen in sponsalibus sine ejus speciali mandato. pag. 114. Quo jure nequeat Tutor, ejusque filius pupillam ducere? p. 43.
- Typographus .** Huic probabiliter licet die festo characteres ordinare, seu componere, non vero torculari exprimere. tom. 1. pag. 296. Dum tamen torcular premit, excusatur a jejuniis. pag. 317. Num, & quando incurrant Typographi in hac diœc. Neapol. casum reservatum cum excomm. contra imprimentes libros, folia, &c. sine debita licentia. t. 3. p. 399.
- Tyrannus, si peteret a Republ. caput innocentis, alioqui eam subversurus, quid ab ea agendum .** t. 2. pag. 334. Quidve, si ille virginem petat, ut eam violet. *ibid.*

V

Vagus. Vagi dicuntur, qui nullibi hic & nunc domicilium habent . t. 1. pag. 101., & t. 4. p. 193. Si alibi domicilium figant, tenentur legibus illius loci a primo die. t. 1. p. 101. Imo, etsi ibi degant absque animo figendi ibi domicilium, adhuc tenentur legibus municipalibus illius loci, ubi actu degunt. p. 103. Quos casus reservatos incurrant. t. 3. p. 331. Quibus legibus & censuris ligentur. tom. 4. pag. 193.

Venditio. V. *Emptio*.

Veneficium. V. *Maleficium*. *Magia*.

Venenum. Qualiter peccet, & ad quid teneatur venena vendens machinanti mortem, &c. tom. 2. p. 234. Ea conficiens in hominum perniciem, vel dans, scienter cooperans, quomodocumque propinans, &c. excommunicatur cum reservatione in diœc. Neapol. tom. 3. pag. 399. Quando autem hi omnes incurrant hunc casum, & num diversimode. ibid. Si Petrus veneno inficiat ficus comedendas a suo inimico, sed casu venit amicus, & Petro vidente & tacente comedit, fiatne Petrus irregularis? t. 4. p. 309.

Veniale peccatum. V. *Peccatum*. *Confessio*.

Verba legis sunt ejus forma. t. 1. pag. 65. Quæ Verba significant legem, seu præceptum. pag. 66. Vid. *Interpretatio*. Eorum proprietas, alia est naturalis, alia civilis. pag. 68. Verba consecratoria. Vid. *Eucharistiæ Sacramentum*. Verba certo significantia sponsalia quænam sint. tom. 4. pag. 112. & seq.

Viaticum. Num excommunicatus vitandus possit in necessitate ministrare Sacrum Viaticum moribundo. t. 4. p. 248. Vid. *Moribundus*. *Eucharistiæ Sacramentum*, &c.

Vicarius Apostolicus quid possit circa dimissoriales. t. 3. p. 181.

Vicarius Capitularis potest dispensare, sede vacante, in omnibus, in quibus potest Episcopus. tom. 1. p. 134. Nequit in domo erigere Oratorium. t. 3. p. 122. Num possit approbare ad confessiones. p. 288. Vid. *Approbatus*. Quæ sit ejus facultas quoad reservata. p. 334., & quoad ferendas censuras. t. 4. p. 184.

Vicarius Episcopi generalis num possit dispensare, in quibus potest Episcopus. t. 1. p. 134. Num approbare ad confessiones. t. 3. p. 291. & 299. Vid. *Approbatus*. Quæ sit ejus facultas quoad reservata. p. 333. & seq. Vel quoad in ferendas censuras. t. 4. p. 184.

Vicarius Papæ, Sede Apostolica vacante, potest efficere, ut ordinentur sui, aut eis etiam non *arctatis* dare dimissorias. tom. 3. pag. 181.

Viduus. *Vidua*. Quæ sint pœnæ impositæ viduis fornicantibus, vel intra annum luctus nubentibus. t. 4. p. 164. & 165. Qualiter peccet viduus, vel vidua, si morose delectentur de copula præterita. ibid. Vidua ubi sepelienda. t. 3. p. 326.

Vindicta. Num liceat vindicta privata. t. 2. p. 194.

Vinum. Num vino meliori licite misceatur vilius, vel aqua. tom. 2. pag. 84. Vinum de vite, & non aliud, est valida materia consecrationis calicis. tom. 3. pag. 85. Debet esse ex uvis expressum. pag. 86. Non est ergo valida materia lora, sapa, seu defrutum, acetum, liquores expressi ex pomis, vinum, cui admisceatur aqua, vel imbibitum in ossa panis, vel expressum ex uvis immaturis vulgo *Agresta*, ibid. & p. 87. Quid de expresso ex uvis maturis, sed non defra-

- defecato, vulgo *Musto*; vel de succo expresso ex uvis passis, vel de vino acido, de vino miraculose facto ex aqua, vel de vino congelato. ib. Dispar est ratio, cur aqua congelata minus sufficiat ad baptismum, sufficiat tamen ad consecrationem vinum congelatum. pag. 86. Quod peccatum sit in materia dubia consecrare. ibid. & seq. Ex præcepto probabilius ecclesiastico (pro quo, licet possit, nunquam tamen Ecclesia dispensat) vino miscenda est aqua. p. 87. Num & ipsa immediate convertatur in Christi sanguinem. ibid. Num possit admisceri aqua non naturalis. ibid. Qua quantitate. pag. 88. Quid requiratur ad ejus consecrationem. Vid. *Eucharistiæ Sacramentum*. Quid de guttis vini, quæ intra calicem sunt separatæ a vino, quod est in fundo. p. 91. & 92. Vid. *Hostia*.
- Vir. V. Conjux. Uxor, &c.*
- Virginitas. Virgo. V. Stuprator. Deflorator.* Virgo, si minus directe, potest saltem indirecte peccare ad servandam castitatem ab invasore. tom. 2. pag. 327. Num ob talem defensionem possit invasorem occidere. pag. 331. Prima fornicatio, vel pollutio tollentes virginitatem num specie distinguantur a reliquis, proindeque in confessione explicandæ. t. 3. p. 229.
- Virtus.* Virtutes theologicæ quare sic dictæ. t. 1. p. 186. & 187. Apponuntur definitiones ex Scripturis Fidei, Spei, & Charitatis. ib. Præcipiuntur præcepto negativo simul, & affirmativo. ib. Hoc obligat, cum primum homini usum rationis assecuto proponitur objectum fidei. ib. Item in fine vitæ, & pluries in decursu vitæ. p. 188. An obliget intra singula quinquennia. p. 189. Num actus harum virtutum necessarij omnibus sint necessitate non modo præcepti, sed & medij. ib. Vid. *Fides. Spes. Charitas*.
- Vis est Majoris rei impetus, qui repelli non potest.* t. 2. p. 24. Quomodo hanc patitur voluntas in actibus suis. ibid. Approbatio ex vi extorta. Vid. *Approbatus*. Ad quid teneatur, qui per vim extorsit copulam, Vid. *Deflorator. Stuprator*. Vis levis non est impedimentum dirimens matrimonium. t. 4. pag. 41. Vid. *Metus*. Sponsalia inita per vim, Vid. *Sponsalia*.
- Visitor.* Num, & qualiter suspendantur visitatores (Num etiam Regulares?) recipientes ultra victualia aliquid etiam munus sponte oblatum, nisi intra mensem restituant duplum? t. 4. p. 272.
- Vitium mercis, quod, & quando aperiri debeat?* Vid. *Emptio*.
- Ultimæ voluntates* quæ sint. t. 2. pag. 43. Vid. *Testamentum. Codicillus. Substitutio. Fideicommissum. Legatum*. Quid habeant specialia. ibidem. Sunt revocabiles, nisi juramento non revocandi firmentur. pag. 44. Ad earum valorem non sufficit mera promissio. ib. & p. 45. Quis possit commutare pias voluntates testatoris. p. 54. Num converti possint piæ dispositiones, & a quo, in alios usus in necessitate e. g. Republicæ. ibid.
- Voluntarium* dicitur de voluntatis actu. Definitur, *Quod est a principio intrinseco cognoscente singula*. t. 1. pag. 12. Ad moralitatem actus requiritur voluntarietas. pag. 13. Voluntarium in causa aliud est directe, aliud indirecte. pag. 14. Quid sit voluntarium in causa remota, quid in causa proxima. ibid. & seq. An sit imputabile ad culpam, tamquam indirecte voluntarium, id, quod prævidetur provenire ex causa, quam per accidens vitare quis non tenetur. p. 15. Voluntariusne sit, & in se culpabilis effectus prævisus in causa culpabiliter posita, sed sequutus, quando causa tolli non potest. pag. 15. & 16. Quid sit voluntarium tacite, virtualiter, habitualiter, & interpretative. p. 17. & seq.
- Votum est Promissio facta Deo deliberate, de bono possibili, & meliori.*

t. r. p. 274. Dividitur in reale, personale, & mixtum; in absolutum, conditionatum, & pœnale; in simplex, & solemne. ibid. Quæ promissio requiratur. ibid. Debent fieri Deo. pag. 278. Quomodo fiat etiam Sanctis. ib. Quæ ætas, & libertas requiratur. p. 275. Qualiter vovens sine intentione exequendi peccet. ibid. An requiratur, ut expresse dicat: *Voveo, promitto, &c.* ib., & seq. An valeat votum ex metu factum? p. 276. An factum ex errore, vel ignorantia. p. 277. & seq. Votum dubium, V. *Dubium*. Voti materia esse debet de re honesta, & bona, non mere indifferenti. p. 279. Honestas in re debet esse, cum vovetur. pag. 280. An valeat votum de re honesta ob finem malum, vel indifferentem. ibid. Qualiter peccat vovens, vel exequens rem turpem, indifferentem, vel ob talem finem. pag. 281. & seq. Votum esse debet de meliori bono: hoc autem quod sit. ib. Num valeat votum nubendi, non ingrediendi, nisi hanc Religionem: item non admittendi Episcopatum, non promovendi ad Sacros Ordines, non vovendi, non petendi dispensationem. pag. 282. & 283. Debet esse de re possibili. ibid. Quid, si res partim sit possibilis. ib. Quid, si res partim sit possibilis, partim impossibilis, partim turpis, partim honesta. pag. 284. Votum obligat ad sui executionem juxta intentionem voventis. 284., & seq. Num possit in materia levi sub gravi se obligare, vel contra; quæ autem sit materia levis, quæ gravis, quæ dubia. ibid. Quomodo obliget votum rei indeterminatæ quoad individuationem, qualitatem, aut quantitatem. p. 286. & seq. Plurima apponuntur circa votum ingrediendi Religionem in genere, & ibi perseverandi pag. 287. & seq. Qualiter obliget votum rei indeterminatæ quoad tempus. ibid. & seq. Num votum alios obliget a vovente. pag. 288. Quomodo obliget votum conditionale. pag. 289. Quomodo pœnale. pag. 290. Voti obligatio quomodo implenda. ibid. Vovens pauperem alere non satisfacit patrem egentem alendo. ibid. Ad quid teneatur, qui aliquid vovit sub licentia Superioris. ibid. Vel qui vovet materiam parvam: unde autem hæc parvitas sit defumenda. ibid. Voto adstrictus si de eo doleat, non peccat graviter, modo impleat, pag. 291. Non impletis votum tempore designato ad finiendam (secus ad urgendam) obligationem, eo transacto, ad nihil tenetur. ibid. Qualiter implendæ ceteræ voti obligationes. p. 290. Quomodo cesset voti obligatio per irrationem. pag. 292. Quis potest vota irritare directe, quis indirecte. ibid. Quam possint in votis dispensare. p. 292. & 293. Qui potest cum aliis dispensare potest etiam secum. ibid. Causæ dispensandi quæ esse possint? ib., & p. 291. Quatuor modis cessat votum ex seipso. p. 293. & seq. In concursu duorum votorum impossibilium quodnam exequendum. p. 294. Commutatio votorum quid importet, p. 293. Quæ, & quomodo fieri debeat. ibid. Quicumque habet facultatem dispensandi, habet & commutandi, non contra. ibid. Num possis voto satisfacere, satisfaciendo simul & semel alteri præcepto. pag. 87. & 88. Vid. *Elemosyna*. Vota facta Deo, B. V. vel Sanctis sunt ejusdem speciei. t. 3. p. 227. Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale, est inter casus Clem. VIII. reservabiles in Ordinibus Religiosis. pag. 407. Valeatne votum Deo factum ducendi e.g. Bertam. t. 4. p. 101. & 102. Votum juratum, si minus fervetur, peccatur etiam contra fidelitatem t. 3. p. 227. Qualiter confitenda voti conditionalis transgressio. ib. Votum solemne castitatis in professione valida Religionis approbatæ a Sede Apostolica est impedimentum dirimens. t. 4. p. 26. & seq. Est tamen juris mere Ecclesiastici, p. 27. Solemnitas voti jure etiam ecclesiastico est introducta. pag. 26. & seq. Alligantur hoc voto Moniales omnes, & Regulares professi, nisi evaserint apostatæ;

statæ, ejeti, vel ad Cardinalatum ascenderint. *ibid.* Qui clerici, & qui equites item eo alligentur. pag. 28. Num etiam eremitæ, feminæ quædam Religiosæ S. Dominici, viri quidam tertii Ordinis S. Francisci, &c. *ibid.* Num, si Titius invalide professus post elapsam quinquennium relata causa invaliditatis valide contrahat. pag. 28. & seq., ubi alios etiam casus hujusmodi resolutos invenies. Votum simplex non dirimit matrimonium, nisi in Religiosis Societatis Jesu non professis, & in uxore, quæ vovens in seculo continentiam dedit marito facultatem suscipiendi Sacros Ordines. pag. 26. Alia vota simplicia castitatis, vel cœlibatus, vel suscipiendi Sacros Ordines, vel ingrediendi Religionem reddunt tantum illicitum matrimonium. pag. 79. & 80. Idem dic de Professione conjugis, invito, vel infcio altero post matrimonium consummatum. *ibid.* Qui vovit virginitatem, hac amissa, possitne contrahere. *ibid.* Vid. *Dubium*. Quid, si hujusmodi vota fiant sub conditione pendente, vel unice a sua voluntate, vel ab aliena. *ibid.* Qui cum aliquo ex his votis contrahit matrimonium, animo illud non consummandi, sed ante bimestre ingrediendi Religionem, licitene contrahat. *ibid.* Vid. *Novitius*. Num per votum simplex, puta ingrediendi Religionem, suscipiendi Sacros Ordines, vel Castitatis perpetuæ dissolvantur sponsalia? pag. 130. Num licitum sit sponso, vel sponsæ votum ingrediendi, & proficendi in Religionem sine consensu alterius. *ib.* Num tale votum dissolvat sponsalia etiam ex parte voventis, itaut ad nihil amplius alteri teneatur. *ib.* Num sit illicitum, & sponsalia dirimat votum elicium e. g. a sponso suscipiendi Sacros Ordines, vel Castitatis perpetuæ sine consensu sponsæ. *ibid.* Sitne votum vinculum fortius sponsalibus. *ibid.* Ex voto impeditur jus petendi debitum. pag. 168. & 169. Num etiam reddendi. *ibid.*

Vox. Quomodo voces sint signa conceptuum. t. 3. p. 35.

Usura. *Usurarius*. Usura est *Lucrum immediate proveniens ex mutuo*. tom. 2. pag. 63. Triplici jure est prohibita: *ibid.* Usurarius recipiens usuram non acquirit ejus dominium, etsi dans habeat voluntatem illud transferendi. *ibid.* Quid, si per usuram acceptam aliquid lucratur. pag. 64. Quæ sit obligatio usurarii, & cooperantium usuris. *ibid.*, & seq. Quæ usurariorum pœna. pag. 65. Num usurarius possit donare mortis causa. *ibid.* Num mutuans pecuniam, quam ipse mutuo acceperat ab usurario, possit ratione damni emergentis tantumdem exigere a suo mutuuario, quantum ipse solvit usurarie pro usura. pag. 69. Est usura aliquid exigere a mutuuario, ut debitum ex benevolentia, aut gratitudine. p. 74. Secus. si mutues cum spe tantum, seu desiderio aliquid recipiendi. *ibid.* At quid, si mutuarium moneas de hac gratuita remuneratione? *ibid.* Vid. *Restitutio*. Num sit usura mutuare cum pacto, ut mutuarius aliquid tibi præstet, vel remittat tibi odium, vindictam, &c. pag. 105. Quando committatur usura circa alios contractus. *ibid.*, & seq. Quid circa usuram decrevit Bened. XIV. ? pag. 76. & 77. V. *Mutuum*.

Usus matrimonii, V. *Conjux*. *Copula*. &c.

Usus juris num possit separari ab usu facti? t. 2. p. 178. & 179.

Ususfructus, V. *Dominium*.

Usucapio, V. *Præscriptio*.

Uxor, Vid. *Censura*. *Sepultura Ecclesiastica*. Num teneatur facere eelemosynas. tom. 1. pag. 335. Num possit contrahere. tom. 2. pag. 17. & 18. Num vivere de bonis mariti impotentis solvere suis creditoribus. pag. 249. Quandonam marito surripens committat furtum mortale. pag. 288. & 289. Num ei liceat semen viri receptum estundere

dere ob vitæ conservationem . tom. 4. pag. 166. Num teneatur laborare pro viro . p. 175. Liceatne ei communicatio cum suo viro excommunicato vitando , & contra . p. 233. , & sequentib. Vid. *Debisuna conjugale. Crimen criminofum* .

Uxoridium . Dispensatus in uxoricidio , si nubat , & denuo incidat in uxoricidium , si non faciens prioris dispensationis mentionem obtineat alteram dispensationem in novo uxoricidio , hæc eritne subreptitia? tom. 1. p. 141. & 142.

F I N I S .

CATALOGUS

NONNULLARUM RECENTIUM
CONSTITUTIONUM

BENEDICTI XIV.

E T

CLEMENTIS XIII.

*Quarum in hoc Opere Theologico-Morali vel fit mentio,
vel quæ integræ proferuntur.*

Littera T in calce apposita indicat Tomum : P. Tomi
paginam.

CONSTITUTIO adversus abusus in Jejunii Quadra-
gesimalis observantia introductos, edita die 30. Maii
1741. , cuius initium est *Non ambigimus*, Vid. t. 1.
p. 310. , & seq.

CONSTITUTIO super unica comestione ab om-
nibus die jejunii servanda, etiam ab iis, quibus
ob peculiare causas permittitur esus carniæ, &
ovoꝝum, edita 22. Augusti 1741. , quæque incipit
In suprema. V. t. 1. p. 311.

CONSTITUTIO super eodem jejunio directa ad Archiepiscopum Com-
postellæ, edita 8. Julii 1744. , & quæ incipit *Si Fraternalis*, Vid. t.
1. p. 311. & 313.

CONSTITUTIO adversus usuræ vitium, edita die 1. Novemb. 1745.
cuius initium est *Vix pervenit*, Vid. tom. 2. pag. 76. & seq.

CONSTITUTIO contra illicitam Clericorum negotiationem, edita
die 25. Febr. 1741. , quæque incipit *Apostolica*, Vid. tom. 2.
pag. 91.

CONSTITUTIO contra venditionem fructuum beneficii ad vitam, vel
ad longum tempus, edita 29. Aug. 1741. quæque incipit *Universalis*
Ecclesie. V. t. 2. p. 300. & seq.

CONSTITUTIO contra pactum pro extinctione pensionum inita con-
temporaneæ ad resignationem beneficii cum reservatione pensionis,
edita 29. Aug. 1741. cuius initium est *In Sublimi*, Vid. tom. 2. p.
300.

CONSTITUTIO super Episcoporum præsertim residentia, edita die 7.
Septembris 1746. , cuius initium est *Ad Universæ*, Vid. tom. 2. pag.
94. & 95.

CONSTITUTIO de Missæ stipendio, edita die 30. Junii ann. 1741. in-
cipiens *Quanta cura*, V. t. 2. p. 305. & 306.

CON.

- CONSTITUTIO damnans, ac reprobens praxim nonnullorum Confessariorum Portugalliæ, necnon Algarbiorum, nomen Complicis in confessione exquirentium, edita 7. Julii 1745. quæque incipit *Suprema omnium*, V. t. 3. p. 268.
- CONSTITUTIO altera vetans hujusmodi praxim sub poenis, &c. edita die 2. Junii, ann. 1746. quæque incipit *Ubi primum*. V. in Indice generali rerum omnium notabilium sub voce *Complex* p. 23.
- CONSTITUTIO solvens exortum dubium super Missa, quæ in Oratoriis privatis celebratur, edita die 7. Jan. ann. 1741. quæque incipit *Cum duo Nobiles*, V. t. 3. p. 134.
- CONSTITUTIO super Missa Parochiali pro Populo, & super Conventuali pro Benefactoribus, &c. edita 19 August. anno 1744. cujus initium est *Cum semper*, V. t. 3. p. 138. & seq.
- CONSTITUTIO edita die 1. Jun. an. 1741. quæ incipit *Sacramentum Pœnitentiæ*, quæque tria simul complectitur: Primo renovat antiqua decreta contra Sollicitantes, de quo V. t. 3. p. 317. 320. & 321. Secundo reservat sibi absolutionem eorum, qui falso Sacerdotes sollicitationis infimulant, de quo V. p. 329. in fine, & pag. 330. Tertio irritat absolutionem Complicis etiam in mortis articulo, si adfit altius: de quo V. p. 396.
- CONSTITUTIO explicans ultimam antecedentis Constitutionis partem, edita die 8. Febr. ann. 1745. quæque incipit *Apostolici Muneris*, V. t. 3. p. 396. & 397.
- DECRETUM contra Sacerdotes sollicitantes, & abutentes Sacrificio Missæ ad fortilegia, editum die 5. August. an. 1745. quodque incipit *In generali*, V. t. 3. p. 321.
- CONSTITUTIO de Fessorum dierum reductione in Regno Neapolitano citra Pharum, & in Diœcesi Messanensi, ac Panormitana, edita die 22. Decemb. ann. 1748. quæque incipit, *Cum sicut*. V. t. 3. p. 432. & seq. in calce illius Tomi.
- CONSTITUTIO super matrimoniis in Hollandia, & in Belgio contractis, vel contrahendis, edita die 5. Nov. ann. 1741. incipiens *Matrimonia*, V. t. 4. p. 40.
- CONSTITUTIO super occultis matrimoniis, edita 17. Nov. ann. 1741. quæque initium habet *Satis vobis*, V. t. 4. p. 85.
- » CONSTITUTIO, qua quinque propositiones de Duello proscribuntur, » edita 4. Id. Novemb. 1752. cujus initium, *Detestabilem*. V. tom. 3. » pag. 371.
- » CONSTITUTIO super Clausura Religioforum, edita 3. Januar. 1741. » V. t. 4. p. 274
- » INDICTIO universalis Jubilæi anni Sancti 1750. edita tertio nonas » Maji 1749. cujus initium *Peregrinantes a Domino*. V. tom. 1. pag. » 178.
- » CONSTITUTIO SS. D. N. Papæ Clementis XIII. feliciter regnantis » super Jejunio edita die 20. Decembris 1759. quæque incipit, *Appre-* » » tence, V. t. 1. p. 113.

INDICULUS T H E S I U M

omnium proscriptionum

AB ALEXANDRO VII., INNOCENTIO XI.,
ALEXANDRO VIII., ET BENEDICTO XIV.

*quæ ad suas singulæ materias revocatæ hic apponuntur:
in quarum fere omnium sine indicatur locus,
ubi earum fit mentio.*

Litera t. in calce Propositionis apposita significat
Tomum; p. vero Paginam.

De Deo ac
Christo Do-
mino.

2.

X ALEX. VIII. 25. *Dei Patris s.
mulacrum nefas est Christiano in tem-
plo collocare.* tom. 1. pag. 213. &
214.

Ex eod. 4. *Dedit semetipsum pro
nobis oblationem Deo, non pro so-
lis electis, sed pro omnibus, & solis
fidelibus.*

De Beatissi-
ma Vergine.

2.

E X ALEX. VIII. 24. *Oblatio in templo, quæ febat a
B. V. Maria in die Purificationis suæ per duos pullos
columbarum, unum in holocaustum, alterum pro peccatis,
sufficiens testatur, quod egerit purificatione, & quod
filius etiam esset macula matris maculatus secundum verba
legis.*

Ex Eod. 26. *Laus, quæ defertur Mariæ, ut Mariæ, va-
na est.* t. 1. p. 213.

De Divo Au-
gustino.

1.

E X ALEX. VIII. 30. *Ubi quis invenit doctrinam in
Augustino clave fundatam, illam absolute potest tene-
re, & docere non respiciendo ad ullam Pontificis bullam.*

De Summo
Pontifice.

2.

E X ALEX. VIII. 29. *Futilis, & toties convulsa est as-
sertio de Pontif. Rom. super Concil. œcumen. auctori-
tate, atque in Fidei quæstionibus decernendis infallibili-
tate.*

Ex eod. 31. *Bulla Urbani VIII. In eminenti est subve-
ptia.*

De Conc.
Trid.

4.

E X ALEX. VII. 3. *Sententia asserens, Bullam eæna so-
lum prohibere absolutionem Hæresis, & aliorum crimi-
num, quando publica sunt; & id non derogare facultati
Trid., in qua de occultis criminibus sermo est, ann. 1629.*

18. Ju.

18. Julii in Consistorio S. C. Eminentiss. Cardinalium visa, & tollerata est. t. 3. p. 333.

Ex eod. 38. Mandatum Trid. factum Sacerdoti sacrificanti ex necessitate in peccato mortali, confitendi quamprimum, est consilium, non præceptum. t. 3. p. 217.

Ex eod. 39. Illa particula Quamprimum intelligitur, tum Sacerdos suo tempore confitebitur. tom. 3. p. 217.

Ex INN. XI. 47. Cum dixit Conc. Trid. eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi quos digniores, & Ecclesie magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent, concilium, vel primo videtur, per hoc Digniores non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum sumpto comparativo pro positivo; vel secundo locutione minus propria ponit Digniores, ut excludat indignos, non vero dignos; vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus.

De Virtutib.
Theologicis
in gen. 1.

EX ALEX. VII. 1. Homo nullo unquam suæ vite tempore tenetur elicere actum Fidei, Spei, & Charitatis ex vi Præceptorum divinorum ad eas virtutes pertinentium. tom. 1. p. 187.

De Fide.
12.

EX ALEX. VIII. 11. Omne, quod non est ex Fide Christiana supernaturali, quæ per dilectionem operatur, peccatum est.

Ex Eod. 12. Quando in magnis Peccatoribus deficit omnis amor, deficit etiam fides, & , etiamsi videantur credere, non est fides divina, sed humana. tom. 1. p. 204.

Ex INN. XI. 16. Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se. tom. 1. p. 187.

Ex Eod. 17. Satis est, actum Fidei semel in vita elicere. tom. 1. p. 188.

Ex Eod. 18. Si a potestate publica quis interrogetur, fidem ingenue confiteri, ut Deo, & Fidei gloriosum consilio: tacere, ut peccaminosum, per se non damno tom. 1. pag. 194.

Ex Eod. 19. Voluntas non potest efficere, ut assensus Fidei sit in se ipso magis firmus, quam mereatur pondus rationum ad assensum impellentium t. 1. p. 190.

Ex Eod. 20. Hinc potest quis repudiare prudenter assensum, quem habebat supernaturalem. t. 1. ibid.

Ex eod. 21. Assensus Fidei supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili Revelationis; imo cum formidine, qua quis formidet, necnon loquutus sit Deus. t. 1. ibid.

Ex eod. 22. Non nisi Fides unius Dei necessaria videtur necessitate medii: non autem explicita Remuneratoris. t. 1. pag. 191.

Ex Eod. 23. Fides late dicta ex testimonio Creaturarum, similive motivo, ad justificationem sufficit. t. 1. ibid.

Ex Eod. 64. Absolutionis capax est Homo, quantumvis laboret ignoventia Mysteriorum Fidei, & etiamsi per negligentiam, etiam culpabilem, nesciat Mystrium SS. Trinitatis, & Incarnationis Domini nostri Jesu Christi t. 1. p. 192. & t. 3. p. 418.

Ex Eod. 65. Sufficit, illa mysteria semel credidisse. t. 1. p. 188.

De Charitate.

EX INN. XI. 5. An peccet mortaliter, qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret, condemnare non audemus. t. 1. p. 188.

Ex Eod. 6. Probabile est, ne singulis quidem rigorese
 quinquenniis per se obligave preceptum Charitatis erga
 Deum. t. 1. p. 188. & t. 3. p. 206.

Ex Eod. 7. Tum solum obligat, cum tenemur justificari;
 & non habemus aliam viam, qua, justificari possumus. t.
 1. p. 187.

EX ALEX. VIII. 7. Omnis humana actio deliberata est
 Dei dilectio, vel Mundi: si Dei, Charitas Patris est; si
 Mundi, concupiscentia carnis, hoc est mala est. t. 1. p. 196.

Ex Eod. 13. Quisquis etiam humana mercedis intuitu
 Deo famulatur, Charitate si caruerit, vitio non caret,
 quoties intuitu, licet beatitudinis, operatur.

De Charitate
 proximi. 2.

EX INN. XI. 10. Non tenemur proximum diligere actu
 interno, & formali. t. 1. p. 322.

Ex eod. 11. Precepto proximum diligendi satisfacere pos-
 sumus per solos actus externos. t. 1. p. 322.

De Sacrificio
 Missæ. 3.

EX ALEX. VII. Duplicatum stipendium potest Sacerdos
 pro eadem missa licite accipere, applicando petenti par-
 tem etiam specialissimam fructus ipsimet celebranti corre-
 spondentem; idque post Decr. Urb. VIII. t. 2. p. 304. &
 t. 3. p. 123.

Ex Eod. 9. Post Decr. Urb. potest Sacerdos cui Missæ ce-
 lebrande traduntur, per alium satisfacere, collato illi mino-
 re stipendio, alia parte stipendii sibi retenta. t. 2. p. 305.

Ex Eod. 10. Non est contra Justitiam pro pluribus sacri-
 ficiis stipendium accipere, & sacrificium unum offerre: ne-
 que etiam est contra fidelitatem, etiam si promittam promissio-
 nem etiam juramento firmata danti stipendium, quod pro
 nullo alio offeram. t. 2. p. 304.

De Beneficiis
 Ecclesiasticis. 1.

EX ALEX. VII. 16. Qui beneficium curatum habent,
 possunt sibi eligere in Confessarium simplicem Sacerdo-
 tem non approbatum ab Ordinario. t. 3. p. 305.

De Divino
 Officio. 4.

EX ALEX. VII. 21. Habens Cappellaniam collativam,
 aut quodvis aliud beneficium Ecclesiasticum, si studio
 literarum vacet, satisfacit sue obligationi, si officium per
 alium recitet. t. 1. p. 221.

Ex Eod. 34. In die palmarum recitans officium paschale,
 satisfacit precepto. t. 1. p. 222.

Ex Eod. 35. Unico officio potest quis satisfacere duplici
 precepto pro die presenti, & crastino. t. 1. p. 226.

Ex INN. XI. 54. Qui non potest recitare Matutinum, &
 Laudes, potest autem reliquas Horas, ad nihil tenetur;
 quia major pars trahit ad se minorem. t. 1. p. 110. & 221.

De Sanctifica-
 tione Festo-
 rum. 2.

EX INN. XI. 52. Preceptum servandi festa non obligat
 sub mortali seposito scandalo, si absit contemptus. t.
 1. p. 295.

Ex Eod. 53. Satisfacit precepto Ecclesiæ de audiendo Sa-
 cro, qui duas ejus partes, imo quatuor simul a diversis
 celebrantibus audit. t. 1. p. 305.

De Eleemo-
 syna. 1.

EX INN. XI. 12. Vix in secularibus invenies, etiam in
 Regibus, superfluum statui, & ita vix aliquis tene-
 tur ad eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo
 statui. t. 1. p. 333.

De Quadra-
 gesima. 1.

EX ALEX. VII. 32. Non est evidens, quod consuetudo
 non comedendi ova, & lacticia in quadragesima ob-
 liget. t. 1. p. 120. & 310.

De Jejunio.
4.

EX ALEX. VII. 23. *Frangens Jejunium Ecclesie, ad quod tenerur, non peccat mortaliter, nisi ex contemptu, vel inobedientia hoc faciat, puta, quia non vult se subicere precepto.*

Ex Eod. 29. *In die Jejunii, qui sepius modicum quid comederit, non frangit Jejunium. t. 1 p. 312.*

Ex Eod. 30. *Omnes officiales, qui in Republ. corporaliter laborant, sunt excusati ab obligatione Jejunii, nec debent se certificare, an labor sit compatibilis cum Jejunio. t. 1. p. 317.*

Ex Eod. 31. *Excusantur absolute a precepto Jejunii omnes illi, qui iter agunt equitando, utcumque iter agant, etiamsi iter necessarium non sit, & etiamsi iter unius diei conficiant.*

De Annuo Legato. 1.
De Regularibus, & Mendicantibus.
5.

EX ALEX. VIII. 43. *Annuum legatum pro animavelidum non durat, plusquam per decem annos. t. 2. p. 53.*

EX ALEX. VII. 4. *Prelati Regulares possunt in foro conscientie absolvere quoscumque seculares ab heresi occulta, & ab excomm. propter eam incurta. t. 3 p. 335.*

Ex Eod. 12. *Mendicantes possunt absolvere a casibus Episcopis reservatis, non obtenta ad id Episcoporum facultate. t. 3. p. 338.*

Ex Eod. 36. *Regulares possunt in foro conscientie uti privilegiis suis, que sunt expresse revocata per Conc. Trid. t. 1. p. 164., & seq.*

EX. ALEX. VIII. 20. *Confessiones apud Religiosos facte, pleraque, vel sacrilege sunt, vel invalide.*

Ex Eod. 21. *Parochianus potest suspicari de Mendicantibus, qui elemosynis communibus vivunt, de imponenda nimis levi, & incongrua poenitentia, seu satisfactione ob questum, seu lucrum subsidii temporalis.*

De Divina Gratia.
2.

EX ALEX. VIII. 5. *Pagani, Judaei, Heretici, alii que hujus generis, nullum omnino a Jesu Christo accipiunt influxum: adeoque hinc recte inferes, in illis esse voluntatem nudam, & inermem sine omni gratia sufficienti.*

Ex Eod. 6. *Gratia sufficiens statui nostro non tam utilis, quam perniciosa est, sic, ut proinde merito possimus petere: A gratia sufficienti libera nos, Domine.*

De Sacramentis in genere.
2.

EX INN. XI. 1. *Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramentis, relicta tutiore, nisi id vetet lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententia probabiliter tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis. t. 1. p. 38. t. 3. p. 51. & seq. p. 155. 242. 418. & t. 4. p. 13.*

Ex Eod. 29. *Urgens metus gravis est causa iusta sacramentorum administrationem simulandi. t. 3. p. 43 & t. 4. p. 45.*

De Baptismo.
2.

EX ALEX. VIII. 27. *Valuit aliquando Baptismus sub hac forma collatus: In nomine Patris & c. pretermisiss illis: Ego te Baptizo. t. 3. p. 58.*

Ex Eod. 28. *Valet Baptismus collatus a Ministro, qui omnem ritum externum, formamque baptizandi observat: intus vero in corde suo apud se resolvit: Non intendo, quod facit Ecclesia. t. 3. p. 30.*

De Confessione, & Eucharistia. 8.

EX ALEX. VIII. 11. *Peccata in Confessione omissa, seu oblita ob instans periculum vite, aut ob aliam causam non tenemur in sequenti confessione exprimere. t. 3. p. 264.*

Ex Eod. 13. Satisfacit præcepto annuæ confessioni, qui confitetur Regulari Episcopo presentato, sed ab eo injuste reprobat. t. 3. p. 293. 302. 344.

Ex Eod. 14. Qui facit confessionem voluntarie nullam, satisfacit præcepto Ecclesiæ. t. 3. p. 213.

EX INN. XI. 55. Præcepto communionis annuæ satisficit per Sacrilegam Domini manducationem. t. 3. p. 118.

Ex Eod. 56. Frequens confessio, & communicio, etiam in his, qui gentiliter vivunt, est nota prædestinationis. t. 3. p. 104.

EX ALEX. VIII. 18. Consuetudo moderna quoad administrationem Sacramenti Pœnitentiæ, etiamsi eam plurimum Hominum subsistent auctoritas, & multi temporis diuturnitas confirmet, nihilominus ab Ecclesia non habetur pro usu, sed pro abusu.

Ex Eod. 22. Sacrilegi sunt iudicandi, qui jus ad Communionem percipiendam prætendunt, antequam condignam de delictis suis pœnitentiam egerint. t. 3. p. 106.

Ex Eod. 23. Similiter arcendi sunt a Sacra Communionem, quibus nondum inest amor Dei purissimus, & omnis mixtionis experti. t. 3. p. 105. & 106.

De Attritione.

5.

EX INN. XI. 57. Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modo honestam. t. 3. p. 234.

EX ALEX. VIII. 9. Revera peccat, qui odio habet peccatum mere ob ejus turpitudinem, & inconvenientiam cum natura sine ullo ad Deum offensum respectu.

Ex Eod. 10. Intentio, qua quis detestatur malum, & prosequitur bonum, mere ut caelestem obtineat gloriam, non est recta, nec Deo placens.

Ex Eod. 14. Timor gehennæ non est supernaturalis. t. 3. pag. 246.

Ex Eod. 15. Attritio, qua gehennæ, & pœnarum metu concipitur, sine dilectione benevolentis Dei, propter se, non est bonus motus, & supernaturalis. tom. 3. pag. 246.

De Peccandi consuetudine.

2.

EX INN. XI. 58. Non tenemur confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem. t. 3. p. 258.

Ex Eod. 60. Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, Nature, aut Ecclesiæ, essemendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, dummodo ore proferat, se dolere, & proponere emendationem. t. 3. p. 420.

De Occasione proxima.

3.

EX INN. IX. 61. Potest aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam potest, & non vult omittre, quinimo directe, & ex proposito querit, aut ei se ingerit. t. 3. p. 419.

Ex Eod. 62. Proxima occasio peccandi non est fugienda, quando causa aliqua utilis, aut honesta non fugiendi occurrat. t. 3. p. 420.

Ex Eod. 63. Licetum est querere directe occasionem proximam peccandi pro bono spirituali, vel temporali nostro, vel proximi. t. 3. p. 420.

De concubinario.

1.

EX ALEX. VII. 41. Non est obligandus concubinarius ad ejiciendam concubinam, si hec nimis utilis esset ad oblectamentum concubinarium, vulgo Regajo, dum deficient se illa nimis ægre sgeret vitam, & alia epula tudio magna

*magno concubinarium afficerent, & alia famula nimis dis-
ficile inveniretur. t. 3. p. 420.*

EX ALEX. VII. 15. *Pœnitens propria auctoritate substi-
tuere sibi alium potest, qui loco ipsius pœnitentiam ad-
impleat. t. 3. p. 275.*

EX ALEX. VII. 37. *Indulgentiæ concessæ Regularibus,
& revocate a Paulo V. hodie sunt revalidatæ.*

EX ALEX. VIII. 19. *Homo debet agere tota vita pœni-
tentiam pro peccato originali. t. 3. p. 203.*

EX ALEX. VIII. 16. *Ordinem præmittendi satisfactio-
nem absolutioni induxit non politia, aut institutio Ec-
clesiæ, sed ipsa Christi lex, & præscriptio nature rei id
ipsum quodammodo distantis.*

EX Eod. 17. *Per illam præxim mox absolvendi ordo Pœ-
nitentiæ est inversus. t. 3. p. 249. & 415.*

EX INN. XI. 59. *Licet Sacramentaliter absolvere dimi-
diatè tantum confessos ratione magni concursus pœniten-
tium, qualis v. g. potest contingere in die magnæ ali-
cujus festivitatis, vel indulgentiæ. t. 3. p. 269.*

EX INN. XI. *Scientia ex confessione acquisita uti li-
cet, modo fiat sine directa, aut indirecta revelatione,
& gravamine pœnitentis, nisi aliud multo majus ex non
usu sequatur; in cuius comparatione prius merito contemna-
tur. t. 3. p. 429.*

EX INN. XI. 9. *Opus conjugii ob solam voluptatem
exercitum omni penitus caret culpa, ac defectu venia-
li. t. 1. p. 7. & t. 4. p. 164.*

EX ALEX. VII. 28. *Populus non peccat, etiamsi absque
ulla causa non recipiat legem a Principe promulgatam.
t. 1. p. 77. & t. 4. p. 305.*

EX ALEX. VII. 20. *Restitutio a Pio V. imposta Be-
neficiatis non recitantibus, non debetur in conscientia
ante sententiam declaratoriam Judicis, eo quod sit pœna.
t. 1. p. 229.*

EX Eod. 33. *Restitutio fructuum ob omissionem Horarum
suppleri potest per quascumque elemosynas, quas antea Be-
neficiarius de fructibus sui beneficii fecerit. t. 1. p. 229. &
t. 2. p. 290.*

EX INN. XI. 38. *Non tenetur quis sub pœna peccati
mortalis restituere, quod ablatum est per pauca furta, quan-
tumcumque sit magna summa totalis. t. 2. p. 286.*

EX Eod. 39. *Qui alium movet, aut inducit ad inferen-
dum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem
istius damni illati. t. 2. p. 231.*

EX ALEX. VII. 44. *Quoad forum conscientie reo corve-
sto, ejusque contumacia cessante, cessant censura. t. 4. p. 221.*

EX ALEX. VIII. 2. *Tametsi detur ignorantia invincibi-
lis juris nature, hæc in statu nature lapsæ operantem
ex ipsa non excusat a peccato formali. t. 1. p. 287.*

EX ALEX. VIII. 1. *In statu nature lapsæ ad peccatum
mortale, & ad demeritum sufficit illa libertas, qua
voluntarium, & liberum fuit in causa sua, peccato origi-
nali, & voluntate Adami peccatis.*

EX ALEX. VII. 25. *Quando litigantes habent pro se opi-
niones æque probabiles, potest Judex pecuniam accipe-
re pro ferenda sententia in favorem unius præ alio. t. 2. p.
145. & p. 162.*

- EX INN. XI. 2. *Probabiliter existimo, Judicem posse judicare juxta opinionem etiam minus probabilem.* tom. 2. p. 143.
- De Comestione, & potu. 1. EX INN. XI. 8. *Comedere, & bibere usque ad satietatem ob solam voluptatem, non est peccatum, modo non obsit valetudini, quia licite potest appetitus naturalis suis actibus frui.* t. 1. p. 7.
- De Infidelitate. 2. EX INN. XI. 4. *Ab infidelitate excusabitur infidelis non credens ductus opinione minus probabili.* tom. 1. p. 199.
- EX ALEX. VIII. 8. *Neceffe est, infidelem in omni opere peccare.*
- De Probabilitate. 3. EX INN. XI. 3. *Generatim, dum probabilitate, siue intrinseca, siue extrinseca, quantumvis tenui, modo a probabilitatis finibus non exeat, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus.* tom. 1. pag. 50.
- EX eod. 44. *Probabile est, non peccare mortaliter, qui imponit falsum crimen alicui, ut suam justitiam, & honorem defendat: & si hoc non sit probabile, vix ulla erit opinio probabilis in Theologia.* tom. 2. pag. 323.
- EX ALEX. VIII. 3. *Non licet sequi opinionem vel inter probabiles probabilissimam.* tom. 1. p. 51. & tom. 3. p. 237.
- De Libris. 2. EX ALEX. VII. 27. *Si liber sit alicujus junioris, & moderni, debet opinio censi probabilis, dum non confet, eam rejectam esse a Sede Apostolica, tanquam improbabilem.* t. 1. p. 50.
- EX eod. 45. *Libri prohibiti, donec expurgentur, possunt retineri, usquedum adhibita diligentia corrigantur.* t. 3. p. 354.
- De Peccato Philosophico. 1. EX ALEX. VIII. *Quod in eo, qui vel Deum ignorat, vel de Deo actu non cogitat, sit grave peccatum, sed non sit offensa Dei, neque peccatum mortale dissolvens amicitiam Dei, neque aeterna poena dignum.* tom. 1. pag. 6.
- De Hæresi. 1. EX ALEX. VII. 5. *Quamvis evidenter tibi constet, Peritrum esse hereticum, non teneris denunciare, si probare non possis.* t. 1. p. 205.
- De Simonia. 3. EX ALEX. VII. 22. *Non est contra justitiam beneficium Ecclesiastica non conferre gratis, quia collator conferendi illa beneficia Ecclesiastica, pecunia interveniente, non exigit illam pro collatione beneficium, sed veluti pro emolumento temporali, quod tibi conferre non tenebatur.* t. 2. pag. 145. 162. & 167.
- EX INN. XI. 45. *Dare temporale pro spirituali non est simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed dumtaxat tanquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale; vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spirituali, aut e contra.* tom. 2. pag. 156. & 157.
- EX eod. 46. *Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale, imo etiamsi sit finis ipsius rei spiritualis, sic ut illud plus aestimetur quam res spiritualis.* t. 2. p. 157.

De Sollicita-
tione.

2.

EX ALEX. VII. 6. *Confessarius, qui in Sacramenta-
li confessione tribuit pœnitenti chartam postea legen-
dam, in qua ad venerem incitat, non censetur sollicitas-
se in confessione, ac proinde non est denunciandus.* tom. 3.
pag. 317.

Ex Eod. 7. *Modus evitandi obligationem denuncia-
de sollicitationis est, si sollicitatus confiteatur cum
sollicitante, hic potest illum absolvere absque onere
denunciandi.* tom. 1. pag. 209. & tom. 3. pag. 319. &
320.

De Mendacio,
& Juramento.

5.

EX INN. XI. 24. *Vocare Deum in testem mendacii le-
vis, non est tanta irreverentia, propter quam velit,
aut possit damnare hominem.* t. 1. p. 258.

Ex eod. 25. *Cum causa licitum est jurare sine ani-
mo jurandi, siue res sit levis, siue gravis.* tom. 1. pag.
257.

Ex eod. 26. *Si quis vel solus, vel coram aliis, siue in-
terrogatus, siue propria sponte, siue recreationis causa, si-
ve quocumque alio sine juret, se non fecisse aliquid, quod
revera fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non
fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quodvis
aliud additum verum, revera non mentitur, nec est perju-
rus.* t. 1. p. 263.

Ex eod. 27. *Causa iusta utendi his amphibologiis est,
quoties id necessarium, aut utile est ad salutem corporis,
honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium
virtutis actum, ita ut veritatis occultatio censeatur tunc ex-
pediens, & studiosa.* tom. 1. ibid.

Ex eod. 28. *Qui mediante commendatione, vel munere
ad Magistratum, vel officium publicum promotus est, po-
terit cum restrictione mentali prestare juramentum, quod de
mandato Regis a similibus solet exigi, non habito respectu
ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen
occultum.* tom. 1. ibid.

De Detractio-
ne.

1.

EX INN. XI. 43. *Quidni non nisi veniale sit detrahentis
auctoritatem magnam sibi noxiam falso crimine elide-
dere.* t. 2. p. 323.

De Mutuo, &
Usura.

3.

EX ALEX. VII. 42. *Licitum est mutuantis aliquid ul-
tra sortem exigere, si se obliget ad non repetendam sor-
tem usque ad certum tempus.* t. 2. p. 73.

Ex INN. XI. 41. *Cum numerata pecunia pretiosior sit
numeranda, & nullus sit, qui non majoris faciat pecuniam
præsentem, quam futuram, potest creditor aliquid ultra
sortem a mutuario exigere, & eo titulo ab usura excusa-
ri.* tom. 2. p. 72.

Ex eod. 42. *Usura non est, dum ultra sortem aliquid
exigitur, tanquam ex benevolentia, & gratitudine debitum,
sed solum, si exigatur tanquam ex iustitia debitum.* t. 2.
p. 74.

De Contractu
Mohatra.

1.

EX INN. XI. 40. *Contractus mohatra licitus est etiam
respectu ejusdem persone, & cum contractu retro-
venditionis præviæ, inito cum intentione lucri.* tom. 2.
pag. 75.

De Duello.

6.

EX ALEX. VII. 2. *Vir equestris ad duellum provocatus
potest illud acceptare, ne timiditatis notam apud alios
incurrat.* t. 2. p. 332. & t. 3. p. 369.

„ Ex BENED. XIV. In Bulla *Desestabilem*. *Viv Militaris*, qui nisi offerat, vel acceptet duellum, tamquam formidolosus, timidus, abjectus, & ad Officia Militaria ineptus haberetur, indeque officio, quo se suosque sustentat, privaretur, vel promotionis alias sibi debita ac promerita, spe perpetuo carere deberet, culpa & pena vacaret, sive offerat, sive acceptet Duellum. tom. 3. pag. 372.

„ Ex eod. ib. Excusari possunt etiam, honoris tuendi, vel humane vilipensionis vitanda gratia, Duellum accipientes, vel ad illud provocantes, quando certo sciunt pugnam non esse secururam, utpote ab aliis impediendam. t. 3. p. 373.

„ Ex eod. ib. Non incurrit Ecclesiasticas poenas ab Ecclesia contra duellantes latas, Dux, vel Officialis Militiæ, acceptans duellum, ex gravi metu amissionis fame, & officii. ibid.

„ Ex eod. ib. Licitum est, in statu hominis naturali, acceptare, & offerre duellum, ad servandas cum honore fortunas, quando alio remedio earum jactura propulsari nequit. ibid.

„ Ex eod. ib. Asserta licentia pro statu naturali, applicari etiam potest statui Civitatis male ordinatæ, in qua nimirum, vel negligentia, vel malitia Magistratus, justitia aperte denegatur. ibid.

De Abortu.
2.

EX INN. XI. 34. Licet procurare abortum ante animationem fœtus, ne puella deprehensa gravida occidatur, aut infametur. t. 2. p. 334.

Ex eod. 35. Videtur probabile, omnem fœtum, quamdiu in utero est, carere anima rationali, & tunc primum incipere eandem habere, cum paritur; & consequenter dicendum erit, in nullo abortu homicidium committi. tom. 2. ibid.

De 5. Præcepto Decalogi.
Non Occides.
10.

EX ALEX. VII. 17. Est licitum Religioso, vel Clerico calumniatorem gravia crimina de se, vel de sua Religione spargere minantem occidere, quando alius modus defendendi non suppetit, uti suppetere non videtur, si calumniator sit paratus, vel ipsi Religioso, vel ejus Religioni impingere predicta publice, & coram gravissimis viris, nisi occidatur. t. 2. p. 330.

Ex eod. 18. Licet interficere falsum accusatorem, falsos testes, aut etiam Judicem, a quo iniqua certo imminet sententia, si alia via non potest innocens damnum evitare. t. 2. p. 330.

Ex eod. 19. Non peccat maritus occidens propria auctoritate uxorem in adulterio deprehensam. t. 2. p. 331.

EX INN. XI. 13. Si cum debita moderatione facias, potius absque peccato mortali de vita alicujus tristari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci affectu petere, & desiderare, non quidem ex displicentia personæ; sed ob aliquod temporale emolumentum. t. 1. p. 10.

Ex eod. 14. Licitum est absoluto desiderio cupere mortem patris, non quidem ut malum Patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis hereditas. ibid.

Ex eod. 15. Licitum est filio gaudere de parvicio Patris.

rentis a se in ebrietate perpetrato propter ingentes divitias inde ex hereditate consecutas. t. 1. p. 11.

Ex eod. 30. *Fas est vivo honorato occidere invasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hæc ignominia vitari nequeat: idem quoque dicendum, si quis impingat aliam, vel fuste percussit, & post impactam aliam, vel ictum fustis fugiat. t. 2. p. 331. & t. 4. p. 305.*

Ex eod. 31. *Regulariter occidere possum furem pro conservatione unius aurei. t. 2. p. 330. & t. 4. p. 305.*

Ex eod. 32. *Non solum licitum est defendere defensionis occisiva, quæ actu possidemus; sed etiam ad quæ jus inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus. t. 2. p. 330. & t. 4. p. 305.*

Ex eod. 33. *Licitum est tam heredi, quam legatario contra injuste impediendum, ne, vel hereditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere: sicuti & jus habent in Cathedrali, vel præbendam contra eorum possessionem injuste impediendum. t. 2. p. 330., & t. 4. p. 305.*

EX ALEX. VII. 24. *Mollities, Sodomia, Bestialitas sunt peccata ejusdem speciei infimæ, ideoque sufficit dicere in Confessione, se procurasse pollutionem. t. 3. p. 222.*

Ex eod. 25. *Qui habuit copulam cum soluta, satisfacit confessionis præcepto, dicens, Commisi cum soluta grave peccatum contra castitatem, non explicando copulam. t. 3. p. 222.*

Ex eod. 40. *Est probabilis opinio, quæ dicit, esse tantum veniale osculum habitum ob delectationem carnalem, & sensualem, quæ ex osculo oritur, secluso periculo consensus ulterioris, & pollutionis. t. 4. p. 125.*

Ex INN. XI. 48. *Tam clarum videtur, fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, & solum esse malam, quia interdictam, ut contrarium omnino rationi dissonum videatur.*

Ex eod. 49. *Mollities jure naturæ prohibita non est; unde, si eam Deus non interdixisset, sepe esset bona, & aliquando obligatoria sub mortali.*

Ex eod. 50. *Copula cum conjugata, consentiente marito, non est adulterium, adeoque sufficit in confessione dicere, se esse fornicatum. t. 3. p. 229.*

Ex eod. 51. *Famulus, qui submissis humeris scienter adjuvat herum suum ascendere per fenestras ad stuprandam Virginem, multoties eidem subservit, deferendo scalam, aperiendo januam, aut quid simile cooperando, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta ne a Domino male tractetur, ne torvis oculis aspiciatur, ne domo expellatur. t. 1. p. 352., & t. 2. p. 234.*

EX INN. XI. 36. *Permissum est furari non solum in extrema necessitate, sed etiam in gravi. t. 2. p. 265. & 281.*

Ex eod. 37. *Famuli, & Famule domesticæ possunt occulte heris suis surripere ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario, quod recipiunt. t. 2. pag. 139. & p. 250. & seq.*

De 6. Præcepto. Non Mē-
haberis.

7.

De 7. Præcepto. Non Fu-
raberis.

2.

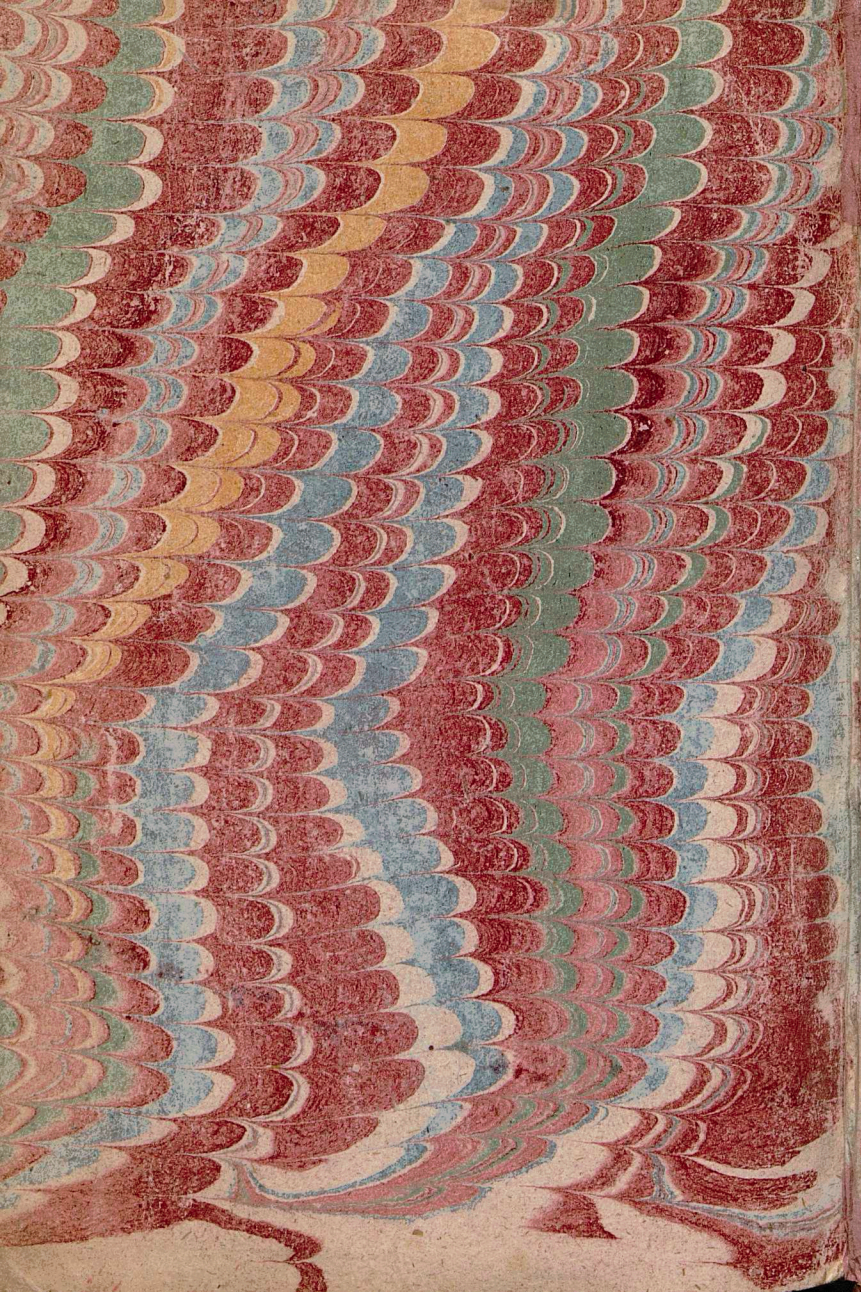

ATELIER
TIEMEYER
EINBANDKUNST UND RESTAURIERUNG

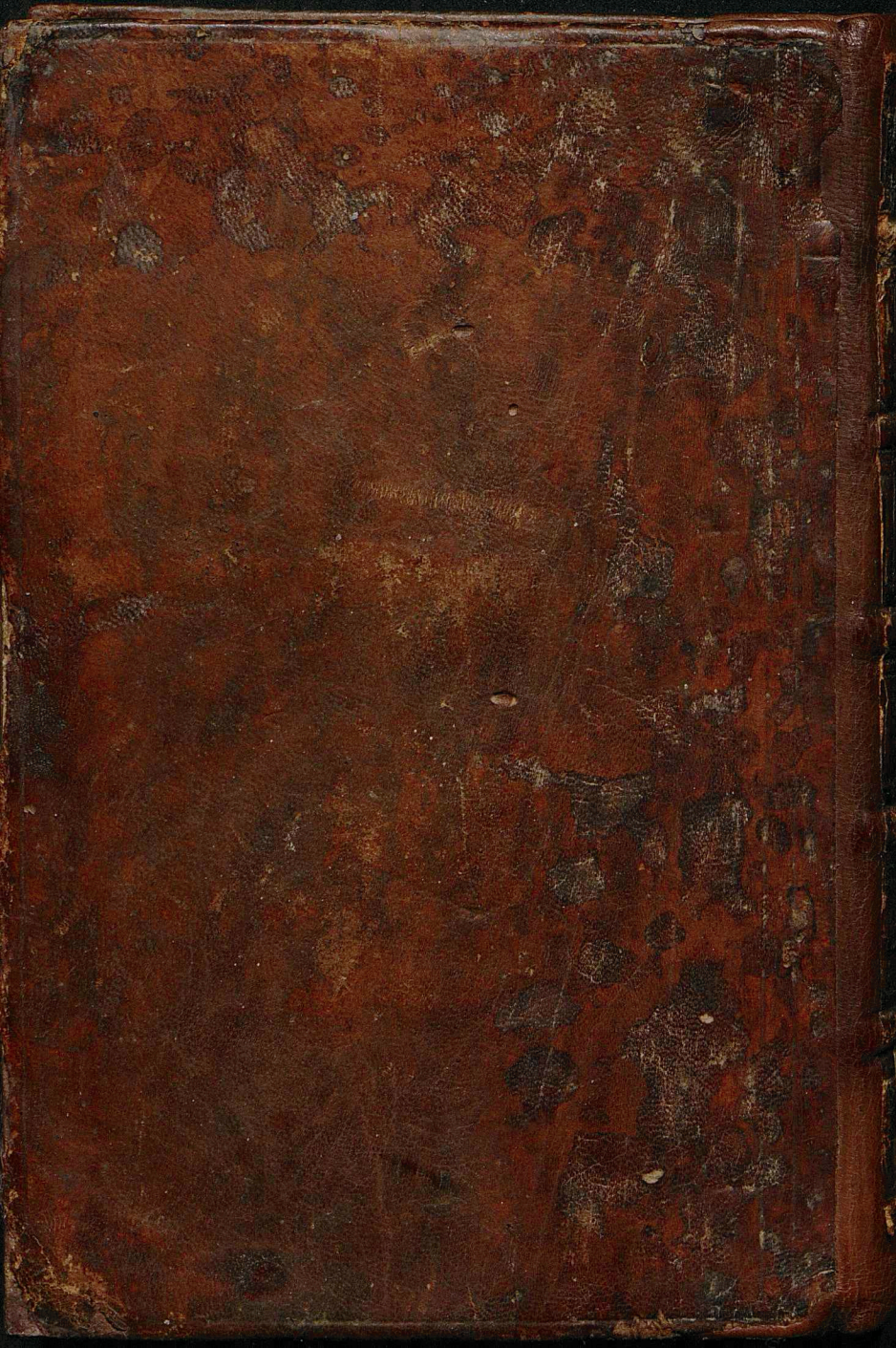
Berlin-Wilmersdorf

restauriert
08/2016

In C: Hundertt' Hundert.
In D: fünfzig Hundert, In j: vier
In L: fünfzig. In M: vierhundert.
In V: fünfzig, In f: fünfzig.

x-rite

colorchecker CLASSIC

100mm

